การดูดซับสารกลุ่มยาต้านการอักเสบที่ไม่ใช่สเตียรอยด์ร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำโดย MIL-53(Al) ที่มีการดัดแปรหมู่ฟังก์ชัน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม ภาควิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2561 ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ADSORPTION OF NONSTEROIDAL ANTI-INFLAMMATORY DRUGS IN THE PRESENCE OF DISSOLVED ORGANIC MATTER BY FUNCTIONALIZED MIL-53(AI)

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Engineering in Environmental Engineering Department of Environmental Engineering Faculty of Engineering Chulalongkorn University Academic Year 2018 Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การดูดซับสารกลุ่มยาต้านการอักเสบที่ไม่ใช่สเตียรอยด์	
	ร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำโดย MIL-53(Al) ที่มีการดัด	
	แปรหมู่ฟังก์ชัน	
โดย	น.ส.ณัฐวดี ฉันทนาวรกุลชัย	
สาขาวิชา	วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.ปฏิภาณ ปัญญาพลกุล	
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ดร.ชลิตา รัตนเทวะเนตร	

คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

		คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์
	(ศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ เตชวรสินสกุล)	
คณะกรรมก	าารสอบวิทยานิพนธ์	
		ประธานกรรมการ
	(รองศาสตราจารย์ ดร.วิบูลย์ลักษณ์ พึ่งรัศมี)	
		อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
	(รองศาสตราจารย์ ดร.ปฏิภาณ ปัญญาพลกุล)	
		อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
	(ดร.ชลิตา รัตนเทวะเนตร)	
		กรรมการ
	(รองศาสตราจารย์ ดร.เขมรัฐ โอสถาพันธุ์)	
		กรรมการ
	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดาว สุวรรณแสง จั่นเจริญ)	
		กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
	(อาจารย์ ดร.พนิดา ปรารัตน์)	

ณัฐวดี ฉันทนาวรกุลซัย : การดูดซับสารกลุ่มยาต้านการอักเสบที่ไม่ใช่สเตียรอยด์ร่วมกับ สารอินทรีย์ละลายน้ำโดย MIL-53(AI) ที่มีการดัดแปรหมู่ฟังก์ชัน. (ADSORPTION OF NONSTEROIDAL ANTI-INFLAMMATORY DRUGS IN THE PRESENCE OF DISSOLVED ORGANIC MATTER BY FUNCTIONALIZED MIL-53(AI)) อ.ที่ปรึกษาหลัก : รศ. ดร.ปฏิภาณ ปัญญาพลกุล, อ.ที่ปรึกษาร่วม : ดร.ชลิตา รัตนเทวะเนตร

้งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการดูดซับของ MIL-53 (Al) และ MIL-53 (Al) ที่มี การดัดแปรหมู่ฟังก์ชันเอมีน (NH₂) ในการดูดซับคีโตโปรเฟน (KET) นาพรอกเซน (NPX) และไอบูโปรเฟน (IBP) อีกทั้งศึกษาการดูดซับแบบคัดเลือกของตัวกลางดูดซับ และประเมินผลของสารอินทรีย์ละลายน้ำ (DOM) ทั้งชนิด ชอบน้ำ (HPI) และไม่ชอบน้ำ (HPO) ต่อการดูดซับ ผลการทดลองจลพลศาสตร์การดูดซับพบว่าสมการอันดับที่ 2 เสมือนสอดคล้องกับผลการทดลองมากที่สุด สำหรับ MIL-53(Al) เกิดการดูดซับยาอย่างรวดเร็วใน 30 นาทีแรก และเข้าสู่สมดุลภายใน 75 นาที ซึ่งมีความเร็วในการดูดซับมากกว่า PAC การดัดแปรหมู่ฟังก์ชันเอมีนไม่พบการ ดูดซับซึ่งเป็นผลกระทบจากฟอสเฟตบัฟเฟอร์ ไอโซเทอมการดูดซับ KET, NPX, และ IBP ของ MIL-53(Al) ที่ได้ จากการทดลองสอดคล้องกับสมการซิปส์, เส้นตรง, และแลงเมียร์ ตามลำดับ โดย MIL-53(Al) มีความสามารถใน การดูดซับเป็น 2 เท่าของ PAC ในการดูดซับแบบคัดเลือกในมลสารผสมของ MIL-53(Al) มีความสามารถลดลง อาจเกิดจากการแย่งพื้นที่การดูดซับซึ่งเกี่ยวข้องกับขนาดโมเลกุลของยา MIL-53(Al) และ NH₂-MIL-53(Al) มี ้ความสามารถในการดูดซับยาเพิ่มขึ้นในน้ำเสียจริงเนื่องจากปรากฏการณ์ Breathing effect เมื่ออยู่ใน สารละลายอินทรีย์ และผลกระทบของฟอสเฟตที่ลดลง จากการศึกษาผลกระทบของ DOM ต่อการดูดซับ KET, NPX, และ IBP แบบมลสารเดี่ยวแสดงให้เห็นว่าการมีอยู่ของ DOM, HPI, และ HPO ส่งผลทำความสามารถใน การดูดซับ KET สูงขึ้น แต่การดูดซับ NPX และ IBP ลดลงหรือไม่เปลี่ยนแปลง เนื่องจาก HPO และ HPI สามารถ เกิดปฏิกิริยากับ NPX และ IBP ได้ ทำให้เกิดการแข่งขันระหว่าง HPO หรือ HPI และตัวกลางดูดซับในการดูดซับ ยา ในกรณีมลสารยาแบบผสม การมีอยู่ของ DOM และ HPI นั้นทำให้ความสามารถในการดูดซับยาลดลงจากการ แย่งชิงพื้นที่ในการดูดซับ แต่ในกรณีการมีอยู่ของ HPO ในมลสารยาแบบผสม พบว่าความสามารถในการดูดซับ ของ MIL-53(Al) ไม่เปลี่ยนแปลง แต่ในกรณี MIL-53(Al) ที่ต่อติดหมู่เอมีนมีการดูดซับลดลงเนื่องจากหมู่เอมีน อาจเกิดการบดบังรูพรุนบนตัวกลางดูดซับ

สาขาวิชา วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม ปีการศึกษา 2561

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาร่วม

5970163321 : MAJOR ENVIRONMENTAL ENGINEERING

KEYWORD:

Adsorption, Metal organic framework, Pharmaceutical residues, Amine functional group, NSAIDs

Natthawadee Chantanavorakunchai : ADSORPTION OF NONSTEROIDAL ANTI-INFLAMMATORY DRUGS IN THE PRESENCE OF DISSOLVED ORGANIC MATTER BY FUNCTIONALIZED MIL-53(Al). Advisor: Assoc. Prof. Patiparn Punyapalakul, Ph.D. Coadvisor: Chalita Ratanatawanate, Ph.D.

This study investigated adsorption efficiencies of MIL-53(Al) and amine NH₂ functionalized MIL-53 (Al) (NH₂-MIL-53 (Al)) for removal of ketoprofen (KET) Naproxen (NPX) and ibuprofen (IBP). Selective adsorption and the effects of dissolved organic matter (DOM) hydrophilic DOM (HPI) and hydrophobic DOM (HPO) were evaluated. The adsorption kinetics of MIL-53(Al) were fitted with the pseudo-second-order equation. The Pharmaceuticals (PPCPs) can be adsorbed rapidly within 30 minutes, faster than PAC, and reach equilibrium within 75 min. The NH₂-MIL-53 (Al) could not adsorb PPCPs due to the interference of phosphate. Adsorption isotherm of KET, NPX, and IBP on MIL-53(Al) had higher capacity than PAC and can be fitted with the Sip, linear, and Langmuir model, respectively. In mixed solute, adsorption capacities of PPCPs on MIL-53 (Al) were decreased which might be caused by competition for adsorption site, related to the molecular size of PPCPs. In wastewater, the adsorption capacity of PPCPs on MIL-53 (Al) and NH₂-MIL-53 (Al) was increased compared with synthetic wastewater due to the increase of breathing effect and decrease of effect from phosphate buffer. Effects of DOM on the adsorption of KET, NPX, and IBP in a single solution were investigated. The adsorption capacity of KET was increased with the presence of DOM, HPI, and HPO; however, the adsorption capacity of NPX and IBP was decreased and/or unchanged which might relate to the interaction of HPO (or HPI) and NPX (or IBP) in solution. In the case of mixed PPCPs with DOM or HPI, the adsorption capacity of PPCPs was decreased due to competition for adsorption sites. The presence of HPO in mixed solution did not show a significant change of the adsorption capacity of three PPCPs on MIL-53 (Al). In case NH₂-MIL-53(Al), adsorption capacities of three PPCPs were decreased due to pore blocking by NH₂.

Field of Study:	Environmental Engineering	Student's Signature
Academic Year:	2018	Advisor's Signature
		Co-advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณทุนอุดหนุนการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเฉลิมฉลองวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงเจริญพระชนมายุครบ 72 พรรษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยพระคุณของ รองศาสตราจารย์ ดร.ปฏิภาณ ปัญญาพลกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ชลิตา รัตนเทวะเนตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาสละ เวลาแนะนำ ให้คำปรึกษา และ ถ่ายทอดวิชาความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนสนับสนุน ทุนในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอบพระคุณประธานการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.วิบูลย์ลักษณ์ พึ่งรัศมี และ คณะกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.เขมรัฐ โอสถาพันธุ์ อ.ดร.ดาว สุวรรณแสง จั่นเจริญ และ ดร.พนิดา ปรารัตน์ ที่ได้ให้เกียรติสละเวลาเพื่อการสอบวิทยานิพนธ์นี้และได้ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ ซึ่งช่วยให้วิทยานิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอบพระคุณภาควิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม คณะวิศวกรรมศาสตร์ และศูนย์ความเป็นเลิศด้านการ จัดการสารและของเสียอันตราย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องปฏิบัติการวัสดุวิศวกรรมนาโนเพื่อสิ่งแวดล้อม ศูนย์นาโนเทคโนโลยีแห่งชาติสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ที่อนุเคราะห์ สถานที่และเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

ขอบพระคุณอาจารย์รามนรี เนตรวิเซียร เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการของเสียอันตราย ภาควิชา วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ความรู้ ความช่วยเหลือ และ คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในงานวิจัย

ขอขอบคุณ คุณดุจเดือน สมพลอยไพลิน และ คุณชลิดา อิมหาร สำหรับข้อแนะนำและความ ช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านในการทำวิจัย นอกจากนี้ขอขอบคุณคุณพิเชฐ เตวรานนท์ และเพื่อน ๆ ใน ห้องปฏิบัติการทุกคนที่เป็นกำลังใจ และให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดามารดา และครอบครัวซึ่งเปิดโอกาสให้ได้รับการศึกษาเล่าเรียน ตลอดจนคอยช่วยเหลือและให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

ณัฐวดี ฉันทนาวรกุลชัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	. ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	۹
กิตติกรรมประกาศ	. จ
สารบัญ	. ຊ
สารบัญตาราง	.ฑ
สารบัญรูป	ณ
บทที่ 1 บทนำ	. 1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	. 1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	. 3
1.3 ขอบเขตของงานวิจัย	. 3
1.3.1 การสังเคราะห์ตัวกลางดูดซับ	. 4
1.3.2 การศึกษาสมบัติทางกายภาพและเคมีของตัวกลางดูดซับ	. 4
1.3.3 การศึกษาสมบัติของสารอินทรีย์ละลายน้ำ	. 4
1.3.4 การศึกษากระบวนการดูดซับของคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนบน	
ตัวกลางดูดซับ	. 4
1.3.4.1 การศึกษาจลนพลศาสตร์การดูดซับ	. 5
1.3.4.2 การศึกษาไอโซเทอมการดูดซับที่ความเข้มข้นสูงในน้ำเสียสังเคราะห์	. 5
1.3.4.3 การศึกษาไอโซเทอมการดูดซับที่ความเข้มข้นต่ำในน้ำเสียสังเคราะห์	. 5
1.3.4.4 การศึกษาไอโซเทอมการดูดซับแบบคัดเลือกในน้ำเสียสังเคราะห์แบบผสมที่ ความเข้มข้นสูง	. 5
1.3.4.5 การศึกษาผลกระทบของสารอินทรีย์ละลายน้ำ (DOM) ที่มีผลต่อการดูดซับ	. 5
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	. 6

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 สารตกค้างจากยาในสิ่งแวดล้อม	8
2.2 ยาแก้ปวดและยาต้านการอักเสบที่ไม่ใช่สเตียรอยด์ (Non-steroidal anti-inflammate	ory
drugs: NSAIDs)	11
2.3 คีโตโปรเฟน (Ketoprofen: KET)	13
2.4 นาพรอกเซน (Naproxen: NPX)	14
2.5 ไอบูโปรเฟน (Ibuprofen: IBU)	15
2.6 การกำจัดสารตกค้างจากยา	19
2.6.1 การกำจัดสารตกค้างจากยาโดยระบบบำบัดน้ำเสีย	19
2.6.2 การกำจัดสารตกค้างจากยาโดยกระบวนการโคแอกกูเลชันและฟล็อคคูเลชัน	
(Coagulation–Flocculation)	21
2.6.3 การกำจัดสารตกค้างจากยาโดยกระบวนการออกซิเดชันขั้นสูง (AOP)	21
2.6.4 การกำจัดสารตกค้างจากยาโดยกระบวนการเมมเบรน (Membrane)	22
2.6.5 การกำจัดสารตกค้างจากยาโดยกระบวนการย่อยสลายโดยใช้แสง (Photo-	
degradation)	22
2.6.6 การกำจัดสารตกค้างจากยาโดยกระบวนการดูดซับ (Adsorption)	23
2.7 สารอินทรีย์ละลายน้ำ (Dissolved Organic Matter: DOM)	23
2.7.1 สารฮิวมิก	24
2.7.2 ดัชนีตัวแทนสารอินทรีย์ธรรมชาติ	25
2.7.2.1 ปริมาณคาร์บอนทั้งหมด (Total Organic Carbon: TOC)	26
2.7.2.2 Fluorescence Excitation - Emission fluorescence (FEEM)	26
2.8 กระบวนการแยก (Fractionation) ชนิดของสารอินทรีย์ละลายน้ำโดยเรซิน	26
2.9 โครงข่ายโลหะอินทรีย์ที่มีรูพรุน	27
2.9.1 MIL-53(Al)	28
2.9.2 ปรากฏการณ์การหายใจ (Breathing effect)	29

2.10 หมู่ฟังก์ชัน (Functional groups)	30
2.10.1 การปรับแต่งหมู่ฟังก์ชันบนพื้นผิวตัวกลางดูดซับ	31
2.10.1.1 การต่อติดหมู่ฟังก์ชัน (Post-synthetic grafting)	31
2.10.1.2 การควบแน่นร่วม (Co-condensation or Direct synthesize)	31
2.10.2 หมู่ฟังก์ชันเอมีน (Amine)	31
2.11 การดูดซับ (Adsorption)	32
2.11.1 ทฤษฎีการดูดซับ	32
2.11.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการดูดซับ	33
2.11.3 ขั้นตอนของการดูดซับ	35
2.11.4 จลนพลศาสตร์การดูดซับ (Kinetic Adsorption)	36
2.11.4.1 จลนพลศาสตร์อันดับหนึ่งเสมือน (Pseudo first order kinetic)	36
2.11.4.2 จลนพลศาสตร์อันดับที่สองเสมือน (Pseudo second order kinetic)	37
2.11.4.3 กลไกการดูดซับ	38
2.11.5 ไอโซเทอมการดูดซับ (Adsorption Isotherm)	38
2.11.5.1 ไอโซเทอมแลงเมียร์ (Langmuir Isotherm)	41
2.11.5.2 ไอโซเทอมฟรุนดลิช (Freundlich Isotherm)	43
2.11.5.3 ไอโซเทอมซิปส์ (Sips Isotherm)	44
2.11.5.4 ไอโซเทอมเรดลิชและปีเตอร์สัน (Redlich and Peterson Isotherm)	44
2.12 การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	45
2.12.1 การกำจัดสารตกค้างจากยาโดยโครงข่ายโลหะอินทรีย์	45
2.12.2 การใช้โครงข่ายโลหะอินทรีย์เป็นวัสดุดูดซับในวัฎภาคน้ำ	45
2.12.3 การดัดแปรหมู่ฟังก์ชันของโครงข่ายโลหะอินทรีย์	46
2.12.4 การกำจัดสารตกค้างจากยาร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำ	47

บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย
3.1 การเตรียมสารเคมี เครื่องมือ และอุปกรณ์สำหรับการวิจัย
3.1.1 สารเคมีที่ใช้ในการวิจัย
3.1.2 เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย51
3.2 การดำเนินการวิจัย
3.2.1 การสังเคราะห์ตัวกลางดูดซับ MIL-53(Al) และ MIL-53(Al) ที่มีการดัดแปรหมู่ฟังก์ชัน
เอมีน (NH ₂ -MIL-53(Al))52
3.2.1.1 การสังเคราะห์ตัวกลางดูดซับ MIL-53(Al)
3.2.1.2 การสังเคราะห์ตัวกลางดูดซับ NH ₂ -MIL-53(Al)
3.2.2 การศึกษาสมบัติทางกายภาพ และเคมีของตัวกลางดูดซับ MIL-53 และ NH ₂ -MIL-
53(Al)
3.2.2.1 การวิเคราะห์โครงสร้างผลึก
3.2.2.2 การวิเคราะห์พื้นที่ผิวจำเพาะ ขนาดและปริมาตรรูพรุน
3.2.2.3 การวิเคราะห์หมู่ฟังก์ชันบนพื้นผิว
3.2.2.4 การวิเคราะห์หาปริมาณหมู่ฟังก์ชันบนตัวกลางดูดซับที่ทำการปรับปรุงพื้นผิว54
3.2.2.5 การศึกษาลักษณะสัณฐานของตัวกลางดูดซับ
3.2.2.6 การศึกษาประจุบนพื้นผิวเป็นศูนย์ (Point of zero charge, pzc)54
3.2.3 การศึกษาสมบัติของสารอินทรีย์ละลายน้ำ (DOM)55
3.2.3.1 การเก็บน้ำตัวอย่าง55
3.2.3.2 ขั้นตอนการเตรียมเรซินสำหรับกระบวนการ Resin Fractionation55
3.2.3.3 ขั้นตอนการบรรจุเรซิน DAX-856
3.2.3.4 ขั้นตอนการแยกกลุ่มของสารอินทรีย์โดยกระบวนการ Resin Fractionation
3.2.3.5 ขั้นตอนการแยกกลุ่มของสารอินทรีย์ละลายน้ำโดยกระบวนการระเหยแห้ง
(Evaporation)

3.2.4	การศึกษากระบวนการดูดซับ	59
	3.2.4.1 การเตรียมสารละลายเข้มข้น (Stock solution)	59
	3.2.4.2 การศึกษาจลนพลศาสตร์การดูดซับ	59
	3.2.4.3 การศึกษาไอโซเทอมในการดูดซับที่ความเข้มข้นสูงในน้ำเสียสังเคราะห์	60
	3.2.4.4 การศึกษาไอโซเทอมในการดูดซับที่ความเข้มข้นต่ำในน้ำเสียสังเคราะห์	61
	3.2.4.5 การศึกษาไอโซเทอมการดูดซับแบบคัดเลือกในน้ำเสียสังเคราะห์แบบผสมที่	
	ความเข้มข้นสูง	62
3.2.5	การศึกษาการดูดซับสารตกค้างจากยาร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำ	63
	3.2.5.1 การศึกษาการดูดซับสารตกค้างจากยาแบบเดี่ยวร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำ	'n
		63
	3.2.5.2 การศึกษาการดูดซับสารตกค้างจากยาแบบผสมร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำ	٦
		64
3.2.6	วิธีการวิเคราะห์	65
	3.2.6.1 การการตรวจวิเคราะห์ปริมาณยาในสารละลายที่ความเข้มข้นต่ำ	65
	3.2.6.2 การตรวจวิเคราะห์ปริมาณยาในสารละลาย	65
	3.2.6.3 การตรวจวิเคราะห์ปริมาณสารอินทรีย์ละลายน้ำ	66
	3.2.6.4 การตรวจวิเคราะห์คุณลักษณะของสารอินทรีย์ละลายน้ำ	66
บทที่ 4 ผลกา	รวิเคราะห์ข้อมูล	67
4.1 การวิเ	คราะห์สมบัติทางกายภาพและเคมีของตัวกลางดูดซับ	67
4.1.1	การวิเคราะห์โครงสร้างผลึก	67
4.1.2	การวิเคราะห์พื้นที่ผิวจำเพาะ ขนาดและปริมาตรรูพรุน	69
4.1.3	การวิเคราะห์หมู่ฟังก์ชันบนพื้นผิวตัวกลางดูดซับ	72
4.1.4	การวิเคราะห์หาปริมาณธาตุ	73
4.1.5	้ การวิเคราะห์ลักษณะพื้นผิวของตัวกลางดูดซับ	74
4.1.6	้ การวิเคราะห์ประจุบนพื้นผิวตัวกลางดูดซับ	78

4.2 การศึกษาสมบัติของสารอินทรีย์ละลายน้ำ (DOM)	79
4.2.1 การเก็บน้ำตัวอย่าง	79
4.2.2 กระบวนการแยกประเภทสารอินทรีย์ละลายน้ำด้วยเรซิน (กระบวนการแฟรก	าชันด้วยเร
ซิน) (Resin Fractionation)	79
4.3 การศึกษาจลนพลศาสตร์การดูดซับ	86
4.3.1 การทดลองจลนพลศาสตร์การดูดซับ	86
4.3.1.1 จลนพลศาสตร์การดูดซับของ MIL-53(Al)	
4.3.1.2 ผลกระทบของหมู่ฟังก์ชันเอมีนบน MIL-53(Al)	
4.3.1.3 จลนพลศาสตร์การดูดซับของ PAC	87
4.3.2 กลไกการแพร่ภายในอนุภาค	91
4.3.2.1 การแพร่ภายในรูพรุนของ MIL-53(Al) และ PAC	91
4.4 ไอโซเทอมการดูดซับ	94
4.4.1 ไอโซเทอมการดูดซับยาที่ความเข้มข้นสูงในน้ำเสียสังเคราะห์	94
4.4.1.1 ผลกระทบของการดัดแปรหมู่ฟังก์ชันเอมีนบน MIL-53(Al)	94
4.4.1.2 ไอโซเทอมการดูดซับของ PAC	95
4.4.2 การดูดซับแบบคัดเลือก	
4.4.2.1 ไอโซเทอมการดูดซับแบบคัดเลือกในน้ำเสียสังเคราะห์แบบผสมที่คว	ามเข้มข้น
สูง	
4.4.3 การดูดซับสารตกค้างจากยาร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำ	104
4.4.3.1 ผลกระทบของสารอินทรีย์ละลายน้ำต่อการดูดซับ	104
4.4.3.1.1 การดูดซับสารอินทรีย์ละลายน้ำในน้ำเสีย (DOM) ของตัว	กลางดูด
ซับ	104
4.4.3.1.2 ผลกระทบของสารอินทรีย์ละลายน้ำในน้ำเสีย (DOM) ต่อ	การดูดซับ
สารตกค้างจากยาแบบมลสารเดี่ยว	105

4.4.3.1.3 ผลกระทบของสารอินทรีย์ละลายน้ำในน้ำเสีย (DOM) ต่อการดูดซับ
สารตกค้างจากยาแบบมลสารผสม
4.4.3.2 ผลกระทบของสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดไม่ชอบน้ำ (HPO) ต่อการดูดซับ สาร
ตกค้างจากยา110
4.4.3.2.1 การดูดซับสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดไม่ชอบน้ำ (HPO)110
4.4.3.2.2 ผลกระทบของสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดไม่ชอบน้ำ (HPO) ต่อการ
ดูดซับ สารตกค้างจากยาแบบมลสารเดี่ยว
4.4.3.2.3 ผลกระทบของสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดไม่ชอบน้ำ (HPO) ต่อการ
ดูดซับ สารตกค้างจากยาแบบมลสารผสม
4.4.3.3 ผลกระทบของสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดชอบน้ำ (HPI) ต่อการดูดซับสาร
ตกค้างจากยา116
4.4.3.3.1 การดูดซับสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดชอบน้ำ (HPI) โดยตัวกลางดูด
ซับ
4.4.3.3.2 ผลกระทบของสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดชอบน้ำ (HPI) ต่อการดูด
ซับ สารตกค้างทางยาแบบมลสารเดี่ยว
4.4.3.3.3 ผลกระทบของสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดชอบน้ำ (HPI) ต่อการดด
ซับ สารตกค้างจากยาแบบมลสารผสม
จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย 4.4.4 การดูดซับสารตกค้างจากยาในน้ำเสียสังเคราะห์ที่ความเข้มข้นต่ำ
้ง CHULALONGKORN ONIVERSITY บทที่ 5 สรปผลการวิจัยและข้อเสบอแบะ 127
2.1 สรุบผลการงชย
5.1.1 การศึกษาสมบัติทางกายภาพและเคมีของตัวกลางดูดซับ
5.1.2 การศึกษาจลนพลศาสตร์การดูดซับ127
5.1.3 การศึกษาไอโซเทอมการดูดซับ128
5.1.4 การศึกษาการดูดซับแบบคัดเลือกในน้ำเสียสังเคราะห์แบบยามลสารผสม128
5.1.5 การดูดซับสารตกค้างจากยาแบบมลสารยาเดี่ยวร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำ 128
5.1.6 การดูดซับสารตกค้างจากยาแบบมลสารผสมร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำ

5.1.7 การดูดซับสารตกค้างจากยาแบบมลสารเดี่ยวร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิด ไม่ชอบ น้ำ
5.1.8 การดูดซับสารตกค้างจากยาแบบมลสารผสมร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิด ไม่ชอบ น้ำ
5.1.9 การดูดซับสารตกค้างจากยาแบบมลสารเดี่ยวร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำ ชนิดชอบน้ำ
5.1.10 การดูดซับสารตกค้างจากยาแบบมลสารผสมร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดชอบน้ำ
5.1.11 การดูดซับสารตกค้างจากยาแบบมลสารเดี่ยวในน้ำเสียสังเคราะห์ที่ความเข้มข้นต่ำ
5.2 ข้อเสนอแนะ
ภาคผนวก
ภาคผนวก ก
ภาคผนวก ข
ภาคผนวก ค
รายการอ้างอิง
บรรณานุกรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประวัติผู้เขียน

สารบัญตาราง

ตารางที่ 2- 1 สมบัติทางกายภาพและเคมีของคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน12
ตารางที่ 2- 2 ข้อมูลความเป็นพิษของศีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน
ตารางที่ 2- 3 ปริมาณศีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนที่ตรวจพบในประเทศไทย17
ตารางที่ 2- 4 ปริมาณสารตกค้างจากยาที่พบในน้ำผิวดินแต่ละประเทศของคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบโปรเฟน
ตารางท 2- 5 ปรมาณสารตกคางจากยาคโตโปรเพน นาพรอกเซน และโอบูโปรเพนทพบโนนาทงจาก ระบบบำบัดน้ำเสียโรงพยาบาล
ตารางที่ 2- 6 แสดงปริมาณศีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนที่มีการตรวจพบในน้ำทิ้งที่
ผ่านระบบบำบัดน้ำเสีย CAS
ตารางที่ 2- 7 คุณสมบัติทางกายภาพและเคมีของกรดฮิวมิกและกรดฟัลวิก
ตารางที่ 2- 8 คุณสมบัติทั่วไปของหมู่ฟังก์ชันเอมีน
ตารางที่ 3- 1 แสดงสารเคมีที่ใช้ในการวิจัย โมเหลาอิทเยาลัย
ตารางที่ 3- 2 พารามิเตอร์ที่ใช้ในการศึกษาสมบัติทางกายภาพ และเคมีของตัวกลางดูดซับ53
ตารางที่ 3- 3 พารามิเตอร์ในการศึกษาจลนพลศาสตร์การดูดซับ
ตารางที่ 3- 4 พารามิเตอร์ในการศึกษาไอโซเทอมการดูดซับที่ความเข้มข้นสารละลายสูง60
ตารางที่ 3- 5 พารามิเตอร์ในการศึกษาไอโซเทอมการดูดซับที่ความเข้มข้นสารละลายต่ำ
ตารางที่ 3- 6 พารามิเตอร์ในการศึกษาไอโซเทอมการดูดซับแบบคัดเลือกในน้ำเสียสังเคราะห์แบบ
ผสมที่ความเข้มข้นสูง
ตารางที่ 3-7 พารามิเตอร์การศึกษาการดูดซับสารตกค้างจากยาแบบเดี่ยวร่วมกับ DOM63
ตารางที่ 3-8 พารามิเตอร์การศึกษาการดูดซับสารตกค้างจากยาแบบผสมร่วมกับ DOM64

ตารางที่ 4- 1 พื้นที่ผิวจำเพาะ ขนาด และปริมาตรรูพรุนของ MIL-53(Al) และ NH ₂ -MIL-53(Al)72
ตารางที่ 4- 2 ผลการวิเคราะห์ปริมาณธาตุ ด้วยเครื่อง Series II CHN S/O Analyzer 240074
ตารางที่ 4- 3 ลักษณะน้ำเสียตัวอย่าง79
ตารางที่ 4- 4 ตำแหน่งของ peak ของสารอินทรีย์ละลายน้ำ82
ตารางที่ 4- 5 ค่าคงที่สมการจลนพลศาสตร์การดูดซับคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน.90
ตารางที่ 4- 6 ค่าคงที่สมการจลนพลศาสตร์การดูดซับ93
ตารางที่ 4- 7 ตารางแสดงค่าคงที่ต่างๆของไอโซเทอมการดูดซับยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และ
ไอบูโปรเฟนโดย MIL-53(Al) และ PAC

หน้า

สารบัญรูป

รูปที่ 1- 1 แผนภาพแสดงกรอบการทำงานวิจัย	. 7
รูปที่ 2- 1 แหล่งกำเนิดและการเข้าสู่สิ่งแวดล้อมของยา	10
รูปที่ 2- 2 การสังเคราะห์ MIL-53 (Al) ที่อุณหภูมิห้อง	29
รูปที่ 2- 3 ปรากฏการณ์การหายใจ (Breathing effect) ของ MIL-53(Al)	30
รูปที่ 2- 4 ไอโซเทอมการดูดซับแบบต่างๆ	40
รูปที่ 2- 5 กราฟแสดงไอโซเทอมแลงเมียร์	42
รูปที่ 2- 6 กราฟแสดงไอโซเทอมฟรุนดลิช	43
รูปที่ 3- 1 แผนภาพแสดงขั้นตอนการศึกษาคุณลักษณะของน้ำทิ้งทางกายภาพ เคมี และการแจก	
แจงลักษณะของสารอินทรีย์	57
รูปที่ 3- 2 เครื่องระเหยสารแบบหมุน	58
รูปที่ 4- 1 ผลการวิเคราะห์ XRD ของ MIL-53(Al) และ NH ₂ -MIL-53(Al) ที่ทำการสังเคราะห์ขึ้น	
เปรียบเทียบกับ XRD Simulation ของ MIL-53(Al)ยาลัย	68
รูปที่ 4- 2 ผลการวิเคราะห์ XRD ของ NH ₂ -MIL-53(Al) ของ Li และคณะ (2015)	68
รูปที่ 4- 3 ผลการวิเคราะห์การดูดซับก๊าซไนโตรเจนMIL-53(Al) (บน) และ NH ₂ -MIL-53(Al) (ล่าง) ⁻	70
รูปที่ 4- 4 กราฟไอโซเทอมตาม IUPAC	71
รูปที่ 4- 5 การวิเคราะห์หมู่ฟังก์ชันบนพื้นผิวของ MIL-53(Al) และ NH ₂ -MIL-53(Al) โดย FT-IR	
specta	72
รูปที่ 4- 6 ภาพขยายพื้นผิวของ MIL-53(Al) (บน) และ NH ₂ -MIL-53(Al) (ล่าง) โดยใช้กล้อง	
จุลทรรศน์อิเล็กตรอนกำลังขยาย 150,000 เท่า	75

หา	น้า
รูปที่ 4- 7 ภาพขยายพื้นผิวของ MIL-53(Al) (บน) และ NH ₂ -MIL-53(Al) (ล่าง) โดยใช้กล้อง	
จุลทรรศน์อิเล็กตรอนกำลังขยาย 100,000 เท่า	76
รูปที่ 4- 8 ภาพขยายพื้นผิวของ MIL-53(Al) (บน) และ NH ₂ -MIL-53(Al) (ล่าง) โดยใช้กล้อง	
จุลทรรศน์อิเล็กตรอนกำลังขยาย 150,000 เท่า	77
ร ูปที่ 4- 9 กราฟความพันธ์ระหว่าง Zeta potential และ pH ของ MIL-53(Al)	78
ร ูปที่ 4- 10 กราฟความพันธ์ระหว่าง Zeta potential และ pH ของ NH ₂ -MIL-53(Al)	78
ร ูปที่ 4- 11 แสดงตำแหน่งและสมบัติทั่วไปของสารอินทรีย์ละลายน้ำโดยการวิเคราะห์ด้วยวิธี FEEN	Λ
	31
ร ูปที่ 4- 12 คุณลักษณะฟลูออเรสเซนส์ของน้ำเสียตัวอย่างที่ไม่ผ่านการแฟรกชัน	31
รูปที่ 4- 13 คุณลักษณะฟลูออเรสเซนส์ของน้ำเสียตัวอย่างที่ผ่านกระบวนการแฟรกชัน 8	33
รูปที่ 4- 14 แผนภูมิแท่งแสดงความเข้มแสงฟลูออเรสเซนต์ที่ตรวจพบของน้ำเสียและน้ำที่ผ่าน	
กระบวนการแฟรกชัน	34
ร ูปที่ 4- 15 คุณลักษณะฟลูออเรสเซนส์ของน้ำเสียตัวอย่างที่ผ่านกระบวนการระเหย	35
รูปที่ 4- 16 จลนพลศาสตร์การดูดซับคีโตโปรเฟนบน MIL-53(Al), NH ₂ -MIL-53(Al), และPAC	
(ควบคุมพีเอชเท่ากับ 7 ความแรงประจุ 0.01 โมลต่อลิตร และอุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส)	38
รูปที่ 4- 17 จลนพลศาสตร์การดูดซับนาพรอกเซนบน MIL-53(Al), NH ₂ -MIL-53(Al), และ PAC	
(ควบคุมพีเอชเท่ากับ 7 ความแรงประจุ 0.01 โมลต่อลิตร และอุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส)	38
รูปที่ 4- 18 จลนพลศาสตร์การดูดซับไอบูโปรเฟนบน MIL-53(Al), NH ₂ -MIL-53(Al), และ PAC	
(ควบคุมพีเอชเท่ากับ 7 ความแรงประจุ 0.01 โมลต่อลิตร และอุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส)	38
รูปที่ 4- 19 กราฟแสดงการเปรียบเทียบแบบจำลองจลนพลศาสตร์การดูดซับยาคีโตโปรเฟน โดย	
MIL-53(Al) และ PAC	39
รูปที่ 4- 20 กราฟแสดงการเปรียบเทียบแบบจำลองจลนพลศาสตร์การดูดซับยานาพรอกเซน โดย	
MIL-53(Al) และ PAC	39

หน้า
รูปที่ 4- 21 กราฟแสดงการเปรียบเทียบแบบจำลองจลนพลศาสตร์การดูดซับยาไอบูโปรเฟน โดย
MIL-53(Al) และ PAC
รูปที่ 4- 22 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการดูดซับและเวลา ^{1/2} ของการดูดซับ คี
โตโปรเฟร นาพรอกเซนและไอบูโปรเฟนโดย MIL-53(Al) และ PAC
รูปที่ 4- 23 ขนาดโมเลกุลยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน
รูปที่ 4- 24 กราฟแสดงความสามารถในการดูดซับของยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน
(ตามลำดับ) โดย MIL-53(Al), NH ₂ -MIL-53(Al), และ PAC97
รูปที่ 4- 25 กราฟแสดงแบบจำลองไอโซเทอมการดูดซับยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และ ไอบูโป
รเฟน (ตามลำดับ) โดย MIL-53(Al) และ PAC (ซ้ายและขวาตามลำดับ)
รูปที่ 4- 26 กลไกการดูดซับที่คาดว่าน่าจะเกิดขึ้นระหว่างคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโป
รเฟนกับ MIL-53(Al)
รูปที่ 4- 27 กราฟเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับระหว่างยามลสารเดี่ยวและยามลสารผสม
โดย MIL-53(Al), NH ₂ -MIL-53(Al), และ PAC (ตามลำดับ)
รูปที่ 4- 28 ปรากฎการณ์ Breathing effect ของ MIL-53(Al) (บน) และ NH ₂ -MIL-53(Al) (ล่าง)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย103
รูปที่ 4- 29 ความเข้มข้นเริ่มต้นและสุดท้ายของสารอินทรีย์ละลายน้ำจากการเปรียบเทียบการดูดซับ
สารอินทรีย์ละลายน้ำของตัวกลางดูดซับต่างๆ105
รูปที่ 4- 30 กราฟเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับของยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และ ไอบู
โปรเฟนระหว่างร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำและในสารละลายบัฟเฟอร์ (ตามลำดับ) โดย MIL-
53(Al), NH ₂ -MIL-53(Al), และ PAC107
รูปที่ 4- 31 กราฟเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับระหว่างยามลสารเดี่ยวและยามลสารผสม
ร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำโดย MIL-53(Al), NH ₂ -MIL-53(Al), และ PAC (ตามลำดับ)

ИЦ
รูปที่ 4- 32 กราฟแสดงความสามารถในการดูดซับสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดไม่ชอบน้ำ โดย MIL-
53(Al), NH ₂ -MIL-53(Al), และ PAC
ระเสี้ 4 . 22 อออนไน เรื่อง แล้วง เอออน สอน อออ ^ใ น อออออ ซัซ เออ อนออีโตโลโลเมโน . นอนแรว อ.เซน . แอน ไอน.
30 4- 32 ปราพบวรอกเทอกค่า เทียน เรียนหา เวล็ดดูกอกออก เคเตเกราพหา หาดอนเฉล และ เอก็
โปรเฟนระหว่างร่วมกับสารอินทรีย์ละลายนำชนิดไม่ชอบน้ำ (HPO) และในสารละลายบัฟเฟอร์
(ตามลำดับ) โดย MIL-53(Al), NH ₂ -MIL-53(Al), และ PAC113
รูปที่ 4- 34 กราฟเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับระหว่างยามลสารเดี่ยวและยามลสารผสม
ร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดไม่ชอบน้ำโดย MIL-53(Al), NH ₂ -MIL-53(Al), และ PAC
(ตามลำดับ)
รูปที่ 4- 35 กราฟแสดงความสามารถในการดูดซับสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดชอบน้ำโดย MIL-
53(Al), NH ₂ -MIL-53(Al), และ PAC
รูปที่ 4- 36 กราฟเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับของยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และ ไอบู
้ โปรเฟนระหว่างร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำหนิดหอบน้ำและในสารละลายบัฟเฟอร์ (ตามลำดับ) โดย
MII -53(ΔI) NHMII -53(ΔI) μαε ΡΔΟ 119
รูปที่ 4- 37 แผนภูมิแท่งความเข้มข้นเริ่มต้นและสุดท้ายของสารอินทรีย์ละลายน้ำที่ชอบน้ำร่วมกับ
ยามลสารเดี่ยวที่ดูดซับโดย PAC
รูปที่ 4- 38 กราฟเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับระหว่างยามลสารเดี่ยวและยามลสารผสม
้ร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำหนิดหอบน้ำโดย MII -53(AI). NH₂-MII -53(AI). และ PAC (ตามลำดับ)
122
รูปที่ 4- 39 แผนภูมิแท่งความเข้มข้นเริ่มต้นและสุดท้ายของสารอินทรีย์ละลายน้ำที่ชอบน้ำร่วมกับยา
มลสารผสมที่ดูดซับโดย PAC123
รุปที่ 4- 40 กลไกการดดซับที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในการดดซับสารตกค้างจากยาร่วมกับสารอินทรีย์
้ * ้ำโดย MII -53(AI) (บบ) และ PAC (ล่าง) 124
รูปที่ 4- 41 ไอโซเทอมการดูดซับยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน(ตามลำดับ) ที่ความ
เข้มข้นต่ำโดย MIL-53(Al)

ຄ

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยาเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ในปัจจุบันมีการใช้ยาอย่างแพร่หลาย และ มีการบริโภคปริมาณมากตามการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร เพื่อใช้ในการป้องกันและรักษาโรค ในมนุษย์ นอกจากจะมีการใช้ยาในมนุษย์แล้วยังมีการใช้ยาในสัตว์ เช่น การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ฟาร์ม สุกร ภายหลังการบริโภคยาโดยส่วนมากยารักษาโรคไม่สามารถสลาย (Metabolism) ในร่างกายได้ อย่างสมบูรณ์ ซึ่งร่างกายจะทำการกำจัดออกจากร่างกายโดยขับถ่ายออกมาทางอุจจาระ และ ปัสสาวะ นอกจากนั้นแล้วยังมีการทิ้งยาที่ไม่ถูกต้องเช่น การทิ้งยาที่ไม่ได้ใช้หรือหมดอายุในขยะ ชักโครก หรือรางระบายน้ำ รวมถึงน้ำเสียจากโรงพยาบาล และน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมยา ทำให้เกิดการปล่อยของเสียออกมาในรูปของตัวยาเดิมหรือมีการเปลี่ยนรูปของยาตัวเดิมซึ่งบางครั้ง อาจมีความเป็นพิษมากกว่าเดิม หรือเป็นสารที่มีผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตในสิ่งแวดล้อมขึ้นได้ทำให้ สารตกค้างจากยามีการเข้าสู่สิ่งแวดล้อมทางน้ำอย่างต่อเนื่อง ในปัจจุบันมีการพบสารตกค้างจากยา ที่ปนเปื้อนในธรรมชาติ ในน้ำผิวดิน และน้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสีย หรือแม้แต่ในน้ำประปาและ น้ำดื่มในปริมาณความเข้มข้นต่ำในหน่วยนาโนกรัมจนถึงระดับไมโครกรัมต่อลิตร ซึ่งสารตกค้างจากยา จัดเป็นสารมลพิษอุบัติใหม่ (Emerging pollutant) (US.EPA, 2005) ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะไม่ส่งผล ต่อร่างกายมนุษย์โดยตรง แต่ปัญหาที่สำคัญคือ สารตกค้างจากยามีผลกระทบต่อระบบนิเวศ และ สิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่ในระบบนิเวศนั้น ซึ่งสามารถส่งผลกระทบกลับมายังมนุษย์ได้ เนื่องจากยา ที่ถูกกำจัดยังคงมีฤทธิ์ทางเภสัชวิทยา และมีความคงทนในสิ่งแวดล้อม ตัวอย่างผลกระทบที่เกิดจาก สารตกค้างจากยาต่อสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศที่ถูกรายงาน ได้แก่ การตายลงของนกแร้งจำนวนมาก การเปลี่ยนเพศและการแสดงออกของลักษณะทางเพศในลูกปลาบริเวณใกล้จุดปล่อยน้ำเสีย ้เกิดการกลายพันธุ์ เมื่อมีการได้รับสัมผัสทำให้เกิดกระบวนการสะสมของยาในร่างกายของสิ่งมีชีวิต (Bioaccumulation) โดยเฉพาะสัตว์น้ำเพื่อการบริโภค เช่น กุ้ง หอย ปู และปลา มีสาเหตุมาจาก สารตกค้างจากยาในแหล่งน้ำ หรือการรับประทานอาหารที่ปรุงจากสัตว์น้ำเหล่านี้ทำให้มนุษย์ได้รับ สารตกค้างจากยาที่ไม่พึงประสงค์ได้ (บรมพจน์ พฤฒิวนาสัณฑ์ และลีณา สุนทรสุข, 2558)

ยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน จัดเป็นยาในกลุ่มยาต้านการอักเสบ ที่ไม่ใช่สเตียรอยด์ (Non-steroidal antiinflammatory drugs: NSAIDs) เป็นยาที่มีผลข้างเคียง คล้ายฮอร์โมน (Endocrine disrupted compounds) (พรสวัสดิ์ ศรีสวัสดิ์, 2556) ซึ่งเป็นกลุ่มยา ที่มีการใช้ และพบในสิ่งแวดล้อมทางน้ำและน้ำเสียปริมาณมากที่สุด เป็นยาที่มีความคงทน ในสิ่งแวดล้อม และจัดอยู่ในสารกำจัดได้ยากถึงกำจัดได้ปานกลาง (Gagnon และ Lajeunesse, 2008; Jiang, Zhou, และSharma, 2013) เนื่องจากระบบบำบัดน้ำเสียแบบทั่วไปในปัจจุบันนั้นไม่ได้ ถูกออกแบบสำหรับกำจัดมลสารที่มีขนาดเล็ก (Micropollutant) หรือสารตกค้างจากยาจึงมี ประสิทธิภาพในการกำจัดต่ำ และมีการพบปริมาณสารตกค้างจากยาในน้ำทิ้งที่ผ่านการบำบัดน้ำเสีย ไม่ว่าจะเป็นในประเทศไทย (Tewari และคณะ, 2013; วาลิกา เศวตโยธิน และคณะ, 2559) หรือ ในต่างประเทศ (Bagheri, Afkhamib, และNoroozic, 2016) อีกทั้งมีการพบยนาพรอกเซน และ ไอบูโปรเฟนในแม่น้ำสายหลักของไทย และน้ำทิ้งที่ผ่านกระบวนการบำบัดน้ำเสียมาแล้ว (Tewari และคณะ, 2013) ในปัจจุบันมีการศึกษากระบวนการต่างๆเพื่อนำมาใช้เพื่อกำจัดสารตกค้างจากยา เช่น การใช้เมมเบรน การย่อยสลายโดยใช้แสง กระบวนการโคแอกกูเลชัน-ฟล็อคคูเลชัน กระบวนการ ออกซิเดชันขั้นสูง (AOPs) และกระบวนการทางชีวภาพ จากการศึกษาโดยงานวิจัยที่ผ่านมา พบว่า กระบวนการออกซิเดชันขั้นสูงเป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพในการกำจัดสูงเมื่อเปรียบเทียบกับ กระบวนการอื่นๆ แต่เป็นวิธีที่ใช้พลังงาน และค่าใช้จ่ายสูง อีกทั้งยังทำให้เกิดสารพลอยได้ (By product) ที่เป็นพิษซึ่งอาจมีความเป็นพิษมากกว่าสารเดิม (Hasan, Khan, และJhung, 2016) โดยวิธีการดูดซับเป็นวิธีที่ค่อนข้างมีประสิทธิภาพที่ดี ง่ายต่อการออกแบบ การดำเนินการระบบ สามารถทำได้ง่าย และใช้พลังงานน้อย ซึ่งประสิทธิภาพของการดูดซับสารตกค้างจากยาโดยตัวกลาง ดูดซับพื้นฐานคาร์บอนมีประสิทธิภาพในการดูดซับสารตกค้างจากยาที่ค่อนข้างต่ำ และไม่มี ความจำเพาะต่อมลสาร โดยวัสดุดูดซับที่กำลังได้รับความสนใจเป็นอย่างมากได้แก่ วัสดุโครงข่ายโลหะ อินทรีย์ (MOFs) เนื่องมาจากเป็นวัสดุที่มีพื้นที่ผิวจำเพาะ และปริมาตรรูพรุนสูง สามารถปรับปรุง สมบัติทางกายภาพเคมีได้ง่าย เช่นการดัดแปรหมู่ฟังก์ชัน (Functionalized) เพื่อให้มีความจำเพาะ ต่อการดูดซับมากขึ้น จึงมีการนำ MOFs มาเป็นวัสดุดูดซับทั้งในสภาวะแก๊ส และในสภาวะของเหลว ซึ่ง MIL-53(Al) เป็นหนึ่งในชนิดของ MOFs ที่มีความเสถียรเมื่ออยู่ในสภาวะของเหลว และ

สภาวะอุณหภูมิสูง ส่วนโลหะในโครงสร้างของ MIL-53(Al) ได้แก่อลูมิเนียมซึ่งมีความเป็นพิษน้อยกว่า โลหะของ MOFs ชนิดอื่นๆ และมีสมบัติสำคัญคือ Breathing effect (Rallapalli และคณะ, 2010; Zhou และคณะ, 2013; Qian และคณะ, 2013) ที่สามารถปรับขนาดของรูพรุนให้เหมาะสมต่อ การดูดซับของมลสารได้

ในการดูดซับสารตกค้างจากยาในน้ำนั้น ตามความเป็นจริงพบว่ามีมลสารอื่นๆอยู่ร่วมด้วย เป็นจำนวนมาก เช่น ในน้ำเสียหรือน้ำทิ้งที่ผ่านกระบวนการบำบัดยังคงมีสารอินทรีย์ละลายน้ำอื่นๆ คงเหลือปะปนอยู่ด้วย ซึ่งอาจจะมีผลต่อประสิทธิภาพในการดูดซับที่จำเพาะเจาะจงกับสารตกค้าง จากยา เนื่องจากการมีอยู่ของสารอินทรีย์ละลายน้ำ (DOM) โดยเฉพาะส่วนที่มีมวลโมเลกุลต่ำ มีความเป็นไปได้ในการยับยั้งการดูดซับสารตกค้างจากยา (Luo และคณะ, 2014) ดังนั้นในงานวิจัยนี้ จึงมุ่งเน้นจะกำจัดสารตกค้างจากยาในกลุ่มยาต้านการอักเสบที่ไม่ใช่สเตียรอยด์ ได้แก่ คีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน โดยกระบวนการดูดซับที่ใช้วัสดุโครงข่ายอินทรีย์ชนิด MIL-53(Al) เป็นตัวกลางดูดซับ และตัวกลางดูดซับ MIL-53(Al) ที่มีการดัดแปรหมู่ฟังก์ชันเอมีน รวมถึงศึกษา ผลกระทบของสารอินทรีย์ละลายน้ำต่อการดูดซับสารตกค้างจากยา

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการดูดซับของ MIL-53 (Al) และ MIL-53 (Al) ที่มีการดัดแปร หมู่ฟังก์ชันเอมีน (NH₂) ในการดูดซับคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบุโปรเฟน

1.2.2 เพื่อศึกษาการดูดซับแบบคัดเลือกของตัวกลางดูดซับในการดูดซับคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน

 1.2.3 เพื่อประเมินผลของสารอินทรีย์ที่ชอบน้ำ และไม่ชอบน้ำต่อการดูดซับคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน

1.3 ขอบเขตของงานวิจัย

ในงานวิจัยนี้ประกอบด้วยการศึกษา 5 ขั้นตอนโดยมีกรอบการทำงานวิจัยแสดงดังรูปที่ 1-1

1.3.1 การสังเคราะห์ตัวกลางดูดซับ

ทำการสังเคราะห์ตัวกลางดูดซับ MIL-53(Al) และตัวกลางดูดซับ MIL-53(Al) ที่มีการดัดแปร หมู่ฟังก์ชันเอมีน (NH₂-MIL-53(Al)) โดยใช้วิธีการสังเคราะห์ที่อุณหภูมิห้อง

1.3.2 การศึกษาสมบัติทางกายภาพและเคมีของตัวกลางดูดซับ

ทำการศึกษาสมบัติทางกายภาพและเคมีของตัวกลางดูดซับ โดยศึกษาโครงสร้างผลึก พื้นที่ผิวจำเพาะ ขนาดรูพรุน และปริมาตรรูพรุน หมู่ฟังก์ชันบนพื้นผิวตัวกลางดูดซับ ประจุบนพื้นผิว ตัวกลางดูดซับ ขนาดของอนุภาคและลักษณะพื้นผิวตัวกลางดูดซับ และการวิเคราะห์แร่ธาตุคาร์บอน ไฮโดรเจน ไนโตรเจน และซัลเฟอร์

1.3.3 การศึกษาสมบัติของสารอินทรีย์ละลายน้ำ

การศึกษาสมบัติของสารอินทรีย์ละลายน้ำโดยแยกเป็น 2 กลุ่มคือ สารอินทรีย์ละลายน้ำ กลุ่มชอบน้ำ และกลุ่มไม่ชอบน้ำ โดยทำการเก็บตัวอย่างน้ำเสียจากโรงบำบัดน้ำเสียของโรงพยาบาล ภายหลังกระบวนการบำบัดแบบตะกอนเร่ง (Conventional activated sludge, CAS) ทำการแยก ประเภทสารอินทรีย์ละลายน้ำโดยกระบวนการแยก (Fractionation) ด้วยเรซิน (Resin DAX-8) วิเคราะห์ปริมาณสารอินทรีย์ละลายน้ำศึกษาโดยใช้ดัชนีตัวแทนสารอินทรีย์คือ สารอินทรีย์คาร์บอน ละลายน้ำ (Total organic carbon: TOC) วิเคราะห์ความเข้มข้นโดยใช้เครื่องมือวิเคราะห์ปริมาณ สารอินทรีย์คาร์บอน (Total organic carbon analyzer) และคุณลักษณะของสารอินทรีย์ละลายน้ำ FEEM โดยฟลูออเรสเซนส์สเปคโตรสโคปี (Fluorescence spectroscopy)

1.3.4 การศึกษากระบวนการดูดซับของคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนบน ตัวกลางดูดซับ

ศึกษาการดูดซับโดยทำการทดลองแบบทีละเท ที่สภาวะพีเอช 7 ทำการควบคุมความแรง ของประจุ โดยฟอสเฟตบัฟเฟอร์ 0.01 โมลาร์ ทำที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส สารตกค้างจากยา ในการศึกษานี้ประกอบด้วยคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน และตัวกลางดูดซับที่ใช้ ในการศึกษาประกอบด้วย MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และถ่านกัมมันต์แบบผง (PAC) ใช้ปริมาณ ตัวกลางดูดซับ 100 มิลลิกรัมต่อลิตร

1.3.4.1 การศึกษาจลนพลศาสตร์การดูดซับ

โดยใช้ตัวกลางดูดซับปริมาณ 100 มิลลิกรัมต่อลิตร และความเข้มข้นสารละลายคีโตโปรเฟน ้นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนในน้ำเสียสังเคราะห์แบบเดี่ยวเริ่มต้น 10 มิลลิกรัมต่อลิตร เป็นเวลา ตั้งแต่ 0 ถึง 24 ชั่วโมง

1.3.4.2 การศึกษาไอโซเทอมการดูดซับที่ความเข้มข้นสูงในน้ำเสียสังเคราะห์

้โดยใช้สารละลายคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนในน้ำเสียสังเคราะห์แบบเดี่ยว ้ความเข้มข้นเริ่มต้น 1 ถึง 10 มิลลิกรัมต่อลิตรุ โดยใช้เวลาเข้าสู่สมดุลที่ได้จากการศึกษา จลนพลศาสตร์การดูดซับ

1.3.4.3 การศึกษาไอโซเทอมการดูดซับที่ความเข้มข้นต่ำในน้ำเสียสังเคราะห์

โดยใช้สารละลายคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนในน้ำเสียสังเคราะห์แบบเดี่ยว ความเข้มข้นเริ่มต้น 100 ไมโครกรัมต่อลิตร โดยเลือกศึกษาเฉพาะตัวกลางดูดซับที่มีประสิทธิภาพดี ที่สุดจากการทำการศึกษาไอโซเทอมการดูดซับที่ความเข้มข้นสูงในน้ำเสียสังเคราะห์ โดยใช้เวลาเข้า สู่สมดุลที่ได้จากการศึกษาจลนพลศาสตร์การดูดซับ

1.3.4.4 การศึกษาไอโซเทอมการดูดซับแบบคัดเลือกในน้ำเสียสังเคราะห์แบบผสมที่ความ เข้มข้นสูง

โดยใช้สารละลายที่มีการผสมคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนในน้ำเสียสังเคราะห์ ความเข้มข้นเริ่มต้น 1 ถึง 10 มิลลิกรัมต่อลิตร (ร่วมกันทั้ง 3 ชนิด) โดยใช้เวลาเข้าสู่สมดุลที่ได้จาก การศึกษาจลนพลศาสตร์การดูดซับ

1.3.4.5 การศึกษาผลกระทบของสารอินทรีย์ละลายน้ำ (DOM) ที่มีผลต่อการดูดซับ

การศึกษาการดูดซับสารตกค้างจากยาในน้ำทิ้งจากโรงบำบัดน้ำเสีย โดยนำสารอินทรีย์ ละลายชนิดชอบน้ำ ชนิดไม่ชอบน้ำ และทั้งที่ชอบน้ำร่วมกับไม่ชอบน้ำ (น้ำเสีย) ร่วมกับ ศีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน เช่นเดียวกับการเตรียมน้ำเสียสังเคราะห์แบบเดี่ยว และ แบบผสม ความเข้มข้นเริ่มต้น 1 ถึง 10 มิลลิกรัมต่อลิตร โดยใช้ปริมาณตัวกลางดูดซับ 100 มิลลิกรัม ต่อลิตร โดยใช้เวลาเข้าสู่สมดุลที่ได้จากการศึกษาจลนพลศาสตร์การดูดซับ

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

สามารถจำลองกลไกการดูดซับของ MIL-53(Al) ในการดูดซับคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และ ไอบูโปรเฟนร่วมกับการมีอยู่ของสารอินทรีย์ละลายน้ำ (DOM) และประเมินผลกระทบของ สารอินทรีย์ละลายน้ำต่อประสิทธิภาพในการดูดซับสารตกค้างจากยา

รูปที่ 1- 1 แผนภาพแสดงกรอบการทำงานวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 สารตกค้างจากยาในสิ่งแวดล้อม

ในปัจจุบันการเกิดขึ้นของสารตกค้างจากยาในสิ่งแวดล้อมทางน้ำได้กลายเป็นปัญหาระดับ โลก และเพิ่มความกังวลทางสิ่งแวดล้อม หากมีการปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อมเป็นระยะเวลานาน อาจจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิต และระบบนิเวศได้ สารตกค้างจากยาจัดว่าเป็นสารมลพิษ อุบัติใหม่ จากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร การขยายตัวของเมืองอย่างรวดเร็ว และการยกระดับ มาตรฐานของการใช้ชีวิต ทำให้มีการใช้ยาเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ทั้งในมนุษย์และสัตว์ เมื่อมี การบริโภคยาเข้าสู่ร่างกายมนุษย์ หรือสัตว์แล้วร่างกายไม่สามารถทำการสลาย (Metabolism) ได้อย่างสมบูรณ์ ร่างกายอาจจะทำการกำจัดออกมาในรูปของตัวยาเดิม หรือมีการเปลี่ยนรูปของตัวยา เดิมซึ่งบางครั้งอาจมีความเป็นพิษมากกว่าเดิม หรือเป็นสารที่มีผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตในสิ่งแวดล้อม ขึ้นได้ (Tiwari และคณะ, 2017)

อีกทั้งองค์การพิทักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา (United State Environmental Protection Agency: U.S.EPA) ยังมีการระบุแหล่งกำเนิดและการเข้าสู่สิ่งแวดล้อม ของยาหลายทาง ดังนี้ 1. จากการใช้ยาของคนและสัตว์ โดยมีการทิ้งยาที่ไม่ได้ใช้หรือหมดอายุในขยะ ชักโครก หรือรางระบายน้ำ ทำให้เป็นการปล่อยของเสียออกมาในรูปของตัวยาเดิมหรือมีการเปลี่ยน รูปของตัวยาเดิม หรือเป็นสารที่มีผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตในสิ่งแวดล้อมขึ้นได้ 2. การปล่อยน้ำเสียทั้งที่ ได้รับการบำบัด และไม่ได้บำบัดจากแหล่งกำเนิดโดยตรง เช่น โรงพยาบาล สถานีอนามัย และ โรงงานผลิตยา 3. การปล่อยน้ำทิ้งที่ได้รับการบำบัดจากระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน 4.การนำกาก ตะกอนจากระบบบำบัดน้ำเสียมาใช้เพื่อเป็นปุ๋ย 5. การเลี้ยงสัตว์น้ำเศรษฐกิจในแหล่งน้ำธรรมชาติ 6. การทิ้งขยะชุมชน ขยะโรงพยาบาล และเกิดการรั่วซึมของน้ำชะขยะจากบ่อฝังกลบขยะ โดยมี การตรวจพบสารตกค้างจากยาในสิ่งแวดล้อมทางน้ำไม่ว่าจะเป็น น้ำผิวดิน และน้ำใต้ดินโดยมีความ เข้มข้นในปริมาณตั้งแต่ระดับนาโนกรัมต่อลิตร (ng/L) จนถึงระดับไมโครกรัมต่อลิตร (µg/L) ซึ่งนอกจากนั้นยังมีการสะสมสารตกค้างจากยาในสิ่งมีชีวิตของสิ่งมีชีวิตในน้ำ U.S.EPA ในปี 2012 มีการรายงานพบการปนเปื้อนสารตกค้างจากยาในเนื้อเยื่อปลาที่อาศัยอยู่ในแม่น้ำ 5 สาย ของประเทศสหรัฐอเมริกา และมีข้อแนะนำในการศึกษาในอนาคตว่าควรศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบ ต่อระบบนิเวศ ถึงแม้ว่าในปัจจุบันยังไม่มีการตรวจพบผลกระทบของสารตกค้างจากยาต่อสุขภาพ มนุษย์ ซึ่ง U.S.EPA ได้มีการปรับแผนกลยุทธ์ในการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสุขภาพ มนุษย์ โดยไอบูโพรเฟน และนาพรอกเซน เป็นยาที่มีความคงทนในสิ่งแวดล้อม และเป็นยาที่มีความถี่ ในการตรวจพบมากที่สุด และเป็นตัวแทนของสารตกค้างจากยา เนื่องจากมีการปล่อยออกมา สู่แหล่งน้ำปริมาณมาก และมีความถี่ในการพบมากทั้งในน้ำดื่ม และน้ำผิวดิน (Westerhoff และคณะ, 2005; Aksamitowska และคณะ, 2018)

สำหรับในประเทศไทยมีการตรวจพบการปนเปื้อนของสารตกค้างจากยาในแหล่งน้ำผิวดิน น้ำใต้ดิน ในน้ำเสีย และน้ำที่ผ่านกระบวนการบำบัดจากระบบบำบัดน้ำเสีย โดยศูนย์วิจัยและ ฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ได้มีการสำรวจปริมาณสารตกค้างยาในระบบบำบัดน้ำเสียทั้งน้ำเสียขาเข้าระบบ น้ำทิ้งที่ ผ่านกระบวนการบำบัด (วาลิกา เศวตโยธิน และคณะ, 2559) และในแม่น้ำเจ้าพระยา โดยมีการพบ มากกว่า 25 ชนิด รวมถึงน้ำเสียที่ผ่านกระบวนการบำบัดจากระบบบำบัดน้ำเสียของเทศบาล และ โรงพยาบาลหลายแห่ง ซึ่งพบว่าประเภทยาที่พบส่วนใหญ่ คือยาในกลุ่มของยาแก้ปวดและ ยาแก้อักเสบ โดยมีการปล่อยสารตกค้างจากยาสู่สิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง และคงอยู่ในสิ่งแวดล้อม เป็นระยะเวลานาน หรือตกค้างยาวนานในแหล่งน้ำ (Feng และคณะ, 2013)

2.2 ยาแก้ปวดและยาต้านการอักเสบที่ไม่ใช่สเตียรอยด์ (Non-steroidal anti-inflammatory drugs: NSAIDs)

เป็นกลุ่มยาแก้ปวด (บรรเทาปวด) โดยจัดอยู่ในประเภทยาเอ็นเสด (Non-steroidal antiinflammatory drugs: NSAIDs) ดังนั้นจึงเป็นทั้งยาแก้ปวด และยาต้านการอักเสบชนิดไม่ใช่ สเตียรอยด์ ซึ่งเป็นยาที่มีการนิยมใช้ในประเทศไทย และต่างประเทศ รักษาอาการปวด ลดไข้ และ รักษาการอักเสบของเนื้อเยื่อที่ไม่ได้เกิดจากการติดเชื้อ (เช่น ในโรคข้อต่างๆ) แพทย์มีการใช้ยากลุ่มนี้ เพื่อต้านการแข็งตัวของเลือดในการป้องกันและรักษาโรคหลอดเลือดหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง โดยทั่วไป ยาเอ็นเสด มักใช้รักษา โรคข้ออักเสบต่างๆ โรคข้อรูมาตอยด์ โรคเกาต์ ปวดศีรษะไมเกรน และอาการปวดกระดูกจากโรคมะเร็งแพร่กระจายเข้ากระดูก เป็นต้น

กลไกการออกฤทธิ์ของยา NSAIDs เมื่อการอักเสบของอวัยวะในร่างกายเกิดจากการที่เซลล์ หลั่งสารที่เรียกว่า พรอสตาแกลนดิน (Prostaglandin) ซึ่งเป็นสารสื่อกลางในการกระตุ้นทำให้ เกิดการอักเสบ ยากลุ่ม NSAIDs นี้ออกฤทธิ์โดยการยับยั้งเอนไซม์ (Enzymes) ที่เรียกว่า Cyclooxygenases (COX) ทำให้การหลั่งของสารพรอสตาแกลนดินลดลงทำให้การอักเสบลดลง และ ลดอาการปวด การยับยั้งเอนไซม์ดังกล่าวทำให้เกิดผลข้างเคียงต่อระบบร่างกายได้หลายประการ เช่น ผลข้างเคียงต่อระบบทางเดินอาหาร ระบบหัวใจและหลอดเลือด ผลข้างเคียงต่อตับและไต (อภัย ราษฎรวิจิตร, 2557)

ยาคีโตโปรเฟน(Ketoprofen: KET) นาพรอกเซน(Naproxen: NPX) และไอบูโปรเฟน (Ibuprofen: IBU) เป็นยาที่อยู่ในกลุ่ม NSAIDs มีคุณสมบัติเป็นกรดอ่อนๆ (Carboxylic acids) (Monteiro และ Boxall, 2010) มีโครงสร้างทางเคมีอยู่ในกลุ่ม Propionic acids เป็นยาที่มีการใช้ อย่างแพร่หลาย มีการบริโภคปริมาณมาก อีกทั้งยังมีความถี่การตรวจพบสูง และปริมาณมากที่สุด ในน้ำเสียทั้งที่เป็นน้ำเสียทั่วไป และน้ำเสียจากโรงพยาบาล อีกทั้งแหล่งน้ำธรรมชาติทั้งในประเทศไทย และต่างประเทศ (Verlicchi, Aukidy, และZambello, 2012; Li และคณะ, 2012; Jiang และคณะ, 2013; Zhao และคณะ, 2017)

	คีโตโปรเฟน	นาพรอกเซน	ไอบูโปรเฟน	
สูตรโครงสร้าง	O OH	H ₃ CO	CH ₃ H ₃ C	
สูตรโมเลกุล	C ₁₆ H ₁₄ O ₃	CH ₃ OC ₁₀ H ₆ CH(CH ₃)CO ₂	C ₁₃ H ₁₈ O ₂	
มวลโมเลกุล (กรัมต่อโมล)	254.28	230.26	206.28	
ประเภทยา	Non-steroidal inflammatory drugs			
ความสามารถใน การละลายน้ำ (mg/L)	51	16	21	
рКа	4.45	4.15	4.91	
Log Kow	3.12	3.18	3.97	
ใช้สำหรับ		มนุษย์และสัตว์		
CAS Number:	22071-15-4	22204-53-1 15687-27-1		
	Street.	V Ø marant		

ตารางที่ 2-1 สมบัติทางกายภาพและเคมีของคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน

(ที่มา: Monteiro และBoxall, 2010; Feng และคณะ, 2013; Coimbra และคณะ, 2015; Lonappana และคณะ, 2016)

> จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Chulalongkorn University

2.3 คีโตโปรเฟน (Ketoprofen: KET)

ศิโตโปรเฟนเป็นยาที่อยู่ในกลุ่มยาเอ็นเสด (NSAIDs) ซึ่งมีฤทธิ์บรรเทาอาการปวดและลดไข้ มีการจัดจำหน่ายมีทั้งยารับประทาน ยาฉีด และเจลทาผิวหนัง คีโตโปรเฟนจัดเป็นยาที่มีการใช้ ในหลายประเทศของแถบทวีปยุโรปเพื่อบรรเทาอาการข้ออักเสบ ปวดจากโรคข้อรูมาตอยด์ ปวดกล้ามเนื้อ ปวดฟัน ปวดประจำเดือน อาการปวดจากการผ่าตัดกระดูก รวมไปถึงอาการปวดฟัน ในผู้ป่วยหลายราย สำหรับประเทศไทย คีโตโปรเฟนจัดเป็นยาอันตราย การใช้ยาจึงควรต้องอยู่ภายใต้ คำสั่ง แพทย์ผู้รักษาเท่านั้น คีโตโปรเฟนมีสรรพคุณรักษาอาการปวดจากโรคข้ออักเสบ รูปแบบยา ที่มีการใช้ในปัจจุบันยาแคปซูล ขนาดความแรง 100 มิลลิกรัมต่อแคปซูล ยาเจลทาผิวหนังขนาด ความเข้มข้นร้อยละ 2.5 ยาฉีดขนาดความเข้มข้น 100 มิลลิกรัมต่อแคปซูล ยาเจลทาผิวหนังขนาด ความเข้มข้นร้อยละ 2.5 ยาฉีดขนาดความเข้มข้น 100 มิลลิกรัมต่อในประเทศไต้หวันมีการบริโภคยาศิโตโปรเฟนปีละประมาณ 7.9 ตันในปี 2549 (Wang และ คณะ,2018) และกว่า 22 ตันในปี 2547 อีกทั้งมีการพบในน้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสียในระดับ ความเข้มข้นสูงถึง 1.0 ไมโครกรัมต่อลิตร และการศึกษาหลายชิ้นได้รายงานผลพิษต่อปลาที่ ความเข้มข้นนี้ (Diniz และคณะ, 2015) จากการสำรวจของปศุสัตว์ในประเทศอินเดียมีพบระดับ ความเป็นพิษของคิโตโปรฟีนในอาหารของแร้ง (Feng และคณะ, 2013)

ภายหลังการบริโภคยาติโตโปรเฟนร่างกายจะสามารถทำการกำจัดออกได้กว่าร้อยละ 80 โดยการขับถ่ายในรูปปัสสาวะ และน้ำดีจากตับโดยกระบวนการที่เรียกว่า กลูคูโรนิเดชั่น (Glucuronidation) และในรูปที่ไม่เปลี่ยนแปลง (Wuersch และคณะ, 2005) คีโตโปรเฟนเป็นยา ที่จัดอยู่ในกลุ่มบำบัดได้ยากคือมีประสิทธิภาพในการกำจัดร้อยละ 20 ถึง 50 (Patel และคณะ, 2019) มีการพบยาคีโตโปรเฟนในน้ำเสียในต่างประเทศเช่น ฟินแลนด์ 600 ถึง 2,000 ออสเตเรีย 200 และสเปน 300–1,360 นาโนกรัมต่อลิตร (Sui และคณะ, 2010) คีโตโปรเฟนได้รับการพิสูจน์แล้วว่า เพิ่มความเสี่ยงในการบาดเจ็บของไตของสัตว์ที่มีกีบเท้า และแร้งสีน้ำตาล อีกทั้งมีผลกระทบต่อ ระบบสืบพันธุ์หรือต่อมไร้ท่อต่อสิ่งมีชีวิตในน้ำ ดังนั้นคีโตโปรเฟนได้รับการจัดเป็นสารที่ต้องติดตาม ความปลอดภัยจากการใช้ยาที่รายงานการวิเคราะห์สารตกค้างคีโตโปรเฟนในสภาพแวดล้อม ทางธรรมชาติตั้งแต่ปี 2010 เนื่องจากมักมีการพบในสิ่งแวดล้อมหลายแห่งรวมถึงน้ำเสียและน้ำเสีย ที่บำบัดแล้ว น้ำ, ของแข็ง (กากตะกอนน้ำเสียและตะกอน), น้ำที่ถูกนำกลับมาใช้ใหม่และน้ำชะขยะที่ ฝังกลบทั่วโลก (Wang และคณะ,2018)

2.4 นาพรอกเซน (Naproxen: NPX)

ในปี 2547 มีปริมาณการบริโภคยานาพรอกเซนของประเทศฝรั่งเศส อังกฤษ และสเปน 37,332, 33,580 และ 42,600 กิโลกรัมต่อปีตามลำดับ (Monteiro และ Boxall, 2010) มีการสั่งจ่าย ยาโดยแพทย์ปริมาณ 108,435 กิโลกรัมต่อปี ในประเทศอังกฤษปี 2012 (Petrie, Barden, และ Hordern, 2015) โดยยานาพรอกเซนนำมาใช้ในการรักษาอาการเจ็บปวด บวม และอักเสบที่มาจาก สาเหตุต่างๆ เช่น ข้ออักเสบ เอ็นอักเสบ โรครูมาตอยด์ โรคเก๊าท์ ปวดกล้ามเนื้อ หรือปวดประจำเดือน ในผู้ใหญ่รับประทานครั้งละ 500 – 1,000 มิลลิกรัมต่อวัน

นาพรอกเซนสามารถถูกย่อยสลายโดยแสง (Photodegraded) ได้ ซึ่งสารพลอยได้ของ นาพรอกเซนที่เกิดขึ้นนั้นมีความเป็นพิษมากกว่ายานาพรอกเซนเดิม (Bosca และคณะ, 1990; Feng และคณะ, 2013; Utrilla และคณะ, 2013; Kalyva, 2017) นาพรอกเซนสามารถละลายได้ดี ในไขมัน (Lipophilic) และสามารถละลายในน้ำได้ปานกลาง ซึ่งมีความคงทนในสิ่งแวดล้อม เป็นเวลามากกว่า 1 ปีทำให้เกิดการสะสมในสิ่งมีชีวิต (Stancová และคณะ, 2015) เป็นสารในกลุ่ม ที่สามารถบำบัดได้ปานกลางประมาณร้อยละ 50 (วาลิกา เศวตโยธิน และคณะ, 2559) พบปริมาณสูงสุดในน้ำทิ้งในหลายประเทศ ซึ่งปริมาณพบสูงสุดที่ประเทศอิตาลี 5.22 ไมโครกรัม ต่อลิตร ในน้ำผิวดิน 2 ไมโครกรัมต่อลิตร และมีการพบในน้ำเสียจากโรงพยาบาลปริมาณ 0.5 ถึง 7.84 ไมโครกรัมต่อลิตร (Bagheria และคณะ, 2016) ในประเทศเกาหลีมีการรายงานพบนาพรอกเซน ในแม่น้ำสายหลักความเข้มขัน 0.326 ไมโครกรัมต่อลิตร สำหรับในประเทศไทยได้มีการตรวจพบ นาพรอกเซนเช่นเดียวกัน ปริมาณความเข้มขันที่พบในน้ำเสียจากโรงบำบัดน้ำเสีย 5 แห่ง ในกรุงเทพมหานครคือ 39 ถึง 933 นาโนกรัมต่อลิตร และมีการตรวจพบในน้ำผิวดินคือแม่น้ำ เจ้าพระยา และคลอง 6 สายในกรุงเทพาที่ความเข้มขัน 41 และ 481 นาโนกรัมต่อลิตรตามลำดับ พบว่ามีค่า Predicted no-effect concentration (PNEC) 0.64 ไมโครกรัมต่อลิตร (Tewari และ คณะ, 2013)

นาพรอกเซนมีความเป็นพิษอย่างมากต่อสิ่งมีชีวิตในน้ำ (Petrie และคณะ, 2015) โดยมีค่า EC50 (*Daphnia magna*) 15 ไมโครกรัมต่อลิตร (Feng และคณะ, 2013) จากการทดสอบ ความเป็นพิษทางชีวภาพ (Bioassay) ของนาพรอกเซนพบว่ามีความเป็นพิษแบบเรื้อรังมากกว่า ความเป็นพิษแบบเฉียบพลัน โดยมีการรายงานความเป็นพิษแบบเฉียบพลันของการมีอยู่ร่วมกัน ของยาในกลุ่ม NSAIDs (ไอบูโปรเฟน และนาพรอกเซน) มีความรุนแรงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับ ที่ความเข้มข้นเดียวกันของยาแบบเดี่ยว (Feng และคณะ, 2013)

2.5 ไอบูโปรเฟน (Ibuprofen: IBU)

ในปี 2547 มีปริมาณการบริโภคยาไอบูโปรเฟนของประเทศฝรั่งเศส อังกฤษ และสเปน 240,024, 330,292 และ 276,100 กิโลกรัมต่อปีตามลำดับ (Monteiro และ Boxall, 2010) โดยมี การสั่งจ่ายยาโดยแพทย์ปริมาณกว่า 108,435 กิโลกรัมต่อปี ในประเทศอังกฤษปี 2012 (Petrie และคณะ, 2015) มีสรรพคุณเป็นยาแก้ปวดระดับน้อยถึงปานกลาง สามารถใช้บรรเทา อาการปวดจากข้ออักเสบ ปวดประจำเดือน และใช้เป็นยาลดไข้ได้ นอกจากนี้ทางการแพทย์ ยังนำไปใช้รักษาอาการปวดจากโรคข้อบางชนิดและบรรเทาอาการปวดศีรษะไมเกรน การรับประทาน ยาชนิดเม็ด ขนาด 200 และ 400 มิลลิกรัม และชนิดน้ำขนาด 100 มิลลิกรัมในน้ำ 1 ช้อนชา สำหรับ ผู้ใหญ่ขนาดสูงสุดที่รับประทานไม่ควรเกิน 2.4 กรัมต่อวัน

ร้อยละ 15 ของไอบูโปรเฟนถูกขับออกมาจากร่างกายหลังการรับยาเข้าไป และร้อยละ 26 จะถูกเมทาบอลิซึม ไอบูโปรเฟนเที่ผ่านกระบวนการเมทาบอลิซึมของร่างกายแล้วจะทำให้มี ความเป็นพิษมากกว่าไอบูโปรเฟนเดิมซึ่งเป็นพิษต่อสิ่งมีชีวิตในน้ำ มีการพบว่าไอบูโปรเฟนที่ ความเข้มข้นต่ำส่งผลทำให้ลดปริมาณไข่ของปลาม้าลาย (*Danio rerio*) และมีส่วนทำให้แสดงลักษณะ เพศหญิง (Estrogenic effects) ของปลาม้าลายโตเต็มไวเมื่อได้รับสัมผัสเป็นเวลา 21 วันมีการส่งผล กระทบต่อการสืบพันธุ์และการพัฒนาของรุ่นลูกหลาน (Ji และคณะ, 2013) ในการศึกษาเมื่อได้รับ สัมผัสแบบรุนแรงส่งผลทำให้เกิดการตาย และการศึกษาในการได้รับสัมผัสในระยะยาวได้ศึกษาเฉพาะ สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังเช่นไฮดรา (Quinn และคณะ, 2011) และหอย (Pounds และคณะ, 2008) จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ไอบูโปรเฟนทำให้เกิดความผิดปกติของระบบสืบพันธุ์เปลี่ยนแปลง ฮอร์โมนเพศในระดับพลาสม่ารวมทั้งระดับยีน (Hypothalamic-pituitary-gonad: HPG) ในปลา ม้าลาย (Ji และคณะ, 2013) และเป็นสารอยู่ในกลุ่มที่สามารถบำบัดปานกลางประมาณร้อยละ 50 (วาลิกา เศวตโยธิน และคณะ, 2559) ความเข้มข้นที่พบในน้ำเสียในหลากหลายประเทศ 0.004 ถึง 603 ไมโครกรัมต่อลิตร (Luo และคณะ, 2014) ในประเทศอังกฤษ 1,681 ถึง 33,764 นาโนกรัมต่อลิตร ในน้ำผิวดิน 5,044 นาโนกรัมต่อลิตร ในน้ำเสียโรงพยาบาล 0.49 ถึง 990 ไมโครกรัมต่อลิตร (Bagheria และคณะ, 2016) ในประเทศไทยมีการพบปริมาณไอบูโปรเฟนในน้ำเสีย 385 ถึง 1,260 นาโนกรัมต่อลิตร และ ในคลอง 6 สายและแม่น้ำเจ้าพระยาในกรุงเทพฯ 49 ถึง 103 นาโนกรัมต่อลิตร มีการพบปริมาณไอบู โปรเฟนในสิ่งแวดล้อมทางน้ำ และน้ำเสียแม้มีความเข้มข้นต่ำแต่เป็นภัยคุกคามต่อความยั่งยืนของ ระบบนิเวศและสุขภาพของมนุษย์ (Heberer, 2002; Brozinski และคณะ, 2012; Luo และคณะ, 2014) เนื่องจากความเป็นไปได้ของความเป็นพิษเรื้อรังและเกิดการสะสมในสิ่งมีชีวิตในเนื้อเยื่อของ แพลงค์ตอนพืชแพลงก์ตอนสัตว์และปลา (Cleuvers, 2004; Kim และคณะ, 2007; Heckmann และคณะ, 2007; Han และคณะ, 2010; Quinn และคณะ, 2011)

ความเป็นพิษ		Non-steroidal anti-inflammatory drugs			
		คีโตโปนเฟน	นาพรอกเซน	ไอบูโปรเฟน	
Acute toxicity	Daphnia	248	15	38	
	Algae	164	22	26	
(	รุ ⁱ shาลงก	ารณ์ม ³² าวิทย	าลัย ³⁵	5	
Acute toxicity	Daphnia	IGKOR 164 UNIV	ERSIT ^{43.5}	9.1	
(LC50 mg/L)	Algae	-	320	7.1	
(	Fish	-	560	173	

ตารางที่ 2- 2 ข้อมูลความเป็นพิษของคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน

(ที่มา: Luo และคณะ 2014)
	ไมโเ	¥			
แหลงทมา	คีโตโปรเฟน	นาพรอกเซน	ไอบูโปรเฟน	- อางอง	
น้ำเสียโรงพยาบาลขนาดใหญ่ *	-	0.81	0.82		
น้ำเสียของเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา	-	0.22	0.45	- าาลิกา เสาตโยธิน	
น้ำทิ้งของเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา	-	0.27	0.81	2559	
น้ำที่ผ่านการบำบัด (แม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง)	્રકોલી છે. ત	0.015	6.7	-	
น้ำผิวดิน (แม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง)	0.02	1.9	5.4	-	
น้ำเสียขาเข้าโรงบำบัดน้ำเสีย (กรุงเทพฯ)		0.933	1.26		
น้ำทิ้งโรงบำบัดน้ำเสีย (กรุงเทพฯ) **	1634	0.159	0.149	- Tewari และคณะ,	
น้ำผิวดิน (คลองกรุงเทพฯ)	ROA	0.481	1.03	2013	
น้ำผิวดิน (แม่น้ำเจ้าพระยากรุงเทพฯ)		0.041	0.049	-	

ตารางที่ 2- 3 ปริมาณคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนที่ตรวจพบในประเทศไทย

* โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร

** โรงบำบัดน้ำเสีย (กรุงเทพฯ : สี่พระยา, รัตนโกสินทร์, ช่องนนทรี, ดินแดง และทุ่งครุ)

(iii)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Chulalongkorn University

	ปริมา	ณสูงสุด (นาโนกรัมต่	¥~~5~			
บวะเทค	คีโตโปรเฟน	นาพรอกเซน	ไอบูโปรเฟน	9.1494		
แคนนาดา	-	87	79	Kleywegt และคณะ, 2011		
จีน	54.5	328	1,417	Peng และคณะ, 2008		
คอสตาริกา	9,808	-	36,788	Spongberg และคณะ, 2011		
ฝรั่งเศส	22	6.4	8	Vullie, Olivé, และ Loustalot, 2011		
กรีซ	39.5	322	67	Stasinakis และคณะ, 2012		
		11000	1120	Kim และคณะ, 2009;		
เกาหลี	226	12	414	Wang และคณะ, 2018;		
		9		Won, Ji, และJeong, 2010		
ไต้หวัน	190	-///	280	Lin และคณะ, 2011		
ວັນດະພ	* 14 A45 400		100	Kasprzyk-Hordern, Dinsdale,		
องกฤษ	14	149	100	และ Guwy, 2009		
	¢.	////20		Pal และคณะ 2010;		
อเมริกา	9,808	135.2	77	Wang และคณะ, 2011;		
				Wang และคณะ, 2018		
แอฟริกาใต้	9,220	59,300	17,600	Patel และคณะ, 2019		
เวียดนาม	120	146	100	Tran, Urase, และTa, 2014		
เซอเบีย	45	74.2	346	Patel และคณะ, 2019		
สวีเดน	1.3	0.22	2.2	Patel และคณะ, 2019		
ออสเตรเลีย	79.6	360	181	Pal และคณะ, 2010		
สวิตเซอแลนด์	180 🧃 🕷	2,600	111,300168			

ตารางที่ 2- 4 ปริมาณสารตกค้างจากยาที่พบในน้ำผิวดินแต่ละประเทศของคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน

Chulalongkorn University

ประเทศ	ปริมาณ	นสูงสุด (นาโนกรัม	20.00	
	คีโตโปรเฟน	นาพรอกเซน	ไอบูโปรเฟน	0 1907
ไต้หวัน	231	1,010	300	Lin และ Tsai, 2009
โปรตุเกส	3,250	6,042	38,148	Patel และคณะ, 2019
เวียดนาม	1.62	0.55	1.85	Patel และคณะ, 2019
อิตาลี	110	830	1,000	Verlicchi และคณะ, 2012
อเมริกา	5,250	11,210	20,480	Oliveira และคณะ,2015

ตารางที่ 2- 5 ปริมาณสารตกค้างจากยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนที่พบในน้ำทิ้งจาก ระบบบำบัดน้ำเสียโรงพยาบาล

2.6 การกำจัดสารตกค้างจากยา

2.6.1 การกำจัดสารตกค้างจากยาโดยระบบบำบัดน้ำเสีย

ระบบบำบัดน้ำเสียซุมชนมีจุดมุ่งหมายเพื่อกำจัดมลสารที่อยู่ในน้ำเสียเช่น สารอินทรีย์ ละลายน้ำ สารแขวนลอย (Coimbra และคณะ, 2015) ให้มีคุณภาพดีขึ้นและไม่ก่อให้เกิดผลเสียหาย ต่อแม่น้ำ ลำคลอง แหล่งน้ำธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมโดยรอบ โดยน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้ว จะถูกระบายลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ โดยระบบบำบัดน้ำเสียทั่วไปใช้กระบวนการทางชีวภาพ (Biological Treatment) หรือใช้จุลินทรีย์ในการกำจัดสิ่งเจือปนในน้ำเสียโดยเฉพาะสารคาร์บอน อินทรีย์ ไนโตรเจน และฟอสฟอรัส โดยใช้ระบบแอตติเวตเตดสลัดจ์แบบดั้งเดิม (Conventional activated sludge, CAS) ระบบนี้เป็นเทคนิคแบบดั้งเดิมและนิยมใช้ทั่วโลกเพื่อบำบัดน้ำเสีย เนื่องจากเป็นกระบวนการบำบัดน้ำเสียทางชีววิทยาที่มีประสิทธิภาพในการบำบัดสารอินทรีย์ ละลายน้ำ สารแขวนลอยและตะกอนสูงระบบหนึ่ง ซึ่งมีประสิทธิภาพประมาณร้อยละ 85 ถึง 95 จึงเป็นระบบที่นิยมใช้กันมากในปัจจุบันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการบำบัดน้ำเสียจากซุมชน อาคาร และ โรงงานอุตสาหกรรม แต่ระบบบำบัดนี้ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ หรือมีประสิทธิภาพต่ำในการกำจัด มลสารที่มีความคงทนขนาดเล็กอย่างสารตกค้างจากยาได้ (Tiwari และคณะ, 2017)

การกำจัดคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนโดยระบบ CAS ของโรงบำบัดน้ำเสีย ทั่วไปมีประสิทธิภาพค่อนข้างต่ำถึงปานกลางคือ ร้อยละ 0 ถึง 50 (Gagnon และ Lajeunesse, 2008; Utrilla และคณะ, 2013; Luo และคณะ, 2014; Petrie และคณะ, 2015) สำหรับระบบ บำบัดน้ำเสียของไทยมีประสิทธิภาพในการกำจัดค่อนข้างต่ำเช่นกัน คือร้อยละ 31 (Tewari และคณะ , 2013) นาพรอกเซนร้อยละ 35 ไอบรูโปรเฟนต่ำกว่าร้อยละ 10 (Verlicchi และคณะ, 2012) และ มีการพบสารตกค้างจากยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนในน้ำทิ้งที่ผ่านกระบวน การบำบัดน้ำเสีย (Shon, Vigneswaran, และSnyder, 2007) แสดงในตารางที่ 2-6

ตารางที่ 2- 6 แสดงปริมาณคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนที่มีการตรวจพบในน้ำทิ้งที่ ผ่านระบบบำบัดน้ำเสีย CAS

المستعمل	ปริม	าณสูงสุด (นาโนกรัมต่	อ้างอิง	
บวะ <i>เ</i> พตทพบ -	คีโตโปรเฟน	นาพรอกเซน	ไอบูโปรเฟน	
ไทย		159	149	Tewari และคณะ, 2013
ญี่ปุ่น	-	139	100	วาลิกา เศวตโยธิน, 2559
เกาหลี	300	128	238	Won และคณะ, 2011
จีน	134			Wang และคณะ, 2018
อเมริกาใต้	-	5,100	3,600	Pal และคณะ, 2010
แคนนาดา	-	860	24,600	วาวิกา เสาะโยเรีย JEEO. Marsonalat
อังกฤษ	-	703	27,256	- Jiani Milliou, 2559; Mompelal,
เยอรมัน	- 2	940	3,700	- DOL MAS THOMAS, 2000
สอีเดน	_	2.150	7 110	Evgenidou, Konstantinou, และ
ត រសាដ	- ລາສ	2,150 1,110		Lambropoulou, 2015
ไซปรัส	120	10	82	Patel และคณะ, 2019
ฝรั่งเศส	107.2	A_0 355.3 OR	526.7 S	Patel และคณะ, 2019
กรีซ	220	_		Papageorgiou, Kosma, และ
	220			Lambropoulou, 2016
อินเดีย	23.4	-	1,940	Patel และคณะ, 2019
จอร์แดน	-	1.3	2.2	Patel และคณะ, 2019
โปรตุเกต	320	774	1097	Santos และคณะ, 2013
เวียดนาม	380	520	7,900	Tran และคณะ, 2014
อิตาลี	85	18	81	Verlicchi และคณะ, 2012
สเปน	539	2,208	653	Rosal และคณะ, 2010
ออสเตรเลีย	-	548	1,758	Pal และคณะ, 2010

2.6.2 การกำจัดสารตกค้างจากยาโดยกระบวนการโคแอกกูเลชันและฟล็อคคูเลชัน (Coagulation–Flocculation)

กระบวนการโคแอกกูเลชันและฟล็อคคูเลชันเป็นกระบวนการที่ทำให้สารแขวนลอย คอลลอยด์ และสารอินทรีย์ละลายน้ำบางชนิดในน้ำที่มีขนาดเล็กรวมตัวกันจนเป็นกลุ่มก้อนขนาดใหญ่ และสามารถตกตะกอนได้ง่าย สำหรับขั้นตอนการสร้างตะกอนให้มีขนาดใหญ่โดยการเติมสารเคมี มี 2 ขั้น คือขั้นตอนการเกิดตะกอน (Coagulation) และขั้นตอนการรวมตัวของตะกอน (Flocculation) (มั่นสิน ตัณฑุลเวศม์, 2538) ซึ่งกระบวนการโคแอกกูเลชันและฟล็อคคูเลชันนั้นไม่มี ประสิทธิภาพหรือมีประสิทธิภาพต่ำในการกำจัดมลสารขนาดเล็กส่วนใหญ่ในน้ำเสีย (Matamoros และ Salvado, 2013; Ensano, 2017) โดยโคแอกกูเลชันโดยใช้สารส้มหรือเฟอริกซัลเฟต มีประสิทธิภาพในการกำจัดสารตกค้างจากยาได้น้อยกว่าร้อยละ 20 (Bolong และคณะ, 2009) การบำบัดน้ำเสียโรงพยาบาลโดยใช้กระบวนการโคแอกกูเลชันและฟล็อคคูเลชันในการกำจัด คีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนมีประสิทธิภาพในการกำจัดร้อยละ 4, 42, และ 23 ตามลำดับ (Suarez, Lema, และ Omil, 2009; Luo และคณะ, 2014)

2.6.3 การกำจัดสารตกค้างจากยาโดยกระบวนการออกซิเดชันขั้นสูง (AOP)

วิธีการบำบัดน้ำที่อาศัยกระบวนการทางกายภาพร่วมกับทางเคมีเรียกว่า วิธีออกซิเดชันขั้นสูง (Advanced Oxidation Process, AOPs) เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพสูงในการบำบัดน้ำวิธีนี้อาศัย องค์ประกอบที่มีความไวต่อการออกซิไดซ์ ได้แก่ ไฮดรอกซิลเรดิคอล (•OH) ซูเปอร์ออกไซด์ (O₂) และไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ (H₂O₂) ในการย่อยสารอินทรีย์ (Chong และคณะ, 2010) โดยกระบวนการบำบัดออกซิเดชันขั้นสูงมีประสิทธิภาพในการกำจัดสารตกค้างจากยาสูง เมื่อเปรียบเทียบกับกระบวนการในการกำจัดอื่นๆ ซึ่งมีร้อยละในการกำจัดสารตกค้างจากยามากกว่า ร้อยละ 99 แต่วิธีนี้มีข้อเสียคือ ใช้พลังงานในการดำเนินการมาก และมีค่าใช้จ่ายสูง และก่อให้เกิด สารพลอยได้ที่มีความเป็นพิษ ซึ่งอาจจะมีความเป็นพิษมากกว่าสารตั้งต้น (Luo และคณะ, 2014; Hasan และคณะ, 2016)

2.6.4 การกำจัดสารตกค้างจากยาโดยกระบวนการเมมเบรน (Membrane)

กระบวนการเมมเบรนเป็นกระบวนการที่อาศัยเยื่อเมมเบรนในการแยกสาร หรือทำให้ สารบริสุทธิ์ โดยอาศัยแรงขับดันทำให้สารละลายไหลผ่านเมมเบรนแล้วเกิดการแยกสารละลายออก จากน้ำหรือของเหลว กระบวนการเมมเบรนที่มีใช้กันได้แก่ 1) ออสโมซิสแบบผันกลับ (Reverse Osmosis , RO) 2) นาโนฟิลเตรชัน (Nanofiltration, NF) 3) อัลตราฟิลเตรชัน (Ultrafitration, UF) 4) ไมโครฟิลเตรชัน (Microfiltration, MF) (อธิป เหลืองไฟโรจน์, 2551) การกำจัดสารตกค้างจากยา โดยใช้เมมเบรนระดับไมโครฟิลเตรชัน และอัลตราฟิลเตรชัน มีประสิทธิภาพในการกำจัดต่ำ การกำจัดคีโตโปรเฟนโดยออสโมซิสแบบผันกลับมีประสิทธิภาพค่อนข้างน้อยคือร้อยละ 64.3 (Patel และคณะ, 2019) ในการศึกษาการกำจัดสารตกค้างจากยาโดยเมมเบรนระดับนาโนฟิลเตรชัน มีประสิทธิภาพในการกำจัดนาพรอกเซนร้อยละ 60 และการกำจัดไอบูโปรเฟนโดยการออสโมซิสแบบ ผันกลับมีประสิทธิภาพในการกำจัดร้อยละ 99 แต่เป็นวิธีที่ใช้พลังงานสูง อีกทั้งยังเกิดการอุดตัน ได้ง่าย (Luo และคณะ, 2014)

2.6.5 การกำจัดสารตกค้างจากยาโดยกระบวนการย่อยสลายโดยใช้แสง (Photodegradation)

เป็นวิธีที่ใช้ในการกำจัดยาที่มีประสิทธิภาพ (Busar, Poiger, และMüller, 1998) โดยเฉพาะ อย่างยิ่งกับยาที่มีความว่องไวต่อแสง หรือมีการสลายตัวเมื่อถูกแสง ประสิทธิภาพของกระบวนการนี้ ขึ้นอยู่กับความเข้ม และความถี่ของแสงที่ใช้ในธรรมชาติยาสามารถเกิดการย่อยสลายด้วยแสงได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแหล่งน้ำที่มีความใส เพราะแสงสามารถส่องผ่านผิวน้ำลงไปได้อย่างทั่วถึง วิธีนี้ จึงไม่เหมาะที่จะนำมาใช้เมื่อยาปนเปื้อนอยู่ในน้ำที่มีความขุ่น หรือถูกบดบังด้วยต้นไม้ เช่น คลอง แม่น้ำ และทะเลสาบ การบำบัดด้วยวิธีนี้ความถี่ของแสงมีความสำคัญ โดยจะเกี่ยวข้องกับ ความสามารถในการดูดกลืนสเปคตรัมของยา ซึ่งส่งผลต่อการดูดซับ และการเกิดสารประกอบเชิงซ้อน ได้ (Monteiro และBoxall, 2010) การกำจัดสารตกค้างจากยาโดยการย่อยสลายโดยใช้แสงยูวี พบว่า มีประสิทธิภาพในการกำจัดค่อนข้างต่ำคือ ต่ำกว่าร้อยละ 30 (Utrilla และคณะ, 2013) อีกทั้ง ยังทำให้เกิดสารพลอยได้จากการย่อยสลายโดยใช้แล้วซึ่งมีพิษมากกว่าตัวไอบูโปรเฟนและ นาพรอกเซนเดิม (Han และคณะ, 2010; Feng และคณะ, 2013)

2.6.6 การกำจัดสารตกค้างจากยาโดยกระบวนการดูดซับ (Adsorption)

กระบวนการดูดซับเป็นระบบพื้นฐาน ง่ายต่อการควบคุมระบบ ออกแบบระบบ และ บำรุงรักษาระบบ อีกทั้งมีประสิทธิผลสูงในการบำบัดสารอินทรีย์ วัสดุดูดซับที่มีพื้นฐานคาร์บอน มีหลากหลายชนิด ประกอบด้วย กราฟีนออกไซด์ คอมโพสิตไฟเบอร์ (Composite fibers) กราฟีน ไฮโดรเจล และวัสดุดูดซับพื้นฐานคาร์บอนต่างๆ เช่น แม่เหล็กคาร์บอน (Magnetic carbon) คาร์บอนที่มีการปรับแต่งพื้นที่ผิว คาร์บอนที่ถูกกระตุ้นด้วยเคมี ถ่านกัมมันต์ที่มีรูพรุนขนาดเล็ก ท่อนาโนคาร์บอน คาร์บอนที่มีรูพรุนขนาดกลาง ถ่านจากไม้ไผ่ และอื่นๆ (Tiwari, Lalhriatpuia, และ Lee, 2015) วัสดุดูดซับเหล่านี้ได้รับความสนใจเป็นอย่างมากเนื่องจากมีสมบัติของพื้นผิวที่เป็น ้ลักษณะเฉพาะ เช่น มีพื้นที่ผิวสูง และมีโครงสร้างรูพรุนขนาดเล็ก หรือขนาดกลาง สมบัติเหล่านี้ ทำให้มีความน่าสนใจมากในการทำให้น้ำบริสุทธิ์ ตัวอย่างการกำจัดสารตกค้างจากยาโดยใช้ กราฟีนออกไซด์ และคาร์บอนที่มีรูพรุนขนาดกลางถูกรายงานว่ามีประสิทธิภาพสูงในการกำจัด สารตกค้างจากยา อย่างไรก็ตามวัสดุดูดซับพื้นฐานคาร์บอนอื่นๆส่วนใหญ่มีประสิทธิภาพในการกำจัด สารตกค้างจากยาค่อนข้างต่ำ ซึ่งเป็นผลมาจากพื้นที่ผิวและโครงสร้างของรูพรุน อีกทั้งหมู่ฟังก์ชัน บนพื้นผิวของตัวกลางดูดซับยังมีบทบาทสำคัญในการดูดซับ (Li, Zhang, และHuang, 2017) การใช้ถ่านกัมมันต์ชนิดผงในการกำจัดสารตกค้างจากยา พบว่ามีประสิทธิภาพในการกำจัด ไอบูโปรเฟนร้อยละ 40 ถึง 60 และสารตกค้างจากยาอื่นๆร้อยละ 90 (Bolong และคณะ, 2009; Grassi และคณะ, 2012) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Chulalongkorn University

2.7 สารอินทรีย์ละลายน้ำ (Dissolved Organic Matter: DOM)

สารอินทรีย์ละลายน้ำ (Dissolved Organic Matter, DOM) สามารถพบได้ในแหล่งน้ำทั่วไป เป็นส่วนประกอบสำคัญในสภาพแวดล้อมทางน้ำและมีอยู่ในทุกส่วนของน้ำโดยเฉพาะน้ำผิวดิน สารอินทรีย์ละลายน้ำในสิ่งแวดล้อมสามารถเกิดได้จาก 3 กระบวนการที่สำคัญ ได้แก่ 1) ผลผลิต ในกระบวนทางชีววิทยาและปฏิกิริยาเคมีของจุลินทรีย์ในกระบวนการย่อยสลายซากพืช ซากสัตว์ ลงสู่ดิน 2) กระบวนการที่เกิดจากมนุษย์ (Anthropogenic sources) เป็นกระบวนการที่ปลดปล่อย สารอินทรีย์ลงสู่แหล่งน้ำโดยส่วนใหญ่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ เช่นแหล่งชุมชน เกษตรกรรม โรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น และ 3) ผลผลิตจากกระบวนการที่เกิดขึ้นในแหล่งน้ำ (Autochthonous production) เกิดเป็นสารอินทรีย์ที่มีขนาดโมเลกุลเล็กจนสามารถละลายน้ำได้

โดยทั่วไปสารอินทรีย์ธรรมชาติที่มีอยู่ในแหล่งน้ำประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นฮิวมิก (Humic substance) ซึ่งเป็นส่วนประกอบหลักและส่วนที่ไม่ใช่ฮิวมิก (Non-humic substance) โดยมีฮิวมิกเป็นส่วนประกอบหลักประมาณร้อยละ 45 ถึง 65 ซึ่งมีลักษณะเป็นสารที่มีขั้ว มีสีฟางข้าว และเป็นกรดอินทรีย์ซึ่งได้มาจากการย่อยสลายของดิน และพืชน้ำ มีสมบัติเป็นสารอินทรีย์ กลุ่มไม่ชอบน้ำ (Hydrophobic organic fraction, HPO) ประกอบด้วย กรดฮิวมิก (Humic acid) และกรดฟัลวิก (Fulvic acid) โดยส่วนที่ไม่ใช่ฮิวมิกมีสมบัติเป็นสารอินทรีย์กลุ่มชอบน้ำ (Hydrophilic organic fraction, HPI) ประกอบด้วย Hydrophilic acids โปรตีน (Proteins) กรดอะมิโน (Amino acid) กรดคาร์บอกซิลิก (Carboxylic acid) และคาร์โบไฮเดรต (Carbohydrate) ในแหล่งน้ำผิวดินโดยทั่วไปมีสารอินทรีย์ละลายน้ำส่วนที่ไม่ใช่ฮิวมิกประมาณร้อยละ 35 ถึง 55 (Ruiz และคณะ, 2013)

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากลักษณะทางเคมีของ ส่วนที่เป็นฮิวมิก และส่วนที่ไม่ใช่ฮิวมิก ที่มีผลต่อระบบบำบัดน้ำ พบว่าในส่วนของฮิวมิกมีความสำคัญ และส่งผลต่อประสิทธิภาพการบำบัด น้ำมากกว่าส่วนที่ไม่ใช่ฮิวมิก (จรงค์พันธ์ มุสิกะวงศ์, 2555)

2.7.1 สารฮิวมิก

สารฮิวมิกเป็นสารที่เกิดจากการสลายตัวของซากพืช มีส่วนประกอบที่ซับซ้อน และมีรูปร่าง ไม่แน่นอน มีลักษณะเป็นสารประกอบสีน้ำตาลหรือดำ มีสภาพเป็นกรด และมีมวลโมเลกุลอยู่ในช่วง ร้อยจนถึงหลายล้าน มีโมเลกุลของสารอินทรีย์ที่ซับซ้อน และมีหมู่ฟังก์ชันต่างๆหลายกลุ่ม เช่น กรดคาร์บอกซิลิก (Carboxylic acid) ซึ่งมีปริมาณร้อยละ 60 ถึง 90 ไฮดรอกซิล (Hydroxyl) และ คีโตน (Ketone) ซึ่งหมู่ฟังก์ชันเหล่านี้มีผลต่อการละลายน้ำของสารประกอบฮิวมิก สารฮิวมิกสามารถ จำแนกได้เป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ และมีคุณสมบัติทางกายภาพ และทางเคมีดังแสดงในตารางที่ 2-7

 กรดฮิวมิก (Humic acid) เป็นส่วนของสารอินทรีย์ที่พบมากในดิน ซึ่งมีความสามารถ ละลายในด่าง (Alkaline solution) แต่ไม่ละลายในสารละลายกรดที่มีพีเอชต่ำกว่า 2

2. กรดฟัลวิก (Fulvic acid) เป็นส่วนของสารอินทรีย์ที่อยู่ในดิน ซึ่งมีความสามารถละลาย ได้ทั้งในกรด และด่าง

กรดฮิวมิก	กรดฟัลวิก
องค์ประกอบธาตุ (%	งโดยน้ำหนัก)
50-60	40-50
4–6	4-6
30–35	44-45
2-4	<1-3
1-2	0-2
ไม่ละลาย	ລະລາຍ
100-หลายล้าน	180-10,000
14-45	58-65
10-38	9-19
13-15	11-16
4-23	4-11
1-5	1-2
	กรดฮิวมิก องค์ประกอบธาตุ (% 50-60 4-6 30-35 2-4 1-2 ไม่ละลาย 100-หลายล้าน 14-45 10-38 13-15 4-23 1-5

ตารางที่ 2-7 คุณสมบัติทางกายภาพและเคมีของกรดฮิวมิกและกรดฟัลวิก

(ที่มา : จรงค์พันธ์ มุสิกะวงศ์, 2555)

2.7.2 ดัชนีตัวแทนสารอินทรีย์ธรรมชาติ

การใช้ดัชนีตัวแทนในการอธิบายคุณลักษณะของสารอินทรีย์ธรรมชาติ โดยทั่วไปแล้ว ไม่สามารถใช้ดัชนีที่ได้จากวิธีการวิเคราะห์เพียงชนิดเดียวเพื่อเป็นตัวแทนอธิบายคุณลักษณะโดยรวม ที่หลากหลายได้ ซึ่งดัชนีตัวแทนของสารอินทรีย์ธรรมชาติที่นำมาใช้แทนการพิจารณาประกอบด้วย ปริมาณคาร์บอนทั้งหมด (Total Organic Carbon: TOC), ปริมาณคาร์บอนละลายน้ำ (Dissolved Organic Carbon: DOC), Ultraviolet absorbance ที่ความยาวคลื่น 254 nm (UV-254), Specific Ultraviolet Absorption (SUVA), และ Fluorescence Excitation - Emission fluorescence (FEEM) (มารุต สุขสมจิตร และไตรเทพ วิชย์โกวิทเทน, 2559) โดยในการศึกษานี้ใช้ดัชนีตัวแทน สารอินทรีย์ละลายน้ำคือ ปริมาณคาร์บอนทั้งหมด และ Fluorescence Excitation - Emission fluorescence

2.7.2.1 ปริมาณคาร์บอนทั้งหมด (Total Organic Carbon: TOC)

TOC โดยทั่วไปใช้เป็นดัชนีตัวแทนเพื่อใช้วัดความเข้มข้นของสารอินทรีย์ธรรมชาติในน้ำ สารอินทรีย์คาร์บอนละลายน้ำ (DOC) เป็นส่วนหนึ่งของสารอินทรีย์คาร์บอนทั้งหมด DOC สามารถ แยกได้โดยการกรองผ่านแผ่นกรองขนาดรูเปิด 0.45 μm อย่างไรก็ตามกระดาษกรองดังกล่าว โดยทั่วไปมีองค์ประกอบของสารอินทรีย์และไม่สามารถอบที่อุณหภูมิสูงได้ จากข้างต้นจึงมีการใช้ การกรองผ่านแผ่นกรอง GF/F ขนาดรูเปิด 0.7 μm ที่ผ่านการอบที่อุณหภูมิ 550 องศาเซลเซียส ในการวิเคราะห์ค่า DOC ดังนั้น DOC จึงเป็นพารามิเตอร์ที่ใช้เป็นตัวแทนของสารอินทรีย์ละลายน้ำ ทั้งหมดที่มีคาร์บอนเป็นองค์ประกอบ (จรงค์พันธ์ มุสิกะวงศ์, 2555)

2.7.2.2 Fluorescence Excitation - Emission fluorescence (FEEM)

FEEM เป็นเทคนิค Fluorescence spectroscopy ได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้กันอย่าง กว้างขวางทั้งในการศึกษาองค์ประกอบความเข้มข้นของสารอินทรีย์ละลายน้ำในแหล่งน้ำ โดยศึกษาจากสารอินทรีย์ละลายน้ำที่มีสมบัติฟลูออเรสเซนต์ นอกจากนี้ยังมีการศึกษาคุณลักษณะ ของสารอินทรีย์ละลายน้ำทั้งในน้ำทิ้งที่ระบายจากแหล่งกำเนิดมลพิษและในแหล่งน้ำธรรมชาติ การตรวจวัดด้วยเทคนิค Fluorescence spectroscopy สามารถทำได้ง่าย ไม่ต้องมีการเตรียม ตัวอย่างและใช้เวลาในการวิเคราะห์ไม่นานนัก นอกจากนี้ผลที่ได้ยังสามารถแสดงให้เห็น ถึงองค์ประกอบของสารอินทรีย์ (มารุต สุขสมจิตร และ ไตรเทพ วิชย์โกวิทเทน, 2559)

Chulalongkorn University

2.8 กระบวนการแยก (Fractionation) ชนิดของสารอินทรีย์ละลายน้ำโดยเรซิน

กระบวนการ Fractionation สารอินทรีย์ละลายน้ำมีความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากสามารถ บอกถึงการเข้าทำปฏิกิริยาระหว่างสารอินทรีย์ละลายน้ำกับมลสารในกระบวนการดูดซับและ ทำให้เข้าใจลักษณะทางเคมีของสารอินทรีย์ละลายน้ำเพื่อใช้ออกแบบระบบบำบัดที่เหมาะสม ในการกำจัดสารอินทรีย์ละลายน้ำ กระบวนการแยกสารอินทรีย์ละลายน้ำในน้ำโดยเรซินเป็นเทคนิค ที่ใช้เพื่อแยกชนิดของสารอินทรีย์ละลายน้ำในน้ำธรรมชาติ สามารถจำแนกออกได้เป็นแบบ Hydrophobic fraction (HPO) ซึ่งประกอบด้วยส่วนหลักๆ คือ Fulvic และ Humic acid จัดเป็น ส่วนของ Humic fraction อีกส่วนหนึ่งเป็นแบบ Hydrophilic fraction (HPI) หรือ Non-humic fraction ซึ่งประกอบด้วยคาร์โบไฮเดรต โปรตีนที่มีมวลโมเลกุลต่ำ และกรดอะมิโนโดยส่วน Hydrophobic fraction ส่วนมากมีโครงสร้างเป็นแบบ Aromatic มากกว่า Hydrophilics สำหรับ การศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาพบว่าผู้วิจัยส่วนใหญ่นิยมใช้เรซิน XAD (XAD-2 XAD-4 และ XAD-8) และ DAX (DAX-2 DAX-4 และ DAX-8) สำหรับแยกสาร อินทรีย์กลุ่ม HPI และ HPO สำหรับ งานวิจัยในประเทศไทยส่วนใหญ่นิยมใช้เรซินชนิด DAX-8 เนื่องจาก DAX-8 เป็นเรซินที่มีแรงยึด เหนี่ยวระหว่างไฮโดรคาร์บอนสูง มีความสามารถในการแลกเปลี่ยนไอออนสูง และมีความซื้นน้อยกว่า ร้อยละ 1 โดยน้ำหนัก (w/w) ทำให้สามารถนำมาใช้งานได้ง่าย และสามารถแยกสารอินทรีย์ออกจาก น้ำได้ดี (Peuravuori, Lehtonen, และ Pihlaja) 2002)

2.9 โครงข่ายโลหะอินทรีย์ที่มีรูพรุน

โครงข่ายโลหะอินทรีย์ (Metal-organic frameworks: MOFs) เป็นวัสดุที่มีความพรุน ชนิดหนึ่งที่กำลังได้รับความสนใจในการนำมาใช้ในกระบวนการดูดซับ เนื่องจากมีคุณลักษณะ การดูดซับและการคายซับที่โดดเด่น หลายชนิดมีหมู่ฟังก์ชันทำให้เกิดการดูดซับที่จำเพาะและ เกิดแรงยึดเหนี่ยวเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้บางชนิดยังมีพื้นที่ผิว และความพรุนที่สูงกว่าวัสดุที่มี ความพรุนประเภทอื่น (อภิพงษ์ พุฒคำ, 2556) โครงข่ายโลหะอินทรีย์เป็นวัสดุที่มีความเป็นผลึกสูง มีหน่วยย่อยประกอบด้วยไอออนโลหะ (Cluster) ต่อเชื่อมกับลิแกนด์สารอินทรีย์ (Organic ligand) ด้วยพันธะโคเวเลนต์ผ่านอะตอมออกซิเจนหรือไนโตรเจนหรือชัลเฟอร์ ซึ่งเป็นหมู่ฟังก์ชันของ สารอินทรีย์โดยในปี 1997 มีรายงานเกี่ยวกับการนำวัสดุโครงข่ายโลหะอินทรีย์มาใช้ในการศึกษา การดูดซับแก๊ส วัสดุโครงข่ายโลหะอินทรีย์หลายชนิดจัดเป็นวัสดุที่มีความพรุนสูงและมีสมบัติเฉพาะ ทาง นอกจากนี้บางชนิดยังสามารถปรับแต่งโครงสร้างของโครงข่ายภายหลังจากการสังเคราะห์ (Post-synthesis modification) ให้มีความจำเพาะทางเคมีมากขึ้น ขณะที่ขนาดของรูพรุนของ วัสดุโครงข่ายโลหะอินทรีย์สามารถออกแบบตั้งแต่ก่อนการสังเคราะช์ เพื่อให้ได้ขนาดรูพรุนในระดับ นาโนเมตรได้ ซึ่งขนาดรูพรุนระดับนาโนเมตรนี้จะช่วยทำให้ความสามารถในการอินกรีจินที่อุงที่น จากคุณสมบัติที่กล่าวมานี้จึงทำให้ MOFs ได้รับความสนใจอย่างยิ่งสำหรับการวิจัยเพื่อใช้ใน อุตสาหกรรม (Hasan และ Jhung, 2015; Seo และคณะ, 2016; Zhuo และคณะ, 2017) นอกจากนี้ MOFs จัดว่าเป็นวัสดุที่มีพื้นที่ผิวสูงที่สุดในกลุ่มวัสดุที่มีความพรุนและเป็นวัสดุ ที่มีความพรุนชนิดเดียวที่โครงสร้างของรูพรุนหรือโพรงมีความยึดหยุ่น (Flexible structure) สามารถหดหรือขยายตัวตามสภาวะแวดล้อมที่มากระตุ้นได้ จากคุณสมบัติเฉพาะตัวของ MOFs ดังที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้นักวิจัยให้ความสนใจในการสังเคราะห์และพัฒนา MOFs เพื่อเพิ่มศักยภาพ ในการนำไปใช้ในงานอุตสาหกรรมรวมถึงการดักและกักเก็บแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ให้ได้ ประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้นเนื่องจากคุณสมบัติโดดเด่นหลายอย่างเช่น พื้นที่ผิวและความพรุนที่สูง นอกจากนี้แล้วยังอาจทำการสังเคราะห์ให้มีรูพรุนขนาดเล็ก และทำการปรับปรุงหมู่ฟังค์ชันหลัง การสังเคราะห์เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการดูดซับจึงทำให้วัสดุโครงข่ายโลหะอินทรีย์ มีความเป็นไปได้สูงในการนำไปใช้เป็นวัสดุดูดซับ (Hasan, Choi, และJhung, 2013; Bhadra และ คณะ, 2017)

2.9.1 MIL-53(Al)

MIL เป็นหนึ่งในชนิดของโครงข่ายโลหะอินทรีย์ที่มีรูพรุนโดยย่อมาจาก Materials Institute of Lavoisier โดย MIL-53(AI) ได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง มีการนำมาเป็นวัสดุที่ใช้ในการดูดซับ แก้สเช่น ไฮโดรเจน มีเทน และคาร์บอนไดออกไซด์ ซึ่ง MIL-53(AI) มีคุณสมบัติโดดเด่นคือ มีความเสถียรทางอุณหภูมิถึง 500 องศาเซลเซียส ในขณะที่โครงข่ายโลหะอินทรีย์ชนิดอื่น มีความเสถียรที่อุณหภูมิต่ำกว่า 400 องศาเซลเซียส เนื่องจากตัวเชื่อมคาร์บอกซีเลต ทำให้พันธะ ที่เชื่อมกับโลหะมีความแข็งแรงขึ้และทนต่อการเกิดไฮโดรไลซิส อีกทั้งยังมีความเสถียรทางเคมี มีความเสถียรสูงเมื่อเทียบกับตัวกลางดูดซับแบบทั่วไปตัวอื่นๆ ซึ่งเป็นเหตุผลหลักในการเลือก โครงข่ายโลหะอินทรีย์ชนิดนี้ในการนำมาศึกษา MIL-53(AI) ประกอบด้วยส่วนที่เป็นโลหะคือ อลูมิเนียมไนเตรท (AI(NO₃)₃) และตัวเชื่อมอินทรีย์คือ กรดเทเรฟทาลิก (Terephthalic acid หรือ 1,4-benzenedicarboxylate, H₂BDC) และลักษณะสำคัญของ MIL-53(AI) นี้คือโครงสร้างสามารถ เปลี่ยนแปลงโครงสร้างจากรูพรุนขนาดใหญ่ให้เป็นรูพรุนขนาดเล็กและในทางกลับกันได้ เมื่อสัมผัส กับโมเลกุลของเกสต์โมเลกุล (Guest molecules) เช่น CO₂, H₂O ฑลฯ โดยการใช้ความดันหรือ การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิของ MIL-53 (AI) ซึ่งเรียกว่าปรากฏการณ์การหายใจ (Breathing effect) เมื่อมีการดูดซับ ซึ่งทำให้มีการปรับปริมาตรของรูพรุนให้เหมาะสมกับโมเลกุลที่จะเกิดปฏิกิริยาได้ จึงทำให้ MIL-53(AI) ได้รับการศึกษาในการกักเก็บแก๊สไฮโดรเจน และบำบัดน้ำเสีย แม้ MIL-53(AI) จะมีโครงสร้างที่มีเสถียรภาพในสารละลายที่เป็นของเหลว แต่มีการศึกษาเกี่ยวกับ MIL-53(Al) จำนวนไม่มากจนถึงขณะนี้ (Patil และคณะ, 2011; Mounfield และ Walton, 2012; Chen และ คณะ, 2012; Qian และคณะ, 2013; Mishra และคณะ, 2014; Cheng และคณะ, 2015; Li และ คณะ, 2015)

รูปที่ 2- 2 การสังเคราะห์ MIL-53 (Al) ที่อุณหภูมิห้อง (ที่มา: Sánchez และคณะ, 2015)

2.9.2 ปรากฏการณ์การหายใจ (Breathing effect)

โครงข่ายโลหะอินทรีย์ (MOFs) ได้รับความสนใจอย่างมากเนื่องจากโครงสร้างผลึกและ คุณสมบัติของ Host-guest ซึ่งทำให้วัสดุเหล่านี้มีแนวโน้มที่ดีสำหรับการใช้งานที่หลากหลาย เช่น การเร่งปฏิกิริยา (Catalysis) และการส่งยา (Drug delivery) (Zhou, Long และYaghi, 2012) โครงสร้าง MOF สร้างขึ้นจากคลัสเตอร์ของโลหะออกไซด์และลิแกนด์อินทรีย์ซึ่งทำให้เกิดการรวมตัว กันและเกิดโครงสร้างผลึกอย่างไม่จำกัด โครงสร้างของ MOF ชนิด MIL-53 (M^{III} – benzene-1,4-dicarboxylate) ที่เกิดขึ้นระหว่างเทเรฟทาเลท และ M = Al, Fe, Ga, Cr, Sc, หรือ In (Loiseau และคณะ, 2015) ทำให้เกิดเป็นเปิดรูพรุนขึ้นซึ่งเรียกว่าผลการหายใจ การเปลี่ยนแปลงทาง โครงสร้างนี้เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิหรือความดันภายนอก (Beurroies และคณะ, 2010; Yot และคณะ, 2016) รวมถึงการดูดซับอะตอมของ Guest หรือโมเลกุลเช่น ซีนอน, คาร์บอนไดร์ออกไซด์, น้ำ, หรือไฮโดรคาร์บอน (Lewellyn และคณะ, 2008) เป็นที่ยอมรับกันดีว่า Breathing effect ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในมิติของช่องรูพรุน เรียกว่า หน่วยเซลล์ (Unit-cell) สามารถเปลี่ยนแปลงย้อนกลับได้ MIL- 53 สามารถตกผลึกในโครงสร้างผลึกสามแบบโดยมีลักษณะ สัณฐานคงเดิม: (1) โครงสร้างรูพรุนขนาดใหญ่ (Large-pore structure : lp) เป็นสถานะที่ปราศจาก น้ำ; (2) โครงสร้างรูพรุนแคบ (Narrow-pore structure : np) เป็นสถานะที่อยู่ในรูปไฮเดรต (Hydrated form) และ (3) รูปแบบที่ถูกสังเคราะห์ (As-synthesized form : as) ซึ่งลิแกนด์

2.10 หมู่ฟังก์ชัน (Functional groups)

หมู่ฟังก์ชัน คือ กลุ่มของอะตอมที่เป็นส่วนหนึ่งของโมเลกุล เป็นตัวบอกสมบัติเฉพาะ ในโมเลกุลของสารประกอบอินทรีย์ รวมทั้งสมบัติของการเกิดปฏิกิริยาของสารประกอบอินทรีย์ เป็นไปตามหมู่ฟังก์ชันที่เป็นองค์ประกอบของสารนั้น จึงอาจใช้หมู่ฟังก์ชันเป็นเกณฑ์ในการจำแนก สารประกอบอินทรีย์ชนิดต่างๆได้ (ณัฐพร เอี่ยมสะอาด, 2557)

เนื่องจากกระบวนการดูดซับเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นโดยมีแรงกระทำระหว่าง ตัวกลางดูดซับและมลสาร แต่อาจเกิดขึ้นอย่างไม่ทั่วถึงทั้งพื้นผิวของตัวกลางดูดซับ ดังนั้น จึงมีการนำหมู่ฟังก์ชันซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัวเหล่านี้ ไปทำการปรับแต่งพื้นผิวของวัสดุต่างๆเพื่อเพิ่ม คุณสมบัติดังกล่าวลงไปบนวัสดุเหล่านั้น เช่น การปรับแต่งหมู่ฟังก์ชันบนพื้นผิวตัวกลางดูดซับ เพื่อให้มีคุณสมบัติ ในการดูดซับมลสารแบบจำเพาะเจาะจง ซึ่งการดูดซับนั้นอาจเกิดเนื่องมาจาก แรงทางประจุไฟฟ้า หรือปฏิกิริยาเคมี (Jutima Permrungruang, 2013; Jitsupa Suthkota, 2015)

2.10.1 การปรับแต่งหมู่ฟังก์ชันบนพื้นผิวตัวกลางดูดซับ

การปรับแต่งหมู่ฟังก์ชันบนพื้นผิวเป็นวิธีการที่ได้รับความนิยมมากสำหรับการเพิ่ม ประสิทธิภาพการดูดซับให้แก่ตัวกลางดูดซับ และเพิ่มความเฉพาะเจาะจงในการเลือกดูดซับมลสาร แต่ละชนิด ซึ่งการปรับแต่งหมู่ฟังก์ชันบนพื้นผิวนี้จะได้ผลดีเป็นพิเศษกับตัวกลางดูดซับสังเคราะห์ที่มี ลักษณะทางเคมีบนพื้นผิวที่ใกล้เคียงกัน การปรับแต่งหมู่ฟังก์ชันบนพื้นผิวตัวกลางดูดซับนั้นสามารถ ทำได้ 2 วิธี คือ

2.10.1.1 การต่อติดหมู่ฟังก์ชัน (Post-synthetic grafting)

การต่อติดหมู่ฟังก์ชันเป็นการนำหมู่ฟังก์ชันทางเคมี เช่น อะมิโน (เอมีน) เมอร์แคปโต และ ใดอะมิโน มายึดบนผิวของตัวกลางดูดซับแล้วต่อกับหมู่ฟังก์ชันบนพื้นผิวเดิม ซึ่งเป็นวิธีการที่ง่าย และ คงไว้ซึ่งโครงสร้างเดิมของตัวกลางดูดซับการต่อติดหมู่ฟังก์ชันนี้มีข้อเสียคือ ยากที่จะควบคุมความ เข้มข้น และการกระจายตัวของหมู่ฟังก์ชันที่ทำการต่อติดเข้าไป และการปรับแต่งหมู่ฟังก์ชันส่วนใหญ่ จะเกิดขึ้นเฉพาะบนพื้นผิวด้านนอก และภายในรูพรุนที่สารตัวกลางปรับแต่งหมู่ฟังก์ชันสามารถเข้าถึง ได้เท่านั้น อย่างไรก็ตามการต่อติดหมู่ฟังก์ชันก็มีข้อดีคือ จะยังรักษาโครงสร้างของตัวกลางดูดซับ หลังจากที่ทำการปรับแต่งหมู่ฟังก์ชัน

2.10.1.2 การควบแน่นร่วม (Co-condensation or Direct synthesize)

การควบแน่นร่วมเป็นการปรับแต่งหมู่ฟังก์ชันบนพื้นผิวไปพร้อมกับการสังเคราะห์ ตัวกลางดูดซับที่สามารถใช้ได้กับทั้งหมู่ฟังก์ชันอินทรีย์ และอนินทรีย์ โดยมีข้อดีของการควบแน่นร่วม คือ เกิดการกระจายตัวของหมู่ฟังก์ชันอย่างทั่วถึงทั้งพื้นผิวของตัวกลางดูดซับ และสามารถรับ หมู่ฟังก์ชันอินทรีย์ได้มากกว่าวิธีการต่อติดหมู่ฟังก์ชัน ถึงแม้ว่าการควบแน่นร่วมนี้จะทำให้สูญเสีย โครงสร้างของสารตั้งต้นไปบางส่วนเนื่องจากการจัดเรียงโครงสร้างของตัวกลางดูดซับใหม่

2.10.2 หมู่ฟังก์ชันเอมีน (Amine)

จากการปรับแต่งหมู่ฟังก์ชันด้วยการควบแน่นร่วมหมู่ฟังก์ชันเอมีนหรืออะมิโน หมู่ฟังก์ชัน เอมีนมีคุณสมบัติเป็นด่าง (pH = 8) ชอบน้ำ มักนิยมใช้ในการนำมาปรับแต่งหมู่ฟังก์ชันบนพื้นผิว ของตัวกลางดูดซับเพื่อเพิ่มความชอบน้ำ และทำให้พื้นผิวเป็นประจุบวก เนื่องจากเมื่อละลายน้ำ จะได้รับโปรตอนจากน้ำ (วีรวัฒน์ หาญอมรรุ่งเรือง, 2557)

	-	-	eq é M		191	60	a
ตารางท	2-	8	คณสมบตทวเเ	ไของหม	าฟงเ	าชนเล	อมน
		-	9		1		

สมบัติ	หมู่ฟังก์ชันเอมีน
สูตรโครงสร้าง	R-NH ₂
pH _{PZC}	8
ความเป็นกรด-ด่าง	ด่าง
คุณสมบัติความชอบน้ำ	ชอบน้ำ

(ที่มา: วีรวัฒน์ หาญอมรรุ่งเรือง, 2557)

2.11 การดูดซับ (Adsorption)

2.11.1 ทฤษฎีการดูดซับ

การดูดซับ (Adsorption) หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการสะสมตัวของสาร หรือ ความเข้มข้นของสารที่บริเวณพื้นผิวหรือระหว่างผิวหน้า (Interface) ซึ่งกระบวนการดูดซับนี้สามารถ เกิดขึ้นระหว่างพื้นผิว 2 วัฏภาค เช่น แก๊สกับของเหลว แก๊สกับของแข็ง ของเหลวกับของเหลว หรือ ของเหลวกับของแข็ง โดยสารที่เกิดการดูดซับเรียกว่า "ตัวกลางดูดซับ" (Adsorbent) และ สารที่ถูกดูดซับเรียกว่า "ตัวถูกดูดซับ" (Adsorbate) การดูดซับจะเกิดขึ้นเมื่อมีการสัมผัสกันโดยตรง ระหว่างตัวกลางดูดซับกับตัวถูกดูดซับ สำหรับการดูดซับระหว่างวัฏภาคของเหลว-ของแข็งนั้น ในการดูดซับโมเลกุลของสารละลายหรือสารแขวนลอย สารจะถูกกำจัดออกจากน้ำ และไปเกาะติดอยู่ บนตัวกลางดูดซับ โมเลกุลของสารส่วนใหญ่จะเกาะจับอยู่กับผิวภายในโพรงของตัวกลางดูดซับ และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่เกาะอยู่ที่ผิวภายนอก การถ่ายเทโมเลกุลจากน้ำไปหาตัวกลางดูดซับ เกิดขึ้นได้จนถึงสมดุลจึงหยุด ณ จุดสมดุล โดยกระบวนการดูดซับแบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ

2.11.1.1 การดูดซับทางกายภาพ (Physical adsorption)

การดูดซับแบบนี้เป็นการดูดซับแบบผันกลับได้สามารถเกิดการดูดซับแบบหลายชั้น (Multilayers) บนพื้นผิวของตัวกลางดูดซับ ซึ่งเป็นการดูดซับอย่างอ่อน และไม่มีพันธะเคมีเกิดขึ้น เช่น แรงแวนเดอวาลส์ (Van der Waals force), แรงกระทำระหว่างโมเลกุลมีขั้วซึ่งมี ไดโพลแบบถาวร (Dipole-dipole interaction), แรงกระทำที่เกิดจากโมเลกุลที่มีขั้วเหนี่ยวนำ ให้อะตอมหรือโมเลกุลอื่นมีขั้ว (Dipole-induce dipole interaction) หรือแรงลอนดอน (London force) ที่เกิดขึ้นจากแรงระหว่างโมเลกุลที่ไม่มีขั้วด้วยกัน โดยแรงดังกล่าวจะไม่มีพลังงานจากภายนอก เข้ามาเกี่ยวข้อง มักจะเกิดในสภาวะอุณหภูมิต่ำๆและมีพลังงานการดูดซับต่ำ

2.11.1.2 การดูดซับทางเคมี (Chemical adsorption หรือ Chemisorption)

เป็นการดูดซับที่เกิดขึ้นจากการทำปฏิกิริยาเคมีระหว่างตัวกลางดูดซับกับตัวถูกดูดซับ ทำให้ ตัวถูกดูดซับเกิดการเปลี่ยนแปลง โดยจะมีการทำลายแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอะตอมของตัวถูกดูดซับ แล้วเกิดการจัดเรียงอะตอมขึ้นเป็นสารประกอบใหม่ที่มีพันธะเคมีที่แข็งแรงมากขึ้น โดยกระบวนการนี้ จะมีพลังงานเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ทำให้ความร้อนของการดูดซับมีค่ามาก จึงเป็นการยากที่จะขจัด ตัวถูกดูดซับออกจากผิวของตัวกลางดูดซับได้ การดูดซับทางเคมีจึงเป็นการดูดซับแบบชั้นเดียว

2.11.1.3 การดูดซับแบบแลกเปลี่ยน (Ion exchange adsorption)

เป็นการดูดซับที่เกิดขึ้นเมื่อตัวกลางดูดซับกับตัวถูกดูดซับ มีประจุที่ตรงข้ามกันหรือเกิดจาก การแทนที่ของประจุระหว่างผิวของตัวกลางดูดซับกับตัวถูกดูดซับ

2.11.1.4 การดูดซับแบบจำเพาะ (Specific Adsorption)

เป็นการดูดซับที่เกิดขึ้นระหว่างแรงยึดเหนี่ยวของหมู่ฟังก์ชัน (Functional group) บนพื้นผิว ของตัวกลางดูดซับกับตัวถูกดูดซับ โดยที่ตัวกลางดูดซับจะไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้าง

2.11.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการดูดซับ

2.11.2.1 พื้นที่ผิวและโครงสร้างรูพรุนของตัวกลางดูดซับ

พื้นที่ผิวและโครงสร้างของรูพรุน พื้นที่ผิวเป็นสมบัติอย่างหนึ่งที่มีผลต่อความสามารถของ โมเลกุลที่เป็นตัวกลางดูดซับในการดูดซับนั้น คือ ความสามารถในการดูดซับจะเพิ่มขึ้นเมื่อพื้นที่ผิว ของโมเลกุลที่เป็นตัวกลางดูดซับมากขึ้น แต่พื้นที่ผิวโมเลกุลที่เป็นตัวกลางดูดซับไม่เพียงพอ ที่จะอธิบายความสามารถในการดูดซับได้ โครงสร้างของรูพรุนมีส่วนช่วยให้พื้นที่ผิวมีความสามารถ ในการดูดซับเพิ่มขึ้น เนื่องจากขนาดโมเลกุลของสารที่ถูกดูดซับสามารถเข้าไปในรูพรุนของ ตัวกลางดูดซับได้ประสิทธิภาพการดูดซับจึงเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ขนาดโมเลกุลของสารที่ถูกดูดซับ ยังมีผลต่อการดูดซับด้วย เช่น หากขนาดโมเลกุลของสารที่ถูกดูดซับไม่สามารถเข้ารูพรุนตัวกลาง ดูดซับได้ทำให้ความสามารถในการดูดซับต่ำลง

2.11.2.2 อุณหภูมิ

อุณหภูมิเป็นปัจจัยที่มีผลต่ออัตราเร็วและขีดความสามารถการดูดซับ เนื่องจากอุณหภูมิ เพิ่มขึ้นส่งผลให้อัตราเร็วของการดูดซับเพิ่มขึ้นด้วย แต่ความสามารถในการยึดติดผิวระหว่างสารและ คาร์บอนลดลง อุณหภูมิที่สูงขึ้นทำให้เกิดการสั่นไหวของโมเลกุลของตัวถูกดูดซับส่งผลให้เกิด การคายมลสารที่ถูกดูดซับ

2.11.2.3 ค่าพีเอชของสารละลาย

พีเอชของสารละลายเป็นปัจจัยสำคัญของการดูดซับเนื่องจากมีผลต่อการแตกตัวเป็นอิออน และความสามารถในการละลายของสารต่างๆจะมีผลต่อประจุของตัวกลางดูดซับและตัวถูกดูดซับ โดยทำให้แรงที่กระทำต่อกันระหว่างตัวกลางดูดซับกับตัวถูกดูดซับเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากสมบัติ ความเป็นประจุเปลี่ยนแปลง ส่งผลให้เกิดการดูดซับได้ดีขึ้นหรือแย่ลง หากมีประจุชนิดเดียวกับ สารละลายทำให้เกิดแรงผลักที่สูงกว่าแรงดึงดูดอย่างแวนเดอร์วาลส์ นอกจากนี้ยังทำให้การดูดซับ บนพื้นผิวมีความหนาแน่นน้อยลง ณ สภาวะสมดุลการดูดซับ

2.11.2.4 ชนิดของตัวทำละลาย

ตัวทำละลายแต่ละชนิดมีผลต่อแรงกระทำที่เกิดขึ้นระหว่างตัวกลางดูดซับและตัวถูกดูดซับ ต่างๆกัน โดยอิทธิพลของตัวทำละลายที่มีผลต่อการดูดซับ อาจเกิดขึ้นเนื่องจากสาเหตุดังนี้

- 1. แรงกระทำที่เกิดขึ้นระหว่างตัวทำละลายกับตัวถูกละลายในสารละลาย
- แรงกระทำที่เกิดขึ้นระหว่างตัวทำละลายกับตัวกลางดูดซับ โดยแรงกระทำที่เกิดขึ้น จะขึ้นอยู่กับโครงสร้างทางเคมีของตัวทำละลายและตัวกลางดูดซับ
- แรงกระทำที่เกิดขึ้นระหว่างตัวถูกละลายกับผิวของตัวกลางดูดซับ ตัวกลางดูดซับ จำเป็นต้องแข่งขันกับตัวทำละลายในการดึงดูดตัวถูกละลายหรือตัวถูกดูดซับให้ เกิดการเคลื่อนย้ายมาอยู่บนผิวของตัวกลางดูดซับจะส่งผลให้การดูดซับที่เกิดขึ้น เปลี่ยนแปลงไปโดยอาจเพิ่มขึ้นหรือลดลงก็ได้ขึ้นอยู่กับแรงกระทำที่เกิดขึ้น

2.11.2.5 คุณสมบัติของตัวถูกดูดซับ

ขนาดโมเลกุลของตัวถูกดูดซับก็เป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากขนาดที่เพิ่มขึ้น มักจะส่งผลให้เกิด การดูดซับมากขึ้นด้วย ทั้งนี้ขนาดโมเลกุลจะถูกจำกัดด้วยขนาดของรูพรุนและโครงสร้างโมเลกุล ของตัวถูกดูดซับนั้นมีผลต่อการดูดซับเช่นกัน

2.11.2.6 ความหลากหลายของมลสาร

การที่มีตัวถูกละลายที่สามารถถูกดูดซับได้มากกว่าหนึ่งชนิดส่งผลให้เกิดการแย่งชิงพื้นที่ บนตัวกลางดูดซับแต่เนื่องจากพื้นผิวนั้นสามารถดูดซับตัวถูกละละลายได้บางชนิดเท่านั้นจึงไม่จำเป็น ว่าจะเกิดการแย่งชิงพื้นที่เดียวกัน อย่างไรก็ตามการที่มีตัวถูกละลายอื่นๆเพิ่มเข้ามาในระบบมักจะ ทำให้ความสามารถในการดูดซับตัวถูกละลายเดิมลดลง

2.11.2.7 ความปั่นป่วน

อัตราเร็วในการดูดซับขึ้นอยู่กับความปั่นป่วนของระบบ ถ้าน้ำมีความปั่นป่วนต่ำฟิล์มน้ำ ที่ล้อมรอบสารดูดซับจะมีความหนามากเป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนที่ของโมเลกุลเข้าหาสารดูดซับ ในทางตรงกันข้ามถ้าน้ำมีความปั่นป่วนสูงทำให้อัตราการดูดซับเร็วขึ้น

2.11.3 ขั้นตอนของการดูดซับ

ขั้นตอนในการดูดซับเป็นการเคลื่อนย้ายตัวถูกดูดซับ (Adsorbate) ไปยังตัวกลางดูดซับ (Adsorbent) นั้นสามารถแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

- การขนส่งทั้งก้อน (Bulk transfer) เป็นขั้นตอนที่เกิดขึ้นเร็วที่สุดโดยโมเลกุล ของตัวถูกดูดซับจะเคลื่อนที่จากของเหลว (Bulk Solution) ไปยังผิวหน้าของฟิล์มน้ำหรือ โมเลกุลที่ล้อมรอบตัวกลางดูดซับ
- การขนส่งขั้นฟิล์ม (Film transport) เป็นขั้นตอนที่โมเลกุลที่ผิวหน้าของชั้นของเหลว บางๆแทรกตัวเข้าสู่ผิวหน้าของตัวกลางดูดซับการขนส่งฟิล์มเป็นกระบวนการที่ทำให้ เกิดการแพร่ผ่านฟิล์ม (Film diffusion) จัดเป็นขั้นตอนที่จำกัดอัตราการดูดซับขั้นตอน หนึ่ง

- การขนส่งภายในอนุภาค (Interparticle transport) เป็นการแพร่ของโมเลกุล ตัวถูกละลายเข้าสู่โพรงหรือรูพรุนของตัวกลางดูดซับ (Pore diffusion) และทำให้เกิด การดูดซับขึ้นภายในรูพรุนขั้นตอนนี้จัดเป็นขั้นตอนที่จำกัดอัตราการดูดซับเช่นเดียวกัน
- การดูดซับ (Adsorption) เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่โมเลกุลจะถูกดูดซับบนตัวกลางดูดซับนั้น ผ่านปฏิสัมพันธ์ระหว่างหมู่ฟังก์ชันบนพื้นผิวและโครงสร้างโมเลกุลของตัวถูกดูดซับ อัตราการเคลื่อนย้ายโมเลกุลมีความสำคัญอย่างมากต่ออัตราการดูดซับ ถ้าอัตราการ เคลื่อนย้ายโมเลกุลมีความรวดเร็วจะทำให้ระบบเข้าสู่สภาวะสมดุลได้เร็วขึ้น นอกจากนี้อัตราการ ดูดซับจะถูกควบคุมโดยขั้นตอนที่มีความต้านทานมากที่สุดในการเคลื่อนย้ายโมเลกุลซึ่งขั้นตอนที่

ช้าที่สุดจะเป็นขั้นตอนที่จำกัดอัตราการดูดซับ

2.11.4 จลนพลศาสตร์การดูดซับ (Kinetic Adsorption)

สมการที่นิยมนำมาใช้ในการอธิบายจลนพลศาสตร์ของการดูดซับนั้นคือ จลนพลศาสตร์ อันดับหนึ่งเสมือน (Pseudo first order kinetic) และจลนพลศาสตร์อันดับสองเสมือน (Pseudo second order kinetic) จลนพลศาสตร์การดูดซับแสดงถึงความสัมพันธ์ของปริมาณการดูดซับ มลสารของตัวกลางดูดซับกับเวลา โดยทั่วไปแล้วอัตราการดูดซับจะมีค่ามากในช่วงระยะเวลาเริ่มต้น ของการดูดซับจากนั้นอัตราการดูดซับจะลดลงจนกระทั่งเข้าสู่สมดุลของการดูดซับ (เกษราพร สุอรุณ และ โกวิทย์ ปิยะมังคลา, 2555)

2.11.4.1 จลนพลศาสตร์อันดับหนึ่งเสมือน (Pseudo first order kinetic) มีรูปแบบของสมการ ตามสมการที่ 2.1

$$\frac{dq}{dt} = k_1(q_e - q) \tag{2.1}$$

อินทิเกรตสมการที่ 2.1 ที่สภาวะ t=0 ถึง t=t และ $q_t=0$ ถึง $q_t=q_t$ จะได้ สมการเส้นตรงของ Pseudo first order แสดงได้ดังสมการที่ 2.2

$$In(q_e - q_t) = In q_e - k_1 t \tag{2.2}$$

- q_t คือ ปริมาณการดูดซับต่อหนึ่งหน่วยตัวกลางดูดซับ ณ เวลาใดๆ (มิลลิกรัมต่อกรัม)
- q_e คือ ปริมาณการดูดซับต่อหนึ่งหน่วยตัวกลางดูดซับ ณ สมดุล (มิลลิกรัมต่อกรัม)
- t คือ ระยะเวลาของการดูดซับ (นาที)

2.11.4.2 จลนพลศาสตร์อันดับที่สองเสมือน (Pseudo second order kinetic)

มีรูปแบบของสมการตามสมการที่ 2.3

$$\frac{dq}{dt} = k_2 (q_e - q)^2$$
(2.3)

อินทิเกรตสมการที่ 2.3 ที่สภาวะ t=0 ถึง t=t และ $q_t=0$ ถึง $q_t=q_t$ จะได้ สมการเส้นตรงของ Pseudo second order แสดงได้ดังสมการที่ 2.4

$$\frac{t}{q_t} = \frac{1}{k_2 q_e^2} + \frac{1}{q_e} t$$
(2.4)

โดยที่ k_2 คือ ค่าคงที่อัตราเร็วปฏิกิริยาอันดับสองเสมือน (กรัมต่อมิลลิกรัม-นาที) อัตราเร็วในช่วงเริ่มต้นของการดูดซับ (h) สามารถคำนวณได้จากสมการที่ 2.5

$$h = k_2 q_e^2 \qquad (2.5)$$

โดยที่ *h* คือ อัตราเร็วในช่วงเริ่มต้นของการดูดซับ (มิลลิกรัมต่อกรัม-นาที่)

คฐ่งเวลาของการดูดซับ (Half-adsorption time) คำนวณได้จากสมการที่ 2.6

$$t_{1/2} = \frac{1}{k_2 q_e} \tag{2.6}$$

โดยที่ $t_{1/2}$ คือ ครึ่งเวลาของการดูดซับ (นาที)

2.11.4.3 กลไกการดูดซับ

กลไกการดูดซับศึกษาจากสมการ Intraparticle diffusion เขียนได้ดังสมการที่ 2.7

$$q_t = k_i t^{1/2} (2.7)$$

โดยที่ k_i คือ ค่าคงที่อัตราเร็วของการแพร่

2.11.5 ไอโซเทอมการดูดซับ (Adsorption Isotherm)

ไอโซเทอร์มของการดูดซับ (Adsorption isotherm) หมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวน ของตัวถูกดูดซับ (Adsorbate) ที่ถูกดูดซับบนตัวกลางดูดซับกับความเข้มข้นของตัวถูกดูดซับ ณ จุดสมดุลโดยตัวถูกดูดซับมีหน่วยเป็นความเข้มข้น เมื่อมีสถานะเป็นของเหลวที่มีการดูดซับที่ อุณหภูมิคงที่ โดยจะขึ้นอยู่กับความเข้มข้นของตัวถูกดูดซับ หรือคุณสมบัติของตัวถูกดูดซับ เมื่อเกิดการดูดซับโมเลกุลตัวถูกดูดซับจะเข้าครอบครองทุกตำแหน่งที่เกิดการดูดซับจนเต็ม ทุกตำแหน่งและจะทำให้แรงดึงดูดของผิวตัวกลางดูดซับนั้นอ่อนลง แต่อาจยังคงสามารถดูดซับ โมเลกุลตัวถูกดูดซับต่อไปได้ก่อให้เกิดเป็นชั้นที่สองสามและสี่ต่อไปเรื่อยๆ ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว อาจจะมีการดูดซับขั้นที่สองก่อนที่ชั้นแรกจะเต็มและในบางตำแหน่งอาจจะดูดซับต่อหลายชั้น ซ้อนสูงขึ้นรูปร่างของไอโซเทอมการดูดซับจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการดูดซับ และปริมาณของ สารถูกดูดซับบนพื้นผิวตัวกลางดูดซับ

การดูดซับด้วยของแข็งที่เกิดขึ้นในสารละลายจะสัมพันธ์กับความเข้มข้นของตัวถูกละลาย บนผิวของของแข็ง เมื่อกระบวนการดูดซับดำเนินไปเรื่อยๆจะมีการคายซับเกิดขึ้นพร้อมๆกัน จนในที่สุดจำนวนสารถูกดูดซับที่ถูกดูดซับกับที่คายออกมาจะเท่ากัน ผลที่เกิดตามมาก็คือ อัตราการดูดซับและอัตราการคายซับจะเท่ากันหรือระบบเข้าสู่สภาวะสมดุล เรียกว่าสมดุลของ การดูดซับ (Adsorption equilibrium) ซึ่งขึ้นอยู่กับตัวถูกละลาย สารดูดซับ ตัวทำละลาย อุณหภูมิ และความเป็นกรดเป็นด่างของระบบ ปริมาณของการดูดซับที่สมดุลจะเพิ่มขึ้นเมื่อความเข้มข้นของ ตัวถูกละลายเพิ่มขึ้น ซึ่งโดยทั่วไปใช้ไอโซเทอมของการดูดซับ (Adsorption isotherm) เป็นตัวแทน ในการอธิบายความสมดุลที่เกิดขึ้น การวิเคราะห์สมดุลของการดูดซับจะอาศัยความสัมพันธ์ที่สภาวะ สมดุลของสมดุลของมวลสารซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณของตัวถูกละลายที่ถูกดูดซับต่อหนึ่ง หน่วยน้ำหนักของสารดูดซับ (q_e) คำนวณได้จากสมการที่ 2.8 กับความเข้มข้นของตัวถูกละลาย ที่เหลืออยู่ในสารละลายที่สภาวะสมดุล ($\mathcal{C}_e$) ณ อุณหภูมิคงที่

โดยทั่วไปการศึกษาการดูดซับมักพบไอโซเทอมใน 4 ลักษณะ คือ S, L, H, และ C ซึ่ง สามารถจะจำแนกได้ด้วยลักษณะความโค้งของความชันของเส้นไอโซเทอมในรูปแบบต่างเช่น (วรวิทย์ จันทร์สุวรรณ, 2558)

- S-curve Isotherm ความชั่นในช่วงเริ่มต้นจะต่ำ แล้วจะค่อยๆลดลง เมื่อความเข้มข้นของ สารละลายเพิ่มขึ้น แต่ในที่สุดก็จะลดลงและเป็นศูนย์เมื่อพื้นที่ว่างในการดูดซับของ การดูดซับเต็ม ไอโซเทอมนี้ชี้ให้เห็นว่าที่ความเข้มข้นต่ำๆพื้นที่ผิวของสารดูดซับจะมี แรงดึงดูด (Affinity) ต่อสารที่ถูกดูดซับต่ำแต่จะเพิ่มขึ้นเมื่อความเข้มข้นสูงขึ้น
- L-curve (Langmuir) Isotherm ความชั่นในช่วงเริ่มต้นจะสูงมากแล้วจะค่อยๆ ลดลงเมื่อ ความเข้มข้นสูง พฤติกรรมการดูดซับเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่าสารดูดซับมีแรงดึงดูดหรือ ความสามารถในการดูดซับสารหรือไอออนในสารละลายที่ความเข้มข้นต่ำและจะลดลง เมื่อความเข้มข้นสูงขึ้นเนื่องจากพื้นที่ว่างในการดูดซับลดลง
- H-curve (High affinity) Isotherm มีลักษณะความชั่นในช่วงเริ่มต้นจะสูงมากลักษณะ ดังกล่าวแสดงว่าสารดูดซับมีความสามารถในการดูดซับได้สูง ซึ่งอาจจะเกิด Inner-sphere Complexation หรือเกิดปฏิกิริยาด้วยแรงวานเดอร์วาลล์ (Van der waals) ขึ้นในกระบวนการดูดซับ
- C-curve Isotherm ความชั้นของกราฟนี้จะไม่แปรผันความเข้มข้นของสารละลาย แสดงถึง Partitioning Mechanism ซึ่งไอออนหรือโมเลกุลที่สามารถถูกดูดซับถูกทำให้ แพร่กระจายหรือแยกออกระหว่างบริเวณใกล้ผิวของสารดูดซับกับสารละลาย โดยปราศจากพันธะจำเพาะใดๆ ระหว่างสารดูดซับและสารถูกดูดซับ

- Ce คือ ความเข้มข้นของสารที่ถูกดูดซับเมื่ออยู่ในสภาวะสมดุล (มิลลิกรัมต่อลิตร)
- V คือ ปริมาตรของสารละลาย (ลิตร)
- M คือ น้ำหนักตัวกลางดูดซับ (กรัม)

รูปแบบของไอโซเทอมของการดูดซับมีหลายสมการด้วยกัน ซึ่งขึ้นกับความเหมาะสมใน การนำเอาสมการแบบใดมาอธิบายเกี่ยวกับสมดุลของการดูดซับ ซึ่งไอโซเทอมที่นิยมนำมาใช้ ในการอธิบายการดูดซับ คือ สมการไอโซเทอมการดูดซับของแลงเมียร์ (Langmuir's adsorption isotherm) สมการไอโซเทอมการดูดซับของฟรุนดลิช (Freundlich's adsorption isotherm) สมการไอโซเทอมซิปส์ (Sips Isotherm) และสมการไอโซเทอมเรดลิชและปีเตอร์สัน (Redlich and Peterson Isotherm) เป็นต้น

2.11.5.1 ไอโซเทอมแลงเมียร์ (Langmuir Isotherm)

แลงเมียร์ได้เสนอแบบจำลองการดูดซับและการคายซับจากผิวของของแข็งเพื่ออธิบาย การดูดซับเชิงปริมาณ (Quantitative) ไว้ ซึ่งแบบจำลองของ Langmuir นั้นถูกพัฒนาสำหรับ การอธิบายการดูดซับเชิงเคมีแต่ก็มีการประยุกต์ไว้สำหรับการดูดซับเชิงกายภาพด้วย เนื่องจาก อุณหภูมิมีผลอย่างมากต่อการดูดซับ ข้อมูลการดูดซับนิยมรายงานออกมาในรูปของไอโซเทอม การดูดซับตามสมการไอโซเทอมแลงเมียร์ (ศรัณย์ จิตตวนิชประภา, 2554)

สมมติฐานที่สำคัญของแบบจำลองไอโซเทอมแลงเมียร์คือ 1) การดูดซับเกิดขึ้นที่บริเวณ ตำแหน่งดูดซับบนพื้นผิวเท่านั้น (Adsorption Site) 2) ณ พื้นที่นั้นตัวกลางดูดซับสามารถเกิด ปฏิสัมพันธ์ได้กับมลสารเป้าหมายเท่านั้น 3) อนุมานให้พลังงานในการดูดซับเท่ากันตลอดทุกตำแหน่ง ดูดซับบนพื้นผิวของตัวกลางดูดซับ (ความแรงของการดูดซับขึ้นอยู่กับชนิดของมลสารและ ตัวกลางดูดซับ) และ 4) อนุมานว่าไม่มีแรงใดๆกระทำกันระหว่างตัวมลสารด้วยกันเอง

จากข้อกำหนดทั้ง 4 ข้อดังที่ได้กล่าวมาแล้ว หมายความว่าในแต่ละตำแหน่งดูดซับบนพื้นผิว ตัวกลางดูดซับ (Adsorption site) จะสามารถดูดซับมลสารได้เพียงชั้นเดียวและมีปริมาณ พื้นที่จำเพาะจำกัดต่อหนึ่งหน่วยน้ำหนักของ ตัวกลางดูดซับ ดังนั้นย่อมหมายความว่าพื้นที่ผิว ของตัวกลางดูดซับเมื่อถูกปกคลุมด้วยมลสารทั้งหมดย่อมทำให้ ตัวกลางดูดซับสิ้นความสามารถ ในการดูดซับมลสารเพิ่มเติม ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่าเป็นการดูดซับแบบชั้นเดียว (Monolayer adsorption) โดยมีรูปแบบสมการไอโซเทอมการดูดซับของแลงเมียร์ดังสมการที่ 2.9

$$q_e = \frac{bq_m C_e}{(1+bC_e)} \tag{2.9}$$

โดยที่
$$q_e$$
 คือ ปริมาณการดูดซับต่อหนึ่งหน่วยตัวกลางดูดซับ (มิลลิกรัมต่อกรัม)

C_e คือ ความเข้มข้นของสารที่ถูกดูดซับเมื่ออยู่ในสภาวะสมดุล (มิลลิกรัมต่อลิตร)

 q_m คือ ปริมาณตัวถูกดูดซับสูงสุดต่อหน่วยน้ำหนักของตัวกลางดูดซับ (มิลลิกรัมต่อกรัม)

b คือ ค่าคงที่สมดุลการดูดซับของแลงเมียร์

จากสมการที่ (2.9) สามารถเปลี่ยนให้อยู่ในรูปสมการเส้นตรงได้ดังนี้

$$\frac{1}{q_e} = \frac{1}{q_m} + \frac{1}{bq_m C_e}$$
(2.10)

จากสมการที่ (2.10) เมื่อพล็อตกราฟระหว่างค่า $1/q_e$ และ $1/C_e$ จะได้กราฟเส้นตรง ดังแสดงรูปที่ 2-5 โดยค่า q_m และ b สามารถคำนวณได้จากค่าความชันของกราฟ (Slope) และ จุดตัดแกน y (Intercept) ซึ่งมีค่าเท่ากับ $1/bq_m$ และ $1/q_m$ ตามลำดับ

สมการไอโซเทอมฟรุนดลิชเป็นไอโซเทอมการดูดซับที่นิยมนำมาใช้ในการอธิบายสมดุล การดูดซับอีกชนิดหนึ่งซึ่งอธิบายการดูดซับบนสารดูดซับที่มีพื้นผิวของการดูดซับที่มีลักษณะไม่เป็น เนื้อเดียว (Heterogeneous) มีสมมุติฐานว่าการดูดซับที่เกิดขึ้นเป็นการดูดซับแบบหลายชั้น (ศรัณย์ จิตตวนิชประภา, 2554) ซึ่งฟรุนดลิชได้เสนอสมการแสดงความสัมพันธ์ที่สมดุลของการดูดซับดังนี้

$$q = K_f C_e^{1/n} \tag{2.11}$$

โดยที่ *K_f* คือ ค่าคงที่ที่สัมพันธ์กับความสามารถในการดูดซับ (Sorption Capacity) 1/*n* คือ ค่าคงที่ที่แสดงถึงพลังงานที่เกิดจากปฏิกิริยา (Adsorption Intensity) *C_e* คือ ความเข้มข้นของสารที่ถูกดูดซับเมื่ออยู่ในสภาวะสมดุล (มิลลิกรัมต่อลิตร) จากสมการที่ (2.11) สามารถเขียนให้อยู่ในรูปของ ลอการิทึม ได้ดังนี้

ALCO ALCO

$$\log q = \log K_f + \left(\frac{1}{n}\right) \log C_e \tag{2.12}$$

จากสมการที่ (2.12) เมื่อพล็อตกราฟระหว่างค่า $\log q$ กับ $\log C_e$ จะได้กราฟเส้นตรง ดังแสดงในรูปที่ 2-6 โดยค่าความชันของกราฟ (Slope) และจุดตัดแกน y (Intercept) มีค่าเท่ากับ 1/n และ $\log K_f$ ตามลำดับ

รูปที่ 2- 6 กราฟแสดงไอโซเทอมฟรุนดลิช (ที่มา: Tien, 1994)

2.11.5.3 ไอโซเทอมซิปส์ (Sips Isotherm)

เป็นไอโซเทอมที่รวมไอโซเทอมของแลงเมียร์และฟรุนด์ลิชเข้าด้วยกันและมีชื่อเรียกอีกอย่าง ว่าแลงเมียร์-ฟรุนดลิช ไอโซเทอม ซึ่งสามารถใช้ได้ทั้งในการดูดซับแบบชั้นเดียวและหลายชั้น โดยมี รูปแบบดังสมการที่ 2.13

$$q_e = \frac{q_m K_s C_e^{1/n}}{1 + K_s C_e^{1/n}}$$
(2.13)

โดยที่ K_s คือค่าคงที่สมดุลการดูดซับของซิปส์

2.11.5.4 ไอโซเทอมเรดลิชและปีเตอร์สัน (Redlich and Peterson Isotherm)

เป็นไอโซเทอมการดูดซับที่ประกอบด้วย 3 ตัวแปร โดยมีสมมติฐานว่าการดูดซับแบบ หลายชั้นเกิดขึ้นในช่วงแรกเท่านั้น ซึ่งการนำไอโซเทอมชนิดนี้ไปใช้ถูกจำกัดในสภาวะที่ใกล้เคียงกับ การทดลองเท่านั้นเนื่องจากความลำบากในการวิเคราะห์ค่าคงที่โดยรูปแบบของสมการไอโซเทอม การดูดซับของเรดลิชและปีเตอร์สัน แสดงดังสมการที่ 2.14

(2.14)

- โดยที่ K_i คือค่าคงที่สมดุลการดูดซับของเรดลิชและปีเตอร์สัน
  - b_i คือค่าคงที่สมดุลการดูดซับของเรดลิชและปีเตอร์สัน
  - eta คือตัวประกอบความหลากหลายของพื้นผิว

2.12 การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

2.12.1 การกำจัดสารตกค้างจากยาโดยโครงข่ายโลหะอินทรีย์

Bhadra และคณะ (2017) ศึกษาการนำโครงข่ายโลหะอินทรีย์ชนิด ZIF-8 มากำจัด สารตกค้างจากยาไดโคลฟีแนคและไอบูโปรเฟนในสารละลาย และเปรียบเทียบประสิทธิภาพกับ ถ่านกัมมันต์ โดยมีการศึกษาพื้นที่ผิวในการดูดซับของตัวกลางดูดซับ พบว่าพื้นที่ผิว BET ของ ZIF-8 และถ่านกัมมันต์มีพื้นที่ 1,073 และ 1,036 ตารางเมตรต่อกรัม พบว่า ZIF-8 มีความสามารถ ในการดูดซับไดโครฟีแนคและไอบูโปรเฟน 100 และ 28 มิลลิกรัมต่อกรัมตามลำดับ ถ่านกัมมันต์ มีความสามารถในการดูดซับไดโครฟีแนคและไอบูโปรเฟน 83 และ 110 มิลลิกรัมต่อกรัมตามลำดับ

2.12.2 การใช้โครงข่ายโลหะอินทรีย์เป็นวัสดุดูดซับในวัฎภาคน้ำ

Patil และคณะ (2011) ศึกษาประสิทธิภาพในการกำจัดไนโตรเบนซีนในสารละลาย โดยโครงข่ายโลหะอินทรีย์ชนิด MIL-53(AU) ทำการสังเคราะห์ MIL-53(AU) โดยวิธีไฮโดรเทอร์มัลและ ทำการล้างโดยการสกัดด้วยตัวทำละลาย พบว่าพื้นที่ผิว BET 1,235 ตารางเมตรต่อกรัม (มีค่าสูงกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยอื่นเล็กน้อยโดยมีค่า 1,140 ตารางเมตรต่อกรัม (Phani และคณะ, 2010) ความสามารถในการดูดซับของ MIL-53(AU) ในการดูดซับไนโตรเบนซีนสูงสุดอยู่ที่ 610 มิลลิกรัม ต่อกรัม การดูดซับเข้าสู่สมดุลภายใน 20 นาที โดยการดูดซับที่เกิดขึ้นเกิดด้วยแรงพาย-พายระหว่าง ในโตรเบนซีนและตัวเชื่อมอินทรีย์ ซึ่งเกิดขึ้นบนพื้นผิวที่ไม่ชอบน้ำและในสภาวะที่เป็นด่าง ส่วนที่เป็นวงเบนซีนนั้นจะเต็มไปด้วยไฮดรอกไซด์ไอออนซึ่งเกิดการขัดขวางการดูดซับของ ในโตรเบนซีน ความสามารถในการดูดซับเกิดขึ้นสูงสุดที่พีเอชเป็นกลาง ในทางตรงกันข้าม ความสามารถในการดูดซับเมื่อเข้าสู่สมดุลลดลงเมื่ออุณหภูมิเกิน 50 องศาเซลเซียสและ มีความสามารถในการดูดซับเลืองที่พีเอชมากกว่า 8 จลนพลศาสตร์การดูดซับที่เกิดขึ้นเป็นแบบอัตรา การเกิดปฏิกิริยาอันดับสองเสมือน โดยปริมาณของไนโตรเบนซีนที่บรรจุอยู่ภายในเกิดขึ้นโดย กระบวนการหายใจของ MIL-53(AU) อีกทั้ง MIL-53(AU) ยังสามารถคืนสภาพได้ถึง 3 ครั้ง เมื่อใช้ เมทานอลเพื่อทำการคายซับไนโตรเบนซีน

Zhou และคณะ (2013) ศึกษาการสังเคราะห์ MIL-53(Al) ที่อุณหภูมิสูงโดยในส่วนของโลหะ ที่ในการสังเคราะห์นั้นใช้อลูมิเนียมเนื่องจากมีความเป็นพิษน้อยกว่า MIL ชนิดที่ใช้โครเมียม เพื่อนำมาใช้เป็นวัสดุในการดูดซับสารบิสฟีนอลเอ (Bisphenol A: BPA) จากสารละลาย พบว่า มีความสามารถในการดูดซับ BPA ที่ดีเยี่ยมเมื่อเทียบกับวัสดุดูดซับที่มีรูพรุนทั่วไป เช่น ถ่านกัมมันต์ เกรดการค้ามีความสามารถในการดูดซับ 129.6 มิลลิกรัมต่อกรัม โดยพีเอชเหมาะสมในการกำจัด BPA คือพีเอชเท่ากับ 4 และที่อุณหภูมิ 20 องศาเซลเซียส ในส่วนจลนพลศาสตร์ในการดูดซับ มีความเหมาะสมกับจลนพลศาสตร์อันดับที่สองเสมือน และการดูดซับเข้าสู่สมดุลในเวลา 90 นาที ไอโซเทอมในการดูดซับเมื่อพิจารณาจากค่า R² มีความเหมาะสมกับไอโซเทอม Redlich–Peterson ความสามารถในการดูดซับสูงสุดคือ 329.2 ± 16.5 มิลลิกรัมต่อกรัม โดย MIL-53(Al) ในการศึกษานี้ สามารถทำการคืนสภาพได้ง่ายโดยใช้การล้างด้วยเมทานอลเป็นเวลา 120 นาที ซึ่งเมื่อผ่าน การคืนสภาพ 3 ครั้งยังคงมีประสิทธิภาพร้อยละ 70 ถึง 80 โดยกลไกการดูดซับที่เกิดขึ้นเกิดจาก ปรากฏการณ์หายใจ (Breathing phenomena) ซึ่งการดูดซับที่เกิดขึ้นเกิดขึ้นจากอันตรกิริยา (Interaction) ระหว่างวงเบนซีนของ BPA และวงเบนซีนที่ไม่ชอบน้ำของตัวกลางดูดซับ อีกทั้งยังเกิด พันธะไฮโดรเจนระหว่างกลุ่มฟีนอลของ BPA และอะลูมิเนียมไฮดรอกไซด์ (Al(OH)₄) บนพื้นผิว ของตัวกลางดูดซับ

2.12.3 การดัดแปรหมู่ฟังก์ชันของโครงข่ายโลหะอินทรีย์

Hasan และคณะ (2013) ศึกษาการดูดซับโดยใช้โครงข่ายโลหะอินทรีย์ชนิด MIL-101 และ MIL-101 ที่มีการดัดแปรหมู่ฟังก์ชันที่เป็นกรด (AMSA-MIL-101) และด่าง (ED-MIL-101) ในการดูดซับนาพรอกเซนและกรดคลอไฟบริค กรดอะมิโนมีเทนซัลโฟนิก (Aminomethanesulfonic acid) และเอทธิลีนไดอะมีน (ethylenediamine) ถูกใช้เป็นตัวเชื่อมใน ส่วนโลหะที่เปิดของโครงข่ายโลหะอินทรีย์ เพื่อสร้างหมู่ฟังก์ชันที่เป็นกรด (-SO₃H) และด่าง (-NH₂) ตามลำดับ พบว่าพื้นที่ผิว BET ของ MIL-101, AMSA-MIL-101, ED-MIL-101, และถ่านกัมมันต์ มีค่า 3,014, 2,322, 2,555, และ 871 ตามลำดับ และความสามารถในการดูดซับสารตกค้างยา นาพรอกเซนโดย MIL-101, AMSA-MIL-101, ED-MIL-101 และถ่านกัมมันต์ 131, 93, 154, และ 81 มิลลิกรัมต่อกรัมตามลำดับ ความสามารถในการดูดซับสารตกค้างยากรดคลอไฟบริค โดย MIL-101, AMSA-MIL-101, และED-MIL-101 มีค่า 315, 105, และ 347 มิลลิกรัมต่อกรัม ตามลำดับ โดยจากการศึกษาพบว่า MIL-101 ที่มีการดัดแปรหมู่ฟังก์ชันด่างมีประสิทธิภาพ ในการกำจัดสูงสุดทั้งอัตราการดูดซับและความสามารถในการดูดซับ ในทางกลับกัน MIL-101 ที่มีการดัดแปรหมู่ฟังก์ชันกรดมีประสิทธิภาพต่ำ เนื่องมาจากกลไกในการดูดชับอาจเกิดจาก อันตรกิริยาของกรดและด่างระหว่างสารตกค้างจากยาและตัวกลางดูดซับ โดยมีผลของพีเอชต่อ การดูดซับนาพรอกเซนสนับสนุนการดัดแปรหมู่ฟังก์ชันด่างของโครงข่ายโลหะอินทรีย์สามารถ คืนสภาพได้โดยล้างด้วยเอทานอล (ethanol) และสามารถใช้ซ้ำได้ถึง 3 ครั้งซึ่งประสิทธิภาพ เปลี่ยนแปลงไปเพียงเล็กน้อย ทั้งความสามารถในการดูดซับและความเร็วในการดูดซับ

Hasan และคณะ (2016) ศึกษาการกำจัดยาไดโคลฟีแนค โดยใช้โครงข่ายโลหะอินทรีย์ที่มี โลหะเซอร์โคเนียม (Zr) เป็นพื้นฐาน ชนิด UiO-66 และ UiO-66 ที่มีการปรับแต่หมู่ฟังก์ชันกลุ่มกรด (SO₃H: SO₃H-UiO-66) และด่าง (NH₂: NH₂-UiO-66) ในการดูดซับ พบว่า UiO-66 และ UiO-66 ที่มีการปรับแต่งหมู่ฟังก์ชันกลุ่มกรดและด่างนั้นมีประสิทธิภาพในการดูดซับไดโครฟีแนค สูงกว่าถ่านกัมมันต์ทั้งจนลนศาสตร์ในการดูดซับและความสามารถในการดูดซับ คือ 189, 263, 106, และ 76 มิลลิกรัมต่อกรัมตามลำดับ การดูดซับเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วนั้นเป็นผลมาจากขนาดรูพรุน ของ UiO-66 อย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากรูพรุนของ UiO-66 นั้นมีขนาดเล็กกว่าถ่านกัมมันต์ และ เกิดการดูดซับด้วยแรงดึงดูดทางไฟฟ้าและเกิดแรงแบบพาย-พาย ระหว่าง UiO-66 และไดโคลฟีแนค เป็นหลักและยิ่งไปกว่านั้นการปรับแต่งหมู่ฟังก์ชันกรด ทำให้เพิ่มความสามารถและอัตราเร็ว ในการดูดซับ และการปรับแต่งหมู่ฟังก์ชันด่าให้ผลตรงกันข้ามเนื่องจากอันตรกิริยาที่เกิดขึ้นนั้นเกิด แรงผลักของด่างและด่าง ระหว่าง NH₂ ของ NH₂-UiO-66 และ NH ของไดโคลฟีแนค นอกจากนี้ การดูดซับที่ความเข้มข้นต่ำโดย SO₃H-UiO-66 มีความสามารถในการดูดซับมากกว่าถ่านกัมมันต์ ถึง 13 เท่า

จุฬาลงกรณมหาวัทยาลิย

2.12.4 การกำจัดสารตกค้างจากยาร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำ

Torrellas และคณะ (2016) ศึกษาการกำจัดคาเฟอีน (Caffeine) ในน้ำเสียทางเภสัชกรรม และสารอินทรีย์ละลายน้ำ (NOM) โดยกระบวนการดูดซับ งานวิจัยนี้ศึกษาถึงอิทธิพลของสมบัติทาง กายภาพและทางเคมีของตัวกลางดูดซับในการกำจัดสารอินทรีย์ธรรมชาติ (NOM) และการดูดซับ คาเฟอีนร่วมกับ NOM ในน้ำเสียทางเภสัชกรรม ประสิทธิภาพการทำงานของถ่านกัมมันต์ที่มีรูพรุน ขนาดเล็ก, Calgon F400, สังเคราะห์คาร์บอนที่มีรูพรุนขนาดกลางจากหินพีช และซีพิโอไลต์ ในเชิงพาณิชย์ใช้ในการกำจัด NOM ของน้ำทิ้งจากโรงบำบัดน้ำเสียและการแข่งขันการดูดซับระหว่าง คาเฟอีนและ NOM ได้รับการพิสูจน์ว่าโครงสร้างรูพรุนขนาดเล็กของตัวกลางดูดซับมีผลต่อการดูดซับ NOM การมีอยู่ของ NOM ในสารละลายในน้ำส่งผลทำให้การดูดซับลดลง เนื่องจากการแทนที่ ของ NOM บนตัวกลางดูดซับจึงทำให้เกิดการแข่งขันระหว่างสารเป้าหมาย (Target compound) และ NOM

Li และคณะ (2017) ศึกษาการกำจัดยาต้านจุลชีพ ไซโปรฟลอกซาซิน (Ciprofloxacin, CIP) โดยใช้วัสดุดูดซับนาโนพอรัสคาร์บอน (NPC) ที่ได้มาจากการทำคาร์บอนไนเซชัน (Carbonization) โครงข่ายโลหะอินทรีย์ชนิด Zeolitic imidazolate framework-8 (ZIF-8) ซึ่งมีการศึกษาผลของ กรดฮิวมิก (Humic acid: HA) ที่มีผลต่อการดูดซับ CIP พบว่าเมื่อเพิ่มปริมาณความเข้มข้นของ HA 5 มิลลิกรัมต่อลิตร ส่งผลให้มีความสามารถในการดูดซับ CIP เพิ่มขึ้นจาก 120 มิลลิกรัม ต่อกรัมเป็น 140 มิลลิกรัมต่อกรัม และเมื่อเพิ่มความเข้มข้น HA สูงขึ้นตั้งแต่ 5 มิลลิกรัมต่อลิตรจนถึง 40 มิลลิกรัมต่อลิตร พบว่าความสามารถในการดูดซับ CIP คงที่ที่ความสามารถในการดูดซับ 140 มิลลิกรัมต่อกรัม เนื่องมาจาก NPC เป็นวัสดุที่ได้มากจาก ZIF-8 และ HA สามารถถูกดูดซับ โดยวัสดุที่มีพื้นฐานคาร์บอน ซึ่งการดูดซับ CIP เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามการมีอยู่ของ HA ส่งผลให้ NPC มีความสามารถต่ำ แสดงให้เห็นว่าเมื่อเพิ่มความเข้มข้นของ HA นั้นไม่เป็นประโยชน์และไม่เพิ่ม ประสิทธิภาพในการดูดซับให้กับตัวกลางดูดซับ NPC โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพแวดล้อมที่เป็นกลาง คือที่พีเอช 6 โดยขณะที่ไม่มี HA ในสารละลาย NPC มีความสามารถในการดูดซับ CIP มีค่า 416.7 มิลลิกรัมต่อกรัม เกิดการดูดซับด้วยอันตรกิริยาหลักคือ แรงดึงดูดทางไฟฟ้าสถิตย์และแรงไฮโดรโฟบิก ในการดูดซับ CIP

Wang และคณะ (2018) ศึกษาการแข่งขันการดูดซับระหว่างสารกลุ่มผลิตภัณฑ์ยาและ ผลิตภัณฑ์ดูแลส่วนบุคคล (PPCP) และฮิวมิก (HA) โดยท่อนาโนคาร์บอนเมมเบรน (CNT) จากการศึกษาที่ผ่านมามีการพบว่า สารอินทรีย์ละลายน้ำ (NOM) และ PPCP มีการแข่งขันกันเกิดขึ้น การดูดซับโดยใช้ CNT พบว่า NOM ส่งผลให้การดูดซับ PPCP โดย CNT มีประสิทธิภาพในการดูดซับ ลดลง สำหรับงานวิจัยนี้ทำการศึกษา PPCP ประกอบด้วย 4 ชนิด คือ อะเซตามิโนเฟน (Acetaminophen: AAP), คาเฟอีน (Caffeine: CAF), ไตรโครซาน (Triclosan: TCS), และคาร์เบน ดาซิม (Carbendazim: CBD) ยาทั้ง 4 ชนิดใช้ในการศึกษาการการแข่งขันการดูดซับระหว่างยาและ NOM ในการแข่งขันการดูดซับนั้นไม่ใช่เพียงส่วนประกอบของ NOM ที่มีผลต่อการดูดซับ แต่คุณสมบัติของยาก็มีผลต่อการดูดซับเช่นเดียวกัน เมื่อมี HA อยู่ในน้ำเสียสังเคราะห์ ผลการศึกษา ทั้งหมดของยาทุกชนิดพบว่ามีประสิทธิภาพในการกำจัดลดลงทั้งหมด คือ AAP, TCS, และ CBD ประสิทธิภาพลดลงร้อยละ 46–57, 45–48, และ 23–79 ตามลำดับ ยกเว้น CAF เนื่องจาก CAF นั้น อยู่ในรูปที่มีประจุเป็นบวกที่พีเอช 7 ถึง 8.3 ซึ่งเกิดการดูดซับกับ CNT ด้วยแรงพาย-พายและ การส่งผลของ NOM ต่อการดูดซับเกิดขึ้นอย่างอ่อน ในส่วนของยา AAP, TCS, และ CBD นั้นที่พีเอช 7, 8.27, และ 8.14 พบว่าอยู่ในรูปประจุเป็นกลางและเกิดอันตรกิริยาในการดูดซับคือ พันธะ ไฮโดรเจน, แรงพาย-พาย, และแรงพาย-พาย ตามลำดับ ซึ่ง NOM ส่งผลต่อการดูดซับเป็นอย่างมาก

2.13 สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าได้มีการนำวัสดุดูดซับต่างๆมาใช้ในการดูดซับสารตกค้างจากยา ในกลุ่มยาแก้ปวดและยาต้านการอักเสบที่ไม่ใช่สเตียรอยด์ (NSAIDs) รวมถึงวัสดุโครงข่ายโลหะ อินทรีย์ชนิดต่างๆไม่ว่าจะเป็น MIL-101, ZIF-8, และ UiO-66 พบว่าวัสดุโครงข่ายโลหะอินทรีย์นั้น มีความสามารถในการดูดซับสูงเมื่อเปรียบเทียบกับตัวกลางดูดซับชนิดอื่นๆ แต่ในปัจจุบันยังไม่มี การศึกษานำ MIL-53(AU) มาใช้ในการดูดซับสารตกค้างจากยามากนัก โดยการศึกษาที่ผ่านมาที่ เกี่ยวข้องกับการดูดซับโดยใช้ MIL-53(AU) นิยมใช้ในการดูดซับในสภาวะแก๊ส อีกทั้งยังมีการศึกษาที่ใช้ MIL-53(AU) รวมถึง MIL-53(AU) ที่มีการตัดแปรหมู่ฟังก์ชันที่นำมาเป็นวัสดุดูดซับในของเหลวไม่มาก โดยมีงานวิจัยที่ทำการดัดแปรหมู่ฟังก์ชันเอมีนในโครงข่ายโลหะอินทรีย์หลายชนิด ซึ่งหมู่ฟังก์ชันเอมีน เป็นหมู่ฟังก์ชันที่เป็นด่างส่งผลทำให้มีความสามารถในการดูดซับยาเพิ่มขึ้น จากการศึกษางานวิจัยที่ ผ่านมานิยมศึกษาการดูดซับยาในน้ำเสียสังเคราะห์ แต่ในสภาวะจริงในการกำจัดสารตกค้างยาใน น้ำเสียนั้นพบว่ามีสารอินทรีย์ละลายน้ำอื่นๆประกอบอยู่ด้วย และสารอินทรีย์ละลายน้ำนั้นส่งผลต่อ ประสิทธิภาพในการดูดซับ จึงมีจำเป็นต้องมีการศึกษากรกำจัดสารตกค้างจากร่วมกับสารอินทรีย์ ละลายน้ำ

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

3.1 การเตรียมสารเคมี เครื่องมือ และอุปกรณ์สำหรับการวิจัย

3.1.1 สารเคมีที่ใช้ในการวิจัย

ตารางที่ 3- 1 แสดงสารเคมีที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับ	ชื่อสารเคมี	เกรด	บริษัท			
1.	2-อะมิโนกรดเทเรฟทาลิก (NH ₂ -H ₂ BDC)	>98.5 %	TCI			
2.	กรดกรดซัลฟิวริก (H ₂ SO ₄)	Analytical	Qrec			
3.	กรดเทเรฟทาลิก (H ₂ BDC)	98 %	Sigma Aldrich			
4.	กรดออร์โทฟอสฟอริกร้อยละ 85	Analytical	Emsure			
5.	กรดไฮโดรคลอริกร้อยละ 37 (HCl)	Analytical	CARLO ERBA			
6.	โซเดียมไฮดรอกไซด์ (NaOH)	Analytical	Emsure			
7.	ศีโตโปรเฟน	>98.5 %	Sigma Aldrich			
8.	ไดโพแทสเซียมไฮโดรเจนฟอสเฟต (K ₂ HPO ₄)	Analytical	Univar			
9.	ไดเมทธิลฟอร์มาร์ไมด์ (DMF)	Analytical	RCI Labscan			
10.	ถ่านกัมมันต์ (Activated charcoal)	98 %	Sigma Aldrich			
11.	นาพรอกเซน	99.9 %	Sigma Aldrich			
12.	โพแทสเซียมไดไฮโดรเจนฟอสเฟต (KH ₂ PO ₄)	Analytical	Volchem			
13.	เมทานอล	Analytical	RCI Labscan			
14.	อลูมิเนียมไนเตรทนาโนไฮเดรต	>98 %	Sigma Aldrich			
15.	อะซีโตน (Acetone)	HPLC	RCI Labscan			
16.	อะซีโตไนไตรล์ (Acetonitrile)	HPLC	RCI Labscan			
17.	เอทานอล	Analytical	RCI Labscan			
18.	ไอบูโปรเฟน	99.9 %	Sigma Aldrich			
19.	เฮกเซน (Hexanes)	Analytical	Macron			

3.1.2 เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย

- 1. Solid phase extraction (SPE)
- 2. เครื่องเขย่า
- 3. เครื่องแยกตะกอนด้วยแรงเหวี่ยงเซนทริฟิวส์ (Centrifuges)
- 4. เครื่องโครมาโทกราฟีของเหลวสมรรถนะสูง (HPLC) (Agilent, USA)
- 5. เครื่องกวนแม่เหล็ก
- 6. เครื่องชั้งละเอียด ทศนิยม 4 ตำแหน่ง
- 7. เครื่องวัดพีเอช
- 8. เครื่องวิเคราะห์ปริมาณอินทรีย์คาร์บอนรวม (TOC)
- 9. ไซริงค์ฟิลเตอร์ชนิดในลอน (0.22 ไมครอน เส้นผ่านศูนย์กลาง 13 มิลลิเมตร)
- 10.กระดาษกรอง GF/F (ขนาด 0.7 ไมครอน เส้นผ่านศูนย์กลาง 47 มิลลิเมตร, Whatman)
- 11.กระดาษกรองชนิดในลอน (ขนาด 0.45 ไมครอน เส้นผ่านศูนย์กลาง 47 มิลลิเมตร)
- 12.กระบอกฉีดยาขนาด 3 มิลลิลิตร
- 13.ขวดฉีดสารตัวอย่าง ขนาด 2 มิลลิลิตร
- 14.คอลัมน์ C18 (C18 4.6 × 250 มิลลิเมตร (5 ไมครอน), Cosmosil, Japan)
- 15.ชุดกรองแบบสุญญากาศ กรณ์มหาวิทยาลัย
- 16.ตู้อบ CHULALONGKORN UNIVERSITY
- 17.ปั้มสุญญากาศ
- 18.เครื่องระเหยสารแบบหมุน (Rotavapor R-250, BUCHI)
- 19.Cartridge HLB Plus (ปริมาณ 225 มิลลิกรัม 60 ไมครอน, Oasis)

3.2 การดำเนินการวิจัย

3.2.1 การสังเคราะห์ตัวกลางดูดซับ MIL-53(Al) และ MIL-53(Al) ที่มีการดัดแปรหมู่ ฟังก์ชันเอมีน (NH₂-MIL-53(Al))

3.2.1.1 การสังเคราะห์ตัวกลางดูดซับ MIL-53(Al)

การสังเคราะห์ตัวกลางดูดซับ MIL-53(Al) โดยใช้วิธีการสังเคราะห์ที่อุณหภูมิห้อง (ดัดแปลง วิธีการสังเคราะห์จากการศึกษาของ Sánchez-Sánchez และคณะ (2015))

- ทำการเตรียมสารละลาย Al³⁺ โดยละลายอลูมิเนียมในเตรทนาโนไฮเดรต (Al(NO₃)₃.9H₂O) 0.08 โมลในน้ำกลั่น 60 มิลลิลิตร โดยจะได้สารละลายใสไม่มีสี
- ทำการเตรียมสารละลายตัวเชื่อมอินทรีย์โดยทำการละลาย กรดเทเรฟทาลิก (H₂BDC)
  0.04 โมล และโซเดียมไฮดรอกไซด์ 0.08 โมล ในน้ำกลั่น 60 มิลลิลิตร โดยจะได้ สารละลายใสไม่มีสี
- ทำการผสมเพื่อให้เกิดปฏิกิริยา โดยเติมสารละลายตัวเชื่อมอินทรีย์ลงในสารละลาย Al³⁺อย่างช้าๆ และมีการปั่นกวนตลอดเวลาเป็นเวลา 24 ชั่วโมง ที่อุณหภูมิห้อง
- เมื่อครบเวลาทำการหยุดปฏิกิริยาด้วยการปั่นเหวี่ยง โดยปั่นเหวี่ยง 12,000 รอบต่อนาที ที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 15 นาที
- 5. นำไปล้างด้วยน้ำกลั่น 3 ครั้ง
- ทำการรีฟลักซ์โดยไดเมทธิลฟอร์มาร์ไมด์ (DMF) เป็นเวลา 1 วัน
- 7. ทำการแช่ล้างในเมทานอล จากนั้นทำแห้งผลึก และบดให้เป็นผง
- 8. จากนั้นทำการแคลไซด์ (Calcination) ที่อุณหภูมิ 330 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 3 วัน

3.2.1.2 การสังเคราะห์ตัวกลางดูดซับ NH₂-MIL-53(Al)

การสังเคราะห์ตัวกลางดูดซับ NH₂-MIL-53(Al) โดยใช้วิธีการสังเคราะห์ที่อุณหภูมิห้อง (ดัดแปลงวิธีการสังเคราะห์จากการศึกษาของ Sánchez-Sánchez และคณะ (2015))

 ทำการเตรียมสารละลาย Al³⁺ โดยละลายอลูมิเนียมในเตรทนาโนไฮเดรต (Al(NO₃)₃.9H₂O) 0.08 โมลในน้ำกลั่น 240 มิลลิลิตร โดยจะได้สารละลายใสไม่มีสี
- ทำการเตรียมสารละลายตัวเชื่อมอินทรีย์โดยทำการละลาย 2-อะมิโนกรดเทเรฟทาลิก (NH₂-H₂BDC) 0.04 โมล และโซเดียมไฮดรอกไซด์ 0.08 โมล ในน้ำกลั่น 240 มิลลิลิตร โดยจะได้สารละลายมีสีเหลืองใส
- ทำการผสมเพื่อให้เกิดปฏิกิริยาโดยเติมสารละลายตัวเชื่อมอินทรีย์ลงในสารละลาย Al³⁺
   อย่างช้าๆ และมีการปั่นกวนตลอดเวลาเป็นเวลา 4 วัน ที่อุณหภูมิห้อง จะได้สารละลาย
   ผสมมีสีเหลืองใส
- เมื่อครบเวลาทำการหยุดปฏิกิริยาด้วยการปั่นเหวี่ยง โดยปั่นเหวี่ยง 12,000 รอบต่อนาที ที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 15 นาที
- 5. นำไปล้างด้วยน้ำกลั่น 3 ครั้ง
- 6. ทำการรีฟลักซ์โดยไดเมทธิลฟอร์มาร์ไมด์ (DMF) เป็นเวลา 1 วัน
- 7. ทำการแช่ล้างในเมทานอล จากนั้นทำแห้งผลึก และบดให้เป็นผง
- 8. จากนั้นทำการแคลไซด์ (Calcination) ที่อุณหภูมิ 330 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 3 วัน

3.2.2 การศึกษาสมบัติทางกายภาพ และเคมีของตัวกลางดูดซับ MIL-53 และ

NH₂-MIL-53(Al)

ทำการศึกษาสมบัติทางกายภาพ และเคมีของตัวกลางดูดซับจากขั้นตอนข้างต้นตาม พารามิเตอร์ต่างๆ ดังแสดงในตารางที่ 3-2

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3- 2 พารามิเตอร์ที่ใช้ในการศึกษาสมบัติทางกายภาพ และเคมีของตัวกลางดูดซับ

พารามิเตอร์	เครื่องมือ/วิธีการวิเคราะห์	
โครงสร้างผลึก	X-Ray Diffractometer (XRD)	
พื้นที่ผิวจำเพาะ ขนาดและปริมาตรรูพรุน	$\rm N_2$ adsorption isotherm using BET theory	
หมู่ฟังก์ชันบนพื้นผิว	Fourier Transform Infrared Spectrometer (FT-IR)	
ปริมาณในโตรเจน	CHNS/O Analyzer	
ขนาดของอนุภาคและลักษณะพื้นผิว	Scanning Electron Microscopy (SEM)	
ประจุบนพื้นผิว	Nanosizer	

3.2.2.1 การวิเคราะห์โครงสร้างผลึก

วิเคราะห์โครงสร้างผลึกของตัวกลางดูดซับที่ทำการปรับปรุงพื้นผิวโดยใช้เครื่อง X-ray diffractometer โดยใช้ Cu Klpha radiation (40 kV, 100 mA, 2heta = 5–70 องศา และ γ = 0.15406 นาโนเมตร) (Zhou และคณะ, 2013)

3.2.2.2 การวิเคราะห์พื้นที่ผิวจำเพาะ ขนาดและปริมาตรรูพรุน

วิเคราะห์พื้นที่ผิวจำเพาะ ขนาดรูพรุน และปริมาตรรูพรุน วิเคราะห์โดยใช้ไอโซเทอม การดูดซับและคายซับไนโตรเจน ณ อุณหภูมิ 77 องศาเคลวิน โดยใช้สมการของ Brunauer-Emmett-Teller (BET) ในการวิเคราะห์พื้นที่ผิวจำเพาะ และสมการของ Barrett-Joyner-Halenda (BJH) ในการวิเคราะห์ขนาดและปริมาตรรูพรุน

3.2.2.3 การวิเคราะห์หมู่ฟังก์ชันบนพื้นผิว

การวิเคราะห์หมู่ฟังก์ชันบนพื้นผิวโดยเครื่อง Fourier transform infrared (FT-IR) วิเคราะห์ด้วยอินฟราเรดสเปคโตรสโคปในช่วงสเปกตรา 400 – 4,000 ต่อตารางเซนติเมตร

3.2.2.4 การวิเคราะห์หาปริมาณหมู่ฟังก์ชันบนตัวกลางดูดซับที่ทำการปรับปรุงพื้นผิว

ใช้บริการวิเคราะห์หาปริมาณธาตุไนโตรเจนของหมู่เอมีนที่อยู่บนพื้นผิวของโดยใช้เครื่อง วิเคราะห์ธาตุคาร์บอน ไฮโดรเจน และไนโตรเจน (CHNS/O Analyzer) ยี่ห้อ Thermo Scientific™ รุ่น FLASH 2000 ที่ศูนย์เครื่องมือวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.2.2.5 การศึกษาลักษณะสัณฐานของตัวกลางดูดซับ

วิเคราะห์ลักษณะสัณฐานพื้นผิวและองค์ประกอบที่พื้นผิวด้วยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอน แบบส่องกราด (SEM)

3.2.2.6 การศึกษาประจุบนพื้นผิวเป็นศูนย์ (Point of zero charge, pzc)

นำน้ำปราศจากไอออนปริมาณ 10 มิลลิลิตร มาปรับความเป็นกรด-ด่าง ให้อยู่ในช่วงพีเอช 3.0 ถึงพีเอช 12.0 ด้วยสารละลายกรดไนตริกและสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ ความเข้มข้น 0.1 โมลาร์ วัดความเป็นกรด-ด่างเริ่มต้นโดยใช้พีเอชมิเตอร์ จากนั้นนำตัวกลางดูดซับปริมาณ 0.01 กรัม ใส่ในขวดรูปชมพู่นำไปเขย่าด้วยเครื่องเขย่าที่ความเร็ว 200 รอบต่อนาที เป็นเวลา
24 ชั่วโมง วัดค่าศักย์ไฟฟ้า (Zeta potential) ภายหลังจากการเขย่า จากนั้นนำไปเขียนความสัมพันธ์
ระหว่างพีเอช (pH) และศักย์ไฟฟ้า หาประจุที่ผิวเป็นศูนย์ของตัวกลางดูดซับ

3.2.3 การศึกษาสมบัติของสารอินทรีย์ละลายน้ำ (DOM)

ทำการศึกษาการแยกกลุ่มของสารอินทรีย์โดยกระบวนการแยก (Fractionation) โดยเรซิน (Resin DAX-8) ในน้ำทิ้งจากโรงบำบัดน้ำเสียโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ โดยแยกสารอินทรีย์ละลายน้ำ ออกเป็น 2 กลุ่มคือ สารอินทรีย์ละลายน้ำกลุ่มที่ชอบน้ำ (HPI) และสารอินทรีย์ละลายน้ำกลุ่ม ที่ไม่ชอบน้ำ (HPO)

3.2.3.1 การเก็บน้ำตัวอย่าง

การเก็บตัวอย่างน้ำใช้วิธีการเก็บแบบจ้วง (Grab sampling) โดยกรองตัวอย่างน้ำ ที่จะทำการวิเคราะห์ FEEM ทันทีด้วยกระดาษกรอง Whatman GF/F ขนาดตากรอง 0.7 ไมครอน เก็บตัวอย่างในขวดสีชา ส่วนตัวอย่างสำหรับวิเคราะห์ TOC ให้เก็บเหมือนวิธีการเก็บ FEEM ตัวอย่าง สำหรับตัวอย่าง TOC ให้เติมกรดซัลฟูริกเข้มข้น (Conc. H₂SO₄) ให้มีค่าพีเอชต่ำกว่า 2 ตัวอย่าง ทั้งหมดเก็บรักษาโดยแช่เย็นที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียสและเก็บตัวอย่างในที่มืด

3.2.3.2 ขั้นตอนการเตรียมเรซินสำหรับกระบวนการ Resin Fractionation

การเตรียมเรซินเพื่อนำมาใช้ในกระบวนการ Resin fractionation เพื่อแยกสารอินทรีย์ ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ HPO และ HPI โดยใช้เรซินชนิด DAX-8 โดยเรซินชนิด DAX-8 เป็นเรซินที่มี ค่าความพรุนเท่ากับ 0.6 ขั้นตอนในการล้างเรซิน DAX-8 เริ่มจากการนำเรซินมาแช่ในสารละลาย โซเดียมไฮดรอกไซด์ (NaOH) ที่มีความเข้มข้น 0.1 นอร์มัล (N) เป็นเวลา 24 ชั่วโมง จากนั้น นำเรซินมาทำความสะอาดโดยใช้เครื่องมือ Soxhlet extraction โดยใช้ Acetone และ Hexane กลั่นทำความสะอาดเรซินอย่างละ 24 ชั่วโมง จากนั้นนำเรซินที่ผ่านการทำความสะอาดแล้วมาแช่ ในเมทานอลเพื่อรักษาสภาพ

3.2.3.3 ขั้นตอนการบรรจุเรซิน DAX-8

นำเรซินไปใส่ในคอลัมน์ (ขนาด 2.5×120 cm) ที่มี Glass wool บรรจุอยู่ โดย Glass wool ต้องผ่านการทำความสะอาดด้วยเมทานอลเป็นเวลา 24 ชั่วโมงก่อนนำมาบรรจุในคอลัมน์ เมื่อบรรจุ เรซินลงในคอลัมน์เรียบร้อยแล้วจึงล้างเรซินด้วย NaOH เข้มข้น 0.1 นอร์มัล และ HCl เข้มข้น 0.1 นอร์มัล เป็นปริมาณเท่ากับ 2.5 เท่า bed volume ตามลำดับ ส่วนในขั้นตอนสุดท้ายจะนำเรซิน มาล้างด้วยน้ำ Milli-Q จนกระทั่งมีค่าการนำไฟฟ้าต่ำกว่า 10 ไมโครซีเมนต่อเซนติเมตร (µS/cm) และมีค่า TOC ต่ำกว่า 0.2 มิลลิกรัมต่อลิตร (จรงค์พันธ์ มุสิกะวงศ์, 2555)

3.2.3.4 ขั้นตอนการแยกกลุ่มของสารอินทรีย์โดยกระบวนการ Resin Fractionation

นำน้ำตัวอย่างมา 5 ลิตร และทำการกรองผ่านแผ่นกรอง GF/F ขนาด 0.7 ไมครอน และ กระดาษกรองไนลอนขนาด 0.45 ไมครอน จากนั้นปรับพีเอชเป็น 2 ด้วย H₂SO₄ เพื่อนำไปใช้ ในกระบวนการ Fraction แยกสารอินทรีย์กลุ่ม HPO และ HPI ด้วยเรซินชนิด DAX-8 ที่บรรจุ ในคอลัมน์ที่เตรียมไว้ โดยให้มีอัตราเร็วในการไหลผ่านเรซินต่ำกว่า 12 bed volumes/hr น้ำส่วนที่ ไหลผ่านเรซิน DAX-8 ส่วนแรกจะเป็นส่วนของสารอินทรีย์กลุ่ม HPI จากนั้นล้างเรซินด้วยน้ำ Milli-Q เป็นปริมาณ 1 bed volumes และปล่อยทิ้งจากนั้นเติมสารละลาย NaOH 0.1 นอร์มัล ปริมาณ เท่ากับ 0.25 bed volumes และ NaOH 0.01 นอร์มัล ปริมาณเท่ากับ 1.25 bed volumes ปล่อย ให้ไหลผ่านเรซินด้วยความเร็วไม่เกิน 2 bed volumes/hr จะได้ส่วนของสารอินทรีย์กลุ่ม HPO จากนั้นทำการวิเคราะห์ความเข้มข้นของสารอินทรีย์ละลายน้ำทั้ง 2 ส่วน โดย TOC, Fluorescence spectrophotometer, และ HPLC-DAD โดยจะมีการอธิบายในส่วนของวิธีวิเคราะห์ผลการทดลอง

ร**ูปที่ 3- 1** แผนภาพแสดงขั้นตอนการศึกษาคุณลักษณะของน้ำทิ้งทางกายภาพ เคมี และการแจกแจงลักษณะของสารอินทรีย์

3.2.3.5 ขั้นตอนการแยกกลุ่มของสารอินทรีย์ละลายน้ำโดยกระบวนการระเหยแห้ง (Evaporation)

นำน้ำตัวอย่างมาทำการกรองผ่านแผ่นกรอง GF/F ขนาด 0.7 ไมครอน และกระดาษกรอง ในลอนขนาด 0.45 ไมครอน จากนั้นน้ำเข้าเครื่องระเหยสารแบบหมุน (Rotavapor R-250, BUCHI) เมื่อของเหลวภายในโถทำแห้งระเหยหมดแล้ว นำน้ำกลั่นละลายซะละลายส่วนที่แห้งภายในโถออกมา จากนั้นทำการแยกส่วนของเหลวและตะกอนด้วยเครื่องแยกตะกอนด้วยแรงเหวี่ยงเซนทริฟิวส์ (Centrifuges) นำส่วนที่เป็นของเหลวทำการวิเคราะห์ความเข้มข้นและชนิดของสารอินทรีย์ละลายน้ำ โดย TOC, Fluorescence spectrophotometer (FEEM), และ HPLC-DAD โดยจะมีการอธิบาย ในส่วนของวิธีวิเคราะห์ผลการทดลอง

รูปที่ 3- 2 เครื่องระเหยสารแบบหมุน

3.2.4 การศึกษากระบวนการดูดซับ

3.2.4.1 การเตรียมสารละลายเข้มข้น (Stock solution)

สารละลายยามาตรฐานเข้มข้นยาเตรียมโดยใช้เอทานอลเป็นตัวทำละลายสำหรับศีโตโปรเฟน และเมทานอลเป็นตัวทำละลายสำหรับนาพรอกเซนและไอบูโปรเฟน โดยจะได้น้ำเสียสังเคราะห์ ที่มีความเข้มข้น 10,000 มิลลิกรัมต่อลิตร และเก็บไว้ที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส โดยไม่ให้โดนแสง

3.2.4.2 การศึกษาจลนพลศาสตร์การดูดซับ

พารามิเตอร์ในการศึกษาจลนพลศาสตร์การดูดซับแสดงในตารางที่ 3-3

พอราณิตอร์	ค่าต่างๆของตัวกลางดูดซับ		
W TA TALEPTE A	MIL-53(Al)	NH ₂ -MIL-53(Al)	PAC
ปริมาณตัวกลางดูดซับ	100 มิลลิกรัมต่อลิตร		
ความเข้มข้นเริ่มต้นของสารตกค้าง	(KET/ IBU / NPX)		
จากยาในน้ำเสียสังเคราะห์แบบเดี่ยว	10 มิลลิกรัมต่อลิตร		
เวลาเข้าสู่สมดุล	0-24 ชั่วโมง		
ความแรงของไอออน	1 (11) 0.01 โมลาร์ ฟอสเฟตบัฟเฟอร์ ที่พีเอช 7		
อุณหภูมิ HULALOW	(KORN ONIVE 25 องศาเซลเซียส		
การปั่นกวน	200 รอบต่อนาที		

ตารางที่ 3- 3 พารามิเตอร์ในการศึกษาจลนพลศาสตร์การดูดซับ

การศึกษาจลนศาสตร์ในการดูดซับ ศึกษาโดยใช้สารตกค้างจากยาน้ำเสียสังเคราะห์แบบเดี่ยว ซึ่งประกอบไปด้วยคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน ตัวกลางดูดซับที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย MIL-53(AI), NH₂-MIL-53(AI), และ PAC โดยใช้ตัวกลางดูดซับปริมาณ 10 มิลลิกรัม ในปริมาตร 100 มิลลิลิตร และความเข้มข้นของสารตกค้างจากยาในน้ำเสียสังเคราะห์แบบเดี่ยว 10 มิลลิกรัมต่อลิตร ในฟอสเฟตบัฟเฟอร์ 0.01 โมลาร์ พีเอช 7 ตัวอย่างถูกเขย่าที่อุณหภูมิ 25 องศา เซลเซียส ปั่นกวน 200 รอบต่อนาที โดยทำการเก็บตัวอย่าง ณ เวลาต่างๆ ตั้งแต่ 0 ถึง 24 ชั่วโมง จากนั้นเมื่อถึงเวลาที่กำหนดไว้ทำการแยกตัวกลางดูดซับออกจากน้ำตัวอย่าง โดยใช้ไซริงค์ฟิลเตอร์ ชนิดไนลอน (0.22 ไมครอน ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 13 มิลลิเมตร) ปริมาณความเข้มข้นสารตกค้าง จากยาที่หลงเหลือทำการวิเคราะห์โดยเครื่องโครมาโทกราฟีของเหลวสมรรถนะสูง (HPLC-DAD) โดยจะมีการอธิบายในส่วนของวิธีวิเคราะห์ ผลการทดลองจะถูกนำมาคำนวณและสร้างกราฟระหว่าง เวลาในการดูดซับและความสามารถในการดูดซับที่เวลานั้นๆ

3.2.4.3 การศึกษาไอโซเทอมในการดูดซับที่ความเข้มข้นสูงในน้ำเสียสังเคราะห์

พารามิเตอร์ในการศึกษาไอโซเทอมการดูดซับที่ความเข้มข้นสูงแสดงในตารางที่ 3-4

	ค่าต่างๆของตัวกลางดูดซับ			
พารามเตอร์	MIL-53(Al)	NH ₂ -MIL-53(Al)	PAC	
ปริมาณตัวกลางดูดซับ	100 มิลลิกรัมต่อลิตร			
ความเข้มข้นเริ่มต้นของสารตกค้าง	(KET / NPX / IBU)			
จากยาในน้ำเสียสังเคราะห์แบบเดี่ยว	1-10 มิลลิกรัมต่อลิตร			
	ณ เวลาที่เข้าสู่สมดุล			
រោត ហេតុត្រូតរបត្	ที่ได้จากการศึกษาจลนพลศาสตร์ในการดูดซับ			
ความแรงของไอออน	0.01 โมลาร์ ฟอสเฟตบัฟเฟอร์ ที่ พีเอช 7			
อุณหภูมิ	25 องศาเซลเซียส			
การปั่นกวน OLALONG	KORN ONIVER 200 รอบต่อนาที			

ตารางที่ 3- 4 พารามิเตอร์ในการศึกษาไอโซเทอมการดูดซับที่ความเข้มข้นสารละลายสูง

การศึกษาไอโซเทอมในการดูดซับ ศึกษาโดยใช้สารตกค้างจากยาน้ำเสียสังเคราะห์แบบเดี่ยว ซึ่งประกอบไปด้วยคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน ได้ทำการทดลองที่ความเข้มเข้นเริ่มต้น ของสารตกค้างจากยาในน้ำเสียสังเคราะห์ ระหว่าง 1-10 มิลลิกรัมต่อลิตร ตัวกลางดูดซับที่ใช้ ในการศึกษาประกอบด้วย MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC โดยใช้ปริมาณตัวกลางดูดซับ 10 มิลลิกรัม ปริมาตร 100 มิลลิลิตร ในฟอสเฟตบัฟเฟอร์ 0.01 โมลาร์ พีเอช 7 ตัวอย่างถูกปั่นกวน 200 รอบต่อนาที ที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส จากนั้นเมื่อถึงเวลา ณ จุดสมดุล ทำการแยกตัวกลาง ดูดซับออกจากน้ำตัวอย่าง โดยใช้ไซริงค์ฟิลเตอร์ชนิดไนลอน (0.22 ไมครอน ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 13 มิลลิเมตร) ปริมาณความเข้มข้นสารตกค้างจากยาที่หลงเหลือทำการวิเคราะห์โดยเครื่อง โครมาโทกราฟีของเหลวสมรรถนะสูง (HPLC-DAD) โดยจะมีการอธิบายในส่วนของวิธีวิเคราะห์ ผลการทดลองจะถูกนำมาคำนวณและสร้างกราฟระหว่างความเข้มข้นที่จุดสมดุลและความสามารถ ในการดูดซับที่จุดสมดุล

3.2.4.4 การศึกษาไอโซเทอมในการดูดซับที่ความเข้มข้นต่ำในน้ำเสียสังเคราะห์

พารามิเตอร์ในการศึกษาไอโซเทอมการดูดซับที่ความเข้มข้นต่ำแสดงในตารางที่ 3-5

ตารางที่ 3-5 พารามิเตอร์ในการศึกษาไอโซเทอมการดูดซับที่ความเข้มข้นสารละลายต่ำ

ພວະວານຫວະ			
M 13 1372416 3	MIL-53(Al)	NH ₂ -MIL-53(Al)	PAC
ปริบาญตัวกลางดุดตั้งเ	ตัวกลางดูด	ซับที่มีความสามารถในก	ารดูดซับ
0 าม เหตุ มาย เปลี่ม.00	2, 5	, 7, 10, ແລະ 12 ນິລລີກຈໍ	มีม
ความเข้มข้นเริ่มต้นของสารตกค้าง	(KET / NPX / IBU)		
จากยาในน้ำเสียสังเคราะห์แบบเดี่ยว	100 ไมโครกรัมต่อลิตร		
	🐘 💦 🗤 ณ เวลาที่เข้าสู่สมดุล		
េរត ឃេ ត្រូតរាស់ត	ที่ได้จากการศึกษาจลนพลศาสตร์ในการดูดซับ		
ความแรงของไอออน	0.01 โมลาร์ ฟอสเฟตบัฟเฟอร์ ที่พีเอช 7		
อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส			
การปั่นกวน จุฬา ลงกา	าณีมหาวิทยา200 รอบต่อนาที		

Chulalongkorn University

การศึกษาไอโซเทอมการดูดซับสารตกค้างจากยาในน้ำเสียสังเคราะห์แบบเดี่ยว ซึ่งประกอบ ไปด้วยคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนที่ความเข้มข้นต่ำคือ ความเข้มข้นเริ่มข้น 100 ไมโครกรัมต่อลิตร โดยทำการศึกษาตัวกลางดูดซับและสารตกค้างจากยาที่มีความสามารถ ในการดูดซับสูงสุดจากการทดลองข้างต้น ใช้ปริมาณตัวกลางดูดซับที่แตกต่างกันคือ 2, 5, 7, 10, และ 12 มิลลิกรัม ปริมาตร 100 มิลลิลิตร ในฟอสเฟตบัฟเฟอร์ 0.01 โมลาร์ พีเอช 7 ตัวอย่างถูกปั่นกวน 200 รอบต่อนาที ที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส จากนั้นเมื่อถึงเวลา ณ จุดสมดุลทำการแยก ตัวกลางดูดซับออกจากน้ำตัวอย่าง โดยใช้ไซริงค์ฟิลเตอร์ชนิดไนลอน (0.22 ไมครอน ขนาดเส้นผ่าน ศูนย์กลาง 13 มิลลิเมตร) จากนั้นทำการเตรียมตัวอย่างก่อนวิเคราะห์โดย Solid phase extraction (SPE) ปริมาณความเข้มข้นสารตกค้างจากยาที่หลงเหลือทำการวิเคราะห์โดยเครื่องโครมาโทกราฟี ของเหลวสมรรถนะสูง (HPLC-DAD) โดยจะมีการอธิบายในส่วนของวิธีวิเคราะห์

3.2.4.5 การศึกษาไอโซเทอมการดูดซับแบบคัดเลือกในน้ำเสียสังเคราะห์แบบผสมที่ความ เข้มข้นสูง

พารามิเตอร์ในการศึกษาไอโซเทอมการดูดซับแบบคัดเลือกในน้ำเสียสังเคราะห์แบบผสม ที่ความเข้มข้นสูงแสดงในตารางที่ 3-6

ตารางที่ 3- 6 พารามิเตอร์ในการศึกษาไอโซเทอมการดูดซับแบบคัดเลือกในน้ำเสียสังเคราะห์แบบ ผสมที่ความเข้มข้นสูง

พวราณิตอร์	ค่าต่างๆของตัวกลางดูดซับ			
M 13 1316910 3	MIL-53(Al)	NH ₂ -MIL-53(Al)	PAC	
ปริมาณตัวกลางดูดซับ	100 มิลลิกรัมต่อลิตร			
ความเข้มข้นเริ่มต้นของสารตกค้าง	(KET + NPX + IBU)			
จากยาในน้ำเสียสังเคราะห์แบบผสม	1-10 มิลลิกรัมต่อลิตร			
	ณ เวลาที่เข้าสู่สมดุล			
រេម សេ មើមអស់ម	ที่ได้จากการศึกษาจลนพลศาสตร์ในการดูดซับ			
ความแรงของไอออน	0.01 โมลาร์ ฟอสเฟตบัฟเฟอร์ ที่ พีเอช 7			
อุณหภูมิ จุฬาลงกร	อเมษาการทยา 25 องศาเซลเซียส			
การปั่นกวน ULALONG	KORN UNIVER 200 รอบต่อนาที			

การดูดซับแบบคัดเลือกทำการทดลองโดยใช้น้ำเสียสังเคราะห์แบบผสมที่มีทั้งสารตกค้าง จากยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน ตัวกลางดูดซับที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC ในการทำการทดลองทำในสภาวะเดียวกันกับการศึกษา ไอโซเทอมการดูดซับ โดยใช้ปริมาณตัวกลางดูดซับ 10 มิลลิกรัม ปริมาตร 100 มิลลิลิตร ในฟอสเฟต บัฟเฟอร์ 0.01 โมลาร์ พีเอช7 ตัวอย่างถูกปั่นกวน 200 รอบต่อนาที ที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส จากนั้นเมื่อถึงเวลา ณ จุดสมดุล ทำการแยกตัวกลางดูดซับออกจากน้ำตัวอย่าง โดยใช้ไซริงค์ฟิลเตอร์ ชนิดไนลอน (0.22 ไมครอน ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 13 มิลลิเมตร) ปริมาณความเข้มข้นสารตกค้าง จากยาที่หลงเหลือทำการวิเคราะห์โดยเครื่องโครมาโทกราฟีของเหลวสมรรถนะสูง (HPLC-DAD) โดย จะมีการอธิบายในส่วนของวิธีวิเคราะห์ ผลการทดลองจะถูกนำมาคำนวณ และสร้างกราฟระหว่าง ความเข้มข้นที่จุดสมดุล และความสามารถในการดูดซับที่จุดสมดุล

3.2.5 การศึกษาการดูดซับสารตกค้างจากยาร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำ

3.2.5.1 การศึกษาการดูดซับสารตกค้างจากยาแบบเดี่ยวร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำ

พารามิเตอร์ในการศึกษาไอโซเทอมการดูดซับสารตกค้างจากยาแบบเดี่ยวร่วมกับสารอินทรีย์ ละลายน้ำแสดงในตารางที่ 3-7

พวราณิตาร์	ค่าต่างๆของตัวกลางดูดซับ		
M 13 191946 3	MIL-53(Al)	NH ₂ -MIL-53(Al)	PAC
ปริมาณตัวกลางดูดซับ	100 มิลลิกรัมต่อลิตร		
<u>ດວາງແຫ້ງເຫັງເລີ່ງເຫັງຫລາສວະຫວດວາ</u>	DOM (ตามสะ	มบัติของน้ำเสีย) + KET	- / NPX / IBU
จากยาแบบเดี่ยวร่วมกับสารอินทรีย์ ละลายน้ำ	HPI (5 มิลลิกรัมต่อลิตร) + KET / NPX / IBU		
	HPO (5 มิลลิกรัมต่อลิตร) + KET / NPX / IBU		
	(KET / NPX / IBU : 1-10 มิลลิกรัมต่อลิตร)		
	ณ เวลาที่เข้าสู่สมดุล		
េរត ៤២ ត្រូតររសូត	ที่ได้จากการศึกษาจลนพลศาสตร์ในการดูดซับ		
ความแรงของไอออน	ตามสมบัติของน้ำเสีย		
อุณหภูมิดทั่งเวลเบทเง	LALOM KORN ON 25 องศาเซลเซียส		
การปั่นกวน	รอบต่อนาที		

ตารางที่ 3-7 พารามิเตอร์การศึกษาการดูดซับสารตกค้างจากยาแบบเดี่ยวร่วมกับ DOM

การศึกษาไอโซเทอมในการดูดซับสารตกค้างจากยาแบบเดี่ยวร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำ ศึกษาโดยใช้สารตกค้างจากยาร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำ (DOM), สารอินทรีย์ละลายน้ำ กลุ่มที่ชอบน้ำ (HPI), และสารอินทรีย์ละลายน้ำกลุ่มที่ไม่ชอบน้ำ (HPO) โดยนำสารละลายเข้มข้น คีโตโปรเฟน หรือนาพรอกเซน หรือไอบูโปรเฟน ทำให้เจือจางในสารอินทรีย์ละลายน้ำทั้ง 3 ชนิด ทำการทดลองที่ความเข้มข้นเริ่มต้นของสารตกค้างจากยาใน ระหว่าง 1-10 มิลลิกรัมต่อลิตร ตัวกลางดูดซับที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย MIL-53(AI), NH₂-MIL-53(AI), และ PAC โดยใช้ ปริมาณตัวกลางดูดซับ 10 มิลลิกรัม ปริมาตร 100 มิลลิลิตร ตัวอย่างถูกปั่นกวน 200 รอบต่อนาที ที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส จากนั้นเมื่อถึงเวลา ณ จุดสมดุล ทำการแยกตัวกลางดูดซับออกจากน้ำ ตัวอย่าง โดยใช้ไซริงค์ฟิลเตอร์ชนิดไนลอน (0.22 ไมครอน ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 13 มิลลิเมตร) ปริมาณความเข้มข้นสารตกค้างจากยาที่หลงเหลือทำการวิเคราะห์โดยเครื่องโครมาโทกราฟีของเหลว สมรรถนะสูง (HPLC-DAD) โดยจะมีการอธิบายในส่วนของวิธีวิเคราะห์ผลการทดลอง จากนั้น นำข้อมูลมาคำนวณและสร้างกราฟระหว่างความเข้มข้นที่จุดสมดุลและความสามารถในการดูดซับ ที่จุดสมดุล

3.2.5.2 การศึกษาการดูดซับสารตกค้างจากยาแบบผสมร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำ

พารามิเตอร์ในการศึกษาไอโซเทอมการดูดซับสารตกค้างจากยาแบบผสมร่วมกับสารอินทรีย์ ละลายน้ำแสดงในตารางที่ 3-8

พวรวมิเตอร์	ค่าต่างๆของตัวกลางดูดซับ			
M 13 191946 9	MIL-53(Al)	NH ₂ -MIL-53(Al)	PAC	
ปริมาณตัวกลางดูดซับ	100 มิลลิกรัมต่อลิตร			
	DOM (ตามสม	มบัติของน้ำเสีย) + KET	+ NPX + IBU	
ศ ภามเช่มชนเวมตนชองส าวตกศ 13 จากยาแบบผสมร่วมกับสารอินทรีย์ ละลายน้ำ ULALONG	HPI (5 มิลส์	ากรัมต่อลิตร) + KET +	NPX + IBU	
	HPO (5 มิลลิกรัมต่อลิตร) + KET + NPX + IBU			
	(KET + NPX + IBU : 1-10 มิลลิกรัมต่อลิตร)			
เกลาเพื่อสู่สะเดอ	ณ เวลาที่เข้าสู่สมดุล			
េរត ៤០ ត្រូតស ហ្ ុត	ที่ได้จากการศึกษาจลนพลศาสตร์ในการดูดซับ			
ความแรงของไอออน	ตามสมบัติของน้ำเสีย			
อุณหภูมิ	25 องศาเซลเซียส			
การปั่นกวน	200 รอบต่อนาที			

ตารางที่ 3-8 พารามิเตอร์การศึกษาการดูดซับสารตกค้างจากยาแบบผสมร่วมกับ DOM

การศึกษาไอโซเทอมในการดูดซับสารตกค้างจากยาแบบผสมร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำ ศึกษาโดยใช้สารตกค้างจากยาร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำ (DOM), สารอินทรีย์ละลายน้ำ กลุ่มที่ชอบน้ำ (HPI), และสารอินทรีย์ละลายน้ำกลุ่มที่ไม่ชอบน้ำ (HPO) โดยนำสารละลายเข้มข้น คีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน ทำให้เจือจางในสารอินทรีย์ละลายน้ำทั้ง 3 ชนิด ทำการทดลองที่ความเข้มข้นเริ่มต้นของสารตกค้างจากยาในระหว่าง 1-10 มิลลิกรัมต่อลิตร ตัวกลาง ดูดซับที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC โดยใช้ปริมาณ ตัวกลางดูดซับ 10 มิลลิกรัม ปริมาตร 100 มิลลิลิตร ตัวอย่างถูกปั่นกวน 200 รอบต่อนาที ที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส จากนั้นเมื่อถึงเวลา ณ จุดสมดุล ทำการแยกตัวกลางดูดซับออกจากน้ำตัวอย่าง โดยใช้ไชริงค์ฟิลเตอร์ชนิดไนลอน (0.22 ไมครอน ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 13มิลลิเมตร) ปริมาณ ความเข้มข้นสารตกค้างจากยาที่หลงเหลือทำการวิเคราะห์โดยเครื่องโครมาโทกราฟีของเหลว สมรรถนะสูง (HPLC-DAD) ผลการทดลองจะถูกนำมาคำนวณและสร้างกราฟระหว่างความเข้มข้น ที่จุดสมดุล และความสามารถในการดูดซับที่จุดสมดุล

3.2.6 วิธีการวิเคราะห์

3.2.6.1 การการตรวจวิเคราะห์ปริมาณยาในสารละลายที่ความเข้มข้นต่ำ

การการตรวจวิเคราะห์ปริมาณยาในสารละลายที่ความเข้มข้นต่ำโดยการทำ Solid Phase Extraction (SPE) ใช้ Cartridge HLB Plus (ปริมาณ 225 มิลลิกรัม 60 ไมครอน, Oasis) ทำการล้าง Cartridge ด้วยเมทานอล 20 มิลลิลิตร ด้วยอัตราการไหล 3 มิลลิลิตรต่อนาที ตามด้วยน้ำกลั่น 20 มิลลิลิตร จากนั้นใส่สารละลายตัวอย่างลงใน Cartridge หลังจากนั้นล้าง Cartridge ด้วยน้ำกลั่น 10 มิลลิลิตร นำ Cartridge ระเหยแห้งโดยแก๊สไนโตรเจนเป็นเวลา 30 นาที และทำการชะละลาย ด้วยเมทานอล 10 มิลลิลิตร ที่อัตราการไหล 1 มิลลิลิตรต่อนาทีและนำสารละลายตัวอย่างทำให้แห้ง อีกครั้งโดยแก๊สไนโตรเจนเป็นเวลา 30 นาที จากนั้นทำการปรับปริมาตรตัวอย่างด้วยเมทานอลให้เป็น 0.5 มิลลิลิตร หลังจากนั้นนำตัวอย่างไปวัดปริมาณความเข้มข้นยาที่คงเหลือตามวิธีการตรวจวิเคราะห์ ปริมาณยาในสารละลาย

3.2.6.2 การตรวจวิเคราะห์ปริมาณยาในสารละลาย

ความเข้มข้นของคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน ทั้งความเข้มข้นเริ่มต้นและ ความเข้มข้นเมื่อเข้าสู่สมดุลของสารละลายยาแบบเดี่ยวและแบบผสมตรวจวิเคราะห์หาปริมาณ ความเข้มข้นโดยเครื่องโครมาโทกราฟีของเหลวสมรรถนะสูงเครื่องตรวจวัดสัญญาณชนิด Diode array detector (HPLC-DAD) รุ่น Agilent 1100 HPLC ที่ความยาวคลื่น 254 นาโนเมตร สำหรับ คีโตโปรเฟน และความยาวคลื่น 230 นาโนเมตรสำหรับนาพรอกเซนและไอบูโปรเฟน โดยสภาวะที่ใช้ ในการตรวจวัดอุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส โครมาโทกราฟแบบผันกลับ วัฏภาคนิ่งใช้คอลัมน์ C18 (4 มิลลิเมตร 250 มิลลิเมตร 5 ไมครอน ยี่ห้อ Cosmosil ประเทศญี่ปุ่น) วัฏภาคเคลื่อนที่ใช้อัตราส่วน ร้อยละ 70:30 ปริมาตรต่อปริมาตรคือ อะซีโตไนไตรล์ และกรดออร์โทฟอสฟอริก 0.01 โมลาร์ ตามลำดับ ปริมาตรการฉีดสารตัวอย่าง 40 ไมโครลิตร อัตราเร็ว 1 มิลลิลิตรต่อนาที ในกรณีการ ตรวจวัดปริมาณยาในสารอินทรีย์ละลายน้ำใช้วัฏภาคเคลื่อนที่ใช้อัตราส่วนร้อยละ 60:40 ปริมาตรต่อ ปริมาตร และในกรณีการตรวจวัดสารละลายยาในมลสารผสมใช้วัฏภาคเคลื่อนที่ใช้อัตราส่วนร้อยละ 50:50 ปริมาตรต่อปริมาตร (ร้อยละอัตราส่วนวัฏภาคเคลื่อนที่คือ อะซิโตไนไตรล์ และกรดออร์โท ฟอสฟอริก 0.01 โมลาร์ ตามลำดับ)

3.2.6.3 การตรวจวิเคราะห์ปริมาณสารอินทรีย์ละลายน้ำ

การตรวจวัดปริมาณสารอินทรีย์ละลายน้ำใช้วิธี High Temperature Catalytic Oxidation โดยใช้เครื่องวิเคราะห์หาปริมาณอินทรีย์คาร์บอนรวม Total organic carbon (TOC) รุ่น TOC-L CPH/CPN, SSM ยี่ห้อ Shimadzu กำหนดค่าการตรวจวัดด้วยวิธี TOC-diff ฉีดตัวอย่าง ครั้งละ 500 ไมโครลิตร ทำการตรวจวัดอย่างน้อย 3 ซ้ำต่อหนึ่งตัวอย่าง

3.2.6.4 การตรวจวิเคราะห์คุณลักษณะของสารอินทรีย์ละลายน้ำ

การตรวจวัด FEEM ตัวอย่างด้วยเครื่อง Fluorescence Spectrophotometer โดยคำสั่ง 3D Fluorescence Measurement Program กำหนดค่าความยาวคลื่น Excitation และ Emission ที่จะตรวจวัดไว้ระหว่าง 220-550 นาโนเมตร และตั้งค่า Band width ที่ 5 นาโนเมตร ความเร็ว ในการตรวจวัด 1,000 นาโนเมตรต่อวินาที ใช้คิวเวตต์ที่ทำจาก Quartz ขนาด 1 เซนติเมตร ในการตรวจวัด โดยก่อนทำการวิเคราะห์ตัวอย่างทุกครั้งต้องตรวจวัด FEEM ของน้ำกลั่น Milli-Q เพื่อตรวจสอบสภาวะเครื่อง (สุภกิจ จิ๋วเจริญ และคณะ, 2555)

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์สมบัติทางกายภาพและเคมีของตัวกลางดูดซับ

การวิเคราะห์สมบัติทางกายภาพและเคมีของตัวกลางดูดซับที่ทำการสังเคราะห์ โดยใช้ การวิเคราะห์โครงสร้างผลึก (XRD), ไอโซเทอมการดูดซับและคายซับก๊าซไนโตรเจน (BET), การวิเคราะห์หมู่ฟังก์ชันบนพื้นผิว (FTIR), การวิเคราะห์หาปริมาณธาตุคาร์บอน ไฮโดรเจน ไนโตรเจน และซัลเฟอร์, กล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนชนิดส่องกราด (SEM), และพีเอชที่ประจุบนพื้นผิวเป็นศูนย์ (PZC) โดยพารามิเตอร์เหล่านี้ใช้ในวิเคราะห์และอธิบายโครงสร้างของการสังเคราะห์ตัวกลางดูดซับ และกลไกการดูดซับของตัวกลางดูดซับแต่ละชนิด

4.1.1 การวิเคราะห์โครงสร้างผลึก

จากการวิเคราะห์โครงสร้างผลึกของ MIL-53(Al) และ NH₂-MIL-53(Al) โดยใช้ X-Ray Powder Diffraction (XRD) ด้วยเครื่อง X-ray diffractometer โดย Cu K**Q** radiation โดย วิเคราะห์ความเข้มของรังสีเอ็กซ์ของ MIL-53(Al) ปรากฏพีคที่ 8.62, 10.07, 14.84, 17.36, และ 20.02 องศา (2 theta) ซึ่งเป็นไปตามแบบจำลองรูปแบบ XRD ของ MIL-53(Al) และผลการวิเคราะห์ของ NH₂-MIL-53(Al) ปรากฏพีคมีลักษณะของพีคที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับ MIL-53(Al) โดยปรากฏพีค ที่ 8.80, 10.07, 15.08, 17.7, และ 20.36 โดยมีลักษณะเช่นเดียวกับผลการวิเคราะห์ MIL-53(Al) ในงานวิจัยของ Sánchez-Sánchez และคณะ (2015) และ Liu และคณะ (2018) และ NH₂-MIL-53(Al) ในงานวิจัยของ Cheng และคณะ (2013); Liu และคณะ (2013); Li และคณะ (2015) เป็นไปตามแบบจำลองของ MIL-53(Al)-ht โดยทั่วไปแล้ว MIL-53(Al) มีโครงสร้างผลึก 3 แบบคือ 1. โครงสร้างรูพรุนขนาดใหญ่ (lp) เป็นสถานะที่ไม่มีน้ำ 2. โครงสร้างรูพรุนแคบ (np) เป็น สถานะที่มีน้ำในรูพรุน และ 3. โครงสร้างรูพรุนที่ถูกสังเคราะห์ (as) เป็นสถานะที่ตัวเชื่อมอินทรีย์ เทเรฟทาเลทอิสระที่ยังคงอยู่ในรูพรุนอาจบอกได้ว่า MIL-53(Al) และ NH₂-MIL-53(Al) อยู่ในรูป ht ซึ่งเป็นโครงสร้างรูพรุนขนาดใหญ่ Large pore (lp) เป็นผลมาจากการกระดุ้นตัวกลางดูดซับ โดยการแคลซิเนชั่น (Calcination) ซึ่งเป็นการกำจัดตัวเชื่อมอินทรีย์ที่หลงเหลือให้หมดไปและสถานะ ที่ไม่มีน้ำ ซึ่งสามารถยืนยันว่าตัวกลางดูดซับที่สังเคราะห์ขึ้นนั้นเป็น MIL-53(Al) และ NH₂-MIL-53(Al) ในรูปแบบ ht

รูปที่ 4- 1 ผลการวิเคราะห์ XRD ของ MIL-53(Al) และ NH₂-MIL-53(Al) ที่ทำการสังเคราะห์ขึ้น เปรียบเทียบกับ XRD Simulation ของ MIL-53(Al)

รูปที่ 4- 2 ผลการวิเคราะห์ XRD ของ NH₂-MIL-53(Al) ของ Li และคณะ (2015)

4.1.2 การวิเคราะห์พื้นที่ผิวจำเพาะ ขนาดและปริมาตรรูพรุน

การวิเคราะห์พื้นที่ผิวจำเพาะ ขนาดและปริมาตรรูพรุนโดยใช้การวิเคราะห์ไอโซเทอม การดูดซับและการคายซับไนโตรเจน ซึ่งสมการที่นำมาใช้ในการคำนวณพื้นที่ผิวจำเพาะคือ สมการของ Brunauer-Emmett-Teller (BET) ผลการวิเคราะห์การดูดซับไนโตรเจน แสดงดัง รูปที่ 4-3 โดยพบว่าปริมาณการดูดซับก๊าซไนโตรเจนลดงภายหลังกระบวนการดัดแปรหมู่ฟังก์ชัน เอมีน ซึ่งแสดงถึงพื้นที่ผิวจำเพาะที่ลดลงโดยจากการคำนวณพบว่า MIL-53(Al) และ NH₂-MIL-53(Al) มีพื้นที่ผิวจำเพาะ 923 และ 513 ตารางเมตรต่อกรัม ตามลำดับ และเมื่อพิจารณา เปรียบเทียบลักษณะของกราฟไอโซเทอมตาม IUPAC ดังรูปที่ 4-4 พบว่าตัวกลางดูดซับทั้งสอง เป็นไปตามไอโซเทอมการดูดซับชนิดที่ 4 โดยเกิดฮิสเทอรีซิสลูป (Hysteresis loop) เนื่องมาจาก ปรากฏการณ์ Capillary condensation ก๊าซไนโตรเจนภายในรูพรุนขนาดเล็ก ซึ่งมักพบในวัสดุที่มี โครงสร้างรูพรุนขนาดกลาง (Mesoporous) ซึ่งมีขนาดรูพรุน 2 ถึง 50 นาโนเมตร ซึ่งจากข้อมูล พื้นฐานของโครงสร้าง MIL-53(Al) ควรมีโครงสร้างรูพรุนขนาดเล็ก (Microporous) (เล็กกว่า 2 นาโน เมตร) ซึ่งการคลาดเคลื่อนของขนาดรูพรุนของ MIL-53(Al) ที่สังเคราะห์ได้สอดคล้องกับผล การศึกษาของ Sánchez-Sánchez และคณะ (2015) ที่ทำการสังเคราะห์ MIL-53(Al) ที่อุณหภูมิห้อง เช่นเดียวกัน พบว่าลักษณะรูพรุนที่เกิดขึ้นนั้นเป็นรูพรุนขนาดกลาง โดยมีพื้นที่ผิวจำเพาะ 1,048 ตารางเมตรต่อกรัม ซึ่งอาจเกิดจากสารเคมีที่ทำปฏิกิริยาไม่สมบูรณ์หลงเหลืออยู่ในช่องว่างของรูพรุน เช่น ตัวเชื่อมอินทรีย์ (BDC) ที่ยังคงเหลือภายหลังการกระตุ้นรูพรุนโดยกระบวนการแคลซิเนชั่น เนื่องจากอุณหภูมิสูงไม่เพียงพอ ทำให้ไอโซเทอมการดูดซับไนโตรเจนที่เกิดขึ้นเป็นแบบฮิสเทอรีซิสลูป ้แต่อย่างไรก็ตามลักษณะรูพรุนที่วัดได้มีความสม่ำเสมอสูง ในส่วนของ NH₂-MIL-53(Al) มีพื้นที่ผิว ้จำเพาะ 686 ตารางเมตรต่อกรัม มีพื้นที่ผิวจำเพาะที่ลดลงเนื่องมาจากการมีอยู่ของหมู่ฟังก์ชันเอมีน ซึ่งอาจจะครอบครองพื้นที่บางส่วนไปเมื่อเปรียบเทียบกับ MIL-53(Al) ที่ไม่มีหมู่ฟังก์ชันเอมีน

รูปที่ 4- 3 ผลการวิเคราะห์การดูดซับก๊าซไนโตรเจนMIL-53(Al) (บน) และ NH₂-MIL-53(Al) (ล่าง)

ผลการวิเคราะห์การกระจายขนาดและปริมาตรของรูพรุนที่คำนวณโดยใช้สมการ Barrett-Joyner-Halenda equation (BJH) โดยพบว่า MIL-53(Al) และ NH₂-MIL-53(Al) มีขนาดรูพรุน เฉลี่ย 4.0 และ 6.6 นาโนเมตร ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับไอโซเทอมการดูดซับชนิดที่ 4 โครงสร้าง รูพรุนขนาดกลาง (Mesoporous) จากผลการวิเคราะห์ขนาดรูพรุนของ NH₂-MIL-53(Al) มีขนาด ใหญ่กว่า MIL-53(Al) อาจเป็นผลมาจากการพังทลายของโครงสร้างในกระบวนการดัดแปรหมู่ฟังก์ชัน เอมีน จึงส่งผลต่อโครงสร้างซึ่งสอดคล้องกับปริมาตรรูพรุนและพื้นที่ผิวจำเพาะที่ลดลง โดยผล การวิเคราะห์พื้นที่ผิวจำเพาะ ขนาดและปริมาตรรูพรุนของ MIL-53(Al) และ NH₂-MIL-53(Al) แสดง ดังตารางที่ 4-1

ตัวกลางดูดซับ	ขนาดรูพรุนเฉลี่ย (นาโนเมตร)	ปริมาตรรูพรุน (ลูกบาศก์เซนติเมตรต่อกรัม)	พื้นที่ผิวจำเพาะ (ตารางเมตรต่อกรัม)
MIL-53(Al)	4.0	0.92	923.1
NH ₂ -MIL-53(Al)	6.6	0.85	513.0

ตารางท 4- 1	พนทผวจาเพาะ	ขนาด และบรมาดรรู	พรุนของ MIL-53(Al	) และ NH ₂ -MIL-53(Al)

4.1.3 การวิเคราะห์หมู่ฟังก์ชันบนพื้นผิวตัวกลางดูดซับ

การวิเคราะห์หมู่ฟังก์ชันบนพื้นผิวของ MIL-53(Al) และ NH₂-MIL-53(Al) วิเคราะห์ โดยเครื่อง Fourier Transform Infrared Spectrometer (FT-IR) เป็นการวิเคราะห์หมู่ฟังก์ชัน ของตัวกลางดูดซับโดยอาศัยการวัดการดูดกลืนรังสีอินฟราเรดทำให้หมู่ฟังก์ชั่นของสารแต่ละฟังก์ชัน เกิดการสั่นที่ความถื่แตกต่างกันโดยรายงานออกในรูปแบบเลขคลื่น หรือ Wave numbers โดยการวัดสเปกตรัมที่เกิดจากการสั่น การยืด และการงอของพันธะภายในโมเลกุลจากการดูดกลืน รังสีอินฟราเรด (IR) ที่ความถี่ต่างๆ ซึ่งสเปกตรัมดังกล่าวจะแตกต่างกันไปตามชนิดหมู่ฟังก์ชัน ในโมเลกุลซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงดังรูปที่ 4-5

รูปที่ 4- 5 การวิเคราะห์หมู่ฟังก์ชันบนพื้นผิวของ MIL-53(Al) และ NH₂-MIL-53(Al) โดย FT-IR specta

จากการวิเคราะห์สเปกตรัม IR พบว่า MIL-53(Al) และ NH₂-MIL-53(Al) มีลักษณะ สเปกตรัมใกล้เคียงกัน แถบสเปกตรัมในช่วงความถี่ 1,700 และ 1,400 ต่อเซนติเมตร เป็นช่วงแถบ สเปกตรัมของหมู่ฟังก์ชันคาร์บอกซิเลต ในการศึกษานี้ MIL-53(Al) และ NH₂-MIL-53(Al) พบพีคของ พันธะ O-C=O แบบยึดสมมาตร ที่ 1,410 และ 1,437 ต่อเซนติเมตร และแบบยึดไม่สมมาตร ที่ 1,610 และ 1,574 ต่อเซนติเมตร ตามลำดับ ซึ่งเป็นการยืนยันการมีอยู่ของกลุ่มคาร์บอกซีเลต ที่มาจากตัวเชื่อมอินทรีย์ (BDC) เกิดการ Coordinated กับ Al³⁺ มีการพบพีคเล็กๆที่ 1,500 ต่อเซนติเมตร ซึ่งเป็นพีคของ C=C ของวงเบนซีน ซึ่งเป็นการยืนยันการมีอยู่ของวงเบนซีนจาก BDC จากผลไม่พบสเปกตรัมที่ 1,700 ต่อเซนติเมตร ซึ่งเป็นสเปกตรัมของหมู่คาร์บอกซิลิก (COOH) อาจบอกได้ว่าไม่มี BDC ที่ไม่ได้เกิดปฏิกิริยาติดอยู่ในช่องว่างของตัวกลางดูดซับ (Loiseau และคณะ, 2004; Yan และคณะ, 2014; Mounfield และ Walton 2015) โดยผลการวิเคราะห์ NH₂-MIL-53(Al) มีการพบแถบสเปกตรัมเพิ่มเติมจาก MIL-53(Al) คือช่วงความถี่ 3,380 ถึง 3,500 ต่อเซนติเมตร ซึ่งเป็นพีคของ -NH แบบยึด (Stavitski และคณะ, 2553) เกิดจากการมีอยู่ของ หมู่เอมีนในโครงสร้างที่ทำการดัดแปรหมู่ฟังก์ชัน ซึ่งสามารถยืนยันการมีอยู่ของหมู่เอมีนที่ทำ การดัดแปรหมู่ฟังก์ชันบน MIL-53(Al) ได้

4.1.4 การวิเคราะห์หาปริมาณธาตุ

การวิเคราะห์หาปริมาณหมู่ฟังก์ชันบนตัวกลางดูดซับที่ทำการดัดแปรหมู่ฟังก์ชัน โดยหาปริมาณธาตุไนโตรเจนบนตัวกลางดูดซับที่ทำการดัดแปรของหมู่ฟังก์ชันเอมีน สามารถ วิเคราะห์โดยใช้เครื่อง Series II CHNS/O Analyzer 2400 เพื่อใช้ยืนยันผลการดัดแปรหมู่ฟังก์ชันบน พื้นผิวตัวกลางดูดซับ ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 4-2 สามารถวัดปริมาณไนโตรเจนที่มีอยู่บน ตัวกลางดูดซับ NH₂-MIL-53(AI) เท่ากับร้อยละ 4.20±0.03 โดยน้ำหนัก (% W/W) เมื่อทำ การเปรียบเทียบกับตัวกลางดูดซับ MIL-53(AI) ซึ่งที่ไม่ได้ทำการดัดแปรหมู่ฟังก์ชัน พบว่ามีปริมาณ ไนโตรเจนร้อยละ 0.41±0.04 โดยน้ำหนัก ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกับงานวิจัยของ Liu และคณะ (2013) โดยมีค่าคาร์บอนร้อยละ 42.92, ไฮโดรเจนร้อยละ 3.15, ไนโตรเจนร้อยละ 0.04 และซัลเฟอร์ ร้อยละ0.05 สามารถสรุปได้ว่าการดัดแปรหมู่ฟังก์ชันเอมีนทำได้เป็นผลสำเร็จ

ตัวกลางดูดซับ	คาร์บอน (%)	ไฮโดรเจน (%)	ในโตรเจน (%)	ซัลเฟอร์ (%)
MIL-53(Al)	40.86±0.52	2.98±0.27	0.41±0.04	0.65±0.08
NH ₂ -MIL-53(Al)	29.03±0.22	3.70±0.03	4.20±0.03	0.72±0.01

ตารางที่ 4- 2 ผลการวิเคราะห์ปริมาณธาตุ ด้วยเครื่อง Series II CHNS/O Analyzer 2400

4.1.5 การวิเคราะห์ลักษณะพื้นผิวของตัวกลางดูดซับ

ผลการวิเคราะห์ลักษณะพื้นผิวของตัวกลางดูดซับที่ทำการสังเคราะห์ขึ้นทั้ง MIL-53(Al) และ NH₂-MIL-53(Al) โดยใช้กล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องกราด (SEM) ที่กำลังขยายต่างๆ แสดงดังรูปที่ 4-6, 4-7, และ 4-8 พบว่า MIL-53(Al) และ NH₂-MIL-53(Al) มีลักษณะเป็นรูปแท่ง (Rod) ที่มีขนาดแท่งยาวกว่า 300 นาโนเมตร โดยลักษณะของพื้นผิว NH₂-MIL-53(Al) มีความขรุขระและความหนามากกว่า MIL-53(Al) เนื่องมาจากมีการจับตัวกันของอนุภาค และการมีอยู่ของหมู่ฟังก์ชันเอมีนจากสาร 2-Aminoterephthalic acid ที่ใช้เป็นตัวเชื่อม อินทรีย์ (Linker) ซึ่งอาจทำให้รูปทรงมีการเปลี่ยนแปลงมีความหนามากขึ้นและเสียความเป็นระเบียบ ของโครงสร้าง MOFs

จุฬาลงกรณิมหาวิทยาลัย Chulalongkorn University

รูปที่ 4- 6 ภาพขยายพื้นผิวของ MIL-53(Al) (บน) และ NH₂-MIL-53(Al) (ล่าง) โดยใช้กล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนกำลังขยาย 150,000 เท่า

รูปที่ 4- 7 ภาพขยายพื้นผิวของ MIL-53(Al) (บน) และ NH₂-MIL-53(Al) (ล่าง) โดยใช้กล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนกำลังขยาย 100,000 เท่า

รูปที่ 4- 8 ภาพขยายพื้นผิวของ MIL-53(Al) (บน) และ NH₂-MIL-53(Al) (ล่าง) โดยใช้กล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนกำลังขยาย 150,000 เท่า

4.1.6 การวิเคราะห์ประจุบนพื้นผิวตัวกลางดูดซับ

จากการวิเคราะห์ประจุบนพื้นผิวตัวกลางดูดซับ โดยการวัดค่า Zeta potential ที่พีเอช ต่างๆ ตั้งแต่พีเอช 3 ถึง 11 ของ MIL-53(Al) และ NH₂-MIL-53(Al) แสดงดังรูปที่ 4-9 และ 4-10 ตามลำดับ พบว่า MIL-53(Al) และ NH₂-MIL-53(Al) มีค่าประจุที่พื้นผิวเป็นศูนย์เท่ากับพีเอช 8.4 และ 8.9 ตามลำดับ สอดคล้องกับการศึกษาของ Li และคณะ (2014) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าเมื่อ พีเอชมีค่าน้อยกว่าค่าประจุที่พื้นผิวเป็นศูนย์ ประจุที่พื้นผิวของตัวกลางดูดซับจะมีประจุบวกและ ในทางตรงกันข้าม เมื่อพีเอชมีค่ามากกว่าค่าประจุที่พื้นผิวเป็นศูนย์ ประจุบนพื้นผิวตัวกลางดูดซับ จะแสดงประจุลบ

รูปที่ 4- 9 กราฟความพันธ์ระหว่าง Zeta potential และ pH ของ MIL-53(Al)

รูปที่ 4- 10 กราฟความพันธ์ระหว่าง Zeta potential และ pH ของ NH₂-MIL-53(Al)

4.2 การศึกษาสมบัติของสารอินทรีย์ละลายน้ำ (DOM)

4.2.1 การเก็บน้ำตัวอย่าง

โดยทำการเก็บน้ำตัวอย่างจากโรงบำบัดน้ำเสียโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ โดยทำการเก็บน้ำ ที่ผ่านกระบวนการบำบัดด้วยระบบตะกอนเร่ง (Activated Sludge: AS) จากนั้นทำการกรองด้วย กระดาษกรองไนลอนขนาด 0.45 ไมครอนและวิเคราะห์ความเข้มข้นของ DOM ในตัวอย่างน้ำเสีย โดยใช้เครื่องวัดปริมาณคาร์บอนอินทรีย์ทั้งหมด (TOC) พบว่ามีค่า TOC ประมาณ 7-10 มิลลิกรัม คาร์บอนต่อลิตรและมีค่าพีเอซประมาณ 6.95 มีความแรงไอออนที่พบในน้ำเสียประมาณ 10 มิลลิโมลาร์ โดยคำนวณจากค่าอิเล็กโตรไลท์

ตารางที่ 4- 3 ลักษณะน้ำเสียตัวอย่าง

พารามิเตอร์	TOC (mg-carbon/L)	Ionic strength (mM)	рН
น้ำเสียตัวอย่าง	7-10	≈10	6-7

4.2.2 กระบวนการแยกประเภทสารอินทรีย์ละลายน้ำด้วยเรซิน (กระบวนการแฟรกชัน ด้วยเรซิน) (Resin Fractionation)

มวลสารอินทรีย์ละลายในน้ำเสียจากจากโรงบำบัดน้ำเสียโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ มีค่า เท่ากับ14.1 มิลลิกรัมคาร์บอนต่อลิตร และค่ามวลสารอินทรีย์ละลายน้ำส่วนที่ชอบน้ำ (HPI) และส่วน ที่ไม่ชอบน้ำ (HPO) มีค่าเท่ากับ 5.8 และ 4.4 มิลลิกรัมคาร์บอนต่อลิตร ตามลำดับ และมีค่ารวมกัน เท่ากับ 11.1 มิลลิกรัมคาร์บอนต่อลิตร ทำให้มวลสารอินทรีย์ละลายน้ำก่อนผ่านกระบวนการ แฟรกชันมีค่ามากกว่าผลรวมของมวลสารอินทรีย์ละลายน้ำหลังจากการแฟรกชัน อาจเป็นผล เนื่องมาจากขั้นตอนการชะละลาย (Elution) ในกระบวนการแฟรกชัน โดยการใช้ด่างไม่สามารถ ชะ HPO ออกมาจากเรซิน DAX-8 ได้ทั้งหมด ผลการวิเคราะห์โดย Fluorescence Excitation- Emission Matrix (FEEM) แสดงผล ในรูปแบบ Contour ซึ่งแกน X แสดงค่า "FEEM" มีหน่วยเป็น nm มีแกน Y แสดงค่า "Ex" มีหน่วย เป็น nm ส่วนแกน Z แสดงค่าความเข้มแสงฟลูออเรสเซนต์

การตรวจวิเคราะห์ลักษณะกลุ่มสารอินทรีย์ละลายน้ำด้วยเทคนิค FEEM ในน้ำเสียจาก โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ (ที่ไม่ผ่านการแฟรกชันด้วนเรซิน) สามารถตรวจพบความเข้มแสง ฟลูออเรสเซนต์ (Fluorescent peaks) 2 ตำแหน่งคือ 280nmEx/350nmEm และ 325nmEx /420nmEm ดังแสดงดังรูปที่ 4-12 เมื่อเปรียบเทียบกับรูปตำแหน่ง FEEM ของสารอินทรีย์ละลายน้ำ ชนิดต่างๆที่พบได้ตามธรรมชาติแสดงดังรูปที่ 4-11 พบว่าบริเวณช่วงความเข้มแสง ฟลูออเรสเซนต์ดังกล่าวมีความเป็นไปได้ที่จะเป็นกลุ่มของทริปโตเฟน (Tryptophan-like substances) โดยจัดเป็นสารอินทรีย์ละลายน้ำส่วนที่ชอบน้ำ (HPI) และสารกลุ่มของกรดฮิวมิก (Humic acid-like substances) คือสารอินทรีย์ละลายน้ำส่วนที่ไม่ชอบน้ำ (HPO) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Suksaroj และคณะ (2007) และ Musikavong และคณะ (2008) ซึ่งโดยทั่วไปความเข้มแสงฟลูออเรสเซนต์จากกลุ่มทริปโตเฟน และกรดฮิวมิกนี้สามารถตรวจพบได้ ทั่วไปในน้ำเสียที่เกิดจากการปล่อยน้ำทิ้งจากชุมชนหรือแหล่งอื่นๆ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ต้องศึกษา ผลกระทบของสารอินทรีย์ละลายน้ำส่วนที่ชอบน้ำและไม่ชอบน้ำตามลำดับ

รูปที่ 4-13 แสดง FEEM ของน้ำที่ผ่านกระบวนการแฟรกชันของน้ำเสียค่าความเข้มแสง ฟลูออเรสเซนต์ของ FEEM ที่ตำแหน่งความเข้มแสงฟลูออเรสเซนต์ที่มีค่าสูงอย่างชัดเจน ดังแสดงรูปที่ 4-13 ด้านบน พบว่าส่วนแรกที่ผ่านเรซินคือ HPI บริเวณช่วงความเข้มแสงฟลูออเรสเซนต์ 280 nmEx/350nmEm และรูปที่ 4-13 ด้านล่างเกิดจากการใช้ NaOH ซะละลายเป็นน้ำส่วนที่สอง คือ HPO บริเวณช่วงความเข้มแสงฟลูออเรสเซนต์ 325nmEx/420nmEm มีความเป็นไปได้ที่ ส่วนแรกเป็นกลุ่มของสารทริปโตเฟน ส่วนที่สองเป็นกลุ่มของสารอิวมิก ซึ่งสอดคล้องกับผล FEEM ของน้ำเสียที่ยังไม่ผ่านกระบวนการแฟรกชันที่ตรวจพบกลุ่มสารอินทรีย์ที่ความเข้มแสงบริเวณเดียวกัน

ร**ูปที่ 4- 11** แสดงตำแหน่งและสมบัติทั่วไปของสารอินทรีย์ละลายน้ำโดยการวิเคราะห์ด้วยวิธี FEEM

รูปที่ 4- 12 คุณลักษณะฟลูออเรสเซนส์ของน้ำเสียตัวอย่างที่ไม่ผ่านการแฟรกชัน

Excitation	Emission	กลุ่มของสารอินทรีย์	ชนิดของ	້າວ	
(นาโนเมตร)	(นาโนเมตร)	ละลายน้ำ	ตัวอย่าง	ישאו ש	
275	305	Tyrosine			
275	350	Tryptophan	ข้ำเสีย	Baker 2002	
320-340	410-430	Fulvic		Daker, 2002	
370-390	460-480	Humic			
237-260	400-500	Humic			
300-370	400-500	Humic	น้ำเสีย	Hudson, Baker,	
312	380-420	Marine humic	น้ำในแหล่งน้ำ	และ Reynolds,	
225-275	340-381	Tryptophan	ธรรมชาติ	2007	
225-275	310-321	Tyrosine			
333±3	469±6	Suwannee River Fulvic acid		Mostofa,	
330+13	181+13	Suwannee River	สารมาตรฐาน	Sakurawa	
550±15	404115	Humic acid		2005	
278±3	354±2	Tryptophan	E	2005	
280	G 350 ALON	Tryptophan	น้ำเสียตัวอย่าง	การศึกษาบี้	
325	420	Humic			

ตารางที่ 4- 4 ตำแหน่งของ peak ของสารอินทรีย์ละลายน้ำ

รูปที่ 4- 13 คุณลักษณะฟลูออเรสเซนส์ของน้ำเสียตัวอย่างที่ผ่านกระบวนการแฟรกชัน

รูปที่ 4- 14 แผนภูมิแท่งแสดงความเข้มแสงฟลูออเรสเซนต์ที่ตรวจพบของน้ำเสียและน้ำที่ผ่าน กระบวนการแฟรกชัน

เนื่องจากน้ำที่ผ่านกระบวนการแฟรกชันมีค่าพีเอชที่สูงมากจากขั้นตอนการชะละลาย ที่ต้องใช้สารละลายด่างความเข้มข้นสูงจึงทำให้ไม่สามารถนำน้ำที่ผ่านกระบวนการแฟรกชันมาใช้ เป็นน้ำตัวอย่างในการศึกษาขั้นต่อไปได้ จึงจำเป็นต้องเปลี่ยนวิธีในการแยกสารอินทรีย์ละลายน้ำ จึงเปลี่ยนมาใช้กระบวนการระเหย (Evaporation) ทำให้ได้ส่วนที่เป็นกรดฮิวมิกหรือ HPO ออกมา แสดงดังรูปที่ 4-15 ซึ่งกระบวนการนี้ไม่พบทริปโตเฟนหรือ HPI ในน้ำที่ผ่านการระเหย ซึ่งคาดว่า ทริปโตเฟนนั้นเกิดการตกตะกอนออกจากน้ำจึงไม่สามารถตรวจพบได้ในน้ำตัวอย่าง จึงมีความจำเป็น ที่ต้องใช้สารทริปโตเฟนเป็นตัวแทนของ HPI ในรูปแบบน้ำเสียสังเคราะห์ในการศึกษาครั้งนี้

รูปที่ 4- 15 คุณลักษณะฟลูออเรสเซนส์ของน้ำเสียตัวอย่างที่ผ่านกระบวนการระเหย

4.3 การศึกษาจลนพลศาสตร์การดูดซับ

การศึกษาจลนพลศาสตร์ของการดูดซับแสดงถึงอัตราการดูดซับของยาบนตัวกลางดูดซับและ ขั้นตอนในการจำกัดอัตราการดูดซับสำหรับการสร้างแบบจำลองกระบวนการดูดซับ อัตราการดูดซับ และเวลาที่เข้าสู่สมดุล สามารถใช้เพื่ออธิบายกลไกการดูดซับผ่านการแพร่ผ่านชั้นฟิล์ม (Film diffusion) และการแพร่กระจายภายในรูพรุน (Intraparticle diffusion) โดยข้อมูลจะนำมา คำนวณและศึกษาความเข้ากันของแบบจำลองการดูดซับเช่น แบบจำลองอันดับที่หนึ่งเสมือน อันดับที่สองเสมือน และแบบจำลองการแพร่กระจาย Intraparticle เป็นต้น เพื่อกำหนดลำดับ การดูดซับ, อัตราคงที่, และกลไกการดูดซับ

4.3.1 การทดลองจลนพลศาสตร์การดูดซับ

4.3.1.1 จลนพลศาสตร์การดูดซับของ MIL-53(Al)

จากการทดลองจลนพลศาสตร์การดูดซับแสดงในรูปที่ 4-16, 4-17, และ 4-18 ในการดูดซับ ยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน ตามลำดับ โดย MIL-53(Al) มีความสามารถ ในการดูดซับยาสูงสุด รองลงมาคือ PAC ในขณะที่ NH₂-MIL-53(Al) ไม่เกิดการดูดซับขึ้นเลย การดูดซับยาทั้ง 3 ชนิดเพิ่มขึ้นอย่างมากในระยะเริ่มแรกและเข้าสู่สมดุลภายใน 30 และ 75 นาที ตามลำดับ ซึ่ง MIL-53-(Al) มีอัตราเร็วในการดูดซับมากกว่า PAC ถึง 3 เท่า และเมื่อนำข้อมูล มาทำการคำนวณทางคณิตศาสตร์ วิเคราะห์ความเข้ากันของสมการจลนพลศาสตร์อันดับที่หนึ่ง เสมือน อันดับที่สองเสมือน และสมการของริชชิ รวมถึงคำนวนค่าตัวแปรต่างๆ แสดงดังรูปที่ 4-19, 4-20, และ 4-21 จากการพิจารณาค่า R² พบว่ามีความเข้ากันได้กับสมการจลนพลศาสตร์อันดับที่ สองเสมือน และสามารถคำนวณความสามารถในการดูดซับที่ภาวะสมดุล q_e และค่าคงที่ ของแบบจำลองจลนพลศาสตร์การดูดซับอันดับที่สองเสมือน (k₂) ดังตารางที่ 4-5 การดูดซับที่เกิดขึ้น อาจเป็นผลมาจากพื้นที่ผิวจำเพาะของ MIL-53(Al) ที่สูงและโครงสร้างรูพรุนของ MIL-53(Al) แบบยึดหยุ่นที่ทำให้ยาสามารถเข้าถึงพื้นผิวรูพรุนภายในทำให้เกิดการดูดซับยาได้ในปริมาณที่สูง

4.3.1.2 ผลกระทบของหมู่ฟังก์ชันเอมีนบน MIL-53(Al)

จากการดัดแปรหมู่ฟังก์ชันเอมีนของ MIL-53(Al) พบว่าไม่เกิดการดูดซับยาทั้งสามชนิด ซึ่งอาจเป็นผลมาจากพื้นที่ผิวที่ลดลงของตัวกลางดูดซับ และอาจเป็นผลจากฟอสเฟตบัฟเฟอร์ ในสารละลายสังเคราะห์ เนื่องจากเอมีนในโครงสร้างของ NH₂-MIL-53(Al) สามารถเกิดการดูดซับ ระหว่าง NH₂ และออกซิเจนอะตอมของฟอตเฟส (PO₄³⁻) ส่งผลทำให้ฟอสเฟตเข้าขัดขว้างการแพร่ ของยาทั้งสามชนิดเข้าสู่รูพรุนภายในของ NH₂-MIL-53(Al) (Liu และคณะ, 2019) และไม่เกิด การดูดซับยาและสอดคล้องกับการศึกษาของ Li และคณะ (2014) พบว่าการมีอยู่ของ PO₄³⁻ ส่งผล ทำให้ประสิทธิภาพในการดูดซับอาซิเนตลดลง และจากการศึกษาก่อนหน้าพบความสามารถ ในการดูดซับของ NH₂-MIL-53(Al) ในการดูดซับยาไดโคลฟีแนคภายใต้การควบคุมพีเอชโดย HCL และ NaOH ซึ่งไม่ได้ใช้ฟอสเฟตบัฟเฟอร์ (Wang และคณะ, 2018)

4.3.1.3 จลนพลศาสตร์การดูดซับของ PAC

รูปที่ 4-16, 4-17, และ 4-18 แสดงจลนพลศาสตร์การดูดซับของ PAC แสดงให้เห็นว่า ความสามารถในการดูดซับค่อยๆเพิ่มขึ้นในระยะเริ่มแรกภายใน 90 นาที และใช้เวลาเข้าสู่สมดุล มากกว่า MIL-53(AI) ตามลำดับ และเมื่อนำข้อมูลมาทำการคำนวณทางคณิตศาสตร์และวิเคราะห์ ความเข้ากันได้ของสมการจลนพลศาสตร์ อันดับที่หนึ่งเสมือน อันดับที่สองเสมือน และสมการ ของริชชิรวมถึงคำนวณค่าตัวแปรต่างๆ แสดงดังรูปที่ 4-19, 4-20, และ 4-21 พบว่ามีความเข้ากันได้ กับสมการจลนพลศาสตร์อันดับที่สองเสมือนเช่นเดียวกับกรณีของ MIL-53(AI) โดยพิจารณา จากค่า R² และสามารถคำนวณความสามารถในการดูดซับที่ภาวะสมดุล q_e และค่าคงที่ของ แบบจำลองจลนพลศาสตร์การดูดซับอันดับที่สองเสมือน (k₂) ดังตารางที่ 4-5 การดูดซับอาจเกิดจาก ลักษณะรูพรุน การเข้าถึงของยาและหมู่ฟังก์ชันที่หลากหลายของ PAC ดังนั้นการดูดซับของยา ทั้งสามชนิดบน PAC จึงสามารถเข้าถึงสมดุลซ้ากว่า MIL-53(AI)

รูปที่ 4- 16 จลนพลศาสตร์การดูดซับคีโตโปรเฟนบน MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และPAC (ควบคุมพีเอชเท่ากับ 7 ความแรงประจุ 0.01 โมลต่อลิตร และอุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส)

รูปที่ 4- 17 จลนพลศาสตร์การดูดซับนาพรอกเซนบน MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC (ควบคุมพีเอชเท่ากับ 7 ความแรงประจุ 0.01 โมลต่อลิตร และอุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส)

รูปที่ 4- 18 จลนพลศาสตร์การดูดซับไอบูโปรเฟนบน MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC (ควบคุมพีเอชเท่ากับ 7 ความแรงประจุ 0.01 โมลต่อลิตร และอุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส)

รูปที่ 4- 19 กราฟแสดงการเปรียบเทียบแบบจำลองจลนพลศาสตร์การดูดซับยาคีโตโปรเฟน โดย MIL-53(Al) และ PAC

ร**ูปที่ 4- 20** กราฟแสดงการเปรียบเทียบแบบจำลองจลนพลศาสตร์การดูดซับยานาพรอกเซน โดย MIL-53(Al) และ PAC

ร**ูปที่ 4- 21** กราฟแสดงการเปรียบเทียบแบบจำลองจลนพลศาสตร์การดูดซับยาไอบูโปรเฟน โดย MIL-53(Al) และ PAC

จลนพลศาสตร์	พารามิเตอร์	คีโตโปรเฟน		นาพรอกเซน		ไอบูโปรเฟน	
		MIL-53(Al)	PAC	MIL-53(Al)	PAC	MIL-53(Al)	PAC
Pseudo-	q _e (mg/g)	39.99	23.97	65.55	30.34	70.32	30.59
first-	k_1 (min ⁻¹)	0.019	0.0156	0.0406	0.0172	0.0264	0.0116
order	R ²	0.8783	0.9708	0.9428	0.9775	0.9208	0.9890
	q _e (mg/g)	40.82	25.87	64.83	33.86	71.06	31.08
Pseudo-	k ₂ (g/mg.min)	0.0048	0.0008	0.0058	0.0012	0.0020	0.0014
order	h	9.27	1.00	26.67	2.08	11.42	2.03
order	t ^{1/2} (min)	4.75	36.04	2.53	19.83	6.69	18.45
	R ²	0.9999	0.9921	0.9987	0.9951	0.9994	0.9960
Ritchie-	q _e (mg/g)	38.97	18.87	56.23	21.18	73.10	20.23
second-	k _r (L/min)	0.4788	0.1225	0.7532	0.5005	0.1766	0.3458
order	R^2	0.9427	0.9342	0.8269	0.7496	0.9362	0.9155

ตารางที่ 4-5 ค่าคงที่สมการจลนพลศาสตร์การดูดซับคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน

พารามิเตอร์ทางจลนพลศาสตร์ที่คำนวณได้สามารถบ่งบอกถึงอัตราการดูดซับของ ตัวกลางดูดซับ ค่าคงที่อัตราการดูดซับของสมการอันดับที่สองเสมือน (k₂) เมื่อพิจารณาถึง พารามิเตอร์จลนพลศาสตร์ของสมการอันดับที่สองเสมือนโดยเปรียบเทียบกับอัตราเร็วการดูดซับ ในช่วงเริ่มต้น (h) ของ MIL-53(Al) มีอัตราการดูดซับในช่วงเริ่มต้นของยาทั้งสามชนิดสูงกว่า PAC ในทางตรงกันข้ามครึ่งเวลาของการดูดซับ (t^{1/2}) ของ MIL-53(Al) มีค่าน้อยกว่า PAC ดังแสดงใน ตารางที่ 4-5 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงอัตราการดูดซับที่รวดเร็วของ MIL-53(Al) และมีแนวโน้มที่จะใช้ ระยะเวลาสัมผัสระหว่างน้ำเสียสังเคราะห์และตัวกลางดูดซับที่ลดลงทำให้ขนาดของหน่วยปฏิบัติการ ดูดซับมีขนาดเล็กลงกว่าการใช้ถ่านกัมมันต์แบบทั่วไป

4.3.2 กลไกการแพร่ภายในอนุภาค

4.3.2.1 การแพร่ภายในรูพรุนของ MIL-53(Al) และ PAC

เมื่อนำข้อมูลจากการศึกษาจลนพลศาสตร์มาสร้างกราฟตามสมการการแพร่ภายในรูพรุน ไปยังพื้นผิวภายในตัวกลางดูดซับ สามารถแบ่งลำดับการดูดซับออกเป็นสามขั้นตอนดังรูปที่ 4-22 โดยปกติทั่วไปกลไกการดูดซับของการดูดซับระหว่างของเหลวและของแข็งมีสามขั้นตอน (จุติมา, 2554) ค่า k_i แรกเป็นการแพร่ของตัวถูกดูดซับจากสารละลายไปยังบริเวณผิวภายนอกตัวกลางดูดซับ หรือ Boundary layer/Film diffusion ค่า k_i ที่สองเป็นกลไกการแพร่ภายในอนุภาคหรือการแพร่ ภายในรูพรุน ในขณะที่ค่า k_i ที่สามเป็นขั้นสมดุลการดูดซับคือมลสารถูกดูดซับภายในตัวกลางดูดซับ ขั้นตอนที่จำกัดอัตราเร็วการดูดซับ (Rate limiting step) อาจเป็นอัตราเร็วการแพร่ภายนอก และ หรืออัตราการแพร่กระจายภายในรูพรุน สำหรับ MIL-53(Al) ในการดูดซับยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน พบกลไกการดูดซับเกิดขั้นทั้งสามขั้นตอน จากตารางที่ 4-5 ค่าคงที่ อัตราเร็วการแพร่ภายนอก (k₁) ของ MIL-53(Al) มีค่ามากกว่า PAC ทั้ง 3 ยา ซึ่งอาจเป็นเพราะ ขนาดอนุภาคของ MIL-53(Al) มีขนาดเล็กกว่าขนาดอนุภาคของ PAC ทำให้อัตราการการแพร่ ภายนอกของ MIL-53(Al) เกิดขึ้นได้เร็วกว่า PAC

สำหรับอัตราการดูดซับขั้นตอนที่สองที่แสดงโดยค่าคงที่อัตราการแพร่กระจายภายในรูพรุน (k_{i2}) ขนาดรูพรุนของตัวกลางดูดซับมีบทบาทสำคัญในขั้นตอนนี้ เนื่องจากค่าคงที่อัตรา การแพร่กระจายภายในรูพรุน (k_{i2}) มีค่าน้อยกว่าค่าอัตราเร็วการแพร่ภายนอก (k_{i1}) ทั้งในกรณี MIL-53(Al) และ PAC นั้นหมายถึงขั้นตอนการแพร่ภายในรูพรุนเป็นขั้นตอนที่จำกัดอัตราเร็ว การดูดซับโดยค่าคงที่อัตราการแพร่กระจายภายในรูพรุน (k_{i2}) ของ MIL-53(Al) มากกว่า PAC ดังแสดงในตารางที่ 4-6 ซึ่งสอดคล้องกับค่า k_{i2} ของยาทั้งสามชนิดโดยเรียงตามลำดับดังนี้ ไอบูโปรเฟน > นาพรอกเซน > คีโตโปรเฟน ค่า k_{i2} ที่สูงแสดงให้เห็นว่ายาสามารถแพร่เข้าสู่รูพรุน ได้ง่าย สำหรับตัวกลางดูดซับชนิด MIL-53(Al) เนื่องจากไอบูโปรเฟน มีขนาดเล็กมาก (12.4 Å) เปรียบเทียบกับขนาดของ นาพรอกเซนและคีโตโปรเฟนซึ่งมีขนาด 13.2 และ 13.5 Å ตามลำดับ แสดงดังรูปที่ 4-23 (Lin, Zhao, และYu, 2018) ทำให้ไอบูโปรเฟนสามารถแพร่เข้าสู่รูพรุน ของ MIL-53(Al) ได้ง่ายกว่ายาอีกสองชนิด นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบกับ PAC ขนาดรูพรุน ของ MIL-53(Al) มีขนาดใหญ่กว่าและเป็นรูพรุนที่มีความสม่ำเสมอ (Uniform) และสามารถยืดหยุ่น

ได้ (Flexible framework) ทำให้การเข้าถึงพื้นที่ผิวภายในเกิดขึ้นได้ง่ายกว่า PAC ที่มีขนาดรูพรุน ที่หลากหลายและขนดรูพรุนเฉลี่ยมีขนาดเล็ก

รูปที่ 4- 22 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการดูดซับและเวลา^{1/2} ของการดูดซับ คีโตโปรเฟร นาพรอกเซนและไอบูโปรเฟนโดย MIL-53(Al) และ PAC

กลไก	พารามิเตอร์	คีโตโปรเฟน		นาพรอกเซน		ไอบูโปรเฟน	
การดูดซับ		MIL-53(Al)	PAC	MIL-53(Al)	PAC	MIL-53(Al)	PAC
External diffusion step	k _{i1} (mg/g.min ^{1/2})	8.24	3.11	12.22	3.66	15.92	3.33
	С	6.74	-1.77	7.48	1.93	0.65	1.49
	R ²	0.9706	0.9682	0.9681	0.9746	0.9364	0.9958
Internal diffusion step	k _{i2} (mg/g.min ^{1/2})	1.28	1.51	2.38	2.22	4.92	2.05
	С	31.23	11.10	46.53	11.79	32.23	10.32
	R ²	0.9810	0.8686	0.9813	0.9540	0.9639	0.9827

ตารางที่ 4-6 ค่าคงที่สมการจลนพลศาสตร์การดูดซับ

รูปที่ 4- 23 ขนาดโมเลกุลยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน (ที่มา: Lin และคณะ, 2018)

4.4 ไอโซเทอมการดูดซับ

4.4.1 ไอโซเทอมการดูดซับยาที่ความเข้มข้นสูงในน้ำเสียสังเคราะห์

การศึกษาไอโซเทอมการดูดซับยาแบบเดี่ยวบนตัวกลางดูดซับ MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC โดยทำการทดลองในระบบทีละเทที่ความเข้มข้นเริ่มต้นแตกต่างกันโดยใช้ฟอสเฟตบัฟเฟอร์ ควบคุมค่าพีเอซเท่ากับ 7 และความแรงประจุเท่ากับ 0.01 โมลต่อลิตร และใช้ปริมาณตัวกลางดูดซับ 100 มิลลิกรัมกรัมต่อลิตร ภายใต้อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส โดยนำไปเขย่าด้วยเครื่องเขย่าที่ ความเร็ว 200 รอบต่อนาที จนกระทั่งเข้าสู่สมดุลการดูดซับและทำการเก็บตัวอย่างเพื่อวิเคราะห์ ปริมาณยาที่เหลืออยู่ในสารละลายและนำไปคำนวณความสามารถในการดูดซับของตัวกลางดูดซับ ซึ่งจะได้กราฟความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการดูดซับและความเข้มข้นที่สภาวะสมดุล

4.4.1.1 ผลกระทบของการดัดแปรหมู่ฟังก์ชันเอมีนบน MIL-53(Al)

ผลของความสามารถในการดูดขับโดย MIL-53(Al) และ NH₂-MIL-53(Al) แสดงดังรูปที่ 4-24 MIL-53(Al) ที่ไม่มีการดัดแปรหมู่ฟังก์ชันพบว่ามีความสามารถสูงสุดในการดูดชับยายาศิโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน เท่ากับ 56.3, 55.2, และ 87.6 มิลลิกรัมต่อกรัม (ที่ความเข้มข้นสมดุล 7.2, 2.8, และ 4.9 มิลลิกรัมต่อลิตร) ตามลำดับ การดูดชับที่เกิดขึ้นเมื่อพิจารณาจากลักษณะ ทางกายภาพและเคมีของตัวกลางดูดชับ การดูดชับที่เกิดขึ้นอาจเป็นผลมาจากพื้นที่ผิวจำเพาะ ที่มากของ MIL-53(Al) คือ 923 ตารางเมตรต่อกรัม ซึ่งสูงกว่า NH₂-MIL-53(Al) อีกทั้งอาจเกี่ยวข้อง กับแรงดึงดูดทางไฟฟ้าสถิตเนื่องจากเมื่อในสภาวะในการทดลองมีการควบคุมพีเอชประมาณ 7 โดยฟอสเฟตบัฟเฟอร์ ทำให้พีเอชน้อยกว่า pH_{pzc} ของ MIL-53(Al) (pH_{pzc} =8.4) จึงทำให้ประจุ บนพื้นผิวตัวกลางดูดชับ มีประจุบนพื้นผิวเป็นบวกและที่พีเอชดังกล่าวยาทั้งสามชนิดนั้นมีประจุ เป็นลบเนื่องจากมีค่า pKa ประมาณ 4 จึงทำให้ยามีประจุบนพื้นผิวเป็นอบ และในส่วนของ โลหะอลูมิเนียมของ MIL-53(Al) ที่เป็นประจุบวกกับประจุลบของยา ในกรณีดังกล่าวจะทำให้เกิด แรงดึงดูดทางไฟฟ้าสถิตเกิดขึ้น อีกทั้งการดูดชับอาจเกิดจากพันธะไฮโดรเจนซึ่งเกิดขึ้นระหว่าง MIL-53(Al) และยา รวมถึงการเกิดพันธะ **π-π** จากโครงสร้างเบนซีนของทั้งยาและตัวกลางดูดชับ (Khan, Hasan, และ Jhung, 2013; Kumar และคณะ, 2018) ภายหลังการดัดแปรหมู่ฟังก์ชันเอมีนทำให้ NH₂-MIL-53(Al) ไม่เกิดการดูดซับขึ้นอาจเกิดจาก แรงทางไฟฟ้าสถิตระหว่างพื้นผิวของตัวกลางดูดซับและประจุลบของฟอสเฟต เนื่องจาก การทดลองนี้เกิดขึ้นภายใต้ควบคุมพีเอชประมาณ 7 โดยฟอสเฟตบัฟเฟอร์ ในสภาวะที่พีเอช 2.13 ถึง 7.20 ฟอสเฟตจะอยู่ในรูป HPO₄²⁻/H₂PO₄⁻ และ pH_{pzc}ของ NH₂-MIL-53(Al) มีค่าประมาณ 9 ทำให้เกิดการดูดซับฟอสเฟตขึ้นที่พีเอชต่ำกว่า pH_{pzc} ทำให้ NH₂ ที่อยู่บนพื้นผิวจะได้รับ H⁺ และอยู่ใน รูปของประจุบวกคือ –NH₃⁺ เป็นตัวกระตุ้นทำให้เกิดการดึงดูดระหว่าง H₂PO₄ และ NH₂-MIL-53(Al) ซึ่งแรงดึงดูดทางไฟฟ้าสถิตที่เกิดขึ้นนี้อาจมากกว่าแรงดึงดูดที่เกิดขึ้นระหว่างยาและ NH₂-MIL-53(Al) (Lin, Chen, และJochems, 2015; Gu และคณะ, 2017)

อย่างไรก็ตามฟอสเฟตในน้ำสังเคราะห์มีโอกาสที่จะเกิดการรบกวนการดูดซับได้ทั้งในกรณี MIL-53(Al) ที่ไม่ได้ดัดแปรหมู่เอมีนโดยสามารถตรวจพบปริมาณฟอสเฟตที่สูงบนตัวกลางดูดซับ ที่ผ่านกระบวนการทดลองการดูดซับแล้วทั้งกรณีที่ดัดแปรและไม่ดัดแปรหมู่เอมีน โดยกรณีที่ไม่มี การดัดแปรหมู่เอมีนพบว่าฟอสเฟตส่งผลกระทบต่อการดูดซับผ่านโครงสร้างโลหะอลูมิเนียม แต่ใน กรณีของ NH₂-MIL-53(Al) อาจได้รับผลกระทบมากกว่าจากการขัดขวางการดูดซับทั้ง 2 กรณีได้แก่ หมู่เอมีนและโครงสร้างโลหะอะลูมิเนียม

4.4.1.2 ไอโซเทอมการดูดซับของ PAC

เมื่อทำการเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับระหว่างตัวกลางดูดซับที่ทำการสังเคราะห์ ขึ้น MIL-53(Al) พบว่า PAC มีความสามารถในการดูดซับต่ำกว่า MIL-53(Al) มีความสามารถ ในการดูดซับในการดูดซับยาศิโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนสูงสุดเท่ากับ 27.4, 33.6, และ 43.2 มิลลิกรัมต่อกรัม (ที่ความเข้มข้นสมดุล 11.5, 6.8, และ 10.0 มิลลิกรัมต่อลิตร) ตามลำดับ ตามที่ได้กล่าวไปแล้วในจลนพลศาสตร์การดูดซับ PAC มีพื้นที่ผิวจำเพาะสูง (1,123 ตารางเมตรต่อ กรัม) และมีหมู่ฟังก์ชันบนพื้นผิวที่หลากหลายรวมทั้งการดึงดูดทางไฟฟ้าสถิตระหว่างประจุบวก ของ PAC และประจุลบของยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับ MIL-53(Al) สัดส่วนของหมู่ฟังก์ชันที่ทำหน้าที่หลักในการดูดซับโดยตรง ได้แก่ Al-OH₂ (เกิดจาก ความไม่สมบูรณ์ของโครงสร้างโลหะอลูมิเนียม) และวงเบนซีนจาก BDC ที่ทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อม อินทรีย์ (Organic linker) ของ MIL-53(Al) กับสัดส่วนของหมู่ฟังก์ชันต่างๆที่ก่อให้เกิดการดูดซับ ของ PAC เช่น หมู่คาร์บอกซิลิก (-COOH) และหมู่ฟิโนลิค เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่า MIL-53(Al) มีสัดส่วนหมู่ฟังก์ชันที่ก่อให้เกิดการดูดซับสูงกว่าทำให้ MIL-53(Al) สามารถดูดซับยาทั้งสามชนิด ได้ดีกว่า PAC นอกจากนี้จากข้อมูลของไอโซเทอมการดูดซับยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และ ไอบูโปรเฟนของ PAC พบว่าผลการดูดซับเหมาะสมที่สุดกับไอโซเทอมแลงเมียร์ แลงเมียร์ และ เส้นตรง ตามลำดับ

รูปที่ 4- 24 กราฟแสดงความสามารถในการดูดซับของยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน (ตามลำดับ) โดย MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC

รูปที่ 4- 25 กราฟแสดงแบบจำลองไอโซเทอมการดูดซับยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และ ไอบูโปรเฟน (ตามลำดับ) โดย MIL-53(Al) และ PAC (ซ้ายและขวาตามลำดับ)

ไอโซเทอม	พารามิเตอร์	คีโตโปรเฟน		นาพรอกเซน		ไอบูโปรเฟน	
		MIL-53(Al)	PAC	MIL-53(Al)	PAC	MIL-53(Al)	PAC
แลงก์เมียร์	q _m (mg/g)	278.3	50.76	557.5	58.37	182.27	64.47
	K _L (L/mg)	0.04	0.09	0.03	0.20	0.18	0.15
	R ²	0.9918	0.9855	0.9864	0.9785	0.9882	0.9061
ฟรุนด์ลิช	K _F (mg/L)(L/mg) ^{1/n}	9.29	4.24	17.86	12.00	16.46	11.07
	1/n	0.98	0.81	1.10	0.51	1.11	0.53
	R ²	0.9866	0.9761	0.9861	0.9706	0.9534	0.9344
เส้นตรง	K _p (L/mg)	7.79	2.34	19.10	4.20	17.29	3.58
	С	3.95	3.19	0.67	6.89	8.61	6.16
	R ²	0.9782	0.9534	0.9871	0.9368	0.9635	0.9782
ซิปส์	q _m (mg/g)	73.6620	59.80	140.96	109.08	85.47	144.82
	K _S (L/mg) ^{1/n}	0.15	0.09	0.16	0.12	0.73	0.08
	1/n	1.46	0.88	1.27	0.56	2.22	1.69
	R ²	0.9925	0.9843	0.9822	0.9655	0.9295	0.9155
เรดลิช และ ปีเตอร์สัน	K _{RP} (L/g)	9.29	3.97	25.08	¥ 141.01	33.95	23.81
	bj (L/mg) $^{1/eta}$	0.007	0.004	0.50	11.15	0.14	1.01
	β	0.002	2.18	0.47	0.55	1.31	0.71
	R ²	0.9782	0.9769	0.9842	0.9668	0.9862	0.8943

ตารางที่ 4- 7 ตารางแสดงค่าคงที่ต่างๆของไอโซเทอมการดูดซับยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และ ไอบูโปรเฟนโดย MIL-53(Al) และ PAC

รูปที่ 4- 26 กลไกการดูดซับที่คาดว่าน่าจะเกิดขึ้นระหว่างคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนกับ MIL-53(Al)

4.4.2 การดูดซับแบบคัดเลือก

4.4.2.1 ไอโซเทอมการดูดซับแบบคัดเลือกในน้ำเสียสังเคราะห์แบบผสมที่ความเข้มข้นสูง

การดูดซับแบบคัดเลือกในเสียสังเคราะห์แบบผสมที่มียาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และ ไอบูโปรเฟนอยู่ร่วมกัน เพื่อศึกษาการดูดซับแบบเลือกของ MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC ดังแสดงในรูปที่ 4-27 พบว่า MIL-53(Al) มีความสามารถในการดูดซับสูงสุดสำหรับไอบูโปรเฟน มากกว่านาพรอกเซน และคีโตโปรเฟน ตามลำดับ คือที่ 13.5, 36.2, และ 54.6 มิลลิกรัมต่อกรัม (ที่ความเข้มข้นสมดุล 3.7, 6.8, และ 8.7 มิลลิกรัมต่อลิตร) ตามลำดับ การดูดซับที่เกิดขึ้นจะเห็นได้ว่า MIL-53(Al) ในการดูดซับยาในน้ำเสียสังเคราะห์แบบผสม มีความสามารถในการดูดซับลดลงเพียง เล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับในน้ำเสียสังเคราะห์แบบเดี่ยว อาจเกิดจากปรากฏการณ์ Breathing effect ซึ่งเป็นสมบัติเฉพาะของ MOF ที่สามารถเพิ่มปริมาตรรูพรุนได้เมื่อเจอกับสิ่งเร้าที่เข้ามา เช่น สารอินทรีย์กลุ่มไนโตรเบนซีน เป็นต้น (Millange และคณะ, 2551)

สำหรับตัวกลางดูดซับ NH₂-MIL-53(Al) ไม่เกิดการดูดซับทั้งขึ้นเช่นเดียวกับกรณีการดูดซับ ในน้ำเสียสังเคราะห์แบบเดี่ยว

ในกรณีของ PAC มีความสามารถในการดูดซับสูงสุดสำหรับไอบูโปรเฟนมากกว่านาพรอกเซน และคีโตโปรเฟนตามลำดับ คือที่ 2.6, 6.4, และ 4.4 มิลลิกรัมต่อกรัม (ที่ความเข้มข้นสมดุล 5.0, 10.8, และ 14.8 มิลลิกรัมต่อลิตร) ตามลำดับ เป็นไปในแนวโน้มเดียวกันกับ MIL-53(Al) แต่ ความสามารถในการดูดซับนั้นต่ำกว่า เมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับในน้ำเสียสังเคราะห์ แบบผสมนั้นต่ำกว่าน้ำเสียสังเคราะห์แบบเดี่ยวเป็นอย่างมาก เนื่องมาจากต้องแบ่งพื้นที่ในการดูดซับ เมื่อมีปริมาณความเข้มข้นของยามากขึ้น ผลลัพธ์เหล่านี้สามารถอธิบายถึงการแข่งขันระหว่าง ยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนบนตัวกลางดูดซับและแบ่งพื้นที่ผิวในการดูดซับ ประการแรกความสามารถในการดูดซับไอบูโปรเฟนที่สูงที่สุดใน MIL-53(Al) และ PAC ทั้งในน้ำเสีย สังเคราะห์แบบเดี่ยวและแบบผสมอาจเกี่ยวข้องกับขนาดโมเลกุลของยาไอบูโปรเฟน ที่มีขนาดโมเลกุล เล็กกว่านาพรอกเซน และคีโตโปรเฟน ตามลำดับ ซึ่งทำให้ยาไอบูโปรเฟนสามารถเข้าถึงไปยังพื้นผิว ของตัวกลางดูดซับได้มากกว่าซึ่งสอดคล้องกับขนาดของยาและขนาดรูพรุนของตัวกลางดูดซับ

รูปที่ 4- 27 กราฟเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับระหว่างยามลสารเดี่ยวและยามลสารผสม โดย MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC (ตามลำดับ)

4.4.3 การดูดซับสารตกค้างจากยาร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำ

4.4.3.1 ผลกระทบของสารอินทรีย์ละลายน้ำต่อการดูดซับ

เพื่อศึกษาผลกระทบของสารอินทรีย์ละลายน้ำต่อการดูดซับยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนในน้ำเสียจริงที่ผ่านกระบวนการบำบัดน้ำเสีย (WWTP) ของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เป็นตัวอย่างน้ำในการศึกษาครั้งนี้ น้ำเสียก่อนผ่านกระบวนการแฟรกชันมีค่า TOC เท่ากับ 7-10 มิลลิกรัมคาร์บอนต่อลิตร (มก.-คาร์บอน/ล.) นอกจากนี้ตัวอย่างน้ำเสียจะถูกแยกสารอินทรีย์ละลาย น้ำธรรมชาติ (DOM) ออกเป็น 2 ส่วนได้แก่ สารอินทรีย์ละลายน้ำส่วนที่ชอบน้ำ (Hydrophilic DOM (HPI)) และสารอินทรีย์ละลายน้ำส่วนที่ไม่ชอบน้ำ (Hydrophobic DOM (HPO)) โดยการแยกโดย ใช้เรซินแลกเปลี่ยนไอออนชนิด DAX-8 การศึกษา TOC พบว่าความเข้มข้นของคาร์บอนอินทรีย์ ละลายน้ำทั้งของ HPO และ HPI เท่ากับ 7.3 และ 3.9 มก.-คาร์บอน/ล. ตามลำดับ การศึกษา ผลกระทบของ DOM ต่อการดูดซับยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนความเข้มข้นสูง โดย MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC ดำเนินการทดลองในช่วงความเข้มข้นยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนเริ่มต้นระหว่าง 1-12 มก./ล. พีเอชในการทดลองให้เป็นไปตามน้ำเสีย ที่ผ่านกระบวนการบำบัดมา (ตามลักษณะน้ำเสีย) อัตราส่วนของตัวกลางดูดซับต่อตัวกลางดูดชับคงที่ ที่ 100 มก./ล. ปริมาตร 100 มิลลิลิตร นำไปเขย่าที่ 200 รอบต่อนาที ที่อุณหภูมิ 25 ° C

4.4.3.1.1 การดูดซับสารอินทรีย์ละลายน้ำในน้ำเสีย (DOM) ของตัวกลางดูดซับ

การศึกษาการดูดซับของสารอินทรีย์ละลายน้ำโดย MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC พบว่าทั้ง MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC ไม่เกิดการดูดซับสารอินทรีย์ละลายน้ำในน้ำเสีย (รูปที่ 4-29) อาจเป็นผลมาจากขนาดของสารอินทรีย์ละลายน้ำในน้ำเสียที่มีขนาดใหญ่กว่าขนาดรูพรุน ของ MIL-53(Al) และ PAC จึงไม่สามารถเข้าสู่รูพรุนและไม่เกิดการดูดซับขึ้น

รูปที่ 4- 29 ความเข้มข้นเริ่มต้นและสุดท้ายของสารอินทรีย์ละลายน้ำจากการเปรียบเทียบการดูดซับ สารอินทรีย์ละลายน้ำของตัวกลางดูดซับต่างๆ

4.4.3.1.2 ผลกระทบของสารอินทรีย์ละลายน้ำในน้ำเสีย (DOM) ต่อการดูดซับ สารตกค้างจากยาแบบมลสารเดี่ยว

จากการศึกษาการดูดซับของยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนร่วมกับ DOM โดยตัวกลางตัวดูดซับ MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC พบว่า MIL-53(Al) มีความสามารถ ในการดูดซับยาสูงที่สุด รองลงมาคือ NH₂-MIL-53(Al) และสุดท้ายคือ PAC แสดงดังรูปที่ 4-30

ความสามารถในการดูดซับยาคีโตโปรเฟนที่อยู่ร่วมกับ DOM โดย MIL-53(AI) สูงขึ้นเมื่อ เปรียบเทียบกับความสามารถในการดูดซับคีโตโปรเฟนที่ไม่ร่วมกับ DOM คือจาก 41.2 เป็น 62 มิถลิกรัมต่อกรัม (ที่ความเข้มข้นสมดุล 4.5 และ 4.8 มิถลิกรัมต่อลิตร) ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า การมีอยู่ของ DOM ส่งผลกระทบต่อการดูดซับคีโตโปรเฟนของ MIL-53(AI) โดยประสิทธิภาพ ที่สูงขึ้นเนื่องมาจากขยายตัวของรูพรุนของปรากฏการณ์ Breathing effect และผลกระทบ ของฟอสเฟตที่มีน้อยลงเนื่องจากในน้ำเสียจากระบบบำบัดน้ำเสียมีปริมาณฟอสเฟตอยู่น้อยมาก ทำให้คีโตโปรเฟนสามารถถูกดูดซับได้ง่ายขึ้น ส่วนการดูดซับของ PAC ไม่พบการเปลี่ยนแปลง ประสิทธิภาพการดูดซับจากการมีอยู่ของ DOM นอกจากนี้ NH₂-MIL-53(AI) มีการดูดซับที่สูงขึ้นเมื่อ เปรียบเทียบกับกรณีไม่มี DOM เช่นเดียวกับกรณี MIL-53(AI) ซึ่งน่าจะเป็นผลจากการขยายตัวของ รูพรุนและผลกระทบที่ลดลงของฟอสเฟต ความสามารถในการดูดซับยานาพรอกเซนที่อยู่ร่วมกับ DOM โดย MIL-53(Al) สูงขึ้นเพียง เล็กน้อย 55.2 เป็น 62 มิลลิกรัมต่อกรัม (ที่ความเข้มข้นสมดุล 2.8 และ 2.9 มิลลิกรัมต่อลิตร) ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับความสามารถในการดูดซับนาพรอกเซนที่ไม่ร่วมกับ DOM แสดงให้ เห็นว่าการมีอยู่ของ DOM และฟอสเฟตส่งมีผลกระทบต่อการดูดซับนาพรอกเซนเพียงเล็กน้อย ทั้งนี้ถึงแม้ว่า MIL-53(Al) จะสามารถขยายขนาดรูพรุนได้ในกรณีที่มีสารอินทรีย์อยู่ร่วมได้ แต่อาจ เนื่องมาจากโมเลกุลของนาพรอกเซนอาจจะสามารถทำปฏิกิริยากับ DOM (Maoz และ Chefetz, 2553) ได้ทำให้เกิดการแข่งขันการดูดซับนาพรอกเซนระหว่าง MIL-53(Al) และ DOM

แต่อย่างไรก็ตามการดูดซับนาพรอกเซนของ NH₂-MIL-53(Al) มีค่าสูงขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นผล มาจากการลดผลกระทบจากการแย่งพื้นที่การดูดซับของฟอสเฟตต่อหมู่เอมีนบนโครงสร้าง ของ NH₂-MIL-53(Al) นอกจากนี้พบว่า PAC สามารถดูดซับนาพรอกเซนได้ลดลงอย่างมากซึ่งอาจ เป็นผลมาจากนาพรอกเซนทำปฏิกิริยากับ DOM ที่มีอยู่ในน้ำเสียทำให้เหลือนาพรอกเซนอิสระน้อยลง แต่ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบกับกรณี MIL-53(Al) และ NH₂-MIL-53(Al) อาจกล่าวได้ว่าความสามารถ ในการดูดซับของ MIL-53(Al) และ NH₂-MIL-53(Al) ต่อนาพรอกเซนสูงกว่าการเกิดปฏิกิริยาระหว่าง นาพรอกเซนกับ DOM ที่มีอยู่ในน้ำเสีย

ความสามารถในการดูดซับไอบูโปรเฟนเมื่ออยู่ร่วมกับ DOM โดย MIL-53(Al) พบว่า ความสามารถในการดูดซับไอบูโปรเฟนลดลงเพียงเล็กน้อยเปรียบเทียบกับการดูดซับยาที่ไม่ร่วมกับ DOM ซึ่งผลจากการขยายตัวของรูพรุนและการลดผลกระทบของฟอสเฟตไม่ส่งเสริมประสิทธิภาพ การดูดซับของไอบูโปรเฟน เช่นเดียวกับกรณีของนาพรอกเซน PAC มีประสิทธิภาพการดูดซับลดลง เมื่อไอบูโปรเฟนอยู่ร่วมกันกับ DOM เนื่องจากการทำปฏิกิริยากันระหว่างไอบูโปรเฟนกับ DOM และ NH₂-MIL-53(Al) มีประสิทธิภาพการดูดซับไอบูโปรเฟนสูงขึ้นซึ่งอาจเป็นผลมาจากผลกระทบของ ฟอสเฟตที่ลดลง

รูปที่ 4- 30 กราฟเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับของยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และ ไอบูโปรเฟนระหว่างร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำและในสารละลายบัฟเฟอร์ (ตามลำดับ) โดย MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC

4.4.3.1.3 ผลกระทบของสารอินทรีย์ละลายน้ำในน้ำเสีย (DOM) ต่อการดูดซับ สารตกค้างจากยาแบบมลสารผสม

จากการศึกษาการดูดซับของยาแบบผสมคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนร่วมกับ DOM โดย MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC พบว่า MIL-53(Al) มีความสามารถในการดูดซับ ยาสูงที่สุด รองลงมาคือ NH₂-MIL-53(Al) และสุดท้ายคือ PAC แสดงดังรูปที่ 4-31

การดูดซับโดย MIL-53(Al) เมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับระหว่างยาแบบเดี่ยว และแบบผสมร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำพบว่าความสามารถในการดูดซับยาแบบผสม มีความสามารถในการดูดซับลดลงเนื่องมาจากการแย่งชิงพื้นที่ในการดูดซับของยาแต่ละชนิด โดยความสามารถในการดูดซับคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนมีค่าใกล้เคียงกัน แต่เมื่อ พิจารณาความสามารถในการดูดซับยาทั้งสามประเภทในกรณีแบบผสมพบว่าการขยายขนาดรูพรุน (Breathing effect) ส่งผลให้การดูดซับสารตกค้างจากยาสูงขึ้นตามการเพิ่มขึ้นของสารอินทรีย์ที่มีอยู่ ในน้ำเช่นเดียวกับในกรณีการดูดซับแบบผสมที่ไม่มี DOM อยู่ในน้ำ

สำหรับการดูดซับโดย NH₂-MIL-53(AI) พบว่าความสามารถในการดูดซับยาแบบผสมร่วมกับ DOM ลดลงอย่างมากเมื่อเปรียบเทียบกับการดูดซับยาแบบเดี่ยวร่วมกับ DOM อาจเป็นผลมาจาก การแย่งชิงพื้นที่ในการดูดซับจึงต้องแบ่งพื้นที่ในการดูดซับ โดยความสามารถในการดูดซับยาทั้งสาม ชนิดมีค่าใกล้เคียงกัน ถึงแม้ปรากฏการณ์ขยายรูพรุนสามารถเกิดขึ้นได้เช่นกัน แต่จากโครงสร้างรูพรุน ของ NH₂-MIL-53(AI) ที่มีพื้นผิวและปริมาตรรูพรุนต่ำกว่า MIL-53(AI) และการมีอยู่ของหมู่เอมีน อาจก่อให้เกิดการขัดขวางการเข้าถึงรูพรุนภายในมากกว่ากรณีของ MIL-53(AI) ทำให้พบว่า ประสิทธิภาพการดูดซับยาทั้งสามชนิดในเวลาเดียวกันของ NH₂-MIL-53(AI) สูงขึ้นกว่าแบบเดี่ยว ไม่มากนักเมื่อเปรียบเทียบกับกรณี MIL-53(AI)

การดูดซับโดย PAC พบว่าความสามารถในการดูดซับคีโตโปรเฟนร่วมกับ DOM แบบผสม มีความสามารถในการดูดซับลดลงเป็นอย่างมาก ความสามารถในการดูดซับไอบูโปรเฟนร่วมกับ DOM แบบผสมลดลงเพียงเล็กน้อย และความสามารถในการดูดซับไอบูโปรเฟนร่วมกับ DOM แบบผสมไม่เกิดการดูดซับขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับการดูดซับยาแบบเดี่ยวร่วมกับ DOM อาจเป็นผล มาจากการแย่งชิงพื้นที่ในการดูดซับระหว่างยาแต่ละชนิด และการแย่งชิงพื้นที่การดูดซับกับ สารอินทรีย์ละลายน้ำ จึงทำให้ความสามารถในการดูดซับลดลงเป็นอย่างมากสำหรับยาทุกชนิดเมื่ออยู่ ร่วมกับ DOM

รูปที่ 4- 31 กราฟเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับระหว่างยามลสารเดี่ยวและยามลสารผสม ร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำโดย MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC (ตามลำดับ)

4.4.3.2 ผลกระทบของสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดไม่ชอบน้ำ (HPO) ต่อการดูดซับ สารตกค้างจากยา

4.4.3.2.1 การดูดซับสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดไม่ชอบน้ำ (HPO)

จากการศึกษาการดูดซับของสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดไม่ชอบน้ำโดย MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC พบว่าทั้ง MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC ไม่เกิดการดูดซับ สารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดไม่ชอบน้ำ อาจเป็นผลมาจากขนาดของสารอินทรีย์ละลายน้ำส่วนที่ ไม่ชอบน้ำซึ่งส่วนมากเป็นกรดฮิวมิกซึ่งเป็นสารอินทรีย์ที่มีโมเลกุลขนาดใหญ่มากซึ่งใหญ่กว่า ขนาดรูพรุนของ MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC จึงไม่สามารถเข้าสู่รูพรุนและไม่เกิด การดูดซับขึ้น

รูปที่ 4- 32 กราฟแสดงความสามารถในการดูดซับสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดไม่ชอบน้ำ โดย MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC

4.4.3.2.2 ผลกระทบของสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดไม่ชอบน้ำ (HPO) ต่อการดูดชับ สารตกค้างจากยาแบบมลสารเดี่ยว

การดูดซับยาแบบเดี่ยวร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดไม่ชอบน้ำ ของยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบุโปรเฟน โดยตัวกลางดูดซับชนิด MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC

พบว่า MIL-53(Al) มีความสามารถในการดูดซับยาสูงสุด รองลงมาคือ NH₂-MIL-53(Al) และ PAC ตามลำดับ แสดงดังรูปที่ 4-33

โดย MIL-53(Al) มีความสามารถในการดูดซับยาไอบูโปรเฟนสูงที่สุด รองลงมาคือ คีโตโปรเฟน และนาพรอกเซน มีความสามารถในการดูดซับสูงสุดคือ 63, 47, และ 43.8 มิลลิกรัม ต่อกรัม (ที่ความเข้มข้นสมดุล 5.1, 4.8, และ 2.7 มิลลิกรัมต่อลิตร) ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับ ความสามารถในการดูดซับเมื่ออยู่ร่วมกับ HPO กับในน้ำเสียสังเคราะห์ พบว่า MIL-53(Al) สามารถ ดูดซับคีโตโปรเฟนได้สูงขึ้นเมื่ออยู่ร่วมกับ HPO (เช่นเดียวกับในกรณีการมีอยู่ของ DOM) ซึ่งอาจเกิดจากการขยายตัวของรูพรุนทำให้การเข้าสู่รูพรุนของคีโตโปรเฟนเกิดได้ง่ายขึ้น แต่ในกรณี นาพรอกเซนและไอบูโปรเฟนร่วมกับ HPO ส่งผลทำให้ความสามารถในการดูดซับลดลงเล็กน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับการดูดซับในน้ำเสียสังเคราะห์ ดังเช่นอภิปรายไว้ในกรณีการดูดซับอาในกรณี ที่มี DOM ส่งผลให้การดูดซับของนาพรอกเซนและไอบูโปรเฟน ทำให้เกิดการแข่งขันการดูดซับระหว่าง MIL-53(Al) และ HPO แต่เนื่องจากผลกระทบของ HPO ต่อการดูดซับนาพรอกเซนและไอบูโปรเฟน มีน้อย จึงอาจกล่าวได้ว่านาพรอกเซนและไอบูโปรเฟนนั้นมีความชอบในการดูดซับกับ MIL-53(Al) มากกว่าการดูดซับกับ HPO

NH₂-MIL-53(Al) มีความสามารถในการดูดซับยาไอบูโปรเฟนสูงที่สุด รองลงมาคือ นาพรอกเซน และคีโตโปรเฟน มีความสามารถในการดูดซับสูงสุดคือ 17.5, 15.7, และ 14.8 มิลลิกรัม ต่อกรัม (ที่ความเข้มข้นสมดุล 11.2, 4.1, และ7.4 มิลลิกรัมต่อลิตร) ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับ ความสามารถในการดูดซับเมื่ออยู่ร่วมกับ HPO กับในน้ำเสียสังเคราะห์ พบว่าเมื่อยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน อยู่ร่วมกับ HPO พบว่ามีความสามารถในการดูดซับสูงกว่าในน้ำเสีย สังเคราะห์ เนื่องจากไม่ได้รับผลกระทบของฟอสเฟตจากฟอสเฟตบัฟเฟอร์ ความสามารถในการดูดซับของ PAC มีความสามารถในการดูดซับยาคีโตโปรเฟนสูงที่สุด รองลงมาคือไอบูโปรเฟน และนาพรอกเซน มีความสามารถในการดูดซับสูงสุดคือ 12.2, 11.7, และ 10.5 มิลลิกรัมต่อกรัม (ที่ความเข้มข้นสมดุล 8.7, 11.6, และ 12.3 มิลลิกรัมต่อลิตร) ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับความสามารถในการดูดซับเมื่ออยู่ร่วมกับ HPO กับในน้ำเสียสังเคราะห์ พบว่ามีความสามารถในการดูดซับยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนต่ำกว่าในน้ำเสีย สังเคราะห์อย่างมาก อาจเกิดจากปฏิกิริยาระหว่าง HPO และยาทั้งสามชนิดทำให้การดูดซับของ PAC ลดลงเนื่องจากการแย่งชิงการดูดซับระหว่าง PAC และ HPO ในกรณีการดูดซับยาไอบูโปรเฟน และนาพรอกเซน

CHULALONGKORN UNIVERSITY

รูปที่ 4- 33 กราฟเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับของยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และ ไอบูโปรเฟนระหว่างร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดไม่ชอบน้ำ (HPO) และในสารละลายบัฟเฟอร์ (ตามลำดับ) โดย MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC

4.4.3.2.3 ผลกระทบของสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดไม่ชอบน้ำ (HPO) ต่อการดูดซับ สารตกค้างจากยาแบบมลสารผสม

จากการศึกษาการดูดซับของยาแบบผสมคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนร่วมกับ HPO โดย MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC พบว่า MIL-53(Al) มีความสามารถในการดูดซับ ยาสูงที่สุด รองลงมาคือ NH₂-MIL-53(Al) และสุดท้ายคือ PAC แสดงดังรูปที่ 4-34

การดูดซับโดย MIL-53(Al) เมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับระหว่างยาแบบเดี่ยว และแบบผสมร่วมกับ HPO พบว่าความสามารถในการดูดซับยาแบบผสมมีความสามารถในการดูดซับ ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นผลมาจาก MIL-53(Al) มีสมบัติการขยายตัวของรูพรุน (Breathing effect) ซึ่งทำให้สามารถเข้าถึงพื้นที่รูพรุนภายในได้มากขึ้นเมื่อมีมลสารอยู่ในสารละลายมากขึ้นทำให้สามารถ ดูดซับมลสารได้เพิ่มมากขึ้น

สำหรับการดูดซับโดย NH₂-MIL-53(Al) เมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับระหว่าง ยาแบบเดี่ยวและแบบผสมร่วมกับ HPO พบว่าความสามารถในการดูดซับคีโตโปรเฟนร่วมกับ HPO ยาแบบผสมลดลง ความสามารถในการดูดซับนาพรอกเซนร่วมกับ HPO แบบยาผสมลดลง ความสามารถในการดูดซับไอบูโปรเฟนร่วมกับ HPO แบบยาผสมไม่เปลี่ยนแปลง การดูดซับที่เกิดขึ้น อาจเป็นผลมาจากการแย่งชิงพื้นที่ในการดูดซับจึงต้องแบ่งพื้นที่ในการดูดซับ ซึ่งอาจเกิดจากหมู่เอมีน ในโครงสร้างของ NH₂-MIL-53(Al) อาจเกิดการขัดขวางการเข้าถึงของยาซึ่งสัมพันธ์กับขนาดของยา จึงทำให้ไอบูโปรเฟนมีความสามารถในการดูดซับไม่เปลี่ยนแปลง และมีความสามารถในการดูดซับ มากกว่ายาคีโตโปรเฟนและนาพรอกเซน

การดูดซับโดย PAC พบว่าความสามารถในการดูดซับคีโตโปรเฟนร่วมกับ HPO แบบยาผสม มีความสามารถในการดูดซับลดลง ความสามารถในการดูดซับนาพรอกเซนร่วมกับ HPO แบบยาผสม ลดลงเพียงเล็กน้อย ความสามารถในการดูดซับไอบูโปรเฟนร่วมกับ HPO แบบยาผสมลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับการดูดซับยาแบบเดี่ยวร่วมกับ HPO อาจเป็นผลมาจากการแย่งชิงพื้นที่ ในการดูดซับระหว่างยาแต่ละชนิด จึงทำให้ความสามารถในการดูดซับยาแบบผสมลดลงสำหรับ ยาทุกชนิดเมื่ออยู่กับ HPO

รูปที่ 4- 34 กราฟเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับระหว่างยามลสารเดี่ยวและยามลสารผสม ร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดไม่ชอบน้ำโดย MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC (ตามลำดับ)

4.4.3.3 ผลกระทบของสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดชอบน้ำ (HPI) ต่อการดูดซับสารตกค้าง จากยา

4.4.3.3.1 การดูดซับสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดชอบน้ำ (HPI) โดยตัวกลางดูดซับ

การศึกษาการดูดซับสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดชอบน้ำโดย MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al) และ PAC พบว่า MIL-53(Al) และ NH₂-MIL-53(Al) ไม่เกิดการดูดซับสารอินทรีย์ละลายน้ำ ชนิดชอบน้ำ เนื่องจากในการทดลองนี้เลือกทริปโตเฟนเป็นตัวแทนสารอินทรีย์ละลายน้ำส่วนที่ชอบน้ำ ซึ่งอาจเกิดแรงทางไฟฟ้าสถิตระหว่างทริปโตเฟนกับ MIL-53(Al) และ NH₂-MIL-53(Al) โดยหมู่เอมีน ในโมเลกุลของทริปเฟนที่พีเอช 7 จะอยู่ในรูป NH₃⁺ และพื้นผิวของ MIL-53(Al) และ NH₂-MIL-53(Al) จะเป็นประจุบวกส่งผลทำให้เกิดแรงผลักทางไฟฟ้าสถิต ในทางกลับกัน PAC เกิดการดูดซับสารอินทรีย์ละลายน้ำส่วนที่ชอบน้ำ มีความสามารถในการดูดซับ HPI สูงสุดที่ 23.6 มิลลิกรัมคาร์บอนต่อกรัม ที่ความเข้มข้นที่สภาวะสมดุล 9.4 มิลลิกรัมคาร์บอนต่อลิตร

รูปที่ 4- 35 กราฟแสดงความสามารถในการดูดซับสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดชอบน้ำโดย MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC

4.4.3.3.2 ผลกระทบของสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดชอบน้ำ (HPI) ต่อการดูดซับ สารตกค้างทางยาแบบมลสารเดี่ยว

การดูดซับยาแบบเดี่ยวร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำส่วนที่ชอบน้ำ โดยประกอบไปด้วย ยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน โดย MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC พบว่า MIL-53(Al) มีความสามารถในการดูดซับสูงสุด รองลงมาคือ PAC ส่วน NH₂-MIL-53(Al) นั้นไม่เกิด การดูดซับขึ้น แสดงดังรูปที่ 4-36

MIL-53(Al) มีความสามารถในการดูดซับยาคีโตโปรเฟนสูงที่สุด รองลงมาคือ นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน ตามลำดับ โดยมีความสามารถในการดูดซับสูงสุดคือ 59, 56.5, และ 47.4 มิลลิกรัมต่อกรัม (ที่ความเข้มข้นสมดุล 5.7, 5.6, และ 6.5 มิลลิกรัมต่อลิตร) ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับความสามารถในการดูดซับของ MIL-53(Al) พบว่าคีโตโปรเฟนเมื่ออยู่ร่วมกับ HPI มีความสามารถในการดูดซับสูงกว่าในน้ำเสียสังเคราะห์เล็กน้อย ในทางตรงกันข้ามนาพรอกเซนและ ไอบูโปรเฟนร่วมกับ HPI ส่งผลทำให้ความสามารถในการดูดซับลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับการดูดซับ ในน้ำเสียสังเคราะห์ อาจเป็นผลมาจากนาพรอกเซนและไอบูโปรเฟนนั้นอาจเกิดอันตรกิริยา (Interaction) กับทริปโตเฟนซึ่งเป็นตัวแทนของ HPI ได้ จึงอาจเกิดการแย่งซิงการดูดซับ นาพรอกเซนหรือไอบูโปรเฟนระหว่าง MIL-53(Al) และทริปโตเฟน แต่นาพรอกเซนและไอบูโปรเฟน อาจจะมีความชอบในการดูดซับบน MIL-53(Al) มากกว่าทริปโตเฟน จึงส่งผลให้ความสามารถ ในการดูดซับยาเมื่ออยู่ร่วมกับ HPI นั้นลดลง การดูดซับยาในกรณีนี้อาจมีปัจจัยของปรากฏการณ์ ขยายรูพรุนของ MIL-53(Al) เมื่ออยู่ร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำ (ซึ่งเห็นได้ชัดในกรณีคีโตโปรเฟน)

NH₂-MIL-53(Al) ไม่เกิดการดูดซับทั้งคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน อาจเป็นผล มาจากการทดลองนี้ทำการทดลองภายใต้การควบคุมพีเอชและความแรงไอออนด้วยฟอสเฟตบัฟเฟอร์ ซึ่งอาจจะได้รับผลกระทบจากฟอสเฟตเช่นเดียวกับการทดลองไอโซเทอมการดูดซับในน้ำเสีย สังเคราะห์จึงทำไม่เกิดการดูดซับขึ้น

ความสามารถในการดูดซับของ PAC พบว่าการมีอยู่ของ HPI ส่งผลให้ความสามารถ ในการดูดซับยาคีโตโปรเฟนไม่ลดลงมากนัก แต่ความสามารถในการดูดซับยานาพรอกเซนและ ไอบูโปรเฟนลดลงเป็นอย่างมากเมื่อเปรียบเทียบกับการดูดซับในน้ำเสียสังเคราะห์ โดยความสามารถ ในการดูดซับยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนมีค่าเท่ากับ 23, 14.7, และ 7.5 มิลลิกรัม ต่อกรัม (ความเข้มข้นสมดุล 10.2, 10, และ 12.4 มิลลิกรัมต่อลิตร) ตามลำดับ การดูดซับที่ลดลงนี้ อาจเป็นผลมาจากการมีอยู่ของ HPI จึงเกิดการแย่งชิงพื้นที่ในการดูดซับระหว่าง HPI (ทริปโตเฟน) และยา บน PAC โดยสอดคล้องกับระดับความเข้มข้นของ HPI (ทริบโตรเฟน) ที่ลดลงในทุกๆตัวอย่าง แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการดูดซับ HPI ของ PAC ในทุกตัวอย่าง (แสดงดังรูปที่ 4-37) จึงส่งผลทำให้ความสามารถในการดูดซับยานั้นลดลงในกรณีที่มี HPI อยู่ร่วมด้วย

Chulalongkorn University

รูปที่ 4- 36 กราฟเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับของยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และ ไอบูโปรเฟนระหว่างร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดชอบน้ำและในสารละลายบัฟเฟอร์ (ตามลำดับ) โดย MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC

รูปที่ 4- 37 แผนภูมิแท่งความเข้มข้นเริ่มต้นและสุดท้ายของสารอินทรีย์ละลายน้ำที่ชอบน้ำร่วมกับ ยามลสารเดี่ยวที่ดูดซับโดย PAC

4.4.3.3.3 ผลกระทบของสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดชอบน้ำ (HPI) ต่อการดูดซับ สารตกค้างจากยาแบบมลสารผสม

จากการศึกษาการดูดซับของยาแบบผสมคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนร่วมกับ HPI โดย MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC พบว่า MIL-53(Al) มีความสามารถในการดูดซับ ยาสูงที่สุด รองลงมาคือ PAC และสุดท้ายคือ NH₂-MIL-53(Al) แสดงดังรูปที่ 4-38

การดูดซับโดย MIL-53(Al) เมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับระหว่างยาแบบเดี่ยว และแบบผสมร่วมกับ HPI พบว่าความสามารถในการดูดซับยาแบบผสมมีความสามารถในการดูดซับ ลดลงเพียงเล็กน้อย ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการแย่งชิงพื้นที่ในการดูดซับบนตัวกลางดูดซับ MIL-53(Al) แต่เมื่อมองถึงความสามารถในการดูดซับมลสารโดยรวมพบว่า MIL-53(Al) สามารถดูดซับมลสาร (ยา) ได้สูงมากขึ้นโดยไม่เกิดการคัดเลือก แสดงให้เห็นถึงผลกระทบของการขยายรูพรุนของ MIL-53(Al) ทำให้การดูดซับเพิ่มขึ้นเมื่อมีปริมาณสารอินทรีย์ในวัฏภาคน้ำสูงขึ้น

ในส่วนของ NH₂-MIL-53(Al) ไม่เกิดการดูดซับทั้งคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน ร่วมกับ HPI เช่นเดียวกันกับการดูดซับยาแบบเดี่ยวร่วมกับ HPI ซึ่งเกิดจากผลกระทบของฟอสเฟต จากฟอสเฟตบัฟเฟอร์

การดูดซับโดย PAC พบว่าความสามารถในการดูดซับคีโตโปรเฟนร่วมกับ HPI แบบผสม มีความสามารถในการดูดซับลดลง ความสามารถในการดูดซับนาพรอกเซนร่วมกับ HPI แบบผสม เพิ่มขึ้นเล็กน้อย ความสามารถในการดูดซับไอบูโปรเฟนร่วมกับ HPI แบบผสมเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับการดูดซับยาแบบเดี่ยวร่วมกับ HPI อาจเป็นผลมาจากการแย่งชิงพื้นที่ ในการดูดซับระหว่างยาแต่ละชนิด และการมีอยู่ของ HPI ไม่ส่งผลกระทบต่อการดูดซับโดยรวม มากนัก ซึ่งอาจเกิดจากการที่ PAC สามารถดูดซับ HPI (ทริปโตเฟน) ได้โดยกลไกที่แตกต่างจากกรณี การดูดซับยาทั้งสามชนิด ซึ่งคาดว่าพันธะ **π**-**π** stacking ระหว่างยากับพื้นผิว PAC น่าจะมีบทบาท สำคัญและแตกต่างจากกรณี HPI (ทริปโตเฟน)

รูปที่ 4- 38 กราฟเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับระหว่างยามลสารเดี่ยวและยามลสารผสม ร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดชอบน้ำโดย MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC (ตามลำดับ)

รูปที่ 4- 39 แผนภูมิแท่งความเข้มข้นเริ่มต้นและสุดท้ายของสารอินทรีย์ละลายน้ำที่ชอบน้ำร่วมกับยา มลสารผสมที่ดูดซับโดย PAC

ร**ูปที่ 4- 40** กลไกการดูดซับที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในการดูดซับสารตกค้างจากยาร่วมกับสารอินทรีย์ ละลายน้ำโดย MIL-53(Al) (บน) และ PAC (ล่าง)
4.4.4 การดูดซับสารตกค้างจากยาในน้ำเสียสังเคราะห์ที่ความเข้มข้นต่ำ

การศึกษาการดูดซับยาให้มีความใกล้เคียงสภาวะจริงจึงทำการศึกษาที่ความเข้มข้นต่ำ โดยการดูดซับยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนในน้ำเสียสังเคราะห์มลสารเดี่ยว ดำเนินการที่ความเข้มข้นเริ่มต้นของยาในระดับ ppb โดยตัวกลางดูดซับ MIL-53(Al) ซึ่งความสามารถในการดูดซับสูงสุดที่ความเข้มข้นสูง ผลของความสามารถในการดูดซับและ ความเข้มข้นของสมดุลนั้นแสดงในหน่วยของ µg/g และ µg/L ตามลำดับ แสดงดังรูปที่ 4-40 โดยพบว่าการดูดซับที่ความเข้มข้นต่ำโดย MIL-53(Al) ของยานาพรอกเซนมีความสามารถ ในการดูดซับสูงที่สุดคือ 1,249.5 ไมโครกรัมต่อกรัม ที่ความเข้มข้นที่สภาวะสมดุล 64.4 ไมโครกรัม ต่อลิตร รองลงมาคือคีโตโปรเฟน มีความสามารถในการดูดซับสูงที่สุดคือ 1,130.6 ไมโครกรัมต่อกรัม ที่ความเข้มข้นที่สภาวะสมดุล 81.2 ไมโครกรัมต่อลิตร และสุดท้ายคือไอบูโปรเฟนมีความสามารถใน การดูดซับสูงที่สุดคือ 663 ไมโครกรัมต่อกรัม ที่ความเข้มข้นที่สภาวะสมดุล 64.7 ไมโครกรัมต่อลิตร ซึ่งมีความสอดคล้องกับไอโซเทอมการดูดซับที่ความเข้มข้นสูง โดยทั่วไปแล้วการดูดซับที่ความเข้มข้น ต่ำจะมีรูปแบบไอโซเทอมเป็นเส้นตรงในช่วงเริ่มต้นของกราฟไอโซเทอม

รูปที่ 4- 41 ไอโซเทอมการดูดซับยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน(ตามลำดับ) ที่ความเข้มข้นต่ำโดย MIL-53(Al)

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำการสังเคราะห์ MIL-53(Al) และทำการดัดแปรหมู่ฟังก์ชัน เอ มี น (NH₂-MIL-53(Al)) เพื่ อ ศึ กษาส ม บั ติ ทางกาย ภาพ และ เค มี ของ ตั ว กลางดู ด ซั บ ศึกษาจลนพลศาสตร์และไอโซเทอมการดูดซับคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนในน้ำเสีย สังเคราะห์ ศึกษาการดูดซับคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำ จากน้ำเสียโรงพยาบาล สารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดชอบน้ำและไม่ชอบน้ำ ทั้งมลสารยาชนิดเดี่ยวและ มลสารยาผสม เปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับกับถ่านกัมมันต์ชนิดผง (PAC) โดยการทดลอง แบบทีละเท

5.1.1 การศึกษาสมบัติทางกายภาพและเคมีของตัวกลางดูดซับ

จากการศึกษาคุณสมบัติของตัวกลางดูดซับที่ทำการสังเคราะห์ขึ้นได้ทั้งหมด พบว่าโครงสร้าง ของ MIL-53(Al) และ NH₂-MIL-53(Al) ได้รับการยืนยันโดยลักษณะรูปแบบโครงสร้างผลึก XRD อีกทั้งทำการยืนยันผลการดัดแปรหมู่ฟังก์ชันเอมีนโดย FT-IR และการวิเคราะห์หาปริมาณไนโตรเจน (CHNS/O) พบว่าหมู่ฟังก์ชันเอมีนมีอยู่บนพื้นผิวของตัวกลางดูดซับจริง การวิเคราะห์ขนาดรูพรุนและ ปริมาตรรูพรุนของ MIL-53(Al) และ NH₂-MIL-53(Al) โดยใช้การดูดซับไนโตรเจนไอโซเทอมพบว่า ภายหลังการดัดแปรหมู่ฟังก์ชันส่งผลทำให้พื้นที่ผิวจำเพาะของตัวกลางดูดซับลดลง

5.1.2 การศึกษาจลนพลศาสตร์การดูดซับ

การศึกษาจลนพลศาสตร์การดูดซับโดยใช้สมการอันดับหนึ่งเสมือน อันดับที่สองเสมือน และ สมการริชชิ จลนพลศาสตร์การดูดซับของคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนบน ตัวกลางดูดซับ MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC พบว่า MIL-53(Al) สามารถดูดซับได้เร็ว ที่สุดโดยใช้เวลาเข้าสู่สมดุลประมาณ 75 นาที ซึ่งเร็วกว่า PAC ในส่วน NH₂-MIL-53(Al) ไม่เกิด การดูดซับขึ้น จลนพลศาสตร์การดูดซับทั้งหมดมีความเข้ากันกับสมการอันดับที่สองเสมือน กลไกการแพร่กระจายของ Intraparticle ของคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน บน MIL-53(Al) และ PAC พบทั้งสามขั้นตอนโดยขั้นตอนการแพร่ภายในรูพรุนเป็นขั้นตอนที่จำกัด อัตราเร็วในการดูดซับ ไอบูโปรเฟนสามารถแพร่เข้าสู่รูพรุนของ MIL-53(Al) ได้ง่ายกว่ายาอีกสองชนิด นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบกับ PAC ขนาดรูพรุนของ MIL-53(Al) พบว่าลักษณะของรูพรุน มีผลความสำคัญต่อจลนพลศาสตร์การดูดซับ เนื่องจากมีขนาดใหญ่กว่าและเป็นรูพรุนที่มี ความสม่ำเสมอ (Uniform) และสามารถยืดหยุ่นได้ (Breathing effect) ทำให้การเข้าถึงพื้นที่ผิว ภายในเกิดขึ้นได้ง่ายกว่า PAC ที่มีขนาดรูพรุนที่หลากหลายและไม่สม่ำเสมอ

5.1.3 การศึกษาไอโซเทอมการดูดซับ

จากการศึกษาไอโซเทอมการดูดซับศึโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน ชนิดมลสาร เดี่ยวในน้ำเสียสังเคราะห์ พบว่า MIL-53(AI) มีความสามารถในการดูดซับสูงสุด รองมาคือ PAC โดยการมีอยู่ของฟอสเฟตจากฟอสเฟตบัฟเฟอร์ส่งผลให้ NH₂-MIL-53(AI) ไม่เกิดการดูดซับ เมื่อพิจารณาจากค่า R² พบว่าไอโซเทอมการดูดซับของ MIL-53(AI) ในการดูดซับคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน มีเหมาะสมที่สุดกับไอโซเทอมซิปส์, เส้นตรง, และแลงเมียร์ ตามลำดับ PAC พบว่าผลการดูดซับคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน มีเหมาะสมที่สุดกับไอโซเทอม แลงเมียร์, แลงเมียร์, และเส้นตรง ตามลำดับ แรงที่เป็นไปได้ในการดูดซับยาทั้งสามชนิดบน MIL-53(AI) คือแรงดึงดูดทางไฟฟ้าสถิต พันธะไฮโดรเจน รวมถึงการเกิดพันธะ **π-π**

5.1.4 การศึกษาการดูดซับแบบคัดเลือกในน้ำเสียสังเคราะห์แบบยามลสารผสม

จากการศึกษาการดูดซับแบบคัดเลือกในน้ำเสียสังเคราะห์ การดูดซับในมลสารผสมไม่ส่งผล ให้ความสามารถในการดูดซับลดลงนั้นเป็นผลมาจากปรากฎการณ์ Breathing effect ในส่วนของ PAC มีความสามารถในการดูดซับยาลดลงอย่างมากอาจเป็นผลมาจากการแย่งซิงพื้นที่ของยา บนตัวกลางดูดซับ

5.1.5 การดูดซับสารตกค้างจากยาแบบมลสารยาเดี่ยวร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำ

การดูดซับสารตกค้างจากยาแบบมลสารเดี่ยวร่วมกับ DOM พบว่า MIL-53(Al) มีความสามารถในการดูดซับยาสูงสุด รองลงมาคือ NH₂-MIL-53(Al) และ PAC ตามลำดับ เมื่อยาคีโตโปรเฟนอยู่ร่วมกับ DOM ส่งผลทำให้การดูดซับคีโตโปรเฟนสูงขึ้น ในส่วนของนาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน เมื่อร่วมกับ DOM มีความสามารถในการดูดซับสูงขึ้นเพียงเล็กน้อย อาจเป็นผล มาจากการแข่งขันการดูดซับยาระหว่างตัวกลางดูดซับและ DOM โดย DOM ไม่ถูกดูดซับ จากตัวกลางดูดซับใดเลย ความสามารถในการดูดซับยาคีโตโปรเฟนที่อยู่ร่วมกับ DOM ผลของ Breathing effect และผลกระทบของฟอสเฟตทำให้การดูดซับยาโดย MIL-53(Al) และ NH₂-MIL-53(Al) สูงขึ้น

5.1.6 การดูดซับสารตกค้างจากยาแบบมลสารผสมร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำ

ในการดูดซับสารตกค้างจากยาแบบมลสารผสมร่วมกับ DOM โดย MIL-53(Al) มีความสามารถในการดูดซับที่ลดลงอาจเป็นผลของการแย่งชิงพื้นที่ในการดูดซับของยาแต่ละชนิด ในส่วนของ NH₂-MIL-53(Al) ความสามารถในการดูดซับลดลงอย่างมากเป็นผลจากการแย่งชิงพื้นที่ ในการดูดซับและเกิดการขัดขวางการดูดซับจากหมู่เอมีนในโครงสร้าง การดูดซับยาของ PAC มีความสามารถในการดูดซับลดลงอย่างมากเมื่ออยู่ร่วมกับ DOM เป็นผลจากการแย่งชิงพื้นที่ ในการดูดซับของยาแต่ละชนิด และการแย่งชิงพื้นที่การดูดซับ DOM

5.1.7 การดูดซับสารตกค้างจากยาแบบมลสารเดี่ยวร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิด ไม่ชอบน้ำ

การดูดซับยาแบบเดี๋ยวร่วมกับ HPO MIL-53(Al) มีความสามารถในการดูดซับยาสูงสุด รองลงมาคือ NH₂-MIL-53(Al) และ PAC ตามลำดับ โดย MIL-53(Al) มีความสามารถในการดูดซับ เป็นผลมาจากการขยายตัวของรูพรุนทำให้การเข้าสู่รูพรุนของคีโตโปรเฟนเกิดได้ง่ายขึ้น แต่ในกรณี นาพรอกเซนและไอบูโปรเฟนร่วมกับ HPO ส่งผลทำให้ความสามารถในการดูดซับลดลงเล็กน้อย อาจเกิดการแข่งขันการดูดซับระหว่าง MIL-53(Al) และ HPO แต่นาพรอกเซนและไอบูโปรเฟนนั้น มีความชอบในการดูดซับกับ MIL-53(Al) มากกว่าการดูดซับกับ HPO ในส่วนของ NH₂-MIL-53(Al) มีความสามารถในการดูดซับยาไอบูโปรเฟนสูงที่สุด รองลงมาคือนาพรอกเซน และคีโตโปรเฟน ตามลำดับ เนื่องจากไม่ได้รับผลกระทบจากฟอสเฟตจากฟอสเฟตบัฟเฟอร์ ความสามารถในการดูดซับ ของ PAC มีความสามารถในการดูดซับยาคีโตโปรเฟนสูงที่สุด รองลงมาคือไอบูโปรเฟน และนาพรอกเซน แต่ความสามารถต่ำกว่าในน้ำเสียสังเคราะห์อย่างมาก อาจเกิดจากปฏิกิริยา ระหว่าง HPO และยาทั้งสามชนิดทำให้การดูดซับของ PAC ลดลง

5.1.8 การดูดซับสารตกค้างจากยาแบบมลสารผสมร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิด ไม่ชอบน้ำ

ในการดูดซับสารตกค้างจากยาแบบมลสารผสมร่วมกับ HPO โดย MIL-53(Al) มีความสามารถในการดูดซับที่ไม่เปลี่ยนแปลงอาจเป็นผลของ Breathing effect ในส่วนของ NH₂-MIL-53(Al) ความสามารถในการดูดซับลดลงยกเว้นไอบูโปรเฟนเป็นผลจาก การแย่งชิงพื้นที่ในการดูดซับและเกิดการขัดขวางการดูดซับจากหมู่เอมีนในโครงสร้าง การดูดซับยา ของ PAC มีความสามารถในการดูดซับลดลงเป็นผลจากการแย่งชิงพื้นที่ในการดูดซับ

5.1.9 การดูดซับสารตกค้างจากยาแบบมลสารเดี่ยวร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำ ชนิดชอบน้ำ

การดูดซับยาแบบเดี่ยวร่วมกับ HPI พบว่า MIL-53(Al) มีความสามารถในการดูดซับสูงสุด รองลงมาคือ PAC ส่วน NH₂-MIL-53(Al) นั้นไม่เกิดการดูดซับขึ้นเนื่องจากฟอสเฟตบัฟเฟอร์ โดย MIL-53(Al) มีความสามารถในการดูดซับ ยาคีโตโปรเฟนสูงที่สุด รองลงมาคือ นาพรอกเซน และ ไอบูโปรเฟน เมื่อ HPI อยู่ร่วมกับคีโตโปรเฟนส่งผลให้ความสามารถในการดูดซับเพิ่มขึ้น แต่ส่งผลให้ ความสามารถลดลงเมื่อ HPI อยู่ร่วมกับนาพรอกเซนและไอบูโปรเฟน อาจเกิดการแข่งขันการดูดซับ ระหว่าง MIL-53(Al) และ HPI แต่นาพรอกเซนและไอบูโปรเฟนนั้น มีความชอบในการดูดซับ กับ MIL-53(Al) มากกว่าการดูดซับกับของสารทริปโตเฟนที่เป็นตัวแทนของ HPI โดยการเพิ่มขึ้น หรือลดลงของการดูดซับยาในกรณีนี้ยังเกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ขยายรูพรุนของ MIL-53(Al)

5.1.10 การดูดซับสารตกค้างจากยาแบบมลสารผสมร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิด ชอบน้ำ

ความสามารถในการดูดซับของ PAC ที่ลดลงนี้อาจเป็นผลมาจากการมีอยู่ของ HPI จึงเกิด การแย่งชิงพื้นที่ในการดูดซับระหว่าง HPI และยาบน PAC ทำให้การมีอยู่ของ HPI ส่งผลให้ ความสามารถในการดูดซับยาคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนลดลง

5.1.11 การดูดซับสารตกค้างจากยาแบบมลสารเดี่ยวในน้ำเสียสังเคราะห์ที่ความเข้มข้น ต่ำ

ความสามารถในการดูดซับของ MIL-53(Al) ในการดูดซับที่ความเข้มข้นต่ำมีความสามารถ ในการดูดซับที่ดีและมีความสอดคล้องกับกราฟไอโซเทอมการดูดซับของ MIL-53(Al) ที่ความเข้มข้น สูง

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการดูดซับสารกลุ่มยาต้านการอักเสบที่ไม่ใช่สเตียรอยด์ร่วมกับสารอินทรีย์ ละลายน้ำโดย MIL-53(Al) ที่มีการดัดแปรหมู่ฟังก์ชั่นมีข้อเสนอแนะดังนี้

- 1. ศึกษาจลนพลศาสตร์การดูดซับของมลสารยาร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำในน้ำเสีย
- 2. ศึกษาไอโซเทอมการดูดซับในน้ำเสียสังเคราะห์โดยไม่ใช้ฟอสเฟตบัฟเฟอร์
- ศึกษาการประสิทธิภาพการดูดซับของตัวกลางดูดซับ MIL-53(Al) ที่มีการดัดแปร หมู่ฟังก์ชันชนิดอื่นๆ
- 4. ศึกษาเปรียบเทียบความสามรถในการดูดซับยาร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำจริงและ สารอินทรีย์ละลายน้ำตัวแทน (Surrogate)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Chulalongkorn University

131

การวิเคราะห์ความเข้มข้นคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนโดย เครื่องโครมาโทกราฟีของเหลวสมรรถนะสูงเครื่องตรวจวัดสัญญาณชนิด Diode array detector (HPLC-DAD) ที่ความเข้มข้นสูงและความเข้มข้นต่ำ

เครื่องมือและสารเคมีที่ใช้ในการทดลอง

- เครื่องโครมาโทกราฟีของเหลวสมรรถนะสูงเครื่องตรวจวัดสัญญาณชนิด Diode array detector (HPLC-DAD) รุ่น Agilent 1100 HPLC
- Stock solution คีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน ที่ความเข้มข้น
  10,000 มิลลิกรัมต่อลิตร
- 3. เมทานอล (Methanol)
- 4. เอทานอล (Ethanol)
- 5. อะซีโตไนไตรล์ (Acetonitrile)
- 6. กรดออร์โทฟอสฟอริกร้อยละ 85
- 7. น้ำกลั่นปราศจากอิออน 18.2 ไมโครซีเมนต์ (DI water)
- 8. ไมโครปิเปต (Micro pipette)
- 9. ขวดวัดปริมาตร (Volumetric flask)

จุหาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การเตรียมสารละลายเข้มข้น (Stock solution) ที่ 10,000 มิลลิกรัมต่อลิตรของศีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน

ตารางที่ ก-1 การเตรียมสารละลาย Stock solution ที่ 10,000 มิลลิกรัมต่อลิตรของ ศิโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบุโปรเฟน

ยา	ปริมาณยา (มิลลิกรัม)	ปริมาตรทั้งหมด (มิลลิลิตร)		
คีโตโปรเฟน	50	5		
นาพรอกเซน	50	5		
ไอบูโปรเฟน	50	5		

ละลายยา 50 มิลลิกรัม โดยใช้เอทานอลสำหรับคีโตโปรเฟน และใช้เมทานอลสำหรับ นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน จากนั้นทำการเจือจาง Stock solution 10,000 มิลลิกรัมต่อลิตรให้ เป็น 1, 3, 5, 7, 10 และ 12 มิลลิกรัมต่อลิตร โดยฟอสเฟตบัฟเฟอร์ ตามสมการ ;

 $C_1V_1 = C_2V_2$

ตัวอย่างการเตรียมคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน 1 มิลลิกรัมต่อลิตร ใน 100 มิลลิลิตรในขวดวัดปริมาตร

$$C_1V_1 = C_2V_2$$

10,000 mg/L x V₁ = 1 mg/L x 100 mL

V₁ = 0.01 mL

หลังจากนั้นทำการปีเปต Stock solution มา 0.01 mL ใส่ในขวดวัดปริมาตรและ ปรับปริมาตรให้เป็น 100 mL ด้วยฟอสเฟตบัฟเฟอร์ 10 mM ดังตารางที่ ก-2

ตารางที่ ก-2 ปริมาตร Stock solution 10,000 มิลลิกรัมต่อลิตรที่ใช้ในการเตรียม ความเข้มข้นมาตรฐานที่ความเข้มข้นสูงในหน่วย ppm

ความเข้มข้นยา (mg/L)	ปริมาตร Stock solution 10,000 ppm (mL)			
0.5	0.005			
1	0.01			
₃ จุฬาล	เกรณมหาวทยาลย _{0.03}			
5 CHULAL	DNGKORN UNIVERSI 0.05			
7	0.07			
10	0.10			
12	0.12			
15	0.15			

รูปที่ ก-3 กราฟมาตรฐานไอบูโปรเฟนในสารละลายบัฟเฟอร์

ความเข้มข้นยา (μg/L)	ปริมาตร Stock solution 1 ppm (µL)
10	1
30	3
60	6
100	10

การเตรียมความเข้มข้นมาตรฐานที่ความเข้มข้นต่ำในหน่วย ppb โดยทำการเจือจาง Stock solution 10,000 ppm ให้เป็น 100 ppm และเจือจางให้เป็น 1 ppm

รูปที่ ก-4 กราฟมาตรฐานคีโตโปรเฟนที่ความเข้มข้นต่ำในสารละลายบัฟเฟอร์

รูปที่ ก-5 กราฟมาตรฐานนาพรอกเซนที่ความเข้มข้นต่ำในสารละลายบัฟเฟอร์

ร**ูปที่ ก-6** กราฟมาตรฐานไอบูโปรเฟนที่ความเข้มข้นต่ำในสารละลายบัฟเฟอร์

รูปที่ ก-7 กราฟมาตรฐานสารอินทรีย์ละลายน้ำในน้ำเสียจริง

รูปที่ ก-9 กราฟมาตรฐานสารละลายนาพรอกเซนในน้ำเสียจริง

รูปที่ ก-11 กราฟมาตรฐานสารละลายคีโตโปรเฟนในน้ำเสียจริงมลสารยาผสม

รูปที่ ก-12 กราฟมาตรฐานสารละลายนาพรอกเซนในน้ำเสียจริงมลสารยาผสม

รูปที่ ก-13 กราฟมาตรฐานสารละลายไอบูโปรเฟนในน้ำเสียจริงมลสารยาผสม

รูปที่ ก-15 กราฟมาตรฐานคีโตโปรเฟนในสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดไม่ชอบน้ำ

รูปที่ ก-17 กราฟมาตรฐานไอบูโปรเฟนในสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดไม่ชอบน้ำ

รูปที่ ก-18 กราฟมาตรฐานศีโตโปรเฟนในสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดไม่ชอบน้ำมลสารยาผสม

รูปที่ ก-19 กราฟมาตรฐานนาพรอกเซนในสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดไม่ชอบน้ำมลสารยาผสม

รูปที่ ก-20 กราฟมาตรฐานไอบูโปรเฟนในสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดไม่ชอบน้ำมลสารยาผสม

MIL-53(A	Al) KET	NH ₂ -MIL-5	3(Al) KET	PAC	PAC KET		
เวลา(นาที)	qt	เวลา(นาที)	qt	เวลา(นาที)	qt		
1	13.78	0.5	0	1	2.30		
3	19.02	1	0	3	4.22		
5	27.21	3	0	5	5.93		
10	31.43	5	0	10	7.19		
15	34.03		0	15	8.36		
20	35.74	10	0	20	11.15		
30	37.23	15	0	30	14.70		
40	37.60	20	0	40	18.52		
50	38.63	25	0	50	21.69		
60	39.79	30	0	60	21.98		
75	41.36	45	0	75	25.67		
90	42.06	60	0	90	24.96		
120	42.46	สงกรณมห 75	าวทราลย	120	27.41		
180	42.70	90 90 PM	UNIVERSI	180	28.69		
240	43.19	120	0	240	30.36		
300	43.52	180	0	300	32.63		
360	43.56	240	0	360	34.01		
		300	0				
		360	0				

ตารางที่ ข-1 ข้อมูลจลนพลศาสตร์การดูดซับคีโตโปรเฟนของ MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC ในฟอสเฟตบัฟเฟอร์ พีเอช 7 ความแรงไอออน 0.01 โมลาร์

MIL-53(	Al) NPX	NH ₂ -MIL-5	3(Al) NPX	PAC	NPX
time (min)	qt	time (min)	qt	time (min)	qt
0.5	17.80	0.5	0	0.5	5.13
1	20.54	1	0	1	5.67
3	25.28	3	0	3	7.17
5	33.13	5	0	5	9.21
7	41.78	T	0	7	11.97
10	45.68 🥒	10	0	10	13.85
15	55.72	15 0	0	15	16.96
20	56.21	20	0	20	19.79
25	58.50	25	0 🗸	25	19.76
30	59.66	30	0	30	20.37
45	63.98	45	0	45	26.93
60	65.67	60	าวิทย ^า ลัย	60	29.40
75	65.75	LONGKORN	UNIV ⁰ ERSIT	75	30.83
90	67.45	90	0	90	31.60
120	68.56	120	0	120	36.94
180	69.99	180	0	180	35.67
240	68.98	240	0	240	37.68
300	66.62	300	0	300	38.72
360	65.35	360	0	360	40.35

ตารางที่ ข-2 ข้อมูลจลนพลศาสตร์การดูดซับนาพรอกเซนของ MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC ในฟอสเฟตบัฟเฟอร์ พีเอช 7 ความแรงไอออน 0.01 โมลาร์

MIL-53	MIL-53(Al) IBP		53(Al) IBP	PAC IBP		
time (min)	qt	time (min)	qt	time (min)	qt	
0.5	5.84	0.5	0	0.5	3.34	
1	20.24	1	0	1	4.70	
3	31.64	3	0	3	7.74	
5	38.51	5.0007	0	5	8.96	
7	42.76	T	0	7	10.47	
10	47.72	10	0	10	12.39	
15	50.72	15	0	15	14.78	
20	55.79	20	0	20	16.22	
25	62.06	25	0	25	17.99	
30	62.56	30	0	30	18.92	
40	54.60	45	0	45	24.26	
45	71.04	60	0 าวิทยาลัย	60	28.26	
50	64.62	75		75	29.10	
60	69.96	90	0	90	33.17	
75	71.10	120	0	120	33.22	
90	71.80	180	0	180	33.54	
120	73.98	240	0	300	35.28	
180	73.64	300	0	360	35.90	
240	70.54	360	0			
300	76.28					
360	67.69					

ตารางที่ ข-3 ข้อมูลจลนพลศาสตร์การดูดซับไอบูโปรเฟนของ MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC ในฟอสเฟตบัฟเฟอร์ พีเอช 7 ความแรงไอออน 0.01 โมลาร์

1. ไอโซเทอมการดูดซับ

ตาราง ค-1 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน ในน้ำเสีย สังเคราะห์แบบยามลสารเดี่ยวโดย MIL-53(Al) ในฟอสเฟตบัฟเฟอร์ พีเอช 7 ความแรงไอออน 0.01 โมลาร์

	KET		NPX			IBP		
C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)
1.09	0.61	4.72	0.77	0.30	4.59	1.00	0.30	3.91
3.01	1.35	15.83	2.26	0.63	16.20	2.45	0.60	21.19
5.15	3.08	30.50	2.79	0.98	18.16	3.45	0.78	26.44
7.50	4.51	41.23	4.67	1.54	30.43	5.711	1.63	39.82
10.29	5.75	50.26	6.49	2.24	41.58	11.24	3.52	75.11
12.30	7.17	56.30	8.52	2.79	55.22	12.95	4.88	87.60

ตาราง ค-2 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน ในน้ำเสีย สังเคราะห์แบบยามลสารเดี่ยวโดย NH₂-MIL-53(Al) ในฟอสเฟตบัฟเฟอร์ พีเอช 7 ความแรงไอออน 0.01 โมลาร์

	KET			NPX	07	IBP					
C ₀	C _e	q _e	າງປະເທກ		l q _e	C ₀	C _e	q _e			
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)			
0.97	1.06	0	0.80	0.88	0	0.86	0.99	0			
2.68	2.98	0	2.62	3.38	0	2.67	3.00	0			
4.41	4.74	0	4.31	4.54	0	4.65	5.32	0			
6.30	6.92	0	5.60	4.96	0	7.36	6.62	0			
9.13	10.24	0	8.44	9.04	0	9.51	10.47	0			
11.42	12.89	0	10.90	10.04	0	12.08	11.63	0			

ตาราง ค-3 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน ในน้ำเสีย สังเคราะห์แบบยามลสารเดี่ยวโดย PAC ในฟอสเฟตบัฟเฟอร์ พีเอช 7 ความแรงไอออน 0.01 โมลาร์

	KET		NPX			IBP		
C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)
1.10	0.76	3.36	0.65	0.14	5.10	1.11	0.32	7.50
3.04	2.24	7.91	1.97	0.99	9.65	2.93	1.70	12.58
5.04	3.62	12.33	3.44	1.88	15.46	6.01	3.60	20.66
7.10	5.82	18.14	5.19	2.78	23.87	8.28	6.16	24.10
10.50	8.22	25.45	8.28	5.30	28.93	13.08	8.84	38.87
13.14	11.53	27.45	10.29	6.80	33.59	14.32	10.04	43.19

2. การดูดซับแบบคัดเลือกในน้ำเสียสังเคราะห์

ตาราง ค-4 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของคีโตโปรเฟน นาพรอกเซนและไอบูโปรเฟน ในน้ำเสีย สังเคราะห์แบบยามลสารผสมโดย MIL-53(Al) ในฟอสเฟตบัฟเฟอร์ พีเอช 7 ความแรงไอออน 0.01 โมลาร์

KET NPX							IBP	
C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)
0.89	0.30	2.07	1.31	0.20	2.39	1.69	-	-
1.17	0.96	5.97	1.67	1.43	11.10	2.52	1.08	11.67
2.11	1.20	8.69	4.03	1.98	19.71	5.70	2.19	34.74
3.06	1.81	11.63	6.35	3.29	28.68	8.44	3.64	45.01
4.27	2.84	13.12	8.81	5.12	33.89	11.61	6.11	50.52
5.23	3.72	13.50	10.84	6.80	36.22	14.76	8.66	54.62

ตาราง ค-5 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของคีโตโปรเฟน นาพรอกเซนและไอบูโปรเฟน ในน้ำเสีย สังเคราะห์แบบยามลสารผสมโดย NH₂-MIL-53(Al) ในฟอสเฟตบัฟเฟอร์ พีเอช 7 ความแรงไอออน 0.01 โมลาร์

	KET		NPX			IBP			
C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e	
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	
0.98	1.00	0	1.16	1.36	0	0.43	-	-	
2.54	2.69	0	4.40	5.10	0	1.40	0.86	0	
2.32	2.40	0	4.12	4.61	0	0.81	1.39	0	
3.48	3.46	0	7.08	7.16	0	0.96	0.93	0	
5.32	5.45	0	8.73	9.26	0	9.20	9.38	0	
6.42	6.60	0 🚽	8.30	8.88	0	10.66	10.78	0	

ตาราง ค-6 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของคีโตโปรเฟน นาพรอกเซนและไอบูโปรเฟน ในน้ำเสีย สังเคราะห์แบบยามลสารผสมโดย PAC ในฟอสเฟตบัฟเฟอร์ พีเอช 7 ความแรงไอออน 0.01 โมลาร์

KET			NPX			IBP		
C ₀	C _e	qe	C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)
0.84	0.59	0.32	2.17	1.74	0.40	1.40	1.57	0.92
1.13	0.92	0.43	3.94	3.46	4.22	3.55	3.12	1.64
2.14	1.91	2.08	6.29	5.64	4.30	5.50	5.41	1.98
3.01	2.74	2.17	8.42	8.36	4.56	8.25	8.04	2.67
4.23	4.19	2.44	10.84	10.82	6.36	11.78	12.05	4.25
5.06	5.03	2.64				14.30	14.78	4.41

3. การดูดซับร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำในน้ำเสียแบบยามลสารเดี่ยว

ตาราง ค-7 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของคีโตโปรเฟนร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำในน้ำเสียแบบ ยามลสารเดี่ยวโดย MIL-53(Al)

	KET		DOM				
C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e		
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)		
0.94	0.25	6.88	5.36	5.45	0		
2.70	0.75	19.42	5.35	5.59	0		
4.46	1.49	29.29	5.40	5.52	0		
6.36	2.23	38.31	5.35	5.57	0		
9.24	3.39	54.67	5.37	5.47	0		
11.49	4.85	62.07	5.32	5.60	0		

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Chulalongkorn University

เดียวโดย MIL-53(Al)										
	NPX			DOM						
C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e					
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)					
0.97	0.37	5.99	4.99	5.12	0					
2.94	0.90	20.12	5.06	4.96	0					
5.12	1.35	37.14	4.94	5.09	0					
6.80	1.76	49.95	4.92	5.10	0					

ตาราง ค-8 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของนาพรอกเซนร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำในน้ำเสีย แบบยามลสารเดี่ยวโดย MIL-53(Al)

ตาราง ค-9 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของไอบูโปรเฟนร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำในน้ำเสีย แบบยามลสารเดี่ยวโดย MIL-53(Al)

4.91

4.90

62.03

75.16

9.36

11.77

2.93

4.00

	IBP		DOM				
C ₀	C _e	q _e	Co	C _e	q _e		
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)		
0.89	0.039	9.32	4.81	5.04	0		
2.34	0.30	20.37	4.97	5.33	0		
3.81	0.94	28.18	4.82	5.52	0		
5.37	1.49	37.34	4.74	5.50	0		
7.132	2.33	46.54	4.96	5.05	0		
8.27	3.48	59.63	4.95	5.17	0		

0

0

5.23

5.00

	KET		DOM				
C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e		
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)		
1.32	1.02	2.64	3.82	3.82	0		
3.08	2.46	5.41	3.97	4.11	0		
5.38	3.50	11.43	3.93	3.96	0		
7.84	6.49	13.12	4.00	4.00	0		
10.82	9.41	17.29	3.95	3.99	0		
13.90	11.95	18.42	4.03	4.12	0		

ตาราง ค-10 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของคีโตโปรเฟนร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำในน้ำเสีย แบบยามลสารเดี่ยวโดย NH₂-MIL-53(Al)

ตาราง ค-11 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของนาพรอกเซนร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำในน้ำเสีย แบบยามลสารเดี่ยวโดย NH₂-MIL-53(Al)

	NPX		DOM				
C ₀	C _e	q _e	Co	C _e	q _e		
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)		
2.51	1.82	6.61	4.14	4.20	0		
4.52	3.28	9.07	3.91	4.18	0		
7.77	6.81	11.05	4.01	4.20	0		
11.22	9.09	16.92	3.99	4.04	0		
15.39	12.55	25.42	4.02	4.04	0		

	IBP		DOM				
C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e		
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)		
1.74	1.38	3.00	4.04	4.06	0		
3.21	2.68	4.62	3.88	4.28	0		
4.73	4.11	5.26	3.93	4.08	0		
6.31	5.44	7.89	3.97	4.11	0		
7.67	6.42	11.42	4.02	4.05	0		

ตาราง ค-12 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของไอบูโปรเฟนร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำในน้ำเสีย แบบยามลสารเดี่ยวโดย NH₂-MIL-53(Al)

ตาราง ค-13 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของคีโตโปรเฟนร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำในน้ำเสีย แบบยามลสารเดี่ยวโดย PAC

	KET	_01186638444 [xcccc@sssmat]	DOM				
C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e		
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)		
0.96	0.76	1.89	5.31	5.35	0		
2.88	2.27	5.87	5.33	5.39	0		
4.61	3.53	8.70	5.28	5.37	0		
6.57	4.96	13.99	5.26	5.35	0		
9.54	7.46	18.37	5.34	5.46	0		
11.46	9.45	19.34	5.29	5.30	0		

	NPX		DOM				
C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e		
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)		
1.30	1.05	0.42	5.18	5.28	0		
3.48	3.16	2.52	4.59	5.28	0		
5.56	5.14	3.11	4.57	5.28	0		
8.28	7.62	4.17	4.61	5.33	0		
10.92	10.28	6.16	5.04	5.33	0		
13.99	13.95	6.62	4.61	5.54	0		

ตาราง ค-14 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของนาพรอกเซนร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำในน้ำเสีย แบบยามลสารเดี่ยวโดย PAC

ตาราง ค-15 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของไอบูโปรเฟนร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำในน้ำเสีย แบบยามลสารเดี่ยวโดย PAC

	IBP		DOM				
C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e		
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)		
0.90	0.42	3.06	4.62	5.09	0		
2.12	1.62	3.80	4.59	4.95	0		
3.45	3.14	4.74	4.58	5.28	0		
4.74 G	3.97	GK5.00	4.67	5.09	0		
6.88	6.17	5.45	4.72	5.23	0		
6.73	6.48	7.63	4.61	5.10	0		

4. การดูดซับร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำในน้ำเสียแบบยามลสารผสม

ตาราง ค-16 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนร่วมกับ สารอินทรีย์ละลายน้ำในน้ำเสียแบบยามลสารผสมโดย MIL-53(Al)

KET			NPX			IBP			WW		
C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)									
0.91	0.52	3.72	0.82	0.31	4.91	4.25	0.99	26.64	5.12	4.96	0
4.35	1.53	27.05	2.38	0.78	15.22	4.69	1.97	31.11	4.52	5.03	0
5.47	2.03	32.66	4.58	1.56	28.81	8.37	3.75	43.77	4.50	4.65	0
7.98	3.48	34.20	6.66	2.62	37.76	9.75	5.01	44.06	4.66	4.72	0
10.62	6.95	44.51	9.15	5.17	39.33		A		4.51	4.62	0
13.94	10.20	55.03	10.41	6.16	40.03		3		4.53	4.62	0

ตาราง ค-17 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของคีโตโปรเฟน นาพรอกเซนและไอบูโปรเฟนร่วมกับ สารอินทรีย์ละลายน้ำในน้ำเสียแบบยามลสารผสมโดย NH₂-MIL-53(Al)

KET			NPX			IBP			WW			
C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e	
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)										
2.13	1.89	2.13	2.24	1.99	2.22	1.17	1.98	1.32	5.16	6.40	0	
4.27	3.92	3.45	3.99	3.64	3.44	2.08	3.57	3.84	3.62	4.51	0	
6.23	5.56	6.08	6.01	5.36	6.03	5.05	4.75	4.75	3.56	4.29	0	
9.33	8.47	7.58	8.90	8.06	7.48	7.31	5.39	5.39	3.57	4.22	0	
12.58	11.66	7.78	12.36	11.43	7.98	9.04	10.80	7.80	3.64	3.96	0	

ตาราง ค-18 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนร่วมกับ สารอินทรีย์ละลายน้ำในน้ำเสียแบบยามลสารผสมโดย PAC

KET			NPX			IBP			WW		
C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)									
1.33	1.08	0.58	0.82	0.72	0.40	0.68	0.72	0	3.53	4.60	0
4.33	3.21	1.53	3.20	2.98	0.52	2.49	2.34	0	3.46	5.21	0
5.28	4.72	1.84	4.54	4.18	1.02	3.11	3.34	0	3.49	4.60	0
7.12	6.92	2.42	6.23	5.65	2.15	4.92	4.76	0	3.51	4.66	0
10.42	10.26	5.38	8.73	8.69	3.48	8.42	8.79	0	3.66	4.59	0
12.46	12.40	10.84	10.81	10.75	5.48	10.06	10.21	0	3.50	4.65	0

5. การดูดซับร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดไม่ชอบน้ำแบบยามลสารเดี่ยว

ตาราง ค-19 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับสารอินทรีย์ละลายชนิดไม่ชอบน้ำโดย MIL-53(Al),

MIL-53(Al)			NH ₂ -MIL-53(Al)			PAC		
C ₀	C_{e}	qe	C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)
1.84	1.82	0	1.44	1.40	າຍ ₀ ສ ຄ	1.80	1.81	0
3.56	3.44		2.60	2.61	IVORS	3.46	3.58	0
5.27	5.50	0	3.95	3.67	0	5.27	5.36	0
7.49	7.52	0	4.84	4.98	0	6.89	7.00	0
9.69	9.87	0	6.30	6.50	0	9.62	9.69	0
1.84	1.82	0						

NH₂-MIL-53(Al), และ PAC
	KET		HPO				
C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e		
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)		
2.53	0.33	19.97	5.46	5.77	0		
4.03	0.99	28.74	5.55	5.81	0		
5.82	2.19	33.76	5.62	5.83	0		
7.58	3.41	40.26	5.43	5.79	0		
9.88	4.76	46.90	5.52	5.82	0		

ตาราง ค-20 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของคีโตโปรเฟนร่วมกับสารอินทรีย์ละลายชนิดไม่ชอบน้ำ แบบยามลสารเดี่ยวโดย MIL-53(Al)

ตาราง ค-21 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของนาพรอกเซนร่วมกับสารอินทรีย์ละลายชนิดไม่ชอบน้ำ แบบยามลสารเดี่ยวโดย MIL-53(Al)

	NPX		НРО								
C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q_{e}						
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L) (mg/L)		(mg/g)						
0.85	0.39	4.67	4.80	4.82	0						
1.89	0.56	13.17	4.56	4.62	0						
3.03 🧃	1.30	18.87	4.51	4.84	0						
4.17	1.60	25.39	4.54	5.04	0						
5.54	1.86	36.63	4.62	4.93	0						
7.14	2.66	43.78	4.63	4.64	0						

	IBP		HPO				
C ₀	C _e q _e		C ₀	C_e	q _e		
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)		
4.61	1.22	33.62	5.31	5.66	0		
6.60	2.30	41.16	5.32	5.51	0		
9.42	3.46	58.05	5.24	5.47	0		
11.65	5.10	62.97	5.40	5.40	0		

ตาราง ค-22 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของไอบูโปรเฟนร่วมกับสารอินทรีย์ละลายชนิดไม่ชอบน้ำ แบบยามลสารเดี่ยวโดย MIL-53(Al)

ตาราง ค-23 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของคีโตโปรเฟนร่วมกับสารอินทรีย์ละลายชนิดไม่ชอบน้ำ แบบยามลสารเดี่ยวโดย NH₂-MIL-53(Al)

	KET		НРО				
C ₀	C _e	C _e q _e		C _e	q _e		
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)		
0.91	0.52	3.28	5.56	5.64	0		
2.24	1.84	5.40	5.46	5.70	0		
4.20	3.66	8.63	n g 5.55 g	5.69	0		
6.01	5.59	10.77	5.42	5.53	0		
7.72	7.38	14.85	5.41	5.66	0		

ตาราง ค-24 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของนาพรอกเซนร่วมกับสารอินทรีย์ละลายชนิดไม่ชอบน้ำ แบบยามลสารเดี่ยวโดย NH₂-MIL-53(Al)

	NPX		HPO				
C ₀	C _e	C _e q _e		C_{e}	q _e		
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)		
0.90	0.78	1.18	5.85	5.83	0		
1.88	1.58	2.88	5.85	5.91	0		
3.31	2.51	7.60	5.84	5.97	0		
4.34	3.41	8.81	5.90	5.83	0		
5.61	4.07	15.72	5.90	5.92	0		

ตาราง ค-25 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของไอบูโปรเฟนร่วมกับสารอินทรีย์ละลายชนิดไม่ชอบน้ำ แบบยามลสารเดี่ยวโดย NH₂-MIL-53(Al)

NO

	IBP		НРО								
Co	จุหตุลงก	รณ์จุเทา	วิทc₀าลัเ	C _e	q _e						
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)						
1.36	0.98	3.88	5.40	5.32	0						
3.16	2.58	6.14	5.24	5.27	0						
5.64	4.47	11.30	5.41	5.28	0						
7.99	6.29	15.79	5.18	5.35	0						
9.66	7.96	16.48	5.35	5.21	0						
13.02	11.22	17.53	5.64	5.59	0						

	KET		HPO				
C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e		
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)		
0.88	0.85	0.37	5.56	5.74	0		
2.56	2.34	2.18	5.52	5.63	0		
4.15	3.90	2.32 5.43		5.69	0		
5.94	5.40	5.28	5.56	5.64	0		
7.99	6.96	9.33	5.47	5.64	0		
10.20	8.74	12.24	5.53	5.68	0		

ตาราง ค-26 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของคีโตโปรเฟนร่วมกับสารอินทรีย์ละลายชนิดไม่ชอบน้ำ แบบยามลสารเดี่ยวโดย PAC

ตาราง ค-27 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของนาพรอกเซนร่วมกับสารอินทรีย์ละลายชนิดไม่ชอบน้ำ แบบยามลสารเดี่ยวโดย PAC

			Car A		
	NPX			HPO	
C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)
1.07	1.00	0.67	4.22	4.70	0
2.85	2.43	0.81	4.59	4.65	0
5.43	5.14	2.89	4.56	4.60	0
7.23	7.15	4.19	4.56	4.71	0
9.92	8.82	7.48	4.59	4.61	0
13.05	12.28	10.50	4.64	4.67	0

ตาราง ค-28	3 ข้อมูลไอโซเทอมก	ารดูดซับของไอ	บูโปรเฟนร่วะ	มกับสารอิน	ทรีย์ละลาย	ชนิดไม่ชอบน้ำ
แบบยามลสา	ารเดี่ยวโดย PAC					

	IBP		HPO				
C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q_{e}		
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)		
1.10	1.04	0.62	5.24	5.49	0		
2.84	2.52	3.15	5.25	5.38	0		
4.65	4.24	4.00	5.35	5.51	0		
7.02	6.32	6.50	5.42	5.39	0		
10.17	9.13	10.26	5.41	5.37	0		
12.84	11.65	11.69	5.74	5.44	0		

6. การดูดซับร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดไม่ชอบน้ำแบบยามลสารผสม

ตาราง ค-29 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนร่วมกับ สารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดไม่ชอบน้ำแบบมลสารผสม โดย MIL-53(Al)

	<u>a ita a in 5 ni 11 ita a in 6 ni 6 ni 6 ni 6 ni 6 ni 6 ni 6 n</u>											
KET			NPX			IBP			HPO			
C ₀	C _e	q _e	C ₀	L C _e F	Q _e	C ₀	C _e	q e	C ₀	C _e	q _e	
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	
3.27	0.16	29.24	3.02	0.09	27.53	4.43	0.96	26.24	7.08	7.20	0	
6.07	2.17	38.04	5.36	1.32	39.46	6.10	2.04	33.95	7.00	7.31	0	
8.05	3.37	43.90	7.33	2.205	47.92	7.39	3.25	38.09	6.94	7.12	0	
10.78	5.18	45.81	8.97	3.10	48.13	8.01	5.16	39.34	6.95	6.90	0	
13.26	8.30	53.41	9.76	4.56	56.06				6.84	7.12	0	

ตาราง ค-30 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟน ร่วมกับ สารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดไม่ชอบน้ำแบบยามลสารผสมโดย NH₂-MIL-53(Al)

	KET			NPX			IBP			HPO		
C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e	
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)										
1.10	0.84	0.95	0.83	0.79	0.50	1.37	1.14	0.19	4.70	4.66	0	
2.5	2.48	2.14	3.33	2.95	4.01	3.67	2.70	2.54	5.07	5.11	0	
4.23	4.02	2.88	5.76	5.31	4.70	5.49	4.71	8.10	4.97	5.10	0	
7.37	6.95	4.15	7.02	6.54	5.29	14.49	7.74	10.31	4.91	5.01	0	
11.43	11.01	4.52	10.88	10.06	8.12	7.72	11.26	15.47	4.87	4.94	0	

KET			NPX			IBP			HPO		
C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)									
0.84	0.58	2.50	0.87	0.45	3.10	1.05	0.77	0.60	6.81	7.30	0
3.17	2.65	4.96	3.00	1.70	8.28	2.37	2.23	1.31	6.88	7.38	0
5.92	5.12	5.12	5.33	3.51	10.44	4.24	3.90	1.36	6.84	7.24	0
8.26	6.85	7.87	8.12	4.92	20.72	6.70	6.00	2.81	7.32	7.27	0
10.37	9.50	7.96	8.81	8.38	24.15	7.99	7.92	3.30	6.88	7.18	0
14.04	13.48	13.78	10.41	12.56	26.20	8.62	8.48	6.83	6.88	7.39	0

7. การดูดซับร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดชอบน้ำแบบยามลสารเดี่ยว

ตาราง ค-32 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับสารอินทรีย์ละลายชนิดชอบน้ำโดย MIL-53(Al), NH₂-MIL-53(Al), และ PAC

I	MIL-53(Al)	)	NH	l ₂ -MIL-53(	Al)	PAC			
C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e	C ₀	C_e	q _e	
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	
0.93	1.27	0	1.87	1.91	0	1.17	0.72	4.43	
2.01	3.03	0	3.38	3.48	0	3.14	2.03	10.98	
4.20	4.83	0	4.93	5.21	0	5.37	4.03	13.34	
6.56	7.20	0	6.82	6.90	0	7.43	5.80	15.72	
5.99	10.64	0	8.77	9.05	0	11.32	8.83	23.56	
12.38	14.66	0	////2			10.61	9.42	11.12	

ตาราง ค-33 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของคีโตโปรเฟนร่วมกับสารอินทรีย์ละลายชนิดชอบน้ำ แบบยามลสารเดี่ยวโดย MIL-53(Al)

				5)				
	KET		HPI					
C ₀	C _e q _e		C ₀ C _e		q _e			
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	a (mg/L)	(mg/g)			
130	0.59	6.60	4.96	4.78	0			
3.05	1.50	15.10	4.87	4.82	0			
5.38	2.15	30.56	4.76	4.79	0			
7.25	3.06	39.19	4.89	4.85	0			
10.71	5.09	53.33	4.68	4.77	0			
12.14	5.69	58.95	4.86	4.79	0			

	NPX		HPI				
C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e		
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)		
0.77	0.46	3.16	4.50	4.44	0		
2.28	1.28	9.78	4.86	5.03	0		
3.95	1.84	20.70	5.36	5.31	0		
6.06	2.67	33.73	5.05	5.06	0		
8.75	8.75 4.50		4.83	5.04	0		
11.44	5.64	56.47	5.02	5.17	0		

ตาราง ค-34 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของนาพรอกเซนร่วมกับสารอินทรีย์ละลายชนิดชอบน้ำ แบบยามลสารเดี่ยวโดย MIL-53(Al)

ตาราง ค-35 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของไอบูโปรเฟนร่วมกับสารอินทรีย์ละลายชนิดชอบน้ำ แบบยามลสารเดี่ยวโดย MIL-53(Al)

	IBP		HPI								
C ₀	C ₀ C _e		C ₀	C _e	q _e						
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)						
2.12	0.79	13.14	วิท4.86 ลัย	4.64	0						
4.71	1.93	26.37	4.78	4.70	0						
6.61	3.45	30.14	4.161	5.22	0						
10.29	5.90	41.07	4.40	4.82	0						
11.57	6.53	47.38	5.04	5.03	0						

ตาราง ค-36 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของคีโตโปรเฟนร่วมกับสารอินทรีย์ละลายชนิดชอบน้ำ แบบยามลสารเดี่ยวโดย NH₂-MIL-53(Al)

	KET		HPI				
C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e		
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)		
0.87	0.94	0	4.88	5.20	0		
2.71	2.76	0	4.94	5.13	0		
4.38	4.55	0	4.94	5.08	0		
6.51	9.80	0	5.04	4.95	0		
9.44	9.27	0	5.03	4.73	0		

ตาราง ค-37 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของนาพรอกเซนร่วมกับสารอินทรีย์ละลายชนิดชอบน้ำ แบบยามลสารเดี่ยวโดย NH₂-MIL-53(Al)

	NPX		НРІ					
C₀ (mg/L)	C _e (mg/L)	q _e (mg/g)	C₀ (mg/L)	C _e (mg/L)	q _e (mg/g)			
0.74	0.90	0	5.02	5.09	0			
2.67	2.94	ณ์เ ขหา	4.86	5.20	0			
4.71	5.14	0	4.89	5.23	0			
6.58	7.28	0	4.86	5.18	0			
8.95	9.72	0	4.87	5.21	0			

	IBP		HPI			
C ₀	C ₀ C _e		C ₀	C _e	q _e	
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	
1.27	1.16	0	4.87	5.20	0	
3.26	3.42	0	4.96	5.10	0	
5.53	8.63	0	4.81	5.33	0	
7.62	5.79	0	4.94	5.26	0	

ตาราง ค-38 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของไอบูโปรเฟนร่วมกับสารอินทรีย์ละลายชนิดชอบน้ำ แบบยามลสารเดี่ยวโดย NH₂-MIL-53(Al)

ตาราง ค-39 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของคีโตโปรเฟนร่วมกับสารอินทรีย์ละลายชนิดชอบน้ำ แบบยามลสารเดี่ยวโดย PAC

0

4.84

10.56

11.13

5.25

0

	KET 🔨		HPI				
C ₀	Ce	q _e	C ₀	C _e	q _e (mg/g)		
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)			
1.08	0.68	3.88	5.19	4.28	9.02		
2.84	2.14	6.45	າງ 5.25 ງ	້ ຢ 4.60	6.07		
5.02	3.77	10.93	5.23	4.63	5.28		
7.41	5.47	17.44	5.20	4.61	5.33		
10.06	7.81	20.50	5.24	4.75	4.53		
12.75	10.23	22.96	5.21	4.60	5.60		

	NPX		HPI				
C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e		
(mg/L)	(mg/L) (mg		(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)		
0.81	0.48	3.31	4.87	4.46	4.05		
2.54	1.78	7.57	4.73	4.48	3.59		
4.48	3.57	8.78	4.74	4.60	2.41		
6.68	5.38	12.43	4.80	4.58	2.51		
9.05	05 7.45 1		4.77	4.59	2.28		
11.64	10.04	15.52	4.78	4.58	2.05		

ตาราง ค-40 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของนาพรอกเซนร่วมกับสารอินทรีย์ละลายชนิดชอบน้ำ แบบยามลสารเดี่ยวโดย PAC

ตาราง ค-41 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของไอบูโปรเฟนร่วมกับสารอินทรีย์ละลายชนิดชอบน้ำ แบบยามลสารเดี่ยวโดย PAC

	/ () (ccccc->-D2022.4.0											
	IBP	101210700	HPI									
C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e							
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)	(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)							
1.22	0.89	3.26	4.94	3.53	14.14							
3.18	2.59	3.55	4.86	3.64	11.76							
5.31	4.94	3.58	4.77	3.92	8.32							
7.73	7.36	5.69	4.75	4.18	5.53							
10.85	10.17	6.00	4.89 3.84		9.52							
13.18	12.37	7.48	4.88 3.84		9.59							

8. การดูดซับร่วมกับสารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดชอบน้ำแบบยามลสารผสม

ตาราง ค-42 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนร่วมกับ

	KET			NPX			IBP			HPI		
C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e	
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)										
1.14	0.49	6.47	0.75	0.19	5.51	1.10	n.d.	n.d.	3.03	3.52	0	
3.04	1.59	14.24	2.31	0.94	13.43	2.54	1.02	14.92	3.08	3.03	0	
4.81	2.39	23.16	4.20	1.62	24.69	4.51	1.76	26.31	3.08	3.31	0	
7.92	4.46	33.40	7.06	3.10	38.30	6.57	2.95	34.97	3.04	3.14	0	
12.18	7.89	41.42	10.10	5.28	46.44	9.65	5.25	42.49	3.06	3.04	0	
16.72	12.75	38.13	13.48	8.68	46.10	14.06	9.49	43.95	3.11	3.24	0	

สารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดชอบน้ำแบบยามลสารผสมโดย MIL-53(Al)

0

ตาราง ค-43 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนร่วมกับ สารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดชอบน้ำแบบยามลสารผสมโดย NH₂-MIL-53(Al)

10

	KET		NPX			IBP			HPI		
C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)									
1.09	1.12	0	0.82	0.90	0	0.71	1.18	0	5.13	5.18	0
3.18	3.23	0	2.78	2.95		3.66	3.77	0	5.17	5.15	0
5.27	5.14	0	5.31	5.36	0	6.39	6.48	0	5.33	5.12	0
7.25	7.38	0	7.54	7.99	0	8.84	9.21	0	5.07	5.24	0
10.98	10.96	0	11.50	11.59	0	13.52	13.52	0	5.06	5.23	0

KET			NPX			IBP			HPI		
C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e	C ₀	C _e	q _e
(mg/L)	(mg/L)	(mg/g)									
1.17	0.79	3.66	0.77	0.45	3.10	0.82	0.81	0.15	3.09	1.52	7.75
3.23	2.38	7.99	2.59	1.71	8.28	3.09	2.79	2.82	3.07	1.57	6.80
5.75	4.59	10.97	4.60	3.51	10.44	5.12	4.67	4.31	3.13	1.66	6.07
8.62	6.19	18.79	7.34	4.92	20.72	6.79	5.42	6.56	3.18	1.48	9.22
12.22	10.07	20.20	10.91	8.38	24.15	9.85	8.95	8.53	3.14	1.73	5.12
16.96	15.07	23.40	15.00	12.56	26.20	13.12	12.46	13.30	3.12	1.83	3.61

ตาราง ค-44 ข้อมูลไอโซเทอมการดูดซับของคีโตโปรเฟน นาพรอกเซน และไอบูโปรเฟนร่วมกับ สารอินทรีย์ละลายน้ำชนิดชอบน้ำแบบมลสารผสม โดย PAC

CHULALONGKORN UNIVERSITY

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- เกษราพร สุอรุณ และ โกวิทย์ ปิยะมังคลา. 2555. จลนศาสตร์การดูดซับไอออนเงินโดยเรซินไคโต ซาน. <u>KKU Science Journal</u> 40: 1285-1300.
- จรงค์พันธ์ มุสิกะวงศ์. 2555. ผลของกลุ่มสารอินทรีย์และปริมาณสารอินทรีย์ในโตรเจนในน้ำดิบจาก ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาต่อโอกาสการก่อตัวของสารเอ็น-ไนโตรโซไดเมทิลลามีนในน้ำประปา. สงขลา: ภาควิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ณัฐพร เอี่ยมสะอาด. 2557. การดูดซับสีย้อมแอซิดบลู 45 และการคัดแยกตัวกลางดูดซับที่มีสมบัติ ซุปเปอร์พาราแมกเนติกภายใต้สนามแม่เหล็กด้วยเส้นใยสเตนเลสที่ดัดแปรพื้นผิว. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต), สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม ภาควิชาวิศวกรรม สิ่งแวดล้อม คณะวิศวกรรมสาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ต่อศักดิ์ นวลนิล. 2560. การกำจัดสารกลุ่มฮาโลอะซิโตไนไตรล์ด้วยถ่านกัมมันต์ที่ทำการต่อติดกับ อนุภาคเหล็กขนาดนาโน. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัญฑิต), สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม ภาควิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บรมพจน์ พฤฒิวนาสัณฑ์ และ ลีณา สุนทรสุข. 2558. <u>บทความเผยแพร่ความรู้สู่ประชาชน อันตราย</u> <u>จากยาตกค้างในสิ่งแวดล้อม</u> [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:http://www.pharmacy.mahidol .ac.th/th/knowledge/article/390/ [2560 ธันวาคม 27].
- พรสวัสดิ์ ศรีสวัสดิ์. 2556. <u>มลพิษทางน้ำ กับ Emerging Pollutants ตอน Endocrine Disrupted</u> <u>Compounds (EDCs)</u> [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <u>http://www.stou.ac.th/Schools</u> /Shs/booklet/book56_4/sanitation.html [2560 ธันวาคม 27].
- มั่นสิน ตัณฑุลเวศม์. 2538. <u>คู่มือวิเคราะห์คุณภาพน้ำ</u>. พิมพ์ครั้งที่2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มารุต สุขสมจิตร และ ไตรเทพ วิชย์โกวิทเทน. 2559 คุณลักษณะของสารอินทรีย์ละลายน้ำจาก อาหารกุ้งและปุ๋ยคอกโดยใช้เทคนิคฟลูออเรสเซนส์สเปคโตรสโคปี. <u>วารสารวิทยาศาสตร์และ</u> <u>เทคโนโลยี</u> 3: 423-431.

- วรวิทย์ จันทร์สุวรรณ. 2558. <u>ประสิทธิภาพการดูดซับไอออนตะกั่วจากสารละลายโดยใช้อิฐมวลเบา</u> <u>เป็นตัวดูดซับ</u>. กรุงเทพา: คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พระนคร.
- วาลิกา เศวตโยธิน, ชัชชัย โทปัญญา, สุดา อิทธิสุภรณ์รัตน์, และ ชญานิน น้ำเยื้อง. 2559. <u>การ</u> <u>ปนเปื้อนของสารกลุ่มผลิตภัณฑ์ยาและผลิตภัณฑ์ดูแลสุขภาพในแม่น้ำบางปะกง</u>. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
- วีรวัฒน์ หาญอมรรุ่งเรือง. 2557. การดูดซับแบบคัดเลือกของสีย้อมชนิดมีประจุ โลหะหนัก และสาร ลดแรงตึงผิวโดยเฮกซะโกนอลเมโซพอรัสซิลิเกตที่มีการปรับแต่งหมู่ฟังก์ชันบนพื้นผิวในแอลจิ เนตชนิดเม็ดโดยระบบคอลัมน์. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัญฑิต), สาขาวิชาวิศวกรรม สิ่งแวดล้อม ภาควิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรัณย์ จิตตวนิชประภา. 2554. <u>การดูดซับยาปฏิชีวนะ Ciprofloxacin ด้วยถ่านที่เตรียมจากกาก</u> <u>กาแฟ</u>. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัญฑิต), สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ภาควิชา วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุภกิจ จิ๋วเจริญ, อัจฉราพร ขาโสภา, จำลอง อรุณเลิศอารีย์ และ จารุวรรณ วงค์ทะเนตร. <u>ความผัน</u> <u>แปรของสารอินทรีย์ละลายน้ำและคุณสมบัติฟลูออเรสเซนซ์ของสารอินทรีย์ละลายน้ำในแม่</u> <u>น้ำท่าจีน</u>. ในการประชุมวิชาการสิ่งแวดล้อมนเรศวร ครั้งที่ 8. หน้า 23-33. 26 กรกฎาคม 2555 ณ คณะเกษตรศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก, 2555
- อธิป เหลืองไพโรจน์, 2551. การใช้ UF/MF ในการบำบัดเบื้องต้นก่อนเข้าสู่กระบวนการ RO ในการ บำบัดน้ำเสียและน้ำทะเล เปรียบเทียบพลังงานต้นทุนที่ใช้ในการบำบัด. ขอนแก่น: ภาควิชา วิศวกรรมเคมี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อภัย ราษฎรวิจิตร. 2557. <u>เอ็นเสด ยาเอ็นเสด (NSAID หรือ NSAIDs)</u> [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://haamor.com/th/ [2561 มกราคม 2].
- อภิพงษ์ พุฒคำ. 2556. การประยุกต์ใช้วัสดุโครงข่ายโลหะอินทรีย์ในการดักจับคาร์บอนไดออกไซด์. <u>KKU Res. J.</u> 18: 161-177.

ภาษาอังกฤษ

- Aksamitowska, S.Z., Bartczak, P., Zembrzuska, J., and Jesionowski, T. 2018. Removal of hazardous non-steroidal anti-inflammatory drugs from aqueous solutions by biosorbent based on chitin and lignin. <u>Science of the Total Environment</u> 612: 1223–1233.
- Bagheri, H., Afkhamib, A., and Noroozic, A. 2016. Removal of Pharmaceutical Compounds from Hospital Wastewaters Using Nanomaterials: A Review. <u>Analytical and bioanalytical chemistry research</u> 3: 1-18.
- Baker, A. 2002. Fluorescence properties of some farm wastes: implications for water quality monitoring. <u>Water Res.</u> 36: 189-195.
- Beurroies, I., et al. 2010. Using pressure to provoke the structural transition of metalorganic frameworks. <u>Angew. Chem. Int. Ed.</u> 49: 7526–7529.
- Bhadra, B.N., Ahmed, I., Kim, S., and. Jhung, S.H. 2017. Adsorptive removal of ibuprofen and diclofenac from water using metal organic framework-derived porous carbon. <u>Chemical Engineering Journal</u> 314: 50–58.
- Bolong, N., Ismaila, A.F., Salimb, M.R., and Matsuurad, T. 2009. A review of the effects of emerging contaminants in wastewater and options for their removal. <u>Desalination</u> 239: 229–246.
- Bosca, F., Miranda, M.A., Va, L., and Vargas, F., 1990. New photodegradation pathways for naproxen, a phototoxic non-steroidal anti-inflammatory drug. <u>J.</u> <u>Photochem. Photobiol</u> 5: 131–134.
- Brozinski, J.M., Lahti, M., Meierjohann, A., Oikari, A., and Kronberg, L. 2012. The Anti-Inflammatory Drugs Diclofenac, Naproxen and Ibuprofen are found in the Bile of Wild Fish Caught Downstream of a Wastewater Treatment Plant. <u>Environmental Science & Technology</u> 47: 342–348.

- Busar, H. R., Poiger, T., and Müller, M. D. 1998 Occurrence and fate of the pharmaceutical drug diclofenac in surface waters: rapid photodegradation in a lake. <u>Environment Science Technology</u> 32: 3449–3556.
- Chen, W., Westerhoff, P., Leenheer, J.A., and Booksh, K. 2003. Fluorescence Excitation-Emission Matrix Regional Integration to Quantify Spectra for Dissolved Organic Matter. <u>ENVIRONMENTAL SCIENCE & TECHNOLOGY</u> 37: 5701-5710.
- Chen, X.F., et al. 2012. Metal-organic framework MIL-53(Al) as a solid-phase microextraction adsorbent for the determination of 16 polycyclic aromatic hydrocarbons in water samples by gas chromatography-tandem mass spectrometry. <u>Analyst</u> 137: 5411–5419.
- Cheng, X., et al. 2013. Size- and morphology-controlled NH2-MIL-53(Al) prepared in DMF-water mixed solvents. <u>Dalton Trans.</u> 42: 13698-13705.
- Cheng, X., et al. 2015. Size -controlled silver nanoparticles stabilized on thiolfunctionalized MIL-53(Al) frameworks. <u>Nanoscale</u> 7: 9738–9745.
- Chong, M.N., et al. 2010. Recent developments in photocatalytic water treatment technology: A review. <u>Water Research</u> 44: 2997-3027.
- Cleuvers, M. 2004. Mixture toxicity of the anti-inflammatory drugs diclofenac, ibuprofen, naproxen, and acetylsalicylic acid. <u>Ecotoxicol.Environ.Saf.</u> 59: 309– 315.
- Coimbra, R.N., Calisto, V.,. Ferreira, C.I.A., Esteves, V.I., and Otero, M. 2015. Removal of pharmaceuticals from municipal wastewater by adsorption onto pyrolyzed pulp mill. sludge. <u>Arabian Journal of Chemistry</u> 10: 895–904.
- Diniz, M.S., et al. 2015. Ecotoxicity of ketoprofen, diclofenac, atenolol and their photolysis byproducts in zebrafish (Danio rerio). <u>Science of the Total Environment</u> 505: 282–289.

- Ensano, B.M.B., Borea, L., Naddeo, V., Belgiorno, V., Luna, M.D.G., and Ballesteros Jr, F. C. 2017. Removal of Pharmaceuticals fromWastewater by Intermittent Electrocoagulation. <u>water</u> 9: 85-100.
- Evgenidou, E.N., Konstantinou, I.K., and Lambropoulou, D.A. 2015. Occurrence and removal of transformation products of PPCPs and illicit drugs in wastewaters: A review. <u>Science of the Total Environment</u> 505: 905–926.
- Feng, L., Hullebusch, E.D.V., Rodrigo, M.A., Esposito, G., and Oturan, M.A. 2013. Removal of residual anti-inflammatory and analgesic pharmaceuticals from aqueous systems by electrochemical advanced oxidation processes. A review. <u>Chemical Engineering Journal</u> 228: 944–964.
- Gagnon, C., and Lajeunesse, A. 2008. Persistence and fate of highly soluble pharmaceutical products in various types of municipal wastewater treatment plants. <u>WIT Transactions on Ecology and the Environment</u> 109: 799-807.
- Giovine, R., et al. 2016. NMR crystallography to probe the breathing effect of the MIL-53(Al) metal–organic framework using solid-state NMR measurements of ¹³C– ²⁷Al distances. <u>Acta Cryst</u> C73: 176–183.
- Grassi, M., Kaykioglu, G., Belgiorno, V., and Lofrano, G. 2012. Removal of Emerging Contaminants from Water and Wastewater by Adsorption Process. <u>Emerging</u> <u>Compounds Removal from Wastewater</u> 18: 15-37.
- Gu, Y., et al. 2017. Size Modulation of Zirconium-Based Metal Organic Frameworks for
  Highly Efficient Phosphate Remediation. <u>ACS Appl. Mater. Interfaces</u> 9: 32151–32160.
- Han, S., et al. 2010. Endocrine disruption and consequences of chronic exposure to ibuprofen in Japanese medaka (*Oryzias latipes*) and freshwater cladocerans *Daphnia magna* and *Moina macrocopa*. <u>Aquatic Toxicology</u> 98: 256–264.

- Hasan, Z., and Jhung, S.H. 2015. Removal of hazardous organics from water using metal-organic frameworks (MOFs): Plausible mechanisms for selective adsorptions. Journal of Hazardous Materials 283: 329–339.
- Hasan, Z., Choi, E.J., and Jhung, S.H. 2013. Adsorption of naproxen and clofibric acid over a metal–organic framework MIL-101 functionalized with acidic and basic groups. <u>Chemical Engineering Journal</u> 219: 537–544.
- Hasan, Z., Khan, N.A., and Jhung, S.H. 2016. Adsorptive removal of diclofenac sodium from water with Zr-based metal–organic frameworks. <u>Chemical Engineering</u> <u>Journal</u> 284: 1406–1413.
- Heberer, T. 2002. Tracking persistence pharmaceuticals residues from municipal sewage to drinking water. <u>J Hydrol</u> 266: 175–189.
- Heckmann, L.H., et al. 2007. Chronic toxicity of ibuprofen to Daphnia magna: Effects on life history traits and population dynamics. <u>Toxicology Letters</u> 172: 137– 145.
- Hudson, N., Baker, A., and Reynolds, D. 2007. Fluorescence analysis of dissolved organic matter in natural, waste and polluted waters: A review. <u>River Res.</u> <u>Appl.</u> 23: 631-649.
- Ji, K., et al. 2013. Effects of non-steroidal anti-inflammatory drugs on hormones and genes of the hypothalamic-pituitary-gonad axis, and reproduction of zebrafish. Journal of Hazardous Materials 254– 255: 242– 251.
- Jiang, J.Q., Zhou, Z., and Sharma, V.K. 2013. Occurrence, transportation, monitoring and treatment of emerging micro-pollutants in waste water — A review from global views. <u>Microchemical Journal</u> 110: 292–300.
- Jitsupa Suthkota. 2015. <u>Removal of ciprofloxacin and carbamazepine by graphene</u> <u>oxide bi-functional group mesoporous silica</u>. (Doctoral dissertation), Hazardous Substance and Environmental Management (Interdisciplinary Program) Graduate School Chulalongkorn University.

- Jutima Permrungruang. 2013. <u>Effects of surface functional groups and natural organic</u> <u>matter on clofibric acid adsorption by mesoporous silicate SBA-15</u>. (Master's Thesis), Environmental Management (Interdisciplinary Program) Graduate School Chulalongkorn University.
- Kalyva, M. 2017. <u>Fate of pharmaceuticals in the environment -A review-</u>. Sweden: Department of Ecology and Environmental Science (EMG) Umeå university.
- Kasprzyk-Hordern, B., Dinsdale, R.M., and Guwy, A.J. 2009. The removal of pharmaceuticals, personal care products, endocrine disruptors and illicit drugs during wastewater treatment and its impact on the quality of receiving waters. <u>Water Res</u> 43: 363–80.
- Khan, N.A., Hasan, Z., and Jhung, S.H. 2013. Adsorptive removal of hazardous materials using metal-organic frameworks (MOFs): A review. <u>Journal of</u> <u>Hazardous Materials</u> 244–245: 444–456.
- Kim, J.W., et al. 2009. Occurrence of pharmaceu- tical and personal care products (PPCPs) in surface water from Mankyung River, South Korea. <u>J Health Sci</u> 55: 249–258.
- Kim, S.D., Cho, J., Kim, I.S., Vanderford, B.J., and Snyder, S.A. 2007. Occurrence and removal of pharmaceuticals and endocrine disruptors in South Korean surface, drinking, and waste waters. <u>Water Res</u> 41: 1013–1021.
- Kleywegt, S., Pileggi, V., Yang, P., Hao, C., Zhao, X., and Rocks, C., 2011. Pharmaceuticals, hormones and bisphenol A in untreated source and finished drinking water in Ontario, Canada—occurrence and treatment efficiency. <u>Sci Total Environ</u> 409: 1481–1488.
- Kumar, P., Bansalb, V., Kim, K.H., and Kwond, E.E. 2018. Metal-organic frameworks (MOFs) as futuristic options for wastewater treatment. <u>Journal of Industrial</u> <u>and Engineering Chemistry</u> 62: 130–145.

- Li, C., Xiong, Z., Zhang, J., and Wu, C. 2015. The Strengthening Role of the Amino Group in Metal–Organic Framework MIL-53 (Al) for Methylene Blue and Malachite Green Dye Adsorption. J. Chem. Eng. Data 60: 3414–3422.
- Li, J., et al. 2014. Characteristics of arsenate removal from water by metal-organic frameworks (MOFs). <u>Water Science & Technology</u> 70: 1391-1397.
- Li, S., Zhang, X., and Huang, Y. 2017. Zeolitic imidazolate framework-8 derived nanoporous carbon as an effective and recyclable adsorbent for removal of ciprofloxacin antibiotics from water. <u>Journal of Hazardous</u> Materials 321: 711– 719.
- Li, Y., Jindal, R., Choi, K., Kho, Y.L. and Bullen, P.G. 2012. Pharmaceutical Residues in Wastewater Treatment Plants and Surface Waters in Bangkok. <u>Journal of</u> <u>Hazardous, Toxic, and Radioactive Waste</u> 1: 88-91.
- Li, Z., Wu, Y.N., Li, J., Zhang, Y., Zou, X., and Li, F. 2015. The Metal–OrganicFramework MIL-53(Al) Constructed from Multiple Metal Sources: Alumina, Aluminum Hydroxide, and Boehmite. <u>Chemistry a European</u> 21: 6913 – 6920.
- Lin, A.Y.C., and Tsai, Y.T. 2009. Occurrence of pharmaceuticals in Taiwan's surface waters: Impact of waste streams from hospitals and pharmaceutical production facilities. <u>Science of the Total Environment</u> 407: 3793–3802.
- Lin, A.Y.C., Tsai, Y.T., Yu, T.H., Wang, X.H., and Lin, C.F. 2011. Occurrence and fate of pharmaceuticals and personal care products in Taiwan's aquatic environment. <u>Desalin Water Treat</u> 32: 57–64.
- Lin, K.Y.A., Chen, S.Y., and Jochems, A.P. 2015. Zirconium-based metal organic frameworks: Highly selective adsorbents for removal of phosphate from water and urine. <u>Materials Chemistry and Physics</u> 160: 168-176.

- Lin, S., Zhao, Y., and Yu, Y.S. 2018. Highly Effective Removal of Nonsteroidal Antiinflammatory Pharmaceuticals from Water by Zr(IV)-Based Metal–Organic Framework: Adsorption Performance and Mechanisms. <u>ACS Appl. Mater.</u> <u>Interfaces</u> 10: 28076–28085.
- Liu, J., et al. 2013. Environmentally friendly synthesis of highly hydrophobic and stable MIL-53 MOF nanomaterials. <u>Chem. Commun.</u> 49: 7430-7432.
- Liu, R., et al. 2019 Effective and selective adsorption of phosphate from aqueous solution via T trivalent-metals-based amino-MIL-101 MOFs. <u>Chemical Engineering Journal</u> 357: 159–168.
- Llewellyn, P. L., et al. 2008. Different Adsorption Behaviors of Methane and Carbon Dioxide in the Isotypic Nanoporous Metal Terephthalates MIL-53 and MIL-47. J. Am. Chem. Soc. 130: 12808–12814.
- Loiseau, T., et al. 2004. A Rationale for the Large Breathing of the Porous Aluminum Terephthalate (MIL-53) Upon Hydration. <u>Chem. Eur. J.</u> 10: 1373-1382.
- Loiseau, T., Volkringer, C., Haouas, M., Taulelle, F., and Ferey, G. 2015. Crystal chemistry of aluminium carboxylates: From molecular species towards porous infinite three-dimensional networks <u>Comptes Rendus Chimie</u> 18: 1350–1369.
- Lonappana, L., et al. 2016. Diclofenac in municipal wastewater treatment plant: quantificationusing laser diode thermal desorption—atmospheric pressure chemicalionization—tandem mass spectrometry approach in comparison with an established liquid chromatography-electrospray ionization-tandem mass spectrometry method. Journal of Chromatography A 1433: 106–113.
- Luo, Y., et al. 2014. A review on the occurrence of micropollutants in the aquatic environment and their fate and removal during wastewater treatment. <u>Science of the Total Environment</u> 473–474: 619–641.

- Maoz, A., and Chefetz, B. 2010. Sorption of the pharmaceuticals carbamazepine and naproxen to dissolved organic matter: Role of structural fractions. <u>Water</u> <u>research</u> 44: 981–989.
- Matamoros, V., and Salvadó, V. 2013. Evaluation of a coagulation/flocculationlamellar clarifier and filtration-UV-chlorination reactor for removing emerging contaminants at full-scale wastewater treatment plants in Spain. <u>Journal</u> <u>Environmental Management</u> 117: 96–102.
- Millange, F., Serre, C., Guillou, N., Ferey, G., and Walton, R.I. et al. 2008. Structural Effects of Solvents on the Breathing of Metal–Organic Frameworks: An In Situ Diffraction Study. <u>Angew. Chem. Int. Ed.</u> 47: 4100 –4105.
- Mishra, P., Uppara, H.P., Mandal, B., and Gumma S. 2014. Adsorption and Separation of Carbon Dioxide Using MIL-53(Al) Metal-Organic Framework. <u>Industrial &</u> <u>Engineering Chemistry Research</u> 53: 19747–19753.
- Mompelat, S., Bot, B.L., and Thomas, O. 2008. Occurrence and fate of pharmaceutical products and by-products, from resource to drinking water. <u>Environment International</u> 35: 803–814.
- Monteiro, S. C., and Boxall, A. B. A. 2010. Occurrence and Fate of Human Pharmaceuticals in the Environment. <u>Environmental Contamination and</u> <u>Toxicology</u> 8: 54-154.
- Mostofa, K.M.G., Honda, Y. and Sakugawa, H. 2005. Dynamics and optical nature of fluorescent dissolved organic matter in river waters in Hiroshima Prefecture, Japan. <u>Geo. J.</u> 39: 257-271.
- Mounfield, W.P., and Walton, K.S. 2012. Synthesis of Large-Pore Stabilized MIL-53(Al) Compounds with Increased CO₂ Adsorption and Decreased Water Adsorption. Journal of Materials Chemistry 00: 1-3.
- Mounfield, W.P., and Walton, K.S. 2015. Effect of synthesis solvent on the breathing behavior of MIL-53(Al). Journal of Colloid and Interface Science 447: 33–39.

- Musikavong, C., Wattanachira, S., Nakajima, F., and Furumai, H. 2007. Three dimensional fluorescent spectroscopy analysis for the evaluation of organic matter removal from industrial estate wastewater by stabilization ponds. <u>Water science and Technology</u> 55: 201-210.
- Oliveira, T.S., Murphy, M., Mendola, N., Wong, V., Carlson, D., and Waring, L. 2015. Characterization of Pharmaceuticals and Personal Care products in hospital effluent and waste water influent/effluent by direct-injection LC-MS-MS. <u>Science of the Total Environment</u> 518–519: 459–478.
- Pal, A., Gin, K.Y.H., Lin, A.Y.C., and Reinhard, M. 2010. Impacts of emerging organic contaminants on fresh- water resources: review of recent occurrences, sources, fate and effects. <u>Sci Total Environ</u> 408: 6062–6069.
- Papageorgiou, M., Kosma, C., and Lambropoulou, D. 2016. Seasonal occurrence, removal, mass loading and environmental risk assessment of 55 pharmaceuticals and personal care products in a municipal wastewater. treatment plant in Central Greece. <u>Science of the Total Environment</u> 543: 547–569.
- Patel, M., et al. 2019. Pharmaceuticals of Emerging Concern in Aquatic Systems: Chemistry, Occurrence, Effects, and Removal Methods. <u>Chemical Reviews</u> 119: 3510–3673.
- Patil, D.V., Rallapalli, P.B.S., Dangi, G.P., Tayade, R.J., Somani, R.S., and Bajaj, H.C. 2011. MIL-53(Al): An Efficient Adsorbent for the Removal of Nitrobenzene from Aqueous Solutions. <u>Industrial & Engineering Chemistry Research</u> 50: 10516– 10524.
- Peng, X., Yu, Y., Tang, C., Tan, J., Huang, Q., and Wang, Z., 2008. Occurrence of steroid estrogens, endocrine-disrupting phenols, and acid pharmaceutical residues in urban riverine water of the Pearl River Delta, South China. <u>Sci Total Environ</u> 397: 158–66.

- Petrie, B., Barden, R., and Hordern, B.K. 2015. A review on emerging contaminants in wastewaters and the environment: Current knowledge, understudied areas and recommendations for future monitoring. <u>water research</u> 72: 3-27.
- Peuravuori, J., Lehtonen, T., and Pihlaja, K. 2002. Sorption of aquatic humic matter by DAX-8 and XAD-8 resins comparative study using pyrolysis gas chromatography. <u>Analytical Chimical Acta</u> 23: 219-226.
- Pounds, N., Hutchinson, T.H., Maclean, S., Webley, M., and Pascoe, D. 2008. Acute and chronic effects of ibuprofen in the freshwater mollusc Planorbis carinatus (Gastropoda: Planorbidae). <u>Ecotoxicol. Environ. Safety</u> ubmitted for publication.
- Qian, X., et al. 2013. Structure stability of metal-organic framework MIL-53 (Al) in aqueous solutions. <u>Hydrogen Energy</u> 38: 16710-16715.
- Quinn, B., Schmidt, W., O'Rourke, K., and Hernan, R. 2011. Effects of the pharmaceuticals gemfibrozil and diclofenac on biomarker expression in the zebra mussel (Dreissena polymorpha) and their comparison with standardized toxicity tests. <u>Chemosphere</u> 84: 657–663.
- Rallapalli, P., Patil, D., Prasanth, K.P., Somani, R.S., Jasra, R.V., and Bajaj, H.C. 2010. An alternative activation method for the enhancement of methane storage capacity of nanoporous aluminium terephthalate,MIL-53(Al). <u>J Porous Mater</u> 17: 523–528.
- Rosal, R., et al. 2010. Occurrence of emerging pollutants in urban wastewater and their removal through biological treatment followed by ozonation. <u>Water</u> <u>research</u> 44: 578–588.
- Ruiz, S.H., Wickramasekara, S., Abrell, L., Gao, X., Chefetz, B., and Chorover, J. 2013. Complexation of trace organic contaminants with fractionated dissolved organic matter Implications for mass spectrometric quantification. <u>Chemosphere</u> 91: 344–350.

- Sánchez-Sánchez, M.S., Getachew, N., Díaz, K., Díaz-García, M., Chebudeb, Y., and Díaz, I. 2015. Synthesis of metal–organic frameworks in water at room temperature: salts as linker sources. <u>Green Chem.</u> 17: 1500-1509.
- Sánchez-Sánchez, M.S., Getachew, N., Díaz, K., Díaz-García, M., Chebudeb, Y., and Díaz, I. 2015. Synthesis of metal–organic frameworks in water at room temperature: salts as linker sources. <u>Green Chem</u> 17: 1500–1509.
- Santos, L.H.M.L.M., et al. 2013. Contribution of hospital effluents to the load of pharmaceuticals in urban wastewaters: Identification of ecologically relevant pharmaceuticals. <u>Science of the Total Environment</u> 461–462: 302–316.
- Seo, P.W., Bhadra, B.N., Ahmed, I., Khan, N.A., and Jhung, S.H. 2016. Adsorptive Removal of Pharmaceuticals and Personal Care Products from Water with Functionalized Metal-organic Frameworks: Remarkable Adsorbents with Hydrogen bonding Abilities. <u>Scientific Reports</u> 6: 34462-34473.
- Shon, H.K., Vigneswaran, S., and Snyder, S.A. 2007. EFFLUENT ORGANIC MATTER (EFOM) IN WASTEWATER: CONSTITUENTS, EFFECTS AND TREATMENT. Nevada: Department of Research and Development, Southern Nevada Water.
- Spongberg, A.L., et al. 2011. Reconnaissance of selected PPCP compounds in Costa Rican surface waters. <u>Water Res</u> 45: 6709–6717.
- Stancová, V., Zikováb, A., Svobodováa, Z., and Kloasb, W. 2015. Effects of the nonsteroidal anti-inflammatory drug (NSAID) naproxenon gene expression of antioxidant enzymes in zebrafish (*Danio reri*o). <u>Environmental Toxicology and</u> <u>Pharmacology</u> 40: 343–348.
- Stasinakis, A.S., Mermigka, S., Samaras, V.G., Farmak, E., and Thomaidis, N.S. 2012. Occurrence of endocrine disrupters and selected pharmaceuticals in Aisonas River (Greece) and environmental risk assessment using hazard indexes. <u>Environ Sci Pollut Res</u> 19: 1574–1583.

- Stavitski, E., et al. 2011. Complexity behind CO₂ Capture on NH₂-MIL-53(Al). <u>Langmuir</u> 27: 3970–3976.
- Suárez, S., Lema, J.M., and Omil, F. 2009. Pre-treatment of hospital wastewater by coagulation–flocculation and flotation. <u>Bioresource Technology</u> 100: 2138–2146.
- Sui, Q., Huang, J., Deng, S., Yu, G., and Fan, Q. 2010. Occurrence and removal of pharmaceuticals, caffeine and DEET in wastewater treatment plants of Beijing, China. <u>Water research</u> 44: 417–426.
- Suksaroj. C., Rattanamnee, P., Musikavong, C., and Wattanachira, S. 2009. The determination of tryptophan and humic and fulvic acid like substances reduction in raw water from U-TAPAO Basin Thiland with alum coagulation. <u>Water Practice and Technology</u> 4: 1751-1760.
- Tewari, S., Jindal, R., Kho, Y.L., Eoc, S., and Choi, K. 2013. Major pharmaceutical residues in wastewater treatment plants and receiving waters in Bangkok, Thailand, and associated ecological risks. <u>Chemosphere</u> 91: 697–704.
- Thommes, M. 2010. Physical Adsorption Characterization of Nanoporous Materials. <u>Chemie Ingenieur Technik</u> 82: 1059-1073.
- Tien, C. 1994. <u>Adsorption calculations and modeling</u>. Boston: Butterworth-Heinemann Series in Chemical Engineering.
- Tiwari, B., Sellamuthu, B., Ouarda, Y., Drogui, P., Tyagi, R.D., and Buelna, G. 2017. Review on fate and mechanism of removal of pharmaceutical pollutants from wastewater using biological approach. <u>Bioresource Technology</u> 224: 1–12.
- Tiwari, D., Lalhriatpuia, C., and Lee, S.M. 2015. Hybrid materials in the removal of diclofenac sodium from aqueous solutions: Batch and column studies. Journal of Industrial and Engineering Chemistry 30: 167–173.
- Tixier, C., Singer, H.P., Oellers, S., and Muller, S.R. 2003. Occurrence and Fate of Carbamazepine, Clofibric Acid, Diclofenac, Ibuprofen, Ketoprofen, and

Naproxen in Surface Waters. <u>ENVIRONMENTAL SCIENCE & TECHNOLOGY</u> 37: 1061-1068.

- Torrellas, S.Á., Rodríguez, A., Ovejero, G., Gómez, J.M., and García, J. 2015. Removal of caffeine from pharmaceutical wastewater by adsorption: influence of NOM, textural and chemical properties of the adsorbent. <u>Environmental Technology</u> 37: 1618–1630.
- Tran, N.H., Urase, T., and Ta, T.T. 2014. A Preliminary Study on the Occurrence of Pharmaceutically Active Compounds in Hospital Wastewater and Surface Water in Hanoi, Vietnam. <u>Clean–Soil, Air, Water</u> 42: 267–275.
- U.S. Environmental Protection Agency. 2005. PHARMACEUTICALS AND PERSONAL CARE PRODUCTS (PPCP'S) AS ENVIRONMENTAL POLLUTANTS: POLLUTION FROM PERSONAL ACTIONS [Online] . Available from: Agencyhttps://cfpub.epa.gov/si/
- Utrilla, J.R., Polo, M.S., García, M.Á.F, Joya, G.P., and Pérez, R.O. 2013. Pharmaceuticals as emerging contaminants and their removal from water. A review. <u>Chemosphere</u> 93: 1268–1287.
- Verlicchi, P., Aukidy, M.A., and Zambello, E. 2012. Occurrence of pharmaceutical compounds in urban wastewater: removal, mass load and environmental risk after a secondary treatment—a review. <u>Science Total Environment</u> 429: 123–155.
- Verlicchi, P., Aukidy, M.A., Galletti, A., Petrovic, M., and Barceló, D. 2012. Hospital effluent: Investigation of the concentrations and distribution of pharmaceuticals and environmental risk assessment. <u>Science of the Total</u> <u>Environment</u> 430: 109–118.
- Vulliet, E., Olivé, C.C., and Loustalot, G.M.F. 2011. Occurrence of pharmaceuticals and hormones in drinking water treated from surface waters. <u>Environ Chem Lett</u> 9: 103–114.

- Wang, C., et al. 2011. Investigation of pharmaceuticals in Missouri natural and drinking water using high performanceliquid chromatography-tandem mass spectrometry. <u>Water Res</u> 45: 1818–1828.
- Wang, J., Zhao, S., Zhang, M., and He, B. 2018. Targeted eco-pharmacovigilance for ketoprofen in the environment: Need, strategy and challenge. <u>Chemosphere</u> 194: 450-462.
- Wang, X., Shi, X., Zhou, X., Qiu, X., and Lu, W. 2018. Adsorption Behavior of Metalorganic Framework NH₂-MIL-53(Al) for Diclofenac Sodium in Aqueous Solution. <u>Chemical Journal of Chinese Universities</u> 39: 206-211.
- Wang, Y., Yanga, Q., Dong, J., and Huang, H. 2018. Competitive adsorption of PPCP and humic substances by carbon nanotube membranes: Effects of coagulation and PPCP properties. <u>Science of the Total Environment</u> 619–620: 352–359.
- Westerhoff, P., Yoon, Y., Snyder, S., and Wert, E. 2005. Fate of Endocrine-Disruptor, Pharmaceutical, and Personal Care Product Chemicals during Simulated Drinking Water Treatment Processes. <u>Environmental Science & Technology</u> 39: 6649-6663.
- Won, J.S., Ji, W.L., and Jeong, E.O. 2010. Occurrence and fate of pharmaceuticals in wastewater treatment plants and rivers in Korea. <u>Environmental Pollution</u> 158: 1938–1947.
- Won, J.S., Ji, W.L., Eung, S.L., Sun, K.S., Seung, R.H., and Jeong, E.O. 2011. Occurrence and distribution of pharmaceuticals in wastewater from households, livestock farms, hospitals and pharmaceutical manufactures. <u>Chemosphere</u> 82: 179–186.
- Wuersch, T.A., Alencastro, L.F.D., Grandjean, D., and Tarradellas, J. 2005. Occurrence of several acidic drugs in sewage treatment plants in Switzerland and risk assessment. <u>Water Research</u> 39: 761–1772.

- Yan, J., Jiang, S., Ji, S., Shi, D., and Cheng, H. 2014. Metal-organic framework MIL-53(Al): synthesis, catalytic performance for the Friedel-Crafts acylation, and reaction mechanism. <u>Science China Chemistry</u> 10: 1544–1552.
- Yot, P. G., et al. 2016. Mechanical energy storage performance of an aluminum fumarate metal-organic framework. <u>Chem. Sci.</u> 7: 446– 450.
- Zhao, W., Wanga, B., Wanga, Y., Denga, S., Huanga, J., and Yu, G. 2017. Deriving acute and chronic predicted no effect concentrations of pharmaceuticals and personal care products based on species sensitivity distributions. <u>Ecotoxicology and Environmental Safety</u> 144: 537–542.
- Zhou, H.C., Long, J.R., and Yaghi, O.M. 2012. Introduction to metal-organic frameworks. <u>Chem. Rev.</u> 112: 673–1268.
- Zhou, M., et al. 2013. The removal of bisphenol A from aqueous solutions by MIL-53(Al) and mesostructured MIL-53(Al). Journal of Colloid and Interface Science 405: 157–163.
- Zhuo, N. et al. 2017. Adsorption of three selected pharmaceuticals and personal care products (PPCPs) onto MIL-101(Cr) / natural polymer composite beads. <u>Separation and Purification Technology</u> 177: 272–280.

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล วัน เดือน ปี เกิด สถานที่เกิด วุฒิการศึกษา ที่อยู่ปัจจุบัน

ณัฐวดี ฉันทนาวรกุลซัย 27 กุมภาพันธ์ 2537 กรุงเทพมหานคร วิทยาศาสตรบัณฑิต (วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม) 37/2 ซอยฉิมน้อย ถนนโยธาธิการ-นนทบุรี อำเภอเมืองนนทบุรี ตำบลบาง กร่าง จังหวัดนนทบุรี 11000

CHULALONGKORN UNIVERSITY